

DIREKTIVA 2014/24/EU EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVJETA

od 26. februara 2014.

o javnoj nabavci i o stavljanju van snage Direktive 2004/18/EZ

(Tekst značajan za EGP)

EVROPSKI PARLAMENT I SAVJET EVROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcionisanju Evropske unije, a posebno njegov član 53 stav 1 te član 62 i član 114,

uzimajući u obzir predlog Evropske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Evropskog ekonomskog i socijalnog odbora [\(1\)](#)

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija [\(2\)](#),

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom [\(3\)](#),

budući da:

- (1) Dodjela javnih ugovora od strane ili u ime nadležnih organa država članica mora da bude u skladu s principima Ugovora o funkcionisanju Evropske unije (UFEU), pogotovo s principom slobodnog kretanja robe, slobode poslovnog nastana i slobode pružanja usluga, kao i s principima koji iz toga proizlaze, poput principa jednakog postupanja, zabrane diskriminacije, međusobnog priznavanja, proporcionalnosti i transparentnosti. Međutim, u slučaju javnih ugovora iznad određene vrijednosti, trebalo bi sastaviti odredbe za koordinaciju postupaka nacionalne nabavke kako bi se osiguralo da ti principi ostvaruju praktični efekat te da se pri javnoj nabavci podstiče tržišna konkurencija.
- (2) Javna nabavka je od ključne važnosti u Strategiji Evropa 2020, utvrđenoj u Komunikaciji Komisije od 3. marta naslovljenoj „Evropa 2020, strategija za pametan, održiv i inkluzivan rast” („Strategija Evropa 2020 za pametan, održiv i inkluzivan rast”) jer se radi o jednom od instrumenata uzasnovanih na tržištu koji se koriste za postizanje pametnog, održivog i inkluzivnog rasta, a kojim se osigurava najefikasnije korištenje javnih sredstava. U tu svrhu pravila o javnoj nabavci donesena na osnovu Direktive 2004/17/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta [\(4\)](#) te Direktive 2004/18/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta [\(5\)](#) trebalo bi da se revidiraju i unaprijede kako bi se povećala djelotvornost javne potrošnje, a pogotovo kako bi se olakšalo učešće malih i srednjih preduzeća (MSP) u javnoj nabavci te kako bi se dobavljačima omogućilo da bolje iskoriste javnu nabavku pri postizanju zajedničkih društvenih ciljeva. Takođe postoji potreba za pojašnjenjem osnovnih pojmova i koncepata kako bi se osigurala pravna bezbjednost i uzeli u obzir određeni aspekti povezane, dobro utvrđene sudske prakse Suda Evropske unije.

- (3) U sprovođenju ove Direktive, trebalo bi uzeti u obzir Konvenciju Ujedinjenih nacija o pravima lica s invaliditetom (6), naročito u vezi s izborom komunikacionih sredstava, tehničkih specifikacija, kriterijuma za dodjelu i uslovima izvršenja ugovora.
- (4) Rastuća raznolikost oblika javnog djelovanja zahtijeva jasnije određivanje pojma same nabavke; to pojašnjenje samo po sebi međutim ne bi trebalo da proširuje oblast primjene ove Direktive u poređenju sa oblašću primjene Direktive 2004/18/EZ. Pravila Unije o javnoj nabavci ne obuhvataju sve oblike trošenja javnih sredstava, već samo one koji su namijenjeni za sticanje radova, robe ili usluga koji se uzimaju u obzir u okviru javnog ugovora. Trebalo bi razjasniti da bi takva sticanja radova, robe ili usluga trebalo da podliježu ovoj Direktivi, nezavisno od toga sprovede li se kupovinom, putem leasinga ili drugih ugovornih oblika.

Pojam sticanja trebalo bi tumačiti u širem okviru u smislu postizanja koristi iz odnosnih radova, robe ili usluga, što ne podrazumijeva nužno prenos vlasništva javnim naručiocima. Nadalje, samo finansiranje djelatnosti, posebno dodjelom bespovratnih sredstava, koje je često povezano s obavezom vraćanja dodijeljenih sredstava ako ta sredstva nisu korištena u svrhe kojima su namijenjena, uobičajeno nije obuhvaćeno oblašću primjene pravila o javnoj nabavci. Slično tome, slučajeve u kojima su svi subjekti koji ispunjavaju određene uslove ovlašteni za izvršavanje određenog zadatka, bez mogućnosti odabira, poput odabira potrošača i sistema vaučera za usluge, ne bi trebalo tumačiti kao nabavku, već kao jednostavni sistem autorizacije (na primjer dozvole za lijekove ili zdravstvene usluge).

- (5) Trebalo bi ponoviti kako ništa u ovoj Direktivi ne obavezuje države članice da dodjeljuju ugovore ili eksternalizuju usluge koje žele same da pružaju ili ih organizuju na načine koji ne podrazumijevaju sklapanje javnih ugovora u smislu ove Direktive. Pružanje usluga na osnovu zakona, propisa ili ugovora o radu ne bi trebalo da bude obuhvaćeno. U nekim državama članicama, to može, na primjer, biti slučaj određenih administrativnih ili državnih usluga poput izvršnih i zakonodavnih usluga ili pružanje određenih usluga zajednici, poput usluga vanjskih poslova ili pravosudnih usluga ili usluga obaveznog socijalnog osiguranja.
- (6) Takođe je prikladno ponoviti da ova Direktiva ne bi trebalo da utiče na zakonodavstvo država članica u vezi sa socijalnim osiguranjem. Ne bi trebalo ni da obuhvata pitanje liberalizacije usluga od opšteg ekonomskog interesa, ograničenih na javne ili privatne subjekte, ili pitanje privatizacije javnih subjekata koji pružaju usluge.

Takođe bi trebalo ponoviti da države članice imaju slobodu pri organizaciji pružanja obaveznih društvenih usluga ili drugih usluga poput poštanskih usluga, bez obzira radi li se o uslugama od opšteg ekonomskog interesa, neekonomskim uslugama od opšteg interesa ili njihovoj kombinaciji. Prikladno je pojasniti da neekonomske usluge od opšteg interesa ne bi trebalo da budu obuhvaćene oblašću primjene ove Direktive.

- (7) Konačno, trebalo bi ponoviti da ova Direktiva ne dovodi u pitanje slobodu nacionalnih, regionalnih i lokalnih organa da određuju, u skladu s pravom Unije, usluge od opšteg ekonomskog interesa, njihov opseg i karakteristike usluge koju je potrebno pružiti, uključujući sve uslove koji se odnose na kvalitet usluge, kako bi doprinijeli ciljevima svoje javne politike. Ova Direktiva takođe ne bi trebalo da dovodi u pitanje ovlašćenje nacionalnih, regionalnih i lokalnih organa u pružanju, naručivanju i finansiranju usluga od opšteg ekonomskog interesa u skladu s članom 14 UFEU-a i Protokola br. 26 o uslugama od opšteg interesa priloženog TFEU-u i Ugovoru o Evropskoj uniji (TEU). Uz to, ova Direktiva se ne bavi uslugama finansiranja opšteg ekonomskog interesa ni sistemima podrške koju dodjeljuju

države članice, naročito na socijalnom polju, u skladu s pravilima Unije o tržišnoj konkurenciji.

- (8) Ugovor bi trebalo da se smatra ugovorom o javnim radovima samo ako njegov sadržaj izričito obuhvata obavljanje djelatnosti navedenih u Prilogu II, čak ako ugovor obuhvata pružanje drugih usluga nužnih za obavljanje gore pomenutih aktivnosti. Ugovori o javnim uslugama, posebno u sferi usluga upravljanja imovinom, mogu, u određenim okolnostima, da uključuju radove. Međutim, ako su takvi radovi sporedni glavnom predmetu ugovora i njegova su moguća posljedica ili dopuna, činjenica da su takvi radovi uključeni u ugovor ne opravdava kvalifikaciju ugovora o javnim uslugama kao ugovora o javnim radovima.

Međutim, s obzirom na raznolikost ugovora o javnim radovima, javni naručiocu trebalo bi da budu u mogućnosti da predvide odredbu da se ugovori za projektovanje i izvođenje radova dodjeljuju ili odvojeno ili zajedno. Ova Direktiva nema namjeru da propisuje zajedničko ili odvojeno dodjeljivanje ugovora.

- (9) Pri realizaciji posla u skladu sa zahtjevima koje je odredio javni naručilac, podrazumijeva se da je javni naručilac preduzeo mjere za određivanje vrste posla ili da je barem imao odlučnu ulogu u njegovom osmišljavanju. Bez obzira realizuje li ugovarač sve ili samo dio radova svojim vlastitim sredstvima ili osigurava njihovu realizaciju drugim sredstvima, to ne bi trebalo da promijeni klasifikaciju ugovora kao ugovora o radovima, sve dok ugovarač preuzima direktnu ili indirektnu obvezu koja je pravno sprovodiva kao osiguranje da će radovi biti realizovani.
- (10) Pojam „javni naručiocu” te posebno pojam „javnopravni organi” više puta su razmatrani u okviru sudske prakse Suda Evropske unije. Kako bi se pojasnilo da oblast primjene ove Direktive *ratione personae* ne bi trebalo mijenjati, prikladno je zadržati definiciju na kojoj se bazira Sud te uvrstiti određeni broj pojašnjenja dobijenih sudskom praksom kao ključni faktor za razumijevanje samih definicija bez namjere mijenjanja značenja koncepata u skladu s objašnjenjem sudske prakse. U tu svrhu trebalo bi pojasniti da organ koje posluje pod uobičajenim tržišnim uslovima, čija je namjera ostvarenje prihoda te koji snosi gubitke koji proizlaze iz njegove djelatnosti ne bi trebalo smatrati „organom koji se uređuje javnim pravom” jer se za potrebe u opštem interesu, koje su za njega određene ili koje treba da ispuni, može smatrati da su industrijske ili komercijalne prirode.

Slično tome, uslov u vezi sa porijeklom finansiranja odnosnog organa takođe je preispitan u sudskoj praksi u sklopu koje je pojašnjeno, između ostalog, da finansiranje „većim dijelom” podrazumijeva više od polovine te da takvo finansiranje može da obuhvata plaćanja od strane korisnika koja se primjenjuju, izračunavaju i prikupljaju u skladu s propisima javnog prava.

- (11) U slučaju mješovitih ugovora primjenljiva pravila trebalo bi da budu utvrđena s obzirom na glavni predmet ugovora ako se različiti dijelovi koji čine ugovor objektivno ne mogu razdijeliti. Stoga bi trebalo pojasniti način na koji bi javni naručiocu trebalo da utvrde mogu li različiti dijelovi da se razdijele ili ne. Takvo pojašnjenje trebalo bi da se zasniva na relevantnoj sudskoj praksi Suda Evropske unije.

Utvrđivanje bi trebalo da se izvršava na osnovu pojedinačnih slučajeva u kojima izražene ili pretpostavljene namjere javnog naručioca da smatra različite aspekte koji čine mješoviti ugovor nerazdjeljivima ne bi trebalo da budu dovoljne, već bi trebalo da budu podržane

objektivnim dokazima koji opravdavaju te namjere te na osnovu kojih se utvrđuje potreba sklapanja jedinstvenog ugovora. Takva opravdana potreba za sklapanjem jedinstvenog ugovora mogla bi, na primjer, da bude prisutna u slučaju izgradnje jedne zgrade, čiji će jedan dio direktno koristiti javni naručilac, a čijim će se drugim dijelom upravljati na osnovu koncesije, na primjer, za potrebe izgradnje javnog parkinga. Trebalo bi pojasniti da potreba sklapanja jedinstvenog ugovora može da proistekne iz tehničkih i/ili ekonomskih prilika.

- (12) U slučaju mješovitih ugovora koje je moguće razdijeliti, javni naručioci uvijek imaju slobodu dodjele zasebnih ugovora za zasebne dijelove u okviru mješovitog ugovora. U tom slučaju bi trebalo odrediti odredbe koje se primjenjuju na svaki zasebni dio isključivo s obzirom na karakteristike tog određenog ugovora. S druge strane, ako javni naručioci odluče da nabavkom obuhvate druge elemente, bez obzira na njihovu vrijednost te bez obzira na pravni režim kom bi dodati elementi u suprotnom bili podložni, glavni princip trebalo bi da bude da u slučaju ako se ugovor dodjeljuje u skladu s odredbama ove Direktive kao samostalni ugovor, tada bi ova Direktiva trebalo da se primjenjuje na cjelokupni mješoviti ugovor.
- (13) Međutim, trebalo bi izraditi posebnu odredbu za mješovite ugovore koji obuhvataju odbrambene ili bezbjednosne aspekte ili dijelove koji nisu u okviru oblasti primjene UFEU-a. U takvim slučajevima, neprimjenjivanje ove Direktive trebalo bi da bude moguće pod uslovom da je dodjela jedinstvenog ugovora opravdana iz objektivnih razloga te da odluka o dodjeli jedinstvenog ugovora nije donesena u svrhu izuzimanja ugovora iz primjene ove Direktive ili Direktive 2009/81/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta (7). Trebalo bi pojasniti da javne naručioce ne bi trebalo sprečavati u primjeni ove Direktive na određene mješovite ugovore umjesto primjene Direktive 2009/81/EZ.
- (14) Trebalo bi pojasniti da bi pojam „ekonomski subjekti” trebalo tumačiti u širem smislu kako bi obuhvatao sva lica i/ili organe koja nude izvođenje radova, nabavku proizvoda ili pružanje usluga na tržištu, bez obzira na pravni oblik u kojem djeluju. Stoga bi preduzeća, podružnice, podređena društva, partnerstva, zadruge, privredna društva s ograničenom odgovornošću, univerziteti, javni ili privatni, te ostali oblici organa koji nisu fizička lica, trebalo da budu obuhvaćeni pojmom ekonomskog subjekta, bez obzira na to jesu ili „pravna lica” u svim okolnostima.
- (15) Trebalo bi pojasniti da grupe ekonomskih subjekata, uključujući oblik privremenog udruženja, mogu da učestvuju u postupcima dodjele, a da pri tom ne moraju da imaju određeni pravni oblik. U onoj mjeri u kojoj je to nužno, na primjer kada je potrebna zajednička i solidarna odgovornost, moguće je zahtijevati određeni oblik ako je ugovor dodijeljen takvim grupama ekonomskih subjekata.

Takođe bi trebalo pojasniti da bi javni naručioci trebalo da mogu izričito da odrede na koji način grupe ekonomskih subjekata treba da zadovolje zahtjeve u vezi ekonomske i finansijske sposobnosti kako je određeno u ovoj Direktivi ili kriterijume koji se odnose na tehničku i profesionalnu sposobnost koji se zahtijevaju od ekonomskih subjekata koji samostalno učestvuju.

Izvršenje ugovora od strane grupa ekonomskih subjekata može nalagati određivanje uslova koji se ne nameću pojedinačnim učesnicima. Takvi uslovi, koji bi trebalo da budu opravdani objektivnim razlozima i srazmjerni, mogli bi, na primjer, da uključuju zahtjeve za imenovanje zajedničkog predstavnika ili glavnog partnera u svrhu postupka nabavke ili da

zahtijevaju podatke o njihovom sastavu.

- (16) Javni naručioci trebalo bi da koriste sva sredstva koja su im na raspolaganju u okviru nacionalnog prava kako bi se spriječilo narušavanje postupaka javne nabavke koje proizlazi iz sukoba interesa. To bi moglo uključivati postupke za utvrđivanje, sprečavanje i uklanjanje sukoba interesa.
- (17) Odlukom Savjeta 94/800/EZ [\(8\)](#) posebno je odobren Sporazum Svjetske trgovinske organizacije o javnoj nabavci („GPA“). Cilj GPA-a je uspostavljanje multilateralnog okvira uravnoteženih prava i obaveza u vezi sa javnim ugovorima s ciljem postizanja liberalizacije i širenja svjetske trgovine. Za ugovore obuhvaćene prilogima 1, 2, 4. i 5 i Opštim napomenama Dodatku I Evropske unije GPA-u, te za ugovore obuhvaćene drugim relevantnim međunarodnim sporazumima kojima je Unija obavezana, javni naručioci trebalo bi da ispune obaveze na osnovu tih sporazuma na način da primjenjuju ovu Direktivu u slučaju ekonomskih subjekata iz trećih zemalja koji su potpisnici tih sporazuma.
- (18) GPA se primjenjuje na ugovore iznad određenih pragova, određenih u GPA-u te izraženih u obliku posebnih prava vučenja. Pragovi utvrđeni ovom Direktivom trebalo bi da budu usklađeni kako bi se osiguralo da su u skladu s istovjetnim pragovima GPA-a izraženim u eurima. Takođe bi trebalo osigurati periodične korekcije pragova izraženih u eurima kako bi se prilagodili, putem isključivo matematičke operacije, s obzirom na moguće varijacije vrijednosti eura u odnosu na ta posebna prava vučenja. Osim tih periodičnih matematičkih prilagođavanja, povećanje pragova utvrđenih GPA-om trebalo bi da se ispita tokom sljedećeg kruga pregovora o njemu.
- (19) Trebalo bi pojasniti da, u svrhu procjene vrijednosti ugovora, sva primanja moraju da budu uzeta u obzir, bez obzira jesu li primljena od javnog naručioca ili trećih strana. Takođe bi trebalo pojasniti da bi, za potrebe procjene pragova, pojam slične robe trebalo tumačiti kao proizvode koji su namijenjeni istovjetnoj ili sličnoj upotrebi, poput zalihe asortimana robe ili raznih predmeta kancelarijskog namještaja. Ekonomski subjekat koji je aktivan u određenom području najvjerovatnije bi bio sklon da smatra tu robu dijelom svojeg uobičajenog asortimana proizvoda.
- (20) U svrhu procjene vrijednosti određene nabavke, trebalo bi pojasniti da bi trebalo dopustiti da se procjena vrijednosti zasniva na podjeli nabavke samo ako je opravdano objektivnim razlozima. Na primjer, to bi moglo biti opravdano za procjenu vrijednosti ugovora na nivou zasebnih operativnih jedinica javnog naručioca, kao što su na primjer škole ili vrtići, pod uslovom da je odnosna jedinica samostalno nadležna za svoju nabavku. To se može pretpostaviti za slučajeve u kojima zasebna operativna jedinica samostalno sprovodi postupke nabavke i donosi odluke o kupovini, ima zasebnu budžetsku liniju za odnosne nabavke, sklapa ugovore samostalno i finansira ih iz budžeta kojim raspolaže. Podjela nije opravdana u slučajevima kada javni naručilac samo organizuje nabavku na decentralizovani način.
- (21) Javni ugovori koje dodjeljuju javni naručioci koji posluju u sektorima vodosnabdijevanja, energetike te prevoznih i poštanskih usluga i koji su obuhvaćeni tim djelatnostima obuhvaćeni su Direktivom 2014/25/EU Evropskog parlamenta i Savjeta [\(9\)](#). Ugovori koje dodjeljuju javni naručioci u kontekstu njihovih uslužnih djelatnosti za pomorski, obalski ili riječni prevoz obuhvaćeni su oblašću primjene ove Direktive.
- (22) Budući da je upućena državama članicama, ova direktiva ne primjenjuje se na nabavku koju sprovode međunarodne organizacije u svoje ime i za svoj račun. Međutim, postoji potreba za pojašnjenjem u kojoj mjeri bi ova direktiva trebalo da se primjenjuje na nabavku uređenu

posebnim međunarodnim pravilima.

- (23) Pri dodjeli javnih ugovora za određene audiovizuelne i radijske usluge u okviru djelatnosti pružalaca medijskih usluga trebalo bi da bude moguće uzeti u obzir aspekte od kulturnog ili društvenog značaja koji čine primjenu pravila o nabavkama neprikladnom. Zbog tih razloga bilo bi potrebno uvesti izuzetak za ugovore o javnim uslugama koje dodjeljuju sami pružaoci medijskih usluga za kupovinu, razvoj, produkciju i koprodukciju programa iz redovne proizvodnje i drugih pripremnih usluga poput onih koji se odnose na scenarija i umjetničke izvedbe nužne za produkciju programa. Trebalo bi takođe pojasniti da bi taj izuzetak trebalo jednako da se primjenjuje na medijske usluge emitovanja i usluge na zahtjev (nelinearne usluge). Međutim, taj izuzetak ne bi trebalo da se primjenjuje na snabdijevanje tehničkom opremom nužnom za produkciju, koprodukciju i emitovanje takvih programa.
- (24) Trebalo bi ponoviti da usluge arbitraže i mirenja, kao i druge slične oblike alternativnog rješavanja sporova, obično pružaju organi ili pojedinci koji su imenovani ili odabrani na način koji ne može biti regulisan pravilima o nabavkama. Trebalo bi pojasniti da se ova Direktiva ne odnosi na ugovore o uslugama za pružanje takvih usluga, nezavisno od njihovog naziva u okviru nacionalnog prava.
- (25) Određeni broj pravnih usluga obavljaju pružaoci usluga koje je imenovao sud u određenoj državi članici te podrazumijevaju advokatsko zastupanje klijenata u sudskom postupku, moraju pružati notari ili su one povezane s izvršavanjem službenih ovlaštenja. Takve pravne usluge najčešće pružaju organa ili pojedinci imenovani ili izabrani na način koji nije moguće urediti pravilima o nabavci, kao što je na primjer imenovanje državnih advokata u određenim državama članicama. Te bi pravne usluge stoga trebalo isključiti iz oblasti primjene ove Direktive.
- (26) Prikladno je napomenuti da je konceptu finansijskih instrumenata, kako je određeno u ovoj Direktivi, pridato isto značenje kao u ostalom zakonodavstvu vezanom uz unutrašnje tržište te bi, s obzirom na nedavno uspostavljanje Evropskog fonda za finansijsku stabilnost i Evropskog stabilizacionog mehanizma, trebalo propisati da bi djelatnosti koje se sprovode uz pomoć tog fonda i tog mehanizma trebalo da budu izuzete iz oblasti primjene ove Direktive. Trebalo bi konačno pojasniti da bi zajmovi, bez obzira na to jesu li povezani s izdavanjem vrijednosnih papira ili drugih finansijskih instrumenata ili drugih radnji s njima, trebalo da budu izuzeti iz oblasti primjene ove Direktive.
- (27) Trebalo bi ponoviti da je članom 5 stavom 1 Regulative (EZ) br. 1370/2007 Evropskog parlamenta i Savjeta [\(10\)](#) izričito predviđeno da se direktive 2004/17/EZ i 2004/18/EZ primjenjuju na ugovore o javnim uslugama odnosno ugovore o javnim uslugama autobusnog ili tramvajskog prevoza putnika, dok se Regulativa (EZ) br. 1370/2007 primjenjuje na koncesije za usluge javnog autobusnog ili tramvajskog prevoza putnika. Takođe bi trebalo ponoviti da se ta Regulativa i dalje primjenjuje na ugovore o javnim uslugama te na koncesije za usluge javnog željezničkog prevoza putnika ili prevoza putnika podzemnom željeznicom. Kako bi se pojasnila veza između ove Direktive i Regulative (EZ) br. 1370/2007, trebalo bi izričito navesti da ova Direktiva ne bi trebalo da se primjenjuje na ugovore o javnim uslugama za pružanje usluga javnog željezničkog prevoza putnika ili prevoza putnika podzemnom željeznicom, dodjela kojih bi ugovora trebalo i dalje da podliježe odredbama te Regulative. Ako se Regulativom (EZ) br. 1370/2007 prepušta nacionalnom zakonodavstvu da polazi od pravila utvrđenih tom Regulativom, države članice trebalo bi da mogu u svom nacionalnom pravu da odrede da ugovori o javnim uslugama za usluge javnog željezničkog prevoza putnika ili prevoza putnika podzemnom željeznicom

moraju biti dodijeljeni poštovanjem postupka dodjele ugovora koji je u skladu s njihovim opštim pravilima o javnoj nabavci.

- (28) Ova Direktiva ne bi trebala da se primjenjuje na određene usluge u hitnim slučajevima ako ih pružaju neprofitne organizacije ili udruženja, budući da bi bilo teško zadržati posebne karakteristike tih organizacija ako bi pružaoci usluga trebali da se biraju u skladu s postupcima iz ove Direktive. Međutim, ovo izuzeće ne bi trebalo da se proširuje van strogo nužnog okvira. Trebalo bi stoga izričito da se navede da ne bi trebalo isključiti usluge kola hitne pomoći za prevoz pacijenata. U tom je kontekstu, nadalje je nužno razjasniti da CPV grupa 601 „Usluge drumskog prevoza” ne obuhvata usluge kola hitne pomoći koje se nalaze u CPV razredu 8514. Trebalo bi dakle pojasniti da bi usluge, koje su pokrivene CPV oznakom 85143000-3 koje uključuju samo usluge kola hitne pomoći za prevoz pacijenata trebalo da podliježu posebnom režimu utvrđenom za socijalne i druge posebne usluge („blagi režim”). Stoga bi, generalno, ugovori za pružanje usluga kola hitne pomoći također bili podložni blagom režimu ako bi vrijednost usluga kola hitne pomoći za prevoz pacijenata bila veća od vrijednosti ostalih usluga kola hitne pomoći.
- (29) Prikladno je ponoviti da se ova Direktiva primjenjuje samo na javne naručioce iz država članica. Stoga političke stranke generalno, jer nisu javni naručioc, ne podliježu njenim odredbama. Ipak, moguće je da u nekim državama članicama postoje političke stranke koje bi mogle da budu obuhvaćene pojmom javnopravnog organa.

Ipak, određene usluge (kao što su produkcija propagandnih i video filmova) neodvojive su od političkih stavova pružalaca usluga kada se pružaju u okviru izborne kampanje pa se pružaoci usluga obično odabiraju na način koji nije moguće urediti pravilima o nabavci.

U konačnom, trebalo bi podsjetiti da statut i finansiranje Evropskih političkih stranaka i Evropskih političkih fondacija podliježu drugim pravilima od onih utvrđenih u ovoj Direktivi.

- (30) U određenim slučajevima, javni naručilac ili udruženje javnih naručilaca može da bude jedini izvor određene usluge, u pogledu čijeg pružanja ima isključivo pravo u skladu sa zakonima, propisima ili objavljenim upravnim odredbama koji su usklađeni s UFEU-om. Trebalo bi pojasniti da ova Direktiva ne treba da se primjenjuje na dodjeljivanje ugovora o javnim uslugama tom javnom naručiocu ili udruženju.
- (31) Postoji znatna pravna nesigurnost po pitanju mjere u kojoj bi ugovori sklopljeni među subjektima u javnom sektoru trebali da budu obuhvaćeni pravilima o javnoj nabavci. Relevantna sudska praksa Suda Evropske unije različito se tumači u pojedinim državama članicama te čak među pojedinim javnim naručiocima. Stoga je potrebno pojasniti u kojim slučajevima ugovori sklopljeni u javnom sektoru nisu podložni primjeni pravila o javnoj nabavci.

Takvo pojašnjenje trebalo bi da bude u skladu s principima određenim u relevantnoj sudskoj praksi Suda Evropske unije. Sama činjenica da su obje strane sporazuma organi javne vlasti ne isključuje primjenu pravila o nabavci. Međutim, primjena pravila o javnoj nabavci ne bi trebalo da utiče na slobodu koju organi javne vlasti imaju u pružanju javnih usluga za koje su zaduženi korištenjem vlastitih resursa što uključuje mogućnost saradnje s drugim organima javne vlasti.

Trebalo bi osigurati da izuzeta javno-javna saradnja ne izazove narušavanje tržišne konkurencije u odnosu na privatne ekonomske subjekte ako stavlja privatne pružaoce usluga u bolji položaj od svojih konkurenata.

- (32) Javni ugovori dodijeljeni pravnim licima pod nadzorom ne bi trebalo da budu podložni primjeni postupaka previđenih ovom Direktivom ako javni naručilac nad tim pravnim licem izvršava kontrolu sličnu onoj koju izvršava nad vlastitim poslovnim jedinicama, pod uslovom da pravno lice pod nadzorom izvršava najmanje 80 % svojih aktivnosti u okviru izvršavanja zadataka koje mu je povjerio javni naručilac koji ga nadzire ili drugo pravno lice koje taj javni naručilac nadzire, bez obzira na korisnike predmeta ugovora.

Izuzeće ne bi trebalo da se proširuje na slučajeve kada privatni ekonomski subjekat direktno učestvuje u kapitalu pravnog lica pod nadzorom budući da bi u takvim slučajevima dodjela javnog ugovora bez tenderskog postupka pružila privatnom ekonomskom subjektu koji učestvuje s kapitalom u pravnom licu pod nadzorom nepoštenu prednost pred njegovim konkurentima. Međutim, s obzirom na posebne karakteristike javnih organa s obaveznim učešćem, poput organizacija koje su odgovorne za upravljanje ili izvršavanje određenih javnih usluga, to ne bi trebalo primjenjivati na slučajeve u kojima je učešće određenih privatnih ekonomskih subjekata u kapitalu pravnih lica pod nadzorom obavezno na osnovu nacionalnih zakonodavnih odredbi u skladu s Ugovorima, pod uslovom da takvo učešće nema karakteristike kontrolisanja i blokiranja te ne omogućava odlučujući uticaj na odluke pravnog lica pod nadzorom. Nadalje bi trebalo pojasniti da je odlučujući element samo direktno privatno učešće u kontrolisanom pravnom licu. Dakle, kada postoji udio privatnog kapitala u javnom naručiocu ili javnim naručiocima koji ga nadziru, to ne isključuje dodjelu javnih ugovora pravnom licu pod nadzorom, bez primjene postupaka koje predviđa ova Direktiva budući da takvi udjeli ne utiču negativno na tržišnu konkurenciju među privatnim ekonomskim subjektima.

Takođe bi trebalo pojasniti da bi javni naručioci poput javnopravnih organa koji bi mogli da imaju udio privatnog kapitala trebalo da budu u situaciji korištenja izuzeća za horizontalnu saradnju. Zbog toga, ako su ispunjeni svi drugi zahtjevi u odnosu na horizontalnu saradnju, trebalo bi proširiti izuzeće horizontalne saradnje na takve javne naručioce kada se ugovor sklapa samo između javnih naručilaca.

- (33) Javni naručioci trebalo bi da mogu da odluče da zajednički pružaju svoje javne usluge putem saradnje bez obaveze korištenja bilo kakvog pravnog oblika. Takva saradnja mogla bi da obuhvata sve vrste aktivnosti u vezi sa izvršavanjem usluga i odgovornostima koje su dodijeljene organima koji učestvuju ili koje su oni preuzeli, poput obavezujućih ili dobrovoljnih zadataka lokalnih ili regionalnih organa ili usluga čije je izvršavanje dodijeljeno određenim organima u skladu s javnim pravom. Usluge koje pružaju razni organi koji učestvuju ne treba nužno da budu istovjetne; one se takođe mogu nadopunjavati.

Ugovori za zajedničko pružanje javnih usluga ne bi trebalo da pdoliježu primjeni pravila određenih u ovoj Direktivi pod uslovom da su sklopljeni isključivo između javnih naručilaca, da se sprovođenjem te saradnje upravlja isključivo na osnovu potreba u vezi sa javnim interesom te da nijedan privatni pružalac usluga nije u boljem položaju od svojih konkurenata.

Kako bi se ispunili ti uslovi, saradnja bi trebalo da se zasniva na saradničkom konceptu. Takva saradnja ne zahtijeva da svi organi koji učestvuju preuzmu izvršavanje glavnih ugovornih obaveza sve dok postoje obaveze koje doprinose saradničkom izvršavanju određene javne usluge. Uz to, sprovođenje saradnje, uključujući sve finansijske prenose između uključenih javnih naručilaca, trebalo bi da se uredi isključivo na osnovu potreba u vezi sa javnim interesom.

- (34) U određenim slučajevima pravno lice djeluje, na osnovu relevantnih odredaba nacionalnog prava, u svojstvu instrumenta ili tehničke službe za utvrđene javne naručioce te je u obavezi da izvršava naredbe koje je primilo od tih javnih naručilaca i nema uticaja na kompenzaciju za izvršene usluge. S obzirom na prirodu takvog odnosa koja se ne zasniva na ugovoru, takav isključivo administrativni odnos ne bi trebalo da bude obuhvaćen oblašću primjene postupaka javne nabavke.
- (35) Trebalo bi podsticati sufinansiranje programa istraživanja i razvoja industrijskih subjekata. Stoga bi trebalo pojasniti da se ova Direktiva primjenjuje samo ako ne postoji sufinansiranje i ako su rezultati aktivnosti istraživanja i razvoja namijenjeni određenom javnom naručiocu. Time ne bi trebalo isključiti mogućnost da pružalac usluge koji je sprovodio te aktivnosti objavi izvještaj o tim aktivnostima sve dok javni naručilac zadržava isključivo pravo korištenja rezultata istraživanja i razvoja pri izvršavanju vlastite djelatnosti. Međutim, fiktivno širenje rezultata istraživanja i razvoja ili bilo kakvo simbolično učešće u naknadi troškova pružaocu usluga nebi trebalo da spriječi primjenu ove Direktive.
- (36) Zaposlenje i zanimanje doprinose integraciji u društvo te su ključni elementi pri garantovanju jednakih mogućnosti za sve. U tom kontekstu zaštićene radionice mogu biti od znatne važnosti. Isto važi i za ostala socijalna preduzeća čiji je glavni cilj pružanje podrške društvenoj i profesionalnoj integraciji ili ponovnoj integraciji lica s invaliditetom ili lica u nepovoljnom položaju, poput nezaposlenih lica, članova manjina u nepovoljnom položaju ili ostalih društveno marginalizovanih grupa. Međutim, takve radionice ili preduzeća možda ne bi mogli da dobiju ugovore pod uobičajenim uslovima tržišne konkurencije. Zato je primjereno predvidjeti da države članice mogu takvim radionicama ili preduzećima da rezervišu pravo da učestvuju u postupcima dodjele javnih ugovora ili određenim njihovim grupama ili da mogu ograničiti izvršenje ugovora u okviru programa zaštićenih radnih mjesta.
- (37) U svrhu odgovarajuće integracije ekoloških, socijalnih i radnih zahtjeva u postupke javne nabavke, od posebne važnosti je da države članice i javni naručioci preuzmu odgovarajuće mjere za osiguravanje poštovanja obaveza u oblasti prava životne sredine, socijalnog i radnog prava koje se odnose na mjesto na kom se izvode radovi ili pružaju usluge i zasnivaju se na zakonima, propisima, presudama i odlukama nacionalnog prava i prava Unije, kao i na kolektivnim sporazumima, pod uslovom da su takva pravila, kao i njihova primjena u skladu s pravom Unije. Jednako tako, obaveze koje proizlaze iz nacionalnih sporazuma koje su ratifikovale sve države članice i koji su navedeni u Prilogu XI trebalo bi da se primjenjuju tokom izvršenja ugovora. Međutim, to ne bi smjelo, ni na koji način, da spriječi primjenu uslova zapošljavanja koji su povoljniji za radnike.

Odgovarajuće mjere trebalo bi da se primjenjuju u skladu s osnovnim principima prava Unije, naročito u cilju osiguravanja jednakog postupanja. Takve odgovarajuće mjere trebalo bi da se primjenjuju u skladu s Direktivom 96/71/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta [\(11\)](#) i na način koji osigurava jednako postupanje i ne diskriminiše ekonomske subjekte i radnike

iz drugih država članica.

- (38) Trebalo bi smatrati da se usluge pružaju na mjestu na kom se izvodi značajan rad. Kada se usluge pružaju na daljinu, na primjer usluge pozivnih centara, trebalo bi smatrati da se te usluge pružaju na mjestu na kom se izvode, nezavisno od mjesta i država članica na koje su te usluge usmjerene.
- (39) Relevantne obaveze mogle bi da se odražavaju u klauzulama ugovora. Takođe bi trebalo da bude moguće da se u javne ugovore uključe klauzule kojima se osigurava usklađenost s kolektivnim ugovorima u skladu s pravom Unije koje se odnosi na javne ugovore. Nepoštovanje relevantnih obaveza moglo bi da se smatra teškim prekršajem određenog ekonomskog subjekta kojim je taj ekonomski subjekat podložan isključivanju iz postupka dodjele javnog ugovora.
- (40) Nadzor nad poštovanjem odredbi prava životne sredine, socijalnog i radnog prava trebalo bi da se sprovodi u svim fazama postupka nabavke, kod primjene opštih principa o izboru učesnika i dodjele ugovora, kod primjene kriterijuma za isključenje, i kod primjene odredaba o izuzetno niskim ponudama. Potrebno provjeravanje u tu svrhu trebalo bi da se sprovodi u skladu s odgovarajućim odredbama ove Direktive, naročito onima koje uređuju načine dokazivanja i lične izjave.
- (41) Ništa u ovoj Direktivi ne bi trebalo da spriječi nametanje ili sprovođenje mjera nužnih za zaštitu javne politike, javnog morala, javne bezbjednosti, zdravlja, ljudskog života i životinjskog svijeta, očuvanje biljnog svijeta ili drugih ekoloških mjera, posebno kako bi se osigurao održivi razvoj, pod uslovom da su te mjere u skladu s UFEU-om.
- (42) Postoji znatna potreba da se javnim naručiocima omogući dodatna fleksibilnost pri odabiru postupka nabavke kojim su predviđeni pregovori. Češća upotreba tih postupaka takođe bi vjerovatno povećala prekograničnu trgovinu budući da rezultati ocjenjivanja pokazuju da su ugovori dodijeljeni u okviru pregovaračkog postupka s prethodnom objavom posebno uspješni u pogledu prekograničnih tendera. Države članice trebalo bi da budu u mogućnosti da predvide korištenje tenderskog postupka uz pregovore ili tenderskog dijaloga u raznim slučajevima u kojima se otvorenim ili ograničenim postupcima bez pregovora vjerovatno ne postižu zadovoljavajući rezultati u pogledu nabavke. Trebalo bi ponoviti da se prošlih godina korištenje tenderskog dijaloga znatno povećalo u pogledu ugovornih vrijednosti. Pokazalo se korisnim u slučajevima u kojima javni naručioci ne mogu da utvrde načine zadovoljavanja svojih potreba ili nisu u mogućnosti da procijene što se nudi na tržištu u pogledu tehničkih, finansijskih ili pravnih rješenja. Takva situacija pogotovo može da nastane u slučaju inovativnih projekata, pri sprovođenju velikih integrisanih projekata na području saobraćajne infrastrukture, pri uvođenju velikih kompjuterskih mreža ili pri sprovođenju projekata koji obuhvataju složeno ili strukturirano finansiranje. Po potrebi, trebalo bi podsticati javne naručioce da imenuju nosioca projekta kako bi se osigurala dobra saradnja između ekonomskih subjekata i javnog naručioca tokom postupka dodjele.
- (43) U slučaju ugovora o radovima, takve situacije obuhvataju radove koji nisu standardni građevinski radovi ili radove koji obuhvataju dizajnerska ili inovativna rješenja. U slučaju usluga ili robe koje zahtijevaju prilagođavanje ili posebno izvođenje, vjerovatno je da će korištenje tenderskog postupka uz pregovore ili tenderskog dijaloga biti korisno. Takve aktivnosti prilagođavanja ili dizajniranja posebno su potrebne u slučaju složenih kupovina, poput kupovine sofisticiranih proizvoda, intelektualnih usluga, na primjer konsultantskih usluga, arhitektonskih ili inženjerskih usluga ili velikih projekata u vezi s informacionim i komunikacionim tehnologijama (ICT). U tim slučajevima pregovori mogu biti potrebni kako

bi se osiguralo da su određena roba ili usluga usklađene s potrebama javnog naručioca. U slučaju brzo dostupnih usluga ili roba koje mogu da pružaju ili dobavljaju različiti subjekti na tržištu ne bi trebalo koristiti tenderski postupak uz pregovore i tenderski dijalog.

- (44) Tenderski postupak uz pregovore takođe bi trebalo da bude dostupan u slučajevima u kojima je korištenje otvorenog ili ograničenog postupka dovelo do nepravilnih ili neprihvatljivih ponuda. U takvim slučajevima, javnim naručiocima bi trebalo da bude dopušteno vođenje pregovora u cilju dobijanja pravilnih i prihvatljivih ponuda.
- (45) Tenderski postupak uz pregovore trebalo bi da bude praćen odgovarajućim zaštitnim mjerama kojima se osigurava poštovanje principa jednakog postupanja i transparentnosti. Javni naručioci posebno bi trebalo unaprijed da odrede minimalne zahtjeve koji su u skladu s prirodom nabavke te koji ne bi trebalo da se mijenjaju tokom pregovora. Kriterijumi za dodjelu i njihov ponder trebalo bi da ostanu nepromjenljivi tokom cijelog postupka te ne bi trebalo da budu podložni pregovorima kako bi se osiguralo jednako postupanje prema svim ekonomskim subjektima. Cilj pregovora trebalo bi da bude poboljšanje ponuda kako bi javni naručioci bili u mogućnosti da kupe radove, robu i usluge koje su savršeno prilagođene njihovim određenim potrebama. Pregovori mogu da se odnose na sve karakteristike kupljenih radova, robe i usluga, uključujući, na primjer, kvalitet, količine, komercijalne klauzule te društvene, ekološke i inovativne aspekte, ako te karakteristike nisu dio minimalnih zahtjeva.

Trebalo bi pojasniti da minimalni zahtjevi koje određuje javni naručilac podrazumijevaju uslove i karakteristike (posebno fizičke, funkcionalne i pravne) koje bi svaka ponuda trebalo da ispunjava ili ima kako bi javni naručilac bio u mogućnosti da dodijeli ugovor u skladu s odabranim kriterijumom za dodjelu. Kako bi se osigurala transparentnost i sljedivost postupka, sve faze bi trebalo da budu dokumentovane. Nadalje, sve ponude tokom čitavog postupka trebalo bi da se podnesu u pisanom obliku.

- (46) Javni naručioci trebalo bi da imaju mogućnost skraćivanja određenih rokova koji se primjenjuju na otvorene ili ograničene postupke ili tenderske postupke uz pregovore ako ti rokovi nisu prikladni u hitnim slučajevima koje bi javni naručioci trebalo adekvatno da obrazlože. Trebalo bi pojasniti da takvi slučajevi ne moraju da budu slučajevi izuzetne hitnosti nastali nepredvidivim događajima koji se ne mogu pripisati javnim naručiocima.
- (47) Istraživanje i razvoj, uključujući ekološke i društvene inovacije, među glavnim su pokretačima budućeg rasta te su stavljeni u centar strategije Evropa 2020 za pametan, održiv i inkluzivan rast. Organi javne vlasti trebalo bi na najbolji mogući način strateški da koriste javnu nabavku kako bi podstakli inovacije. Kupovina inovativnih proizvoda, radova i usluga od ključne je važnosti za poboljšanje djelotvornosti i kvaliteta javnih usluga te za suočavanje s važnim društvenim izazovima. Tom kupovinom se doprinosi postizanju najbolje vrijednosti javnih sredstava te širih ekonomskih, ekoloških i društvenih benefita u vezi sa osmišljavanjem novih ideja, pretvaranje tih ideja u inovativne proizvode i usluge i promovisanje održivog ekonomskog rasta.

Trebalo bi ponoviti da je niz modela nabavke opisan u Komunikaciji Komisije od 14. decembra 2007. pod nazivom „Predkomercijalna nabavka: Pokretanje inovacije radi osiguravanja održivih, visokokvalitetnih javnih usluga u Europi” u kojoj su obrađeni slučajevi nabavke onih usluga istraživanja i razvoja koje nisu obuhvaćene oblašću primjene ove Direktive. Ti modeli bili bi dostupni, no ova Direktiva bi takođe trebalo da doprinese

olakšavanju javne nabavke inovacija te da pomogne državama članicama u ostvarivanju ciljeva Unije u vezi sa inovacijama.

- (48) Zbog važnosti inovacije, javne naručioce bi trebalo podsticati da što češće dozvoljavaju varijante. Pažnju tih javnih naručilaca trebalo bi usmjeriti na potrebu definisanja minimalnih kriterijuma koje varijante moraju da ispune prije nego što utvrde da se mogu podnijeti te varijante.
- (49) Ako potrebu za razvojem inovativnog proizvoda ili usluge ili inovativnih radova te za naknadnom kupovinom te robe, usluga ili radova nije moguće zadovoljiti rješenjima koja su već dostupna na tržištu, javni naručiocima trebalo bi da imaju pristup posebnom postupku nabavke s obzirom na ugovore u oblasti primjene ove Direktive. Tim posebnim postupkom trebalo bi javnim naručiocima omogućiti da uspostave dugoročno inovaciono partnerstvo za razvoj i naknadnu kupovinu novog, inovativnog proizvoda, usluge ili radova pod uslovom da taj inovativni proizvod, usluga ili inovativni radovi mogu da zadovolje dogovorene nivoe uspješnosti i troškova bez potrebe za posebnim postupkom nabavke za tu kupovinu. Partnerstvo za inovacije trebalo bi da se temelji na pravilima postupka koja se primjenjuju u slučaju tenderskog postupka uz pregovore, a ugovore bi trebalo dodjeljivati isključivo na osnovu najbolje srazmjere između cijene i kvaliteta, koji je najprikladniji za upoređivanje ponuda za inovaciona rješenja. Bez obzira na to radi li se o vrlo velikim projektima ili manjim inovativnim projektima, partnerstvo za inovacije trebalo bi da bude strukturirano na način da može da omogući potrebno „tržišno privlačenje”, podstičući razvoj inovativnog rješenja bez zatvaranja tržišta.

Javni naručiocima stoga ne bi trebalo da koriste partnerstvo za inovacije na način kojim se sprečava, ograničava ili narušava tržišna konkurencija. U određenim slučajevima, uspostavljanje partnerstva za inovacije među nekoliko partnera moglo bi da doprinese izbjegavanju takvih efekata.

- (50) S obzirom na štetne efekte na tržišnu konkurenciju, pregovarački postupci bez prethodne objave obavještenja o nadmetanju trebalo bi da se koristiti samo u vrlo izuzetnim okolnostima. Ti izuzeci trebalo bi da budu ograničeni na slučajeve u kojima objava nije moguća, zbog izuzetne hitnosti usljed nepredvidivih događaja koji se ne mogu pripisati javnom naručiocu ili na slučajeve u kojima je odmah jasno da objava ne bi dalje podstakla tržišnu konkurenciju ili dovela do boljih rezultata nabavke i zato što objektivno postoji samo jedan ekonomski subjekat koji može da izvrši ugovor. To može biti slučaj umjetničkih djela jer identitet umjetnika suštinski određuje jedinstvenu prirodu i vrijednost samog umjetničkog predmeta. Isključivost se takođe može utvrditi iz drugih razloga, no samo slučajevi objektivne isključivosti mogu opravdati upotrebu pregovaračkog postupka bez objave, ako slučaj isključivosti nije prouzrokovao javni naručilac u svrhu budućeg postupka nabavke.

Javni naručiocima koji se pozivaju na taj izuzetak trebalo bi da obrazlože nepostojanje razumnih alternativnih ili zamjenskih rješenja, poput upotrebe alternativnih kanala distribucije, čak i izvan države članice javnog naručioca, ili uzimanja u obzir funkcionalno uporedivih radova, robe i usluga.

Ako je slučaj isključivosti nastao iz tehničkih razloga, ti razlozi treba da budu tačno određeni i opravdani za svaki pojedinačan takav slučaj. Ti razlozi mogu obuhvatati slučajeve u kojima ekonomski subjekat nema tehničkih mogućnosti za realizaciju traženih performansi ili

potrebu za korištenjem posebnog znanja, alata ili sredstava koje posjeduje samo jedan ekonomski subjekat. Tehnički razlozi takođe mogu proisteći iz posebnih zahtjeva interoperabilnosti koji moraju biti ispunjeni kako bi se osigurala efikasnost radova, robe ili usluga koje je potrebno nabaviti.

U konačnom, postupak nabavke nije koristan ako je roba kupljena direktno na tržištu robe, uključujući trgovinske platforme za robu poput poljoprivrednih proizvoda, sirovina i berze energije, ako su regulisanom i nadziranom multilateralnom trgovinskom strukturom zagarantovane tržišne cijene.

- (51) Trebalo bi razjasniti da odredbe koje se odnose na zaštitu povjerljivih informacija ni na koji način ne sprečavaju javnu objavu dijelova sklopljenih ugovora koji nisu povjerljive prirode, uključujući sve naknadne izmjene.
- (52) Elektronski oblici informisanja i komunikacije mogu uvelikome pojednostaviti objavu ugovora te povećati djelotvornost i transparentnost postupaka nabavke. Ti bi oblici trebalo da postanu standardni oblici komunikacije i razmjene informacija u postupcima nabavke jer uvelikome povećavaju mogućnosti ekonomskih subjekata da učestvuju u postupcima nabavke širom unutrašnjeg tržišta. U tu svrhu prenos obavještenja u elektronskom obliku, elektronska dostupnost dokumentacije o nabavci te, nakon prelaznog perioda od 30 mjeseci, potpuna elektronska komunikacija, što podrazumijeva komunikaciju elektronskim putem u svim fazama postupka, uključujući prenos zahtjeva za učešće te posebno prenos ponuda (elektronsko podnošenje), trebalo bi da postane obavezujući. Države članice i javni naručioci trebalo bi da imaju izbor da, ako to žele, po tom pitanju budu još aktivniji. Takođe bi trebalo pojasniti da obavezujuća upotreba elektronskih načina komunikacije u skladu s ovom Direktivom ne bi trebalo da obavezuje javne naručioce da obrađuju ponude elektronskim putem te ne bi trebalo da učini obaveznim elektronsko ocjenjivanje ili automatsku obradu. Nadalje, u skladu s ovom Direktivom, nijedan element postupka javne nabavke nakon dodjele ugovora ili interna komunikacija javnog naručioca ne bi smjeli da budu obuhvaćeni obavezom korištenja elektronskih načina komunikacije.
- (53) Javni naručioci trebalo bi da i, osim u određenim specifičnim situacijama, koriste elektronska sredstva komunikacije koja nisu diskriminišuća, generalno su dostupna i interoperabilna s proizvodima informacione i komunikacione tehnologije u opštoj upotrebi i koja ne ograničavaju pristup ekonomskih subjekata postupku nabavke. Korištenjem takvih sredstava komunikacije takođe bi trebalo voditi računa o dostupnosti licima s invaliditetom. Trebalo bi pojasniti da obaveza korištenja elektronskih sredstava u svim fazama postupka javne nabavke ne bi bila prikladna ni ako korištenje elektronskih sredstava zahtijeva upotrebu specijalizovanih alata ili formata datoteka koji nisu široko dostupni, a takođe ne bi bila prikladna ako bi se komunikacija mogla odvijati samo korištenjem specijalizovane kancelarijske opreme. Javni naručioci stoga ne bi trebalo da budu obavezni da zahtijevaju korištenje elektronskih načina komunikacije tokom postupka podnošenja ponuda u određenim slučajevima koji treba da budu iscrpno navedeni. Ova Direktiva propisuje da bi takvi slučajevi trebalo da obuhvataju situacije u kojima se zahtijeva korištenje specijalizovane kancelarijske opreme koja nije široko dostupna javnim naručiocima, poput štampača širokog formata. U nekim postupcima nabavke u dokumentaciji o nabavci moglo bi se zahtijevati podnošenje fizičkih ili umanjenih modela koji ne mogu biti dostavljeni javnim naručiocima elektronskim putem. U takvim situacijama model bi trebalo da bude

dostavljen javnim naručiocima putem pošte ili druge odgovarajuće kurirske službe.

Međutim, trebalo bi pojasniti da bi korištenje drugih načina komunikacije trebalo da bude ograničeno na one elemente ponude za koje se ne zahtijeva korištenje elektronskih načina komunikacije.

Prikladno je pojasniti da bi, u slučaju da je to potrebno iz tehničkih razloga, javni naručioci trebalo da budu u mogućnosti da utvrde maksimalnu veličinu datoteka koje mogu biti podnesene.

- (54) Mogući su izuzetni slučajevi u kojima bi javnim naručiocima trebalo da bude dopušteno da ne koriste elektronska sredstva komunikacije ako je nekorištenje takvih sredstava komunikacije nužno za zaštitu naročito osjetljive prirode podataka. Trebalo bi razjasniti da, kada korištenje elektronskih alata koji nisu široko dostupni može da pruži potrební nivo zaštite, trebalo bi koristiti takve elektronske alate. To bi na primjer moglo biti u slučaju kada javni naručioci zahtijevaju korištenje posebnih sigurnih sredstava komunikacije kojima pružaju pristup.
- (55) Različiti tehnički formati ili procesi i standardi razmjene poruka mogli bi možda da naruše interoperabilnost, ne samo unutar svake države članice, već takođe i pogotovo među državama članicama. Na primjer, kako bi učestvovali u postupku nabavke u kojem se dozvoljava ili zahtijeva korištenje elektronskih kataloga, odnosno formata za predstavljanje i organizovanje informacija na način koji je zajednički svim ponuđačima koji učestvuju te koji se može elektronski obrađivati, ekonomski subjekti bili bi, u odsustvu standardizovanog pristupa, primorani da prilagode svoje kataloge svakom postupku nabavke, što bi podrazumijevalo pružanje vrlo sličnih informacija u različitim formatima u zavisnosti od specifikacija određenog javnog naručioca. Standardizacija formata kataloga stoga bi poboljšala nivo interoperabilnosti, povećala efikasnost te takođe smanjila trud koji ekonomski subjekti moraju da ulože.
- (56) Pri razmatranju potrebe za osiguravanjem ili poboljšavanjem interoperabilnosti među različitim tehničkim formatima ili procesa i standarda razmjene poruka na način da korištenje određenih standarda postane obavezujuće, te ako se primijeni taj pristup, pri razmatranju pitanja standarda koje bi trebalo propisati, Komisija bi trebalo posebno da uzme u obzir mišljenja zainteresovanih strana. Komisija bi takođe trebalo da razmotri mjeru u kojoj ekonomski subjekti i javni naručioci već koriste određeni standard u praksi te mjeru u kojoj je taj standard uspješan. Prije nego li odluči da korištenje bilo koje određene tehničke norme postaje obavezujuće, Komisija bi takođe trebalo pažljivo da razmotri troškove koji bi time mogli nastati, pogotovo u pogledu prilagođavanja postojećim rješenjima e-nabavke, uključujući infrastrukturu, procese ili softver. Ako te norme nije razvila međunarodna, evropska ili nacionalna organizacija za normiranje, te bi norme trebalo da zadovolje zahtjeve koji se primjenjuju u slučaju normi za ICT, kako je određeno u Regulativi (EU) br. 1025/2012 Evropskog parlamenta i Savjeta [\(12\)](#).
- (57) Prije određivanja nivoa bezbjednosti za elektronsku komunikaciju koja će se koristiti u raznim fazama postupka dodjele, države članice i javni naručioci trebalo bi da procijene srazmjernost između, s jedne strane, zahtjeva čija je svrha osiguravanje ispravne i pouzdane identifikacije pošiljaoca poruke i integriteta njenog sadržaja te, s druge strane, rizika pojave problema kao u slučajevima u kojima je poruke poslao drugi pošiljalac, a ne onaj koji je naznačen. Uzimajući u obzir da su sve druge stvari jednake, to bi značilo da nivo

bezbjednosti potreban, na primjer, u slučaju poruke e-pošte u kojoj se zahtijeva potvrda tačne adrese na kojoj će se održati informativni sastanak, nije potrebno postaviti na isti nivo kao u slučaju same ponude koja podrazumijeva obavezujuću ponudu ekonomskog subjekta. Slično tome, procjena srazmjernosti mogla bi da dovede do nižeg nivoa bezbjednosti koji je potrebna u slučaju ponovne predaje elektronskih kataloga ili u slučaju podnošenja ponuda u kontekstu malih nadmetanja na osnovu okvirnog sporazuma ili za pristup dokumentaciji o nabavci.

- (58) Iako bi ključni elementi postupka nabavke, poput dokumentacije o nabavci, zahtjeva za učešće, potvrde interesa i ponuda, uvijek trebalo da budu u pisanom obliku, usmena komunikacija s ekonomskim subjektima trebalo bi u ostalim slučajevima još uvijek da bude moguća, pod uslovom da je sadržaj te komunikacije u zadovoljavajućoj mjeri dokumentovan. To je potrebno kako bi se osigurao odgovarajući nivo transparentnosti koja omogućava provjeru poštuje li se princip jednakog postupanja. Posebno je važno da usmena komunikacija s ponuđačima koja bi mogla da utiče na sadržaj i ocjenjivanje ponuda bude u dovoljnoj mjeri i na prikladan način dokumentovana, na primjer sastavljanjem pisanih bilješki ili audiosnimaka ili sažetaka glavnih elemenata te komunikacije.
- (59) Širom tržišta javne nabavke u Uniji postoji snažna tendencija agregacije tražnje od strane javnih kupaca s ciljem postizanja ekonomije razmjera, uključujući niže cijene te niže troškove transakcija, te s ciljem poboljšanja i profesionalizacije upravljanja nabavkom. To se može postići koncentrisanjem kupovina po broju javnih naručilaca ili po obimu i vrijednosti tokom određenog perioda. Međutim, agregacija i centralizacija kupovina trebalo bi da se pažljivo prati kako bi se izbjegla suvišna koncentracija kupovne moći te stvaranje tajnih sporazuma te kako bi se održala transparentnost i sačuvala tržišna konkurencija i mogućnost pristupa tržištu za mala i srednja preduzeća.
- (60) Instrument okvirnih sporazuma široko se koristi te se smatra efikasnom tehnikom nabavke širom Europe. Stoga bi ga i dalje trebalo široko koristiti. Međutim, određene aspekte treba pojasniti, pogotovo činjenicu da okvirne sporazume ne bi trebalo da koriste javni naručioci koji nisu utvrđeni u njima. U tu svrhu javni naručioci koji su od početka ugovorne strane određenog okvirnog sporazuma trebalo bi da budu jasno naznačeni, nazivom ili na druge načine, npr. upućivanjem na određenu kategoriju javnih naručilaca unutar jasno razgraničene geografske oblasti, kako bi se ti javni naručioci mogli lako i tačno utvrditi. Na isti način u okvirni sporazum ne bi trebalo da ulaze novi ekonomski subjekti nakon što je takav sporazum sklopljen. To podrazumijeva da u slučaju da centralni organ zadužen za kupovinu koristi sveobuhvatni registar javnih naručilaca ili kategorija javnih naručilaca, poput lokalnih organa u određenoj geografskoj oblasti koji imaju pravo da se posluže okvirnim sporazumima koje je centralno organ sklopio, on bi to trebalo da čini tako da je moguće provjeriti ne samo identitet određenog javnog naručioca, već i datum na koji je stekao pravo na korištenje okvirnog sporazuma koji je sklopio centralni organ zadužen za kupovinu jer se tim datumom utvrđuje koje određene okvirne sporazume javni naručilac ima pravo da koristi.
- (61) Objektivni uslovi za utvrđivanje ekonomskih subjekata, strana okvirnog sporazuma, koji bi trebalo da izvrše određeni zadatak poput nabavke robe ili pružanja usluga namijenjenih fizičkim licima, u kontekstu okvirnih sporazuma u kojima su utvrđeni svi uslovi, trebalo bi da obuhvata potrebe ili izbor tih fizičkih lica.

Javni naručioci trebalo bi da imaju mogućnost dodatne fleksibilnosti pri nabavci na osnovu okvirnih sporazuma koji su sklopljeni s više od jednog ekonomskog subjekta te u kojima su

utvrđeni svi uslovi.

U tim slučajevima, javni naručioci trebalo bi da budu u mogućnosti da nabave određene radove, robu ili usluge koje su obuhvaćene okvirnim sporazumom na način da se zahtijeva izvođenje tih radova, nabavka robe ili pružanje usluga od jednog od ekonomskih subjekata, utvrđenih u skladu s objektivnim kriterijumima te po prethodno određenim uslovima, ili na način da se dodijeli ugovor za izvršavanje tih radova, nabavku robe ili pružanje usluga na osnovu malog nadmetanja u kojem učestvuju ekonomski subjekti koji su strane okvirnog sporazuma. Kako bi se zagarantovala transparentnost i jednako postupanje, javni naručioci trebalo bi da u dokumentaciji o nabavci u vezi sa okvirnim sporazumom naznače objektivne kriterijumena na osnovu kojih će biti odabrana jedna od te dvije metode izvršenja okvirnog sporazuma. Takvi kriterijumi mogli bi da se, na primjer, odnose na količinu, vrijednost ili karakteristike određenih radova, robe ili usluga, uključujući potrebu za većim nivoom usluge ili većim nivoom bezbjednosti, ili bi se mogli odnositi na kretanja cjenovnih nivoa u poređenju s prethodno utvrđenim cjenovnim indeksom. Okvirne sporazume ne bi trebalo koristiti na neodgovarajući način ili na način kojim bi se spriječila, ograničila ili narušila tržišna konkurencija. Javni naručioci ne bi trebalo na osnovu ove Direktive da budu obavezni da nabavljaju radove, robu ili usluge koji su obuhvaćeni okvirnim sporazumom, na osnovu tog okvirnog sporazuma.

- (62) Takođe bi trebalo pojasniti da ugovore koji se zasnivaju na okvirnom sporazumu treba dodijeliti prije završetka trajanja samog okvirnog sporazuma, dok se trajanje pojedinih ugovora koji se zasnivaju na okvirnom sporazumu ne treba da podudara s trajanjem tog okvirnog sporazuma, nego bi moglo, po potrebi da bude kraće ili duže. Naročito bi trebalo omogućiti određivanje dužine pojedinih ugovora koji se zasnivaju na okvirnom sporazumu uzimajući u obzir faktore poput vremena koje je potrebno za njihovo izvršenje, kada je održavanje opreme s očekivanim korisnim vijekom dužim od četiri godine uključeno ili kada je potrebno znatno osposobljavanje osoblja za izvođenje ugovora.

Takođe bi trebalo pojasniti da bi mogli da postoje izuzetni slučajevi kada je moguće dopustiti da dužina samih okvirnih sporazuma bude duža od četiri godine. Takvi slučajevi, koji bi trebalo da budu adekvatno opravdani, naročito predmetom okvirnog sporazuma, mogli bi se na primjer pojaviti kada je ekonomskom subjektu potrebna oprema za koju je period amortizacije duži od četiri godine i koja mora biti dostupna u svakom trenutku tokom cijelog trajanja okvirnog sporazuma.

- (63) S obzirom na stečeno iskustvo, takođe ne postoji potreba za prilagođavanjem pravila na kojima se zasnivaju dinamički sistemi nabavke kako bi se javnim naručiocima omogućilo da u potpunosti iskoriste prednosti koje su im na raspolaganju putem tog instrumenta. Sisteme je potrebno pojednostaviti, a posebno bi se njima trebalo upravljati u okviru ograničenog postupka, na taj način uklanjajući potrebu za indikativnim ponudama koje su jedna od glavnih teškoća u vezi sa dinamičkim sistemima nabavke. Stoga bi svakom ekonomskom subjektu koji podnese zahtjev za učešće i ispunjava kriterijume za odabir trebalo dozvoliti učešće u postupcima nabavke koji se izvršavaju putem dinamičkog sistema nabavke tokom perioda njegovog važenja. Ta tehnika nabavke omogućava javnom naručiocu da na raspolaganju ima posebno širok spektar ponuda te da na taj način osigura optimalno korištenje javnih sredstava putem rasprostranjene konkurencije povezane sa široko korištenim ili lako dostupnim proizvodima, radovima ili uslugama koje su široko dostupne

na tržištu.

- (64) Obrada tih zahtjeva za učešće trebalo bi da bude izvršena u roku od najviše deset radnih dana, pod uslovom da se izvrši ocjenjivanje kriterijuma za odabir na osnovu pojednostavljenih zahtjeva za dokumentovanje koji su određeni u ovoj Direktivi. Međutim, kada je dinamički sistem nabavke uspostavljen po prvi put, javni naručioci mogli bi, nakon prve objave obavještenja o nadmetanju ili poziva na potvrdu interesa, da prime tako velik broj zahtjeva za učešće da bi im moglo biti potrebno više vremena za obradu zahtjeva. To bi trebalo da bude prihvatljivo, pod uslovom da nije pokrenuta nijedna određena nabavka sve dok se svi zahtjevi ne obrade. Javni naručioci stoga bi trebalo da budu u mogućnosti da sami osmisle način na koji namjeravaju da obrade zahtjeve za učešće. Na primjer, javni naručioci mogu da odluče da će obradu izvršavati samo jednom sedmično, pod uslovom da se poštuju rokovi za obradu svakog zahtjeva za učešće.
- (65) U bilo koje vrijeme tokom perioda važenja dinamičkog sistema nabavke, javni naručioci trebalo bi da imaju mogućnost da zahtijevaju od ekonomskih subjekata da podnesu obnovljenu i ažuriranu ličnu izjavu da ispunjavaju kriterijume za kvalitativni odabir, u prikladnom vremenskom roku. Trebalo bi ponoviti da se mogućnost predviđena u opštim odredbama o dokaznim sredstvima u ovoj Direktivi potrebnima kako bi se od ekonomskih subjekata zahtijevalo da podnesu propratne dokumente te obaveza da to učini ponuđač kojem je dodijeljen ugovor takođe primjenjuje u slučaju dinamičkog sistema nabavke.
- (66) Kako bi se unaprijedile mogućnosti malih i srednjih preduzeća u vezi sa učešćem u velikom dinamičkom sistemu nabavke, poput sistema kojim upravlja centralni organ za nabavku, određeni javni naručilac trebalo bi da bude u mogućnosti da izrazi sistem u objektivno utvrđenim kategorijama proizvoda, radova ili usluga. Te kategorije trebalo bi da budu utvrđene na osnovu objektivnih faktora koji bi mogli, na primjer, da obuhvataju najveći dozvoljeni obuhvat određenih ugovora koji se dodjeljuju za tu kategoriju ili određenu geografsku oblast u kojoj će se posebni ugovori izvršavati. Ako je dinamički sistem nabavke razdijeljen u kategorije, javni naručilac trebalo bi da primjenjuje kriterijume za odabir koji su srazmjerni karakteristikama određene kategorije.
- (67) Trebalo bi pojasniti kako elektronske aukcije obično nisu odgovarajuće u slučaju određenih ugovora o javnim radovima i određenih ugovora o javnim uslugama čiji je predmet intelektualni rad, poput projektovanja radova, jer predmet elektronske aukcije mogu biti samo elementi prikladni za automatsko elektronsko ocjenjivanje, bez intervencije ili razmatranja od strane javnog naručioca, odnosno elementi koji mogu da se kvantitativno odrede kako bi se mogli izraziti u brojevima i procentima.

Međutim, takođe bi trebalo pojasniti da se elektronske aukcije mogu koristiti u postupcima nabavke čiji je cilj nabavka određenog prava intelektualnog vlasništva. Takođe je prikladno ponoviti da iako javni naručioci imaju pravo da smanje broj učesnika ili ponuđača ako aukcija još nije započela, nije dozvoljeno daljnje smanjivanje broja ponuđača koji učestvuju u elektronskoj aukciji nakon što je aukcija započela.

- (68) Nove tehnike elektronske kupovine, poput elektronskih kataloga, neprestano se razvijaju. Elektronski katalogi su format za predstavljanje i organizovanje informacija na način koji je zajednički svim ponuđačima koji učestvuju te koji se može elektronski obrađivati. Primjer mogu biti ponude u obliku budžetskih tablica. Javni naručilac trebalo bi da mogu da zahtijevaju upotrebu elektronskih kataloga u svim dostupnim postupcima u kojima se zahtijeva upotreba elektronskih načina komunikacije. Elektronskim katalogima podstiče se

tržišna konkurencija te pojednostavljuje javna nabavka, pogotovo u pogledu uštede vremena i novca. Međutim, trebalo bi utvrditi određena pravila kako bi se osiguralo da je upotreba novih tehnika u skladu s ovom Direktivom i s principima jednakog postupanja, zabrane diskriminacije i transparentnosti. Stoga korištenje elektronskih kataloga za predstavljanje ponuda ne bi trebalo da uključuje mogućnost da se ekonomski subjekti ograniče samo na podnošenje svojeg opšteg kataloga. Ekonomski subjekti trebalo bi uz to da prilagode svoje opšte kataloge s obzirom na određeni postupak nabavke. Takvim prilagođavanjem osigurava se da katalog koji je predat u okviru određenog postupka nabavke sadrži samo proizvode, radove ili usluge za koje su ekonomski subjekti procijenili, nakon aktivnog preispitivanja, da zadovoljavaju zahtjeve javnog naručioca. Pri tome bi ekonomskim subjektima trebalo dozvoliti da kopiraju podatke navedene u njihovom opštem katalogu, no ne bi smjeli da podnesu opšti katalog kao takav.

Nadalje, ako su zagaranтовани sljedivost, jednako postupanje i predvidljivost, javni naručioc i trebalo bi da budu u mogućnosti da sastave ponude u vezi sa određenom nabavkom na osnovu prethodno primljenih elektronskih kataloga, pogotovo u slučajevima u kojima je ponovo pokrenuto nadmetanje na osnovu okvirnog sporazuma ili u slučajevima u kojima se koristi dinamički sistem nabavke.

Ako ponudu generiše javni naručilac, određeni ekonomski subjekat trebalo bi da bude u mogućnosti da provjeri sadrži li ponuda, koju je sastavio javni naručilac, značajne greške. Ako ponuda sadrži značajne greške, ekonomski subjekat ne bi trebalo da bude vezan tom ponudom, koju je sastavio javni naručilac, osim ako je greška ispravljena.

U skladu sa zahtjevima pravila o elektronskim načinima komunikacije, javni naručioc i trebalo bi da izbjegavaju neopravdano sprječavanje pristupa ekonomskih subjekata postupcima nabavke u kojima ponude moraju biti u obliku elektronskih kataloga te kojima je zagaranтована usklađenost s opštim principima zabrane diskriminacije i jednakog postupanja.

(69) Tehnike centralne nabavke sve se više koriste u državama članicama. Centralni organi za nabavku nadležni su za sticanja, upravljanje dinamičkim sistemima nabavke ili dodjelu javnih ugovora/okvirnih sporazuma za druge javne naručioce, uz naknadu ili bez nje. Javni naručioc i za koje je sklopljen okvirni sporazum trebalo bi da budu u mogućnosti da koriste okvirni sporazum za pojedinačne ili nabavke koje se ponavljaju. S obzirom na velike količine koje se nabavljaju, te tehnike doprinose povećanju tržišne konkurencije i trebalo bi da pomognu da se profesionalizuje javna nabavka. Stoga bi trebalo predvidjeti definiciju Unije koja se odnosi na centralne organe za nabavku dodijeljene javnim naručiocima. Trebalo bi takođe pojasniti da centralni organi za nabavku funkcionišu na dva različita načina.

Što se tiče prvog načina, ti bi organi trebalo da budu u mogućnosti da postupaju u svojstvu veletrgovaca kupovinom, stvaranjem zaliha ili preprodajom ili, što se tiče drugog načina, ti bi organi trebalo da budu u mogućnosti da postupaju u svojstvu posrednika na način da dodjeljuju ugovore, upravljaju dinamičkim sistemima nabavke ili sklapaju okvirne sporazume koje će koristiti javni naručioc i. Takva posrednička uloga mogla bi u nekim slučajevima da se izvršava autonomnim sprovođenjem relevantnih postupaka dodjele, bez

primanja detaljnih uputstava od strane javnih naručilaca; u drugim slučajevima, ta bi uloga mogla da se izvršava sprovođenjem relevantnih postupaka dodjele u skladu s uputstvima javnih naručilaca, u njihovo ime i u njihovu korist.

Nadalje, trebalo bi propisati pravila za dodjelu odgovornosti za poštovanje obaveza u skladu s ovom Direktivom, kako u centralnom organu za nabavku tako i među javnim naručiocima koji vrše nabavku iz ili putem njega. Ako je isključivo javni naručilac obavezan da sprovedi postupke nabavke, on bi takođe trebalo da bude isključivo i direktno odgovoran za zakonitost postupaka. Ako javni naručilac sprovodi određene dijelove postupka, na primjer ponovno pokretanje nadmetanja na osnovu okvirnog sporazuma ili dodjelu pojedinih ugovora zasnovanih na dinamičkom sistemu nabavke, javni naručilac odgovoran je za faze nabavke koje sprovodi.

(70) Javni naručioci trebalo bi da budu u mogućnosti da dodijele ugovor o javnim uslugama za izvršavanje aktivnosti centralne nabavke centralnom organu za nabavku bez primjene postupaka predviđenih ovom Direktivom. Takođe bi trebalo da bude dozvoljeno da ti ugovori o javnim uslugama obuhvataju izvršavanje pomoćnih aktivnosti nabavke. Ugovori o javnim uslugama za izvršavanje pomoćnih aktivnosti nabavke trebalo bi da, ako ih ne izvršava centralni organ za nabavku u okviru pružanja centralnih aktivnosti nabavke određenom javnom naručiocu, budu dodijeljeni u skladu s ovom Direktivom. Takođe bi trebalo ponoviti da ovu Direktivu ne bi trebalo primjenljivati ako su centralne ili pomoćne aktivnosti nabavke pružene na neki drugi način, a ne putem ugovora u svrhu ostvarivanja finansijskog interesa koji podrazumijeva nabavku u smislu ove Direktive.

(71) Jačanje odredaba u vezi sa centralnim organima za nabavku ne bi ni na koji način trebalo da sprječava trenutne prakse povremene zajedničke nabavke, odnosno manje institucionalizovan i sistematski oblik zajedničke nabavke ili ustaljenu praksu angažovanja pružalaca usluga koji pripremaju i upravljaju postupcima nabavke u ime i u interesu javnog naručioca te u skladu s njegovim uputstvima. Naprotiv, određene karakteristike zajedničke nabavke trebalo bi pojasniti jer zajednička nabavka može imati važnu ulogu, ne samo u slučaju inovativnih projekata.

Zajednička nabavka može biti u različitim oblicima, od koordinirane nabavke na način da se pripreme zajedničke tehničke specifikacije u vezi sa radovima, robom ili uslugama koje će nabavljati više javnih naručilaca, od kojih svaki sprovodi zaseban postupak nabavke, do slučajeva u kojima određeni javni naručioci zajednički sprovode jedan postupak nabavke na način da zajednički djeluju ili na način da se jednom javnom naručiocu povjeri upravljanje postupkom nabavke u ime svih javnih naručilaca.

Ako više javnih naručilac zajednički sprovodi postupak nabavke, oni zajednički preuzimaju odgovornost za ispunjavanje svojih obaveza na osnovu ove Direktive. Međutim, ako javni naručioci zajednički sprovode samo neke dijelove postupka nabavke, zajednička odgovornost trebalo bi da se primjenjuje samo na one dijelove postupka koji su zajednički sprovedeni. Svaki javni naručilac trebalo bi da sam preuzme odgovornost za postupke ili dijelove postupaka koje samostalno sprovodi, poput dodjele ugovora, sklapanja okvirnog sporazuma, upravljanja dinamičkim sistemom nabavke, ponovnog pokretanja nadmetanja na osnovu okvirnog sporazuma ili određivanja ekonomskog subjekta, stranke okvirnog sporazuma, koji će izvršiti pojedini zadatak.

- (72)Elektronska komunikacija je posebno prikladna za pružanje podrške praksama i alatima centralne nabavke zbog mogućnosti koje takva komunikacija pruža u pogledu ponovnog korištenja i automatske obrade podataka te svođenja troškova informisanja i transakcija na najmanju moguću mjeru. Korištenje elektronskih načina komunikacije trebalo bi stoga najprije učiniti obavezujućim za centralne organe za nabavku, a u isto vrijeme olakšati usklađivanje praksi širom Unije. To bi trebalo da bude praćeno opštom obavezom korištenja elektronskih načina komunikacije u svim postupcima nabavke nakon prelaznog perioda od 30 mjeseci.
- (73)Zajedničko dodjeljivanje javnih ugovora koje sprovode javni naručioc i iz raznih država članica trenutno je suočeno s određenim pravnim poteškoćama u vezi sa konfliktima nacionalnih prava. Bez obzira na činjenicu da je Direktivom 2004/18/EZ implicitno dozvoljena zajednička prekogranična javna nabavka, javni naručioc i još uvijek su suočeni sa znatnim pravnim i praktičnim poteškoćama pri nabavci od centralnih organa za nabavku u drugim državama članicama ili pri zajedničkoj dodjeli javnih ugovora. Kako bi se javnim naručiocima pružila mogućnost da u najvećoj mogućoj mjeri iskoriste dobrobiti potencijala unutrašnjeg tržišta u pogledu ekonomije razmjera i dijeljenja rizika, između ostalog i za inovativne projekte koji podrazumijevaju veći rizik od rizika koji može podnijeti jedan javni naručilac, te bi poteškoće trebalo ukloniti. Stoga bi trebalo utvrditi nova pravila o zajedničkoj prekograničnoj nabavci kako bi se olakšala saradnja među javnim naručiocima te povećali benefiti unutrašnjeg tržišta na način da se stvore prekogranične poslovne prilike za dobavljače i pružaoce usluga. U tim pravilima trebalo bi da budu utvrđeni uslovi za prekogranično korištenje centralnih organa za nabavku te određeno mjerodavno zakonodavstvo u vezi sa javnom nabavkom, uključujući mjerodavno zakonodavstvo po pitanju pravnih lijekova u slučaju zajedničkih prekograničnih postupaka, koje nadopunjuje pravila o konfliktu zakona iz Regulative (EZ) br. 593/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta [\(13\)](#). Osim toga, javni naručioc i iz različitih država članica trebalo bi da mogu da uspostave zajedničke subjekte uspostavljene na osnovu nacionalnog prava ili prava Unije. Potrebno je da se odrede posebna pravila za takav oblik javne nabavke.

Međutim, javni naručioc i ne bi trebalo da koriste mogućnost zajedničke prekogranične nabavke u svrhu zaobilazjenja obavezujućih pravila javnog prava, u skladu s pravom Unije, koja se na njih primjenjuju u državama članicama u kojima su smješteni. Takva pravila bi mogla, na primjer, da obuhvataju odredbe o transparentnosti i pristupu dokumentima ili o posebnim zahtjevima kako bi se održala sljedivost u slučaju osjetljive robe.

- (74)Tehničke specifikacije koje sastavljaju javni kupci treba da omoguće otvorenost javne nabavke tržišnoj konkurenciji kao i da postignu ciljeve održivosti. Radi toga bi trebalo biti moguće da se predaju ponude koje uzimaju u obzir raznolikost mjerila tehničkih rješenja i tehničkih specifikacija na tržištu, uključujući one koji su sastavljeni na osnovu kriterijuma uspješnosti u vezi sa vijekom trajanja i održivosti postupka proizvodnje radova, roba i usluga.

Zbog toga bi tehničke specifikacije trebalo da budu sastavljene na način da se izbjegne vještačko sužavanje nadmetanja uvođenjem zahtjeva kojima se prednost daje određenom ekonomskom subjektu na način da ti zahtjevi odražavaju ključne karakteristike robe, usluga ili radova koje obično nudi taj ekonomski subjekat. Taj cilj se generalno najefikasnije postiže sastavljanjem tehničkih specifikacija s obzirom na funkcionalne i zahtjeve u vezi sa

performansama. Funkcionalni i zahtjevi u vezi sa performansama također su prikladan način za podsticanje inovacija pri javnoj nabavci te bi ih trebalo što češće koristiti. U slučaju upućivanja na Evropski standard ili, u odsustvu tog standarda, na nacionalni standard, javni naručitelji trebalo bi da razmotre ponude zasnovane na istovjetnim rješenjima. Ekonomski subjekti bi trebalo da budu zaduženi za dokazivanje istovjetnosti s traženom oznakom.

Kako bi dokazali istovjetnost, trebalo bi da bude moguće od ponuđača zahtijevati da podnesu dokaz o provjeri od treće strane. Međutim, drugi prikladni načini dokazivanja poput tehničke dokumentacije proizvođača također bi trebalo da budu prihvatljivi ako taj ekonomski subjekat nema pristup tim potvrdama ili izvještajima o testiranju ili nema mogućnost pribavljanja tih dokumenata u relevantnom roku, pod uslovom da odnosni ekonomski subjekat time dokazuje da radovi, roba ili usluge zadovoljavaju zahtjeve ili kriterijume navedene u tehničkim specifikacijama, kriterijumima dodjele ili uslovima izvršenja ugovora.

- (75) Javni naručitelji koji žele da nabave radove, robu ili usluge s posebnim ekološkim, društvenim ili drugim karakteristikama trebalo bi da budu u mogućnosti da koriste određene oznake, poput Evropskog znaka za životnu sredinu, (međunarodnih znakova za životnu sredinu ili bilo koju drugu oznaku pod uslovom da su zahtjevi koji se odnose na oznake povezani sa predmetom ugovora, poput opisa proizvoda i njegove prezentacije, uključujući zahtjeve povezane sa pakovanjem. Nadalje, od ključne je važnosti da su ti zahtjevi sastavljeni i doneseni na osnovu objektivno provjerljivih kriterijuma, korištenjem postupka u kojem mogu učestvovati zainteresovane strane, poput državnih organa, potrošača, proizvođača, distributera i ekoloških organizacija. Takođe je važno da je oznaka dostupna svim zainteresovanim stranama. Trebalo bi razjasniti da zainteresovane strane mogu biti javna ili privatna tijela, preduzeća ili svaki oblik nevladine organizacije (organizacije koje ne pripadaju vladi i nisu konvencionalna preduzeća).

Isto tako, trebalo bi pojasniti da određeni nacionalni ili vladini organi ili organizacije mogu biti uključeni u određivanje zahtjeva za oznaku koji se mogu koristiti u vezi s nabavkom organa javne vlasti, a da ti organi ili organizacije ne izgube svoj status trećih strana.

Upućivanja na oznake ne bi smjela da imaju učinak sprječavanja inovacije.

- (76) U slučaju nabavke u svrhu korištenja od strane lica, bez obzira je li namijenjena široj javnosti ili osoblju javnog naručitelja, potrebno je da javni naručitelji utvrde tehničke specifikacije kako bi se u obzir uzeli kriterijumi dostupnosti za lica s invaliditetom ili performansi prilagođenih svim korisnicima, osim u adekvatno opravdanim slučajevima.
- (77) Kod sastavljanja tehničkih specifikacija, javni naručitelji bi trebalo da uzmu u obzir zahtjeve koji proizlaze iz prava Unije u oblasti prava zaštite podataka, naročito u vezi s planiranjem obrade ličnih podataka (tehnička zaštita podataka).
- (78) Javna nabavka trebalo bi da bude prilagođena potrebama malih i srednjih preduzeća (MSP-ova). Javne naručitelje trebalo bi podsticati da koriste kodeks najbolje prakse iz radnog dokumenta Komisije od 25. juna 2008. pod nazivom „Evropski kodeks najbolje prakse za olakšavanje pristupa MSP-ovima ugovorima o javnoj nabavci”, koji daje uputstva MSP-ovima za korištenje okvira javne nabavke i tako olakšava njihovo učešće. S tim ciljem i u svrhu jačanja tržišne konkurencije, javne naručitelje trebalo bi naročito podsticati da razdijele velike ugovore u zasebne partije. Takva podjela mogla bi se izvršiti na kvantitativnoj osnovi, kako bi veličina pojedinih ugovora bila bolje prilagođena kapacitetima malih i srednjih preduzeća,

ili na kvalitativnoj osnovi, u skladu s različitim djelatnostima i specijalizacijama koje su obuhvaćene, kako bi se sadržaj pojedinih ugovora bolje prilagodio specijalizovanim sektorima malih i srednjih preduzeća ili bio u skladu s različitim naknadnim fazama projekta.

Javni naručioci trebalo bi da sami odrede veličinu i predmet partija, a takođe bi trebalo, u skladu s relevantnim pravilima o izračunavanju prosječne vrijednosti nabavke, da budu u mogućnosti da dodijele određene partije bez primjene postupaka iz ove Direktive. Javni naručilac trebalo bi da bude dužan da razmotri je li podjela ugovora u partije prikladna te da ima slobodu o tome autonomno da odluči na osnovu bilo kojeg razloga koji smatra relevantnim, bez potrebe podlijevanja upravnom ili sudskom nadzoru. Ako javni naručilac odluči da nije prikladno razdijeliti ugovor u zasebne partije, pojedinačni izvještaj ili dokumentacija o nabavci trebalo bi da sadrži glavne razloge za takvu odluku javnog naručioca. Takvi razlozi mogu, na primjer, biti posljedica mišljenja javnog naručioca da bi takva podjela mogla da ograniči nadmetanje, mišljenja da bi zbog te podjele izvršenje ugovora postalo suviše tehnički složeno ili skupo ili mišljenja da bi potreba za koordinacijom različitih ugovarača za svaku grupu ozbiljno narušila pravilno izvršenje ugovora.

Države članice trebalo bi da imaju mogućnost da ulože dodatne napore kako bi olakšale učešće malih i srednjih preduzeća na tržištu javne nabavke povećavanjem raspona odgovornosti u vezi sa razmatranjem prikladnosti razdjelje ugovora u partijama na manje ugovore na način da od javnih naručilaca zahtijevaju da opravdaju svoju odluku o tome da se ugovori ne razdjeljuju u partije ili o tome da je podjela u partije obavezna u određenim uslovima. U istu svrhu države članice trebalo bi da budu slobodne da stave na raspolaganje mehanizme za direktna plaćanja podugovaračima.

- (79) Ako su ugovori razdijeljeni u dijelove, javni naručioci trebalo bi da budu u mogućnosti da ograniče broj partija za čije se izvođenje može nadmetati određeni ekonomski subjekat, na primjer kako bi se očuvala tržišna konkurencija ili osigurala pouzdanost robe; javni naručioci bi takođe trebalo da budu u mogućnosti da ograniče broj partija čije se izvršenje može dodijeliti pojedinom ponuđaču.

Međutim, cilj olakšavanja većeg pristupa MSP-ova javnoj nabavci mogao bi biti otežan ako javni naručioci budu obavezni da dodjeljuju ugovor partiju po partiju čak i kad bi to značilo da se moraju prihvatiti značajno nepovoljnija rješenja u poređenju s dodjelom koja obuhvata nekoliko ili sve partije. Kada je mogućnost korištenja takve metode jasno unaprijed navedena, tada bi trebalo javnim naručiocima omogućiti sprovođenje uporedne procjene ponuda kako bi se utvrdilo bi li, ako se uzmu zajedno ponude koje je podnio pojedini ponuđač za određenu kombinaciju partija, zadovoljile kriterijume za dodjelu utvrđene u skladu s ovom Direktivom u odnosu na te partije bolje od ponuda za odnosne pojedinačne partije kad bi se gledale odvojeno. U tom slučaju, javni naručioci bi trebalo da mogu da dodijele ugovor odnosnom ponuđaču kombinujući odnosne partije. Trebalo bi pojasniti da bi javni naručioci trebalo da sprovode takvu uporednu procjenu utvrđujući prvo koje ponude najbolje zadovoljavaju kriterijume za dodjelu utvrđene za svaku pojedinu partiju i tada ih uporediti s ponudama koje je podnio pojedini ponuđač za određenu kombinaciju partija, uzetih zajedno.

- (80) Kako bi postupci bili brži i efikasniji, rokovi za učešće u postupcima nabavke trebalo bi da

budu što kraći te bi trebalo izbjeći stvaranje nepotrebnih prepreka pristupu ekonomskih subjekata u unutrašnjem tržištu, a pogotovo malih i srednjih preduzeća. Stoga bi trebalo imati na umu da bi pri određivanju rokova za primanje ponuda i zahtjeva za učešće, javni naručiocima trebalo posebno da uzmu u obzir složenost ugovora i vrijeme potrebno za sastavljanje ponuda, čak ako to zahtijeva utvrđivanje rokova dužih od minimalnih rokova predviđenih ovom Direktivom. Korištenje elektronskih načina informisanja i komunikacije, posebno potpuna elektronska dostupnost dokumentacije o nabavci ekonomskim subjektima, ponuđačima i učesnicima te elektronska razmjena komunikacije, dovodi do veće transparentnosti i uštede vremena. Stoga bi trebalo predvidjeti smanjenje minimalnih rokova, u skladu s pravilima određenima u GPA-u te pod uslovom da su ti rokovi usklađeni s određenim načinom prenosa predviđenim na nivou Unije. Nadalje, javni naručiocima trebalo bi da imaju mogućnost daljnjeg smanjenja rokova za primanje zahtjeva za učešće i ponude u slučajevima u kojima zbog hitnih okolnosti uobičajeni rokovi nisu prikladni, no time se ne sprječava sprovođenje redovnog postupka uz objavu. Samo u izuzetnim slučajevima u kojima usljed izuzetne hitnosti, uzrokovane događajima koje određeni javni naručilac nije mogao da predvidi, a koji se ne mogu pripisati tom javnom naručiocu, sprovođenje redovnog postupka nije moguće ni uz skraćene rokove, javni naručiocima trebalo bi da, u mjeri u kojoj je to neophodno, imaju mogućnost da dodijele ugovore na osnovu pregovaračkog postupka bez prethodne objave. To se može odnositi na slučaj u kom se, usljed prirodnih katastrofa, zahtijeva hitno djelovanje.

- (81) Trebalo bi pojasniti da potreba da se osigura dovoljno vremena ekonomskim subjektima da sastave prilagođene ponude može za posljedicu imati to da početno zadate vremenske rokove treba produžiti. To bi se naročito dogodilo u slučajevima kada se rade značajne izmjene u dokumentaciji o nabavci. Takođe bi trebalo odrediti da u tom slučaju značajne izmjene treba shvatiti kao izmjene koje obuhvataju naročito tehničke specifikacije zbog kojih bi ekonomskim subjektima trebalo dodatno vrijeme kako bi ih razumjeli i adekvatno na njih odgovorili. Trebalo bi međutim pojasniti da takve promjene ne bi trebalo da budu u tolikoj mjeri značajne da bi bilo dopušteno prihvatanje drugih kandidata osim onih koji su već prvobitno izabrani ili uključivanje novih učesnika u postupak nabavke. To bi naročito mogao biti slučaj kada izmjenom ugovor ili okvirni sporazum postaju značajno različiti po svojoj prirodi od prvobitno navedenog u dokumentaciji o nabavci.
- (82) Trebalo bi pojasniti da bi informacije o određenim odlukama donesenim tokom postupka nabavke, uključujući odluku o tome da se ugovor neće dodijeliti ili da se neće sklopiti okvirni sporazum, trebalo da pošalju javni naručiocima a da pri tom učesnici ili ponuđači ne moraju sami da zatraže dobijanje takvih informacija. Trebalo bi takođe ponoviti da je Direktivom Savjeta 89/665/EEZ [\(14\)](#) predviđena obaveza javnih naručilaca da, a da pri tom to ne treba da traže učesnici ili ponuđači, dostave tim učesnicima i ponuđačima sažetak relevantnih razloga za neke od centralnih odluka koje su donesene tokom postupka nabavke. U konačnom, trebalo bi pojasniti da bi učesnici i ponuđači trebalo da budu u mogućnosti da zatraže detaljnije informacije o tim razlozima, a da bi javni naručiocima trebalo da budu obavezni da im pruže te razloge osim ako postoji opravdani razlog zbog kojeg javni naručiocima ne bi trebalo tako da postupe. Ti razlozi bitrebalo da budu određeni u ovoj Direktivi. Kako bi se osigurala potrebna transparentnost u kontekstu postupka nabavke koji obuhvataju pregovore i dijaloge s ponuđačima, ponuđači koji su podnijeli prihvatljivu ponudu trebalo bi da, osim ako postoje ozbiljniji razlozi protiv toga, budu u mogućnosti da zatraže informacije o sprovođenju i napretku postupka.

(83) Suviše složeni zahtjevi u vezi sa ekonomskim i finansijskim kapacitetom često predstavljaju neopravdanu prepreku za učešće malih i srednjih preduzeća u javnoj nabavci. Svi takvi zahtjevi trebalo bi da budu povezani sa predmetom ugovora i da budu srazmjerni istom. Javnim naručiocima posebno ne bi trebalo dozvoliti da od ekonomskih subjekata zahtijevaju da imaju minimalni promet koji ne bi bio srazmjernan predmetu ugovora; taj zahtjev obično ne bi trebalo da prelazi najviše dvostruku vrijednost od procijenjene vrijednosti ugovora. Međutim, u adekvatno opravdanim okolnostima trebalo bi da bude moguće primjenjivati i više zahtjeve. Takve okolnosti mogle bi da budu povezane s velikim rizikom u vezi sa izvršenjem ugovora ili činjenicom da je pravovremeno i ispravno izvršenje ugovora krucijalno, na primjer jer se radi o neophodnom preduslovu za izvršenje drugih ugovora.

U takvim opravdanim slučajevima javni naručoci bi i dalje trebalo da mogu slobodno da odlučuju bi li zahtjevi o višem minimalnom prometu bili prikladni i opravdani bez potrebe podlijevanja upravnom ili sudskom nadzoru. Kod primjene zahtjeva za višim minimalnim prometom, javni naručoci bi i dalje trebalo slobodno da određuju njegov nivo dok god je on povezan i srazmjernan predmetu ugovora. Ako javni naručilac odluči da bi zahtjevi za minimalnim prometom trebalo da budu na nivou koji je viši od dvostruke procijenjene vrijednosti ugovora, pojedinačni izvještaj ili dokumentacija o nabavci trebalo bi da sadrže glavne razloge za takvu odluku javnog naručioca.

Javni naručoci bi takođe trebalo da mogu da zahtijevaju podatke o razmjeri između, npr. imovine i obaveza u godišnjim finansijskim izvještajima. Pozitivna razmjera koja pokazuje viši nivo imovine u odnosu na obaveze mogao bi pružiti dodatni dokaz da je finansijska sposobnost ekonomskog subjekta dovoljna.

(84) Mnogi ekonomski subjekti, i to ne samo mala i srednja preduzeća, smatraju da veliku prepreku njihovom učešću u javnoj nabavci predstavlja administrativno opterećenje koje proizlazi iz potrebe generisanja znatnog broja potvrda ili drugih dokumenata u vezi sa kriterijumima za isključivanje i odabir. Ograničavanjem takvih zahtjeva, na primjer korištenjem evropske jedinstvene dokumentacije o nabavci (ESPD) koja se sastoji od ažurirane lične izjave, moglo bi se postići znatno pojednostavljenje u korist javnih naručilaca i ekonomskih subjekata.

Od ponuđača kojem se odlučilo da se dodijeli ugovor trebalo bi, međutim, zahtijevati da stavi na raspolaganje relevantne dokaze, a javni naručoci ne bi trebalo da sklope ugovore ako im ponuđači to ne mogu osigurati. Javni naručoci takođe bi trebalo da imaju pravo da zatraže sve ili dio prpratnih dokumenata u bilo kom trenutku ako to smatraju potrebnim za pravilno sprovođenje postupka. To pogotovo može biti potrebno u slučaju dvofaznih postupaka – ograničenih postupaka, tenderskih postupaka uz pregovore, tenderskih dijaloga te partnerstava za inovacije – u kojem javni naručoci koriste mogućnost ograničavanja broja učesnika koji se pozivaju na predaju ponuda. Obaveza predaje prpratnih dokumenata u trenutku odabira učesnika koji se pozivaju na predaju ponude mogla bi da bude opravdana kako bi se spriječilo da javni naručoci pozovu učesnike za koje se kasnije ustanovi da nisu u mogućnosti da predaju prpratne dokumente u fazi dodjele, čime se uskraćuje učešće ostalim kvalifikovanim učesnicima.

Trebalo bi izričito navesti da bi ESPD takođe trebalo da pruži relevantne podatke u odnosu

na subjekte na čije se sposobnosti ekonomski subjekat oslanja, kako bi provjera podataka o tim subjektima mogla biti sprovedena zajedno sa provjerom i pod istim uslovima kao i provjera u odnosu na glavnog ekonomskog subjekta.

- (85) Važno je da bi odluke javnih naručilaca trebalo da se temelje na novim podacima, naročito što se tiče osnova za isključenje, a s obzirom da do važnih promjena može doći vrlo brzo, na primjer u slučaju finansijskih poteškoća zbog kojih bi ekonomski subjekat postao neprikladan, ili obratno, ako su nepodmirene obaveze za socijalna davanja u međuvremenu plaćene. Poželjno je dakle, da javni naručioci, kad kod je moguće, provjere te podatke pristupajući relevantnim bazama podataka koje bi trebalo da budu nacionalne u smislu da njima upravljaju organi javne vlasti. U ovoj fazi bi još uvijek moglo biti slučajeva kada to još uvijek nije moguće iz tehničkih razloga. Stoga bi Komisija trebalo da predvidi mjere unapređenja koje bi mogle olakšati jednostavan elektronski pristup ažuriranim podacima, kao što su sve jači alati koji nude pristup virtuelnim dosijeima preduzeća ili sredstva koja olakšavaju interoperabilnost između baza podataka ili drugih sličnih pratećih mjera.

Takođe bi trebalo osigurati da javni naručioci ne treba da traže dokumentaciju koja je još uvijek aktuelna, a kojom već raspolažu iz prethodnih postupaka nabavke. Međutim, u ovom kontekstu bi takođe trebalo osigurati da se javni naručioci ne opterećuju nesrazmjernim arhiviranjem i evidentiranjem. Stoga bi primjenu ove obaveze trebalo odgoditi do trenutka kada korištenje elektronskih sredstava komunikacije postane obavezujuće, budući da će elektronsko upravljanje dokumentacijom olakšati zadatak javnim naručiocima.

- (86) Dalje pojednostavljenje za ekonomske subjekte i javne naručioce moglo bi se postići putem standardnog obrasca za lične izjave koji bi mogao smanjiti probleme u vezi sa preciznim sastavljanjem formalnih izjava i izjava pristanka kao i jezičke probleme.
- (87) Komisija stavlja na raspolaganje i upravlja elektronskim sistemom, odnosno e-Certisom, koji trenutno na dobrovoljnoj osnovi ažuriraju i provjeravaju nacionalni organi. Cilj sistema e-Certis jeste olakšavanje razmjene potvrda i ostale dokazne dokumentacije koju javni naručioci često zahtijevaju. Dosadašnje iskustvo ukazuje na činjenicu da dobrovoljno ažuriranje i provjeravanje nije dovoljno kako bi se osiguralo da se e-Certis u potpunosti iskoristi za pojednostavljivanje i olakšavanje razmjene dokumenata posebno u korist malih i srednjih preduzeća. Stoga bi kao prvi korak trebalo učiniti održavanje obavezujućim. Korištenje sistema e-Certis kasnije će se učiniti obavezujućim.
- (88) Javni naručioci bi trebalo da mogu da zahtijevaju primjenu mjera ili programa upravljanja životnom sredinom tokom izvršavanja javnih ugovora. Programi upravljanja životnom sredinom, bez obzira na to jesu li prijavljeni u okviru instrumenata Unije, poput Regulative (EZ) br. 1221/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta [\(15\)](#), mogu ukazivati na to da ekonomski subjekat posjeduje tehničke mogućnosti potrebne za izvršenje ugovora. To uključuje potvrde za znak za životnu sredinu Evropske unije koje uključuju kriterijume upravljanja životnom sredinom. Ako ekonomski subjekat nema pristup takvim programima registracije upravljanja životnom sredinom ili ako nema mogućnost pribavljanja tih programa u okviru relevantnog vremenskog roka, trebalo bi omogućiti podnošenje opisa primijenjenih mjera upravljanja životnom sredinom ako odnosni ekonomski subjekat pokaže da te mjere osiguravaju jednak nivo zaštite životne sredine kao i mjere koje se zahtijevaju u okviru upravljanja životnom sredinom.
- (89) Pojam kriterijuma za dodjelu ima centralno mjesto u ovoj Direktivi. Stoga je važno da se relevantne odredbe predstave na što je moguće jednostavniji način. To se može postići

korištenjem terminologije „ekonomski najpovoljnija ponuda” kao glavni koncept, budući da bi sve pobjedničke ponude u konačnom trebalo da budu odabrane u skladu s onim što pojedini javni naručilac smatra da je ekonomski najpovoljnije rješenje između ponuđenih. Kako bi se izbjegla zamjena s kriterijumem dodjele koji je trenutno poznat kao „ekonomski najpovoljnija ponuda” u Direktivama 2004/17/EZ i 2004/18/EZ, za taj bi koncept trebalo koristiti različitu terminologiju, „najbolja razmjera između cijene i kvaliteta”. Stoga bi ga trebalo tumačiti u skladu sa sudskom praksom u vezi s tim direktivama, osim kada ova Direktiva navodi jasno značajno različito rješenje.

- (90) Ugovori bi trebalo da budu dodijeljeni na osnovu objektivnih kriterijuma kojima se osigurava usklađenost s principima transparentnosti, zabrane diskriminacije i jednakog postupanja, s ciljem osiguravanja objektivnog upoređivanja relativne vrijednosti ponuda kako bi se odredilo, uz poštovanje uslova efikasnog nadmetanja, koja ponuda je ekonomski najpovoljnija. Trebalo bi izričito navesti da ekonomski najpovoljniju ponudu treba procjenjivati na osnovu najbolje razmjere između cijene i kvaliteta, što bi uvijek trebalo da uključuje element cijene ili troška. Isto tako, trebalo bi pojasniti da bi se takva procjena ekonomski najpovoljnije ponude mogla sprovesti i samo na osnovu ili cijene ili isplativosti. Stoga je primjereno podsjetiti da javni naručiocu mogu da odrede određene standarde kvaliteta uz korištenje tehničkih specifikacija ili uslove izvršenja ugovora.

Kako bi se u javnoj nabavci podstakla veća usmjerenost na kvalitet, države članice trebalo bi da budu ovlaštene da zabrane ili ograniče procjenjivanje „ekonomski najpovoljnije ponude” samo na osnovu cijene ili troška, ako to smatraju potrebnim.

Kako bi se osigurala usklađenost s principom jednakog postupanja pri dodjeli ugovora, javni naručiocu trebalo bi da budu obavezni da osiguraju potrebnu transparentnost kako bi omogućili da su svi ponuđači na odgovarajući način obaviješteni o kriterijumima i postupcima koji će se primjenjivati pri donošenju odluke o dodjeli ugovora. Javni naručiocu stoga bi trebalo da budu u obavezi da navedu kriterijume za dodjelu ugovora i relativni ponder pripisan svakom od tih kriterijuma. Javnim naručiocima trebalo bi, međutim, da bude dozvoljeno odstupanje od te obaveze navođenja pondera koji se pripisuje tim kriterijumima u opravdanim slučajevima, za koje moraju da budu u mogućnosti da navedu razloge, ako pripisivanje važnosti ne može biti utvrđeno unaprijed, posebno zbog složenosti ugovora. U takvim slučajevima javni naručiocu trebalo bi da navedu kriterijume prema njihovoj važnosti, od najvažnijeg prema manje važnom.

- (91) Član 11. UFEU-a, nalaže da zahtjevi zaštite životne sredine budu uključeni u definiciju i sprovođenje politika i aktivnosti Unije, pogotovo u svrhu unapređenja održivog razvoja. U ovoj Direktivi pojašnjen je način na koji javni naručiocu mogu da doprinesu zaštiti životne sredine i unapređenju održivog razvoja, a u isto vrijeme da osiguraju da mogu da pribave najbolju vrijednost za novac za svoje ugovore.
- (92) Pri procjenjivanju najbolje razmjere između cijene i kvaliteta, javni naručiocu bi trebalo da odrede ekonomske i kvalitativne kriterijume u vezi sa predmetom ugovora koje će koristiti za tu namjenu. Primjenom tih kriterijuma trebalo bi da se omogući uporedna procjena nivoa uspješnosti svake ponude s obzirom na predmet ugovora, kako je utvrđeno u tehničkim specifikacijama. U kontekstu najbolje razmjere cijene i kvaliteta, ova Direktiva obuhvata nepotpun spisak mogućih kriterijuma za dodjelu koji uključuju ekološke i socijalne aspekte. Javne naručiocu trebalo bi podsticati da odaberu kriterijume za dodjelu putem kojih će

osigurati visokokvalitetne radove, robu ili usluge koje su najbolje prilagođene njihovim potrebama.

Odabranim kriterijumima za dodjelu na javne naručioce se ne prenosi neograničena sloboda izbora. Tim kriterijumima bi trebalo da bude zagarantovana mogućnost efikasnog i poštenog nadmetanja te bi trebalo da budu praćeni postupcima kojima se omogućava efikasna provjera informacija koje su pružili ponuđači.

Kako bi se osigurala ekonomski najpovoljnija ponuda, odluka o dodjeli ugovora ne bi trebalo da se zasniva isključivo na kriterijumima koji nisu povezani sa troškovima. Kriterijumi kvaliteta trebalo bi da stoga budu praćeni kriterijumom troška koji bi, u zavisnosti od izbora javnog naručioca, mogao biti cijena ili mogao biti zasnovan na pristupu isplativosti, poput troškova životnog vijeka. Međutim, kriterijumi za dodjelu ne bi trebalo da utiču na primjenu nacionalnih odredaba kojima se utvrđuje naknada za određene usluge ili u kojima su određene fiksne cijene za određenu robu.

- (93) Kada se nacionalnim odredbama određuje naknada za određene usluge ili fiksne cijene za određenu robu, trebalo bi razjasniti da je i dalje moguća procjena vrijednosti za novac na osnovu drugih faktora osim same cijene ili naknade. U zavisnosti od odnosne usluge ili proizvoda, ti bi faktori na primjer mogli da uključuju uslove isporuke i plaćanja, aspekte usluga nakon prodaje, (npr. raspon savjetodavnih usluga i usluga zamjene) ili ekološke ili socijalne aspekte (npr. jesu li knjige štampane na recikliranom papiru ili papiru od drveta iz održivih izvora, trošak pripisan ekološkim spoljnim efektima i je li unaprijeđena socijalna integracija lica u nepovoljnom položaju ili članova ranjivih grupa među licima koja su angažovana za izvršenje ugovora). S obzirom na brojne mogućnosti procjenjivanja vrijednosti za novac na osnovu bitnih kriterijuma, trebalo bi izbjegavati pristup određivanja grupa kao jedino sredstvo za dodjelu ugovora.
- (94) Ako je kvalitet zaposlenog osoblja relevantan za nivo uspješnosti izvršenja ugovora, javni naručioci također bi trebalo da budu u mogućnosti da kao kriterijum za dodjelu koriste organizaciju, kvalifikacije i iskustvo osoblja angažovanog za izvršenje određenog ugovora jer to može da utiče na kvalitet izvršenja ugovora i shodno tome na ekonomsku vrijednost ponude. To bi, na primjer, mogao da bude slučaj u ugovorima o intelektualnim uslugama, poput usluga savjetovanja ili arhitektonskih usluga. Javni naručioci koji koriste tu mogućnost trebalo bi da osiguraju, odgovarajućom primjenom ugovornih sredstava, da osoblje angažovano za izvršenje ugovora zadovoljava određene kriterijume kvaliteta te da takvo osoblje može biti zamijenjeno samo uz pristanak javnog naručioca čime se osigurava da zamjensko osoblje pruža ekvivalentan nivo kvaliteta.
- (95) Od ključne je važnosti da se u potpunosti iskoristi potencijal javne nabavke kako bi se postigli ciljevi strategije Evropa 2020 za pametan, održiv i inkluzivan rast. U ovom kontekstu, trebalo bi podsjetiti da je javna nabavka ključna za podsticanje inovacija, što je od velike važnosti za budući rast u Evropi. S obzirom na važne razlike među pojedinim sektorima i tržištima, ne bi, međutim, bilo prikladno odrediti opšte obavezujuće zahtjeve u slučaju nabavke u vezi sa životnom sredinom, društvom ili inovacijama.

U propisima Unije već su određeni obavezujući zahtjevi nabavke za postizanje posebnih ciljeva u sektoru vozila u drumskom prevozu (Direktiva 2009/33/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta [\(16\)](#)) te u sektoru kancelarijske opreme (Regulativa (EZ) br. 106/2008 Evropskog

parlamenta i Savjeta (17)). Uz to, definicija zajedničkih metodologija za troškove životnog vijeka znatno je unapređovala.

Stoga je prikladno s tim nastaviti te ostaviti u okviru zakonodavstva u vezi sa određenim sektorom određivanje obavezujućih ciljeva u okviru određenih politika i uslova prisutnih u relevantnom sektoru te unapređivati razvoj i korištenje Evropskih pristupa troškovima životnog vijeka kao dodatnog temelja za korištenje javne nabavke u svrhu unapređenja održivog rasta.

- (96) Te mjere u vezi sa pojedinim sektorima trebalo bi nadopuniti prilagođavanjem direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ kojima se ovlašćuju javni naručioc i da svojim strategijama nabavke doprinose ciljevima strategije Evropa 2020 za pametan, održiv i inkluzivan rast. Stoga bi trebalo pojasniti da javni naručioc i, osim u slučajevima procjene samo na osnovu cijene, mogu odrediti ekonomski najpovoljniju ili najjeftiniju ponudu korištenjem pristupa troškova životnog vijeka. Troškovi životnog vijeka obuhvataju sve troškove tokom trajanja radova, robe ili usluga.

Ti troškovi podrazumijevaju interne troškove, poput troškova potrebnog istraživanja, razvoja, proizvodnje, prevoza, korištenja, održavanja i odlaganja nakon isteka roka trajanja no takođe mogu obuhvatati troškove pripisane spoljnim efektima životne sredine, poput zagađenja prouzrokovanog eksploatacijom sirovina korištenih u dobijanju proizvoda ili prouzrokovanih samim proizvodom ili njegovom proizvodnjom, pod uslovom da se takvi troškovi mogu novčano izraziti i pratiti. Metode koje javni naručioc i koriste za procjenu troškova pripisanih ekološkim eksternalijama trebalo bi unaprijed odrediti na objektiv i nediskriminišući način te bi trebalo da budu dostupne svim zainteresovanim stranama. Takve metode mogu se uspostaviti na nacionalnom, regionalnom ili lokalnom nivou, no kako bi se izbjeglo narušavanje tržišne konkurencije putem prilagođenih metoda, te bi metode trebalo da budu uopštene, odnosno ne bi se trebale određivati posebno za svaki pojedini postupak javne nabavke.

Na nivou Unije trebalo bi razviti zajedničke metodologije za izračunavanje troškova životnog vijeka za određene kategorije robe ili usluga. Kada te zajedničke metodologije budu razvijene, njihovo korištenje treba da postane obavezno.

Nadalje, trebalo bi ispitati izvodljivost određivanja zajedničke metodologije za troškove društvenog životnog vijeka, uzimajući u obzir postojeće metodologije poput Smjernica za procjenu društvenog životnog vijeka proizvoda koje su donesene u okviru Programa Ujedinjenih nacija za životnu sredinu.

- (97) Nadalje, u svrhu bolje integracije društvenih i pitanja životne sredine u postupke nabavke, javni naručioc i trebalo bi da budu u mogućnosti da koriste kriterijume za dodjelu ili uslove izvršenja ugovora u vezi sa radovima, robom ili uslugama koje će se pružati u sklopu javnog ugovora u bilo kom aspektu i u bilo kojoj fazi njihovog životnog vijeka, od eksploatacije sirovina za proizvod do faze odlaganja proizvoda, uključujući faktore obuhvaćene određenim postupkom proizvodnje, pružanja ili trgovine i njenih uslova tih radova, robe ili usluga ili obuhvaćene određenim postupkom tokom kasnije faze njihovog životnog vijeka, čak ako ti faktori nisu dio njihovog materijalnog sadržaja. Kriterijumi i uslovi u vezi sa takvim postupkom proizvodnje ili pružanja mogu obuhvatati uslove da proizvodnja

kupljenih proizvoda nije uključivala korištenje otrovnih hemikalija ili da se kupljene usluge pružaju korištenjem energetske efikasne mašine. U skladu sa sudskom praksom Suda Evropske unije, to takođe uključuje kriterijume za dodjelu ili uslove izvršenja ugovora u vezi sa nabavkom ili korištenjem proizvoda u okviru pravedne trgovine tokom izvršavanja ugovora koji će se dodijeliti. Kriterijumi i uslovi koji se odnose na trgovinu i njene uslove mogu se na primjer odnositi na činjenicu da odnosni proizvod potiče iz pravedne trgovine, uključujući zahtjev za plaćanje minimalne cijene i premije proizvođačima. Uslovi izvršenja ugovora u vezi sa pitanjima životne sredine mogli bi, na primjer, da obuhvataju isporuku, pakovanje i odlaganje proizvoda, a u slučaju ugovora o radovima i uslugama, smanjenje otpada i efikasnost resursa.

Međutim, uslov o povezanosti s predmetom ugovora isključuje kriterijume i uslove u vezi sa opštom poslovnom politikom koji se ne mogu smatrati faktorima karakterističnim za određeni postupak proizvodnje ili izvođenja kupljenih radova, nabavke robe ili pružanja usluga. Javnim naručiocima stoga ne bi trebalo da bude dozvoljeno da zahtijevaju od ponuđača da imaju uspostavljenu politiku poslovne, društvene ili ekološke odgovornosti.

- (98) Od ključne je važnosti da su kriterijumi za dodjelu ili uslovi izvršenja ugovora u vezi sa društvenim aspektima postupka proizvodnje povezani s radovima, robom ili uslugama koje će se pružati na osnovu ugovora. Uz to, te kriterijume bi trebalo primjenljivati u skladu sa Direktivom 96/71/EZ, u skladu s tumačenjem Suda Evropske unije, te ne bi trebalo da budu odabrani ili ne bi trebalo da se primjenjuju na način kojim se direktno ili indirektno diskriminišu ekonomski subjekti iz drugih država članica ili trećih zemalja koje su strane GPA-a ili Sporazuma o slobodnoj trgovini čija je strana Unija. Stoga bi zahtjevi u vezi s osnovnim radnim uslovima utvrđeni u Direktivi 96/71/EZ, poput onih o minimalnim platama, trebalo da ostanu u okviru nacionalnog zakonodavstva ili u okviru kolektivnih ugovora koji se primjenjuju u skladu sa pravom Unije u kontekstu te Direktive.

Uslovi izvršenja ugovora mogli bi takođe da budu namijenjeni podsticanju uvođenja mjera za unapređenje jednakosti žena i muškaraca na radu, povećanom učešću žena na tržištu rada i usklađivanju rada i privatnog života, zaštiti životne sredine ili dobrobiti životinja te u suštini da budu u skladu s temeljnim konvencijama Međunarodne organizacije rada (ILO) i da podstiču angažovanje više lica u nepovoljnom položaju nego što se zahtijeva na osnovu nacionalnog zakonodavstva.

- (99) Mjere usmjerene na zaštitu zdravlja osoblja angažovanog u postupku proizvodnje, davanje prednosti društvenoj integraciji lica u nepovoljnom položaju ili članova ranjivih grupa među licima angažovanim za izvršenje ugovora ili mjere usmjerene na osposobljavanje vještina potrebnih u okviru određenog ugovora takođe može biti predmet kriterijuma za dodjelu ili uslova izvršenja ugovora pod uslovom da su te mjere povezane sa radovima, robom ili uslugama koje se pružaju u okviru ugovora. Na primjer, ti kriterijumi ili uslovi mogu se odnositi, između ostalog, na zapošljavanje lica koje duže vrijeme traže posao, na sprovođenje mjera osposobljavanja nezaposlenih lica ili mladih lica tokom izvršavanja ugovora koji će se dodijeliti. U tehničkim specifikacijama javni naručioci mogu da odrede takve društvene zahtjeve koji direktno obilježavaju određeni proizvod ili uslugu, poput dostupnosti za lica s invaliditetom ili performansi prilagođenih svim korisnicima.
- (100) Javne ugovore ne bi trebalo dodjeljivati ekonomskim subjektima koji su učestvovali u aktivnostima zločinačke organizacije ili koji su bili proglašeni krivim za korupciju, prevaru

na štetu finansijskih interesa Unije, krivična teroristička djela, pranje novca ili finansiranje terorizma. Izbjegavanje plaćanja poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje takođe bi trebalo da vodi obavezujućem isključenju na nivou Unije. Države članice trebalo bi, međutim, da omoguće odstupanje od tih obavezujućih isključenja u izuzetnim situacijama u kojima je zbog bitnih zahtjeva u opštem interesu dodjela ugovora nužna. To se, na primjer, može primjenjivati na slučajeve u kojima se hitno potrebne vakcine ili oprema za slučajeve nužde mogu otkupiti jedino od ekonomskog subjekta na koji se inače primjenjuje jedna od obavezujućih osnova za isključenje.

- (101) Javnim naručiocima takođe bi trebalo pružiti mogućnost isključenja ekonomskih subjekata koji su dokazano nepouzdana jer su, na primjer, prekršili ekološke ili društvene obaveze, uključujući pravila o dostupnosti za lica s invaliditetom, ili su počinili ostale oblike teških poslovnih prekršaja, poput kršenja pravila o tržišnoj konkurenciji ili prava intelektualnog vlasništva. Trebalo bi razjasniti da teški poslovni prekršaji mogu dovesti u pitanje integritet ekonomskog subjekta i tako ga isključiti iz dodjele javnog ugovora nezavisno od toga bi li inače imao tehničke i ekonomske sposobnosti za izvršenje ugovora.

Uzimajući u obzir činjenicu da će javni naručilac biti odgovoran za posljedice svojih mogućih pogrešnih odluka, javni naručioc bi takođe trebalo da budu slobodni da razmotre slučaj postojanja teškog poslovnog prekršaja, u kojem, prije donošenja konačne i obavezujuće odluke o postojanju obavezujućih osnova za isključenje, mogu na bilo koji odgovarajući način da dokažu da je ekonomski subjekat prekršio svoje obaveze, uključujući obaveze u vezi sa plaćanjem poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje, osim ako je drugačije predviđeno nacionalnim pravom. Takođe bi trebalo da budu u mogućnosti da isključe učesnike ili ponuđače čiji je učinak u prethodnim javnim ugovorima imao velike nedostatke u vezi sa bitnim zahtjevima, na primjer, ako učesnici ili ponuđači nisu izvršili isporuku ili svoje obaveze, ako su isporučeni proizvod ili pružena usluga imali znatne nedostatke zbog kojih su bili neiskoristivi za potrebe kojima su namijenjeni ili ako su se učesnici ili ponuđači ponašali na neprimjeren način koji dovodi u pitanje pouzdanost ekonomskog subjekta. U nacionalnom pravu trebalo bi predvidjeti maksimalno trajanje takvog isključenja.

Pri primjeni fakultativnih osnova za isključenje, javni naručioc bi trebalo da posvete posebnu pažnju principu proporcionalnosti. Manje nepravilnosti bi samo u izuzetnim okolnostima trebalo da dovedu do isključenja ekonomskog subjekta. Ipak, ponovljeni slučajevi manjih nepravilnosti mogu dati povod za sumnju u pouzdanost ekonomskog subjekta koja može opravdati njegovo isključenje.

- (102) Trebalo bi, međutim, dopustiti da ekonomski subjekti mogu da usvajaju mjere usklađenosti usmjerene na ispravljanje posljedica krivičnih djela ili neprimjerenog ponašanja te usmjerenih na efikasno sprečavanje budućeg neprimjerenog ponašanja. Te mjere mogle bi posebno da obuhvataju mjere u vezi sa osobljem ili organizacijom poput raskidanja svih veza s licima ili organizacijama koje su učestvovala u neprimjerenom ponašanju, odgovarajućih mjera reorganizacije osoblja, uvođenja sistema izvještavanja i nadzora, stvaranja strukture interne revizije kako bi se pratila usklađenost i donošenja pravila o internoj odgovornosti i naknadama. Ako takve mjere ne nude dovoljne garancije, određenog ekonomskog subjekta ne bi više trebalo isključivati samo na tim osnovima. Ekonomski subjekti trebalo bi da imaju mogućnost da zatraže da se preispitaju mjere

usklađenosti preduzete u svrhu mogućeg uključivanja u postupak nabavke. Međutim, države članice same bi trebalo da utvrde tačne procesne i materijalne uslove primjenljive u takvim slučajevima. Države članice trebalo bi posebno da budu slobodne da odluče žele li da dozvole pojedinim javnim naručiocima izvršavanje relevantnih procjena ili provjere taj zadatak drugim organima na centralnom ili decentralizovanom nivou.

- (103) Ponude koje su izuzetno jeftine s obzirom na radove, robu ili usluge mogle bi da budu zasnovane na tehnički, ekonomski ili pravno nevjerodostojnim pretpostavama ili praksama. Ako ponuđač ne može da pruži zadovoljavajuće objašnjenje, javni naručilac trebalo bi da bude ovlašten da odbije ponudu. Odbijanje ponude trebalo bi da bude obavezujuće u slučajevima u kojima je javni naručilac ustanovio da izuzetno niska ponuđena cijena ili troškovi proizlaze iz neusklađenosti s obavezujućim pravom Unije ili nacionalnim pravom koje je usklađeno s njim u oblasti socijalnog prava, radnog prava ili prava životne sredine ili s odredbama međunarodnog radnog prava.
- (104) Uslovi izvršenja ugovora služe za utvrđivanje posebnih zahtjeva u vezi sa izvršenjem ugovora. Za razliku od kriterijuma za dodjelu ugovora koji predstavljaju osnov za uporednu procjenu kvaliteta ponuda, uslovi izvršenja ugovora podrazumijevaju fiksne objektivne zahtjeve koji ne utiču na procjenu ponuda. Uslovi izvršenja ugovora trebalo bi da budu usklađeni s ovom Direktivom ako nisu direktno ili indirektno diskriminišući te ako su povezani s predmetom ugovora, koji obuhvata sve faktore angažovane u specifičnom postupku proizvodnje, pružanja ili komercijalizacije. Ti uslovi obuhvataju uslove u vezi sa postupkom izvršenja ugovora, ali ne obuhvataju zahtjeve u vezi sa opštom poslovnom politikom.

Uslovi izvršenja ugovora trebalo bi da budu navedeni u obavještenju o nadmetanju, prethodnom informativnom obavještenju koje se koristi kao sredstvo poziva na nadmetanje ili u dokumentaciji o nabavci.

- (105) Važno je da podugovarači poštuju primjenljive obaveze u oblasti prava životne sredine, socijalnog i radnog prava utvrđene pravom Unije, nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima ili međunarodnim odredbama prava životne sredine, socijalnog i radnog prava navedenim u ovoj Direktivi, pod uslovom da su takva pravila i njihova primjena u skladu s pravom Unije, što se osigurava kroz odgovarajuće aktivnosti nadležnih nacionalnih organa u okviru njihove odgovornosti i nadležnosti, kao što su inspekcije rada ili agencije za zaštitu životne sredine.

Takođe je važno osiguravanje određene transparentnosti u podugovaračkom lancu, jer to javnim naručiocima pruža informaciju o tome ko je prisutan na gradilištima na kojima se izvode radovi za njih ili koja preduzeća pružaju usluge unutar zgrada ili na zgradama, infrastruktura ili područjima kao što su opštine, opštinske škole, sportski objekti, luke ili putevi, za koje su javni naručioci odgovorni ili nad kojima imaju direktan nadzor. Trebalo bi pojasniti da se obaveza dostavljanja traženih podataka u svakom slučaju odnosi na glavnog ugovarača, ili na osnovu posebnih klauzula koje će svaki javni naručilac trebati da uključi u sve postupke nabavke, ili na osnovu obaveza koje bi države članice propisale glavnom ugovaraču kroz opšte primjenljive odredbe.

Takođe bi trebalo pojasniti da bi se uslovi koji se odnose na sprovođenje poštovanja primjenljivih obaveza u oblasti prava životne sredine, socijalnog i radnog prava utvrđenih

pravom Unije, nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima ili međunarodnim odredbama prava životne sredine, socijalnog i radnog prava navedenima u ovoj Direktivi, pod uslovom da su takva pravila, i njihova primjena u skladu s pravom Unije, trebalo da primjenjuju uvijek kad zakon države članice predviđa mehanizam zajedničke odgovornosti između podugovarača i glavnog ugovarača. Nadalje, trebalo bi izričito navesti da bi države članice trebalo da mogu da idu dalje, na primjer da prošire obaveze u vezi sa transparentnošću, omogućujući direktna plaćanja podugovaračima ili omogućujući ili zahtijevajući od javnih naručilaca da provjere da podugovarači nisu u nekoj od situacija u kojoj bi isključenje ekonomskog subjekta bilo opravdano. Kada se te mjere primjenjuju na podugovarače, trebalo bi osigurati usklađenost s odredbama koje se primjenjuju na glavne ugovarače kako bi postojanje obavezujućeg osnova za isključenje rezultiralo zahtjevom da glavni ugovarač zamjeni odnosnog podugovarača. Kada takva provjera pokaže da se radi o neobavezujućem osnovu za isključenje, trebalo bi pojasniti da javni naručiocu mogu zatražiti zamjenu. Ipak, trebalo bi izričito navesti da javni naručiocu mogu biti obavezni da zatraže zamjenu odnosnog podugovarača ako bi isključenje glavnih ugovarača u takvim slučajevima bilo obavezno.

Trebalo bi takođe izričito navesti da države članice i dalje mogu da propišu stroža pravila o odgovornosti u okviru nacionalnog prava ili donose propise u okviru nacionalnog prava o direktnim plaćanjima podugovaračima.

- (106) Trebalo bi ponoviti da se Regulatorna Savjeta (EEZ, Euratom) br. 1182/71 [\(18\)](#) primjenjuje na računanje rokova sadržanih u ovoj Direktivi.
- (107) Potrebno je pojasniti uslove u kojima izmjene ugovora tokom njegovog izvršavanja zahtijevaju pokretanje novog postupka nabavke, uzimajući u obzir relevantnu sudsku praksu Suda Evropske unije. Pokretanje novog postupka nabavke potrebno je u slučaju materijalnih izmjena prvobitnog ugovora, pogotovo u slučaju izmjena opsega i sadržaja uzajamnih prava i obaveza strana, uključujući raspodjelu prava intelektualnog vlasništva. Takve izmjene ukazuju na namjeru strana da ponovo pregovaraju o ključnim uslovima tog ugovora. To posebno može biti slučaj ako bi izmijenjeni uslovi uticali na rezultate postupka da su bili dio prvobitnog postupka.

Izmjene ugovora čiji su rezultat neznatne izmjene vrijednosti ugovora do određenog nivoa uvijek bi trebalo da budu moguće bez potrebe sprovođenja novog postupka nabavke. S tim ciljem te kako bi se osigurala pravna bezbjednost, ova bi Direktiva trebalo da predvidi pragove „de minimis” ispod kojih nije potrebno sprovesti novi postupak nabavke. Izmjene ugovora iznad tih pragova trebalo bi da budu moguće bez potrebe sprovođenja novog postupka nabavke u onoj mjeri u kojoj su u skladu s relevantnim uslovima iz ove Direktive.

- (108) Javni naručiocu se mogu naći u situacijama kada su potrebni dodatni radovi, roba ili usluge; u tim slučajevima može biti opravdana izmjena prvobitnog ugovora bez novog postupka nabavke, naročito kada su dodatne isporuke namijenjene za djelimične zamjene ili za proširenje postojećih usluga, robe ili instalacija, kada bi promjena dobavljača obavezivala javnog naručioca da nabavi materijal, radove ili usluge s drugačijim tehničkim karakteristikama, što bi dovelo do neusklađenosti ili nesrazmjernih tehničkih poteškoća u radu i održavanju.
- (109) Javni naručiocu mogu biti suočeni sa spoljnim okolnostima koje nisu mogli predvidjeti u trenutku dodjele ugovora, posebno ako će za izvršenje ugovora biti potreban duži period. U

tom slučaju, potreban je određeni stupen fleksibilnosti kako bi se ugovor prilagodio tim okolnostima bez sprovođenja novog postupka nabavke. Pojam nepredvidivih okolnosti podrazumijeva okolnosti koje nisu mogle biti predviđene uprkos temeljnoj pripremi prvobitne dodjele od strane javnog naručioca, uzimajući u obzir sva dostupna sredstva, prirodu i karakteristike određenog projekta, dobru praksu u određenom području te potrebu osiguravanja prikladnog odnosa između sredstava potrošenih na pripremu dodjele i njenu predviđenu vrijednost. Međutim, to se ne može primjenjivati u slučajevima u kojima izmjena uzrokuje promjenu prirode cjelokupne nabavke, na primjer, zamjenom radova, robe ili usluga koje je potrebno nabaviti nečim različitim ili temeljnom promjenom vrste nabavke, jer se u takvim slučajevima može pretpostaviti mogući uticaj na rezultate.

- (110) U skladu s principima jednakog postupanja i transparentnosti, uspješan ponuđač ne bi trebalo, na primjer, ako je ugovor raskinut zbog nedostataka u izvođenju, biti zamijenjen drugim ekonomskim subjektom bez ponovnog nadmetanja. Međutim, uspješan ponuđač koji izvršava ugovor trebalo bi da može, posebno ako je ugovor dodijeljen većem broju preduzeća, da prođe kroz određene strukturne promjene tokom izvršavanja ugovora, poput isključivo internih reorganizacija, preuzimanja, spajanja i kupovina ili insolventnosti. Takve strukturne promjene ne bi trebalo automatski da podrazumijevaju potrebu za sprovođenjem novih postupaka nabavke za sve javne ugovore koje taj ponuđač izvršava.
- (111) Javni naručioci trebalo bi da, u pojedinim ugovorima, imaju mogućnost izmjena ugovora u obliku revizionih klauzula ili opcija, no takve klauzule ne bi trebalo da im omoguće neograničenu diskreciju. U ovoj Direktivi trebalo bi stoga odrediti mjeru u kojoj je moguće mijenjati prvobitni ugovor. Stoga bi trebalo pojasniti da dovoljno jasno sastavljene revizione klauzule ili opcije mogu, na primjer, predvidjeti indeksaciju cijena ili osigurati da je komunikaciona oprema koja se isporučuje tokom određenog perioda prikladna i u slučaju izmjene komunikacionih protokola ili drugih tehnoloških izmjena. Takođe bi trebalo biti moguće da se predvidi u okviru dovoljno jasnih klauzula prilagođavanje ugovora izazvano tehničkim poteškoćama koje su se pojavile tokom izvođenja ili održavanja. Trebalo bi takođe podsjetiti da bi ugovori mogli, na primjer, da uključuju i standardno održavanje kao i predvidjeti aktivnosti vanrednog održavanja koje bi mogle da budu potrebne za osiguravanje kontinuiteta javnih usluga.
- (112) Javni naručioci ponekad su suočeni s okolnostima koje zahtijevaju rani raskid javnih ugovora kako bi se zagarantovala usklađenost s obavezama prema pravu Unije u oblasti javne nabavke. Države članice stoga bi trebalo da osiguraju da javni naručioci imaju mogućnost, pod uslovima određenima nacionalnim pravom, da raskinu javni ugovor tokom njegovog trajanja ako tako nalaže pravo Unije.
- (113) Rezultati radnog dokumenta službi Komisije od 27. juna 2011. naslovljenog „Izveštaj o evaluaciji: Uticaj i efikasnost zakonodavstva EU-a o javnoj nabavci” upućuju na potrebu preispitivanja izuzimanja određenih usluga iz potpune primjene Direktive 2004/18/EZ. Zbog toga bi potpunu primjenu ove Direktive trebalo proširiti kako bi obuhvatila brojne usluge.
- (114) Određene kategorije usluga zbog njihove prirode i dalje su ograničenih prekograničnih dimenzija, pogotovo usluge koje su poznate kao usluge licima, poput određenih društvenih, zdravstvenih ili obrazovnih usluga. Te usluge pružaju se u određenom kontekstu koji se znatno razlikuje među pojedinim državama članicama zbog različitih tradicija u kulturama. Stoga bi trebalo uspostaviti poseban sistem za javne ugovore za te usluge čiji je prag viši od

onog koji se primjenjuje na druge usluge.

Usluge licima u vrijednosti ispod tog praga najčešće neće biti od interesa pružiocima iz drugih država članica osim ako postoje konkretne naznake koje dokazuju suprotno, poput finansiranja Unije namijenjenog prekograničnim projektima.

Ugovori za usluge licima čija vrijednost prelazi taj prag trebalo bi da budu u skladu s principom transparentnosti na nivou Unije. S obzirom na važnost kulturološkog konteksta te osjetljivost tih usluga, državama članicama trebalo bi da se omogući diskrecija po pitanju organizacije izbora pružaoca usluge na način koji one smatraju najprikladnijim. Pravilima ove Direktive uzima se u obzir taj imperativ te nalažu samo poštovanje osnovnih principa transparentnosti i jednakog postupanja i osiguravanja da javni naručiocima imaju mogućnost primjene posebnih kriterijuma kvaliteta pri odabiru pružalaca usluga, poput kriterijuma određenih u Dobrovoljnom evropskom okviru za kvalitet društvenih usluga, koji je objavio Odbor za socijalnu zaštitu. Kod određivanja postupaka koji će se upotrijebiti za dodjelu ugovora za usluge licima, države članice trebalo bi da uzmu u obzir član 14. UFEU-a i Protokol br. 26. Istovremeno bi države članice trebalo da se drže svojih ciljeva za pojednostavljenje i za olakšavanje administrativnog opterećenja za javne naručiocima i ekonomske subjekte; trebalo bi pojasniti da bi to moglo takođe da izazove oslanjanje na pravila koja se odnose na ugovore o uslugama koje nisu obuhvaćene određenim sistemom.

Države članice i državni organi imaju slobodu da sami pružaju te usluge ili da organizuju društvene usluge na način koji ne podrazumijeva sklapanje javnih ugovora, na primjer finansiranjem takvih usluga ili izdavanjem dozvola ili dodjelom ovlaštenja svim ekonomskim subjektima koji ispunjavaju uslove koje je unaprijed odredio javni naručilac, bez ograničenja ili kvota, pod uslovom da takav sistem dozvoljava dovoljnu mjeru oglašavanja i da je u skladu s principima transparentnosti i zabrane diskriminacije.

- (115) Na sličan način, hotelijerske i ugostiteljske usluge najčešće nude subjekti koji se nalaze na određenom mjestu pružanja tih usluga pa te usluge imaju ograničenu prekograničnu dimenziju. Te usluge bi stoga trebalo da budu obuhvaćene samo blagim režimom, uz prag od 750 000 EUR. Veliki ugovori o hotelijerskim i ugostiteljskim uslugama iznad tog praga mogu biti od interesa za razne ekonomske subjekte, poput putničkih agencija i ostalih posrednika, takođe na prekograničnoj osnovi.
- (116) Na sličan način, određene pravne usluge se odnose samo na pitanja isključivo nacionalnog prava te ih stoga pružaju samo subjekti koji se nalaze u odnosnoj državi članici te posljedično takođe imaju ograničene prekogranične dimenzije. Te usluge bi stoga trebalo da budu obuhvaćene samo blagim režimom, uz prag od 750 000 EUR. Veliki ugovori o pravnim uslugama iznad tog praga mogu biti od interesa za razne ekonomske subjekte, poput međunarodnih pravnih preduzeća, takođe na prekograničnoj osnovi, pogotovo ako se bave pravnim pitanjima koja proizlaze ili se zasnivaju na pravu Unije ili drugim međunarodnim pravima ili uključuju više od jedne zemlje.
- (117) Iskustvo je pokazalo da su brojne druge usluge, poput spasilačkih usluga, vatrogasnih usluga ili zatvorskih usluga, najčešće od prekograničnog interesa samo u vremenu kada se nakupi dovoljna kritična masa putem njihove relativno visoke vrijednosti. U onoj mjeri u kojoj nisu isključene iz oblasti primjene ove Direktive, trebalo bi ih uključiti u okviru blagog režima. U mjeri u kojoj se njihovo pružanje zapravo zasniva na ugovorima, ostale

kategorije usluga, poput državnih usluga ili pružanja usluga namijenjenih zajednici, najčešće bi bile od prekograničnog interesa samo počevši od praga od 750 000 EUR te bi stoga samo tada trebalo da budu obuhvaćene blagim režimom.

- (118) U cilju osiguravanja kontinuiteta javnih usluga, ova Direktiva bi trebalo da omogući da učešće u postupcima nabavke za određene usluge u oblasti zdravstvenih, socijalnih i usluga u vezi sa kulturom može biti rezervisano za organizacije koje se zasnivaju na vlasništvu zaposlenog ili aktivnom učešću zaposlenog u upravljanju, a za postojeće organizacije, poput zadruga, da učestvuju u pružanju tih usluga krajnjim korisnicima. Ova odredba se oblašću primjene ograničava isključivo na određene zdravstvene, socijalne i povezane usluge, određene usluge obrazovanja i stručnog osposobljavanja, biblioteke, arhive, muzeje i ostale usluge u vezi sa kulturom, usluge u vezi sa sportom i usluge za privatna domaćinstva, te nije namijenjena obuhvatanju nijednog izuzetka predviđenog ovom Direktivom. Takve usluge bi trebalo da budu obuhvaćene blagim režimom.
- (119) Prikladno je utvrditi te usluge korištenjem specifičnih pozicija u Jedinstvenom rječniku nabavke (CPV) donesenom Regulativom (EZ) br. 2195/2002 Evropskog parlamenta i Savjeta [\(19\)](#), odnosno hijerarhijski strukturiranoj nomenklaturi podijeljenoj u odjeljke, grupe, razrede, kategorije i potkategorije. Kako bi se izbjegla pravna nesigurnost, trebalo bi pojasniti da upućivanje na odjeljak ne podrazumijeva implicitno upućivanje na podređene pododjeljke. Takva sveobuhvatna pokrivenost trebalo bi da bude izričito određena na način da se spomenu sve relevantne pozicije, po potrebi u obliku niza kodova.
- (120) Projektni tenderi najčešće se koriste u oblasti prostornog planiranja, arhitekture i inženjerstva ili obrade podataka. Međutim, trebalo bi ponoviti da bi se ti fleksibilni instrumenti također mogli koristiti u druge svrhe, poput generisanja planova za finansijski inženjering koji bi optimizovali podršku malim i srednjim preduzećima u kontekstu inicijative Zajednička evropska sredstva za mikro, mala i srednja preduzeća (JEREMIE) ili drugih programa podrške Unije namijenjenih malim i srednjim preduzećima u određenoj državi članici. U projektnom tenderu koji se koristi za dobijanje planova za takav finansijski inženjering također bi moglo biti predviđeno da bi se naknadni ugovori o uslugama za realizaciju tog finansijskog inženjeringa dodijelili uspješnom ponuđaču ili jednom od uspješnih ponuđača u projektnom tenderu putem pregovaračkog postupka bez objave.
- (121) Rezultati ocjenjivanja pokazuju da još uvijek postoji potreba za poboljšanjem primjene pravila Unije o javnoj nabavci. U svrhu efikasnije i usklađene primjene pravila, od ključne je važnosti steći dobar uvid u moguće strukturne probleme i opšta kretanja u nacionalnim politikama nabavke kako bi se efikasnije pristupilo rješavanju mogućih problema. Taj bi uvid trebalo steći prikladnim praćenjem čiji bi se rezultati redovno objavljivali kako bi se omogućila angažovana rasprava o mogućim poboljšanjima pravila i praksi javne nabavke. S tako dobrim uvidom mogao bi se također dobiti uvid u primjenu pravila o javnoj nabavci u okviru sprovođenja projekata koje sufinansira Unija. Države članice trebalo bi da budu slobodne da same odluče na koji način i ko bi trebalo da bude zadužen za izvršavanje tog praćenja u praksi; time bi također trebalo da budu slobodne da odluče o tome hoće li se praćenje zasnivati na ex-post kontroli zasnovanoj na uzorcima ili na sistemskoj ex-ante kontroli postupaka javne nabavke obuhvaćenih ovom Direktivom. Također bi trebalo da bude moguće pokrenuti pitanje mogućih problema pred ogovarajućim organima; to ne podrazumijeva nužno da lica koja su izvršila praćenje imaju aktivnu legitimaciju pred

sudovima.

Bolje smjernice, informacije i podrška javnim naručiocima i ekonomskim subjektima takođe bi mogli znatno da doprinesu poboljšanju djelotvornosti javne nabavke putem većeg nivoa znanja, veće pravne sigurnosti i profesionalizacije praksi nabavke. Takve smjernice trebalo bi staviti na raspolaganje javnim naručiocima i ekonomskim subjektima kad god je to potrebno radi poboljšanja ispravne primjene pravila. Smjernice koje je potrebno pružiti mogle bi da obuhvataju sva pitanja relevantna u oblasti javne nabavke, poput planiranja nabavke, postupaka, izbora tehnika i instrumenata te dobrih praksi pri sprovođenju postupaka. U pogledu pravnih pitanja smjernice ne moraju nužno da podrazumijevaju cjelokupnu pravnu analizu određenih pitanja; te smjernice bi mogle da budu ograničene na opšte prepoznavanje elemenata koji bi trebalo da budu uzeti u obzir za naknadnu detaljnu analizu pitanja, na primjer na način da se odredi sudska praksa koja bi mogla biti relevantna ili smjernice ili ostali izvori u kojima se obrađuje to određeno pitanje.

- (122) Direktivom 89/665/EEZ predviđeni su određeni postupci pravne zaštite koji su stavljeni na raspolaganje barem svakom licu koje je zainteresovano ili je bilo zainteresovano za dobijanje određenog ugovora te koje je oštećeno ili je suočeno s tim rizikom usljed navodnog kršenja prava Unije u oblasti javne nabavke ili kršenja nacionalnih pravila koja prenose to pravo. Ova Direktiva ne bi trebalo da utiče na te postupke pravne zaštite. Međutim, građani, zainteresovane strane, bez obzira jesu li u organizovanom obliku, te ostala lica ili organi kojima nisu dostupni postupci pravne zaštite na osnovu Direktive 89/665/EEZ imaju zakonit interes, kao poreski obveznici, u dobrim postupcima nabavke. Stoga bi im trebalo omogućiti da, osim putem sistema pravne zaštite na osnovu Direktive 89/665/EEZ te bez nužne potrebe iznošenja na sudovima, iznesu moguća kršenja te Direktive nadležnom organu ili strukturi. Kako bi se izbjeglo udvostručavanje postojećih organa ili struktura, države članice trebalo bi da mogu da osiguraju mogućnost obraćanja opštim nadzornim organima ili strukturama, sektorskim nadzornim organima, opštinskim nadzornim organima, organima nadležnim za tržišnu konkurenciju, zaštitniku ljudskih prava ili nacionalnim revizorskim organima.
- (123) Kako bi se u potpunosti iskoristio potencijal javne nabavke u svrhu postizanja ciljeva strategije Evropa 2020 za pametan, održiv i inkluzivan rast, nabavka u vezi sa životnom sredinom, društvom i inovacijama takođe će morati da odigra svoju ulogu. Stoga je važno pribaviti pregled razvoja u oblasti strateške nabavke kako bi se stekao informisani uvid u opšte trendove na cjelokupnom nivou u tom području. U tom kontekstu takođe se mogu koristiti već pripremljeni, prikladni izvještaji.
- (124) S obzirom na potencijal malih i srednjih preduzeća u pogledu kreiranja radnih mjesta, rasta i inovacija, važno je podsticati njihovo učešće u javnoj nabavci, putem odgovarajućih odredaba u ovoj Direktivi te putem inicijativa na nacionalnom nivou. Nove odredbe predviđene ovom Direktivom trebalo bi da doprinesu poboljšanju nivoa uspjeha, što podrazumijeva udio malih i srednjih preduzeća u ukupnoj vrijednosti dodijeljenih ugovora. Nije prikladno nametnuti obavezujuće udjele uspjehnosti, međutim, nacionalne inicijative usmjerene na podsticanje učešća malih i srednjih preduzeća trebalo bi da se pomno prate s obzirom na njihovu važnost.
- (125) Već je uspostavljen niz postupaka i metoda rada u vezi sa komunikacijom i kontakti Komisije s državama članicama, poput komunikacije i kontakata u vezi sa postupcima utvrđenim na osnovu članova 258 i 260 UFEU-a, Mreže za rješavanje problemâ unutrašnjeg

tržišta (SOLVIT) i inicijative EU Pilot, koji nisu izmijenjeni ovom Direktivom. Međutim, uz njih bi trebalo uspostaviti jedinstveno mjesto u svakoj državi članici za saradnju s Komisijom koje bi funkcionisalo kao jedinstvena pristupna tačka za pitanja u vezi sa javnom nabavkom u određenoj državi članici. Tu funkciju mogla bi da izvršavaju lica ili strukture koje su već u redovnom kontaktu s Komisijom radi pitanja u vezi sa javnom nabavkom, poput nacionalnih kontaktnih tačaka, članova Savjetodavnog odbora za javnu nabavku, članova Mreže nabavke ili nacionalnih koordinacionih organa.

- (126) Sljedivost i transparentnost pri donošenju odluka u postupcima nabavke od ključne je važnosti za osiguravanje pouzdanih postupaka, uključujući efikasnu borbu protiv korupcije i prevare. Javni naručioci stoga bi trebalo da čuvaju kopije sklopljenih ugovora velike vrijednosti kako bi mogli da omoguće pristup tim dokumentima zainteresovanim stranama u skladu s primjenljivim pravilima o pristupu dokumentima. Nadalje, ključni elementi i odluke u pojedinim postupcima nabavke trebalo bi da budu dokumentovani u izvještaju o nabavci. Kako bi se u najvećoj mogućoj mjeri izbjeglo administrativno opterećenje, trebalo bi biti dopušteno da se u izvještaju o nabavci upućuje na podatke koji su već navedeni u relevantnom obavještenju o dodjeli ugovora. Elektronske sisteme za objavu tih obavještenja, kojima upravlja Komisija, takođe bi trebalo poboljšati s ciljem olakšavanja unosa podataka te olakšavanja izdvajanja globalnih izvještaja i razmjene podataka među sistemima.
- (127) Radi administrativnog pojednostavljenja, te u svrhu smanjenja opterećenja država članica, Komisija bi trebalo povremeno da pregleda je li nivo kvaliteta i cjelovitosti podataka sadržanih u obavještenjima koja su objavljena u vezi sa postupcima javne nabavke dovoljan kako bi Komisija mogla da izdvoji statističke podatke koje bi u suprotnom morale da podnesu države članice.
- (128) Efikasna administrativna saradnja potrebna je radi razmjene podataka potrebnih za sprovođenje postupaka dodjele u prekograničnim situacijama, pogotovo u pogledu provjere osnova za kriterijume za isključenje i odabir, primjene standarda kvaliteta i ekoloških standarda te spiskova odobrenih ekonomskih subjekata. Razmjena podataka podliježe nacionalnim zakonima o povjerljivosti. Stoga ova Direktiva ne nameće nikakve obaveze državama članicama da razmjenjuju podatke koji prevazilaze one podatke kojima mogu pristupiti javni naručioci. Informacioni sistem unutrašnjeg tržišta (IMI), uspostavljen Regulativom (EU) br. 1024/2012 Evropskog parlamenta i Savjeta [\(20\)](#) mogao bi predstavljati korisno elektronsko sredstvo za olakšavanje i poboljšanje administrativne saradnje u upravljanju razmjenom informacija na osnovu jednostavnih i jedinstvenih postupaka kojima se uklanjaju jezične prepreke. Pilot-projekt bi stoga trebalo što prije pokrenuti kako bi se ispitala prikladnost širenja IMI-a na razmjenu podataka u okviru ove Direktive.
- (129) U svrhu prilagođavanja brzom tehničkom, ekonomskom i regulatornom razvoju, ovlaštenje za donošenje akata u skladu s članom 290. UFEU-a trebalo bi dodijeliti Komisiji s obzirom na brojne elemente ove Direktive koji nisu od ključne važnosti. Zbog potrebe za usklađenošću s međunarodnim sporazumima, Komisija bi trebalo da bude ovlaštena za izmjenu tehničkih postupaka za metode izračunavanja u vezi sa pragovima te bi takođe trebalo da bude ovlaštena za povremeno revidiranje tih pragova i prilagođavanje Priloga X; spiskovi organa centralne državne uprave mogu se mijenjati zbog upravnih izmjena na nacionalnom nivou. O tim se izmjenama obavještava Komisija koja bi trebalo da bude ovlaštena za prilagođavanje Priloga I; upućivanja na CPV nomenklaturu mogu biti

podvrgnuta regulatornim izmjenama na nivou Unije te je potrebno unijeti te izmjene u tekst ove Direktive; tehnički detalji i karakteristike uređaja za elektronsko primanje trebalo bi dabudu ažurirani s obzirom na tehnički razvoj; takođe je potrebno ovlastiti Komisiju za sastavljanje obavezujućih tehničkih standarda elektronske komunikacije kako bi se osigurala interoperabilnost tehničkih formata, procesa i razmjene poruka u postupcima nabavke koji se sprovode uz korištenje elektronske komunikacije, uzimajući u obzir tehničke napretke; spisak pravnih akata Unije kojima se uspostavljaju zajedničke metodologije za izračunavanje troškova životnog vijeka trebalo bi brzo prilagoditi kako bi obuhvatao mjere donesene na sektorskoj osnovi. Kako bi se zadovoljile te potrebe, Komisija bi trebalo da bude ovlaštena za ažuriranje spiskova zakonodavnih akata, uključujući metodologije izračunavanja troškova životnog vijeka. Od posebne je važnosti da Komisija u okviru svog pripremnog rada održava odgovarajuća savjetovanja, uključujući i ona na stručnom nivou. Tokom pripreme i sastavljanja delegiranih akata, Komisija bi trebalo da osigura da se relevantni dokumenti istovremeno, pravovremeno i prikladno dostave Evropskom parlamentu i Savjetu.

- (130)U primjeni ove Direktive, Komisija bi trebalo da se savjetuje s odgovarajućim grupama stručnjaka iz oblasti e-nabavke uz osiguravanje uravnoteženog sastava između najvažnijih zainteresovanih strana.
- (131)Kako bi se osigurali jedinstveni uslovi za sprovođenje ove Direktive, poput uslova za sastavljanje standardnih formata za objavu obavještenja te standardnog formata za lične izjave, ovlašćenja za implementaciju trebalo bi dodijeliti Komisiji. Ta bi ovlašćenja trebalo da se izvršavaju u skladu s Regulativom (EU) br. 182/2011 Evropskog parlamenta i Savjeta [\(21\)](#).
- (132)Savjetodavni postupak trebalo bi da se koristi za donošenje implementacionih akata koji se tiču standardnih formata za objavu obavještenja, koji nemaju nikakav uticaj na finansijski aspekt ni na prirodu ni oblast primjene obaveza koje proizlaze iz ove Direktive. Naprotiv, ti akti imaju isključivo administrativnu svrhu i namijenjeni su olakšavanju primjene pravila određenih u ovoj Direktivi.
- (133)Za usvajanje standardnih formata za lične izjave trebalo bi koristiti postupak ispitivanja, zbog uticaja tih ličnih izjava na nabavku i jer one imaju ključnu ulogu u pojednostavljivanju dokumentacije potrebne u postupcima nabavke.
- (134)Komisija bi trebalo da preispita uticaj primjene pragova na unutrašnje tržište te o tome izvijesti Evropski parlament i Savjet. Pri tome bi trebalo da uzme u obzir faktore poput nivoa prekogranične nabavke, učešća malih i srednjih preduzeća, troškova transakcija te ravnoteže između troškova i koristi.

U skladu s članom XXII stavom 7 GPA-a, o njemu će se voditi dalji pregovori tri godine nakon njegovog stupanja na snagu te povremeno nakon toga. U tom kontekstu trebalo bi preispitati prikladnost nivoa pragova, imajući na umu uticaj inflacije s obzirom na dugi period bez promjene pragova u GPA-u; u slučaju da je usljed toga potrebno izmijeniti nivo pragova, Komisija bi, po potrebi, trebalo da donese predlog pravnog akta kojim se izmjenjuju pragovi određeni u ovoj Direktivi.

- (135)Uzimajući u obzir trenutne rasprave o horizontalnim odredbama kojima se uređuju odnosi s trećim zemljama u pogledu javne nabavke, Komisija bi trebalo pomno da prati globalne trgovinske uslove i procijeni konkurentnu poziciju Unije.
- (136)S obzirom na to da cilj ove Direktive, odnosno koordinacija zakona, propisa i upravnih

odredaba država članica koje se primjenjuju na neke postupke javne nabavke, ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti države članice, nego se on na bolji način može ostvariti na nivou Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s principom supsidijarnosti utvrđenim u članu 5 Ugovora o Evropskoj uniji. U skladu s principom proporcionalnosti utvrđenim u tom članu, ova Direktiva ne prevazilazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.

(137) Direktivu 2004/18/EZ trebalo bi staviti van snage.

(138) U skladu sa Zajedničkom političkom deklaracijom država članica i Komisije o obrazloženjima od 28. septembra 2011, u opravdanim slučajevima države članice se pridružuju obavještanju o svojim mjerama za prenos pomoću jednog ili više dokumenata kojima se objašnjava odnos između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenos. Uzimajući u obzir ovu Direktivu zakonodavac smatra da je prenos takvih dokumenata opravdan,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

GLAVA I: OBLAST PRIMJENE, DEFINICIJE I OPŠTI PRINCIPI

POGLAVLJE I: Oblast primjene i definicije

ODJELJAK 1: PREDMET I DEFINICIJE

Član 1: Predmet i oblast primjene

Član 2: Definicije

Član 3: Mješovita nabavka

ODJELJAK 2: PRAGOVI

Član 4: Iznosi pragova

Član 5: Načini izračunavanja procijenjene vrijednosti nabavke

Član 6: Revizija pragova i spisak državnih organa na centralnom nivou

ODJELJAK 3: IZUZEĆA

Član 7: Ugovori u sektoru vodoprivrede, energetske i saobraćajne te sektoru poštanskih usluga

Član 8: Posebna izuzeća u oblasti elektronskih komunikacija

Član 9: Dodijeljeni javni ugovori i projektni tenderi organizovani prema međunarodnim pravilima

Član 10: Posebna izuzeća za ugovore o uslugama

Član 11: Ugovori o uslugama dodijeljeni na osnovu isključivog prava

Član 12: Ugovori između subjekata u javnom sektoru

ODJELJAK 4: POSEBNE SITUACIJE

Odsjek 1: Subvencionisani ugovori za usluge istraživanja i razvoja

Član 13: Ugovori koje subvencionišu javni naručioci

Član 14: Usluge istraživanja i razvoja

Odsjek 2: Nabavka koja uključuje odbrambene ili bezbjednosne aspekte

Član 15.: Odbrana i bezbjednost

Član 16: Mješovita nabavka koja uključuje bezbjednosne ili odbrambene aspekte

Član 17: Javni ugovori i projektni tenderi koji uključuju odbrambene ili bezbjednosne aspekte koji se dodjeljuju ili organizuju u skladu s međunarodnim pravilima

POGLAVLJE II: Opšta pravila

Član 18: Principa nabavke

Član 19: Ekonomski subjekti

Član 20: Rezervisani ugovori

Član 21: Povjerljivost podataka

Član 22: Pravila koja se primjenjuju na komunikaciju

Član 23: Nomenklature

Član 24: Sukobi interesa

GLAVA II: PRAVILA O JAVNIM UGOVORIMA

POGLAVLJE I: Postupci

Član 25: Uslovi u vezi sa GPA-om i drugim međunarodnim sporazumima

Član 26: Odabir postupaka

Član 27: Otvoreni postupak

- Član 28: Ograničeni postupak
- Član 29: Tenderski postupak uz pregovore
- Član 30: Tenderski dijalog
- Član 31: Partnerstvo za inovacije
- Član 32: Korištenje pregovaračkog postupka bez prethodne objave

POGLAVLJE II: Tehnike i instrumenti za elektronsku i zbirnu nabavku

- Član 33: Okvirni sporazumi
- Član 34: Dinamički sistemi nabavke
- Član 35: Elektronske aukcije
- Član 36: Elektronski katalogi
- Član 37: Centralne aktivnosti nabavke i centralni organi za nabavku
- Član 38: Povremena zajednička nabavka
- Član 39: Nabavke koje uključuju javne naručioce iz različitih država članica

POGLAVLJE III: Sprovođenje postupka

ODJELJAK 1: PRIPREMA

- Član 40: Prethodna provjera tržišta
- Član 41: Prethodno učešće učesnika ili ponuđača
- Član 42: Tehničke specifikacije
- Član 43: Oznake
- Član 44: Izvjetaji o testiranju, potvrde i drugi načini dokazivanja
- Član 45: Varijante
- Član 46: Pozdjela ugovora u grupe
- Član 47: Određivanje rokova

ODJELJAK 2: OBJAVLJIVANJE I TRANSPARENTNOST

- Član 48: Prethodna informativna obavještenja
- Član 49: Obavještenje o nadmetanju
- Član 50: Obavještenje o dodjeli ugovora
- Član 51: Oblik i način objave obavještenja
- Član 52: Objava na nacionalnom nivou
- Član 53: Elektronska dostupnost dokumentacije o nabavci
- Član 54: Pozivi kandidatima
- Član 55: Obavješćavanje učesnika i ponuđača

ODJELJAK 3: IZBOR UČESNIKA I DODJELA UGOVORA

- Član 56: Opšti principi
- Odsjek 1: Kriterijumi za kvalitativni odabir
- Član 57: Osnovi za isključenje
- Član 58: Kriterijumi za odabir
- Član 59: Evropska jedinstvena dokumentacija o nabavci
- Član 60: Načini dokazivanja
- Član 61: Online sistem potvrda (e-Certis)
- Član 62: Norme osiguravanja kvaliteta i norme upravljanja životnom sredinom
- Član 63: Oslanjanje na sposobnosti drugih subjekata
- Član 64: Službeni spiskovi odobrenih ekonomskih subjekata i potvrđivanje od organa osnovanih u skladu sa javnim ili privatnim pravom

Pododjeljak 2: Smanjenje broja učesnika, ponuda i rješenja

- Član 65: Smanjenje broja inače kvalifikovanih učesnika koji će se pozvati na učešće
- Član 66: Smanjenje broja ponuda i rješenja

Pododjeljak 3: Dodjela ugovora

Član 67: Kriterijumi za odabir ponude

Član 68: Trošak životnog vijeka

Član 69: Izuzetno niske ponude

POGLAVLJE IV: Izvršenje ugovora

Član 70: Uslovi za izvršenje ugovora

Član 71: Podugovaranje

Član 72: Izmjena ugovora tokom njegovog trajanja

Član 73: Raskid ugovora

GLAVA III: POSEBNI REŽIMI NABAVKE

POGLAVLJE I: Društvene i druge posebne usluge

Član 74: Dodjela ugovora za društvene i druge posebne usluge

Član 75: Objava obavještenja

Član 76: Principi dodjele ugovora

Član 77: Rezervisani ugovori za određene usluge

POGLAVLJE II: Pravila kojima se uređuju projektni tenderi

Član 78: Oblast primjene

Član 79: Obavještenja

Član 80: Pravila o organizovanju projektnih tendera i odabiru učesnika

Član 81: Sastav komisije za ocjenu

Član 82: Odluke komisije za ocjenu

GLAVA IV: UPRAVLJANJE

Član 83: Sprovođenje

Član 84: Pojedinačni izvještaji o postupcima za dodjelu ugovora

Član 85: Nacionalno izvještavanje i statistički podaci

Član 86: Administrativna saradnja

GLAVA V: DELEGIRANA OVLAŠĆENJA, IMPLEMENTACIONA OVLAŠĆENJA I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 87: Izvršavanje ovlašćenja

Član 88: Hitni postupak

Član 89: Postupak odbora

Član 90: Prenošenje i prelazne odredbe

Član 91: Stavljanja van snage

Član 92: Preispitivanje

Član 93: Stupanje na snagu

Član 94: Adresati

PRILOZI

PRILOG I CENTRALNI DRŽAVNI ORGANI

PRILOG II SPISAK DJELATNOSTI NAVEDENIH U ČLANU 2 STAVU 1 TAČKI 6 (a)

PRILOG III SPISAK PROIZVODA NAVEDENIH U ČLANU 4 TAČKI (b) U VEZI SA UGOVORIMA KOJE DODJELJUJU JAVNI NARUČIOCIU OBLASTI ODBRANE

PRILOG IV ZAHTJEVI U VEZI SA ALATIMA I UREĐAJIMA ZA ELEKTRONSKO ZAPRIMANJE PONUDA, ZAHTJEVA ZA UČEŠĆE KAO I PLANOVA I PROJEKATA U PROJEKTNIM TENDERIMA

PRILOG V PODACI KOJE TREBA DA SADRŽE OBAVJEŠTENJA

Dio A: PODACI KOJE TREBA DA SADRŽE OBAVJEŠTENJA O OBJAVLJIVANJU PRETHODNOG INFORMATIVNOG OBAVJEŠTENJA NA PROFILU KUPCA

Dio B: PODACI KOJE TREBA DA SADRŽE PRETHODNA INFORMACIONA OBAVJEŠTENJA (iz člana 48)

Dio C: PODACI KOJE TREBA DA SADRŽE OBAVJEŠTENJA O NADMETANJU (iz člana 49)

Dio D: PODACI KOJE TREBA DA SADRŽE OBAVJEŠTENJA O DODJELI UGOVORA (iz člana 50)

Dio E: PODACI KOJE TREBA DA SADRŽE OBAVJEŠTENJA O PROJEKTNOM TENDERU (iz člana 79 stava 1)

Dio F: PODACI KOJE TREBA DA SADRŽE OBAVJEŠTENJA O REZULTATIMA TENDERA (iz člana 79 stava 2)

Dio G: PODACI KOJE TREBA DA SADRŽE OBAVJEŠTENJA O IZMJENAMA UGOVORA TOKOM NJEGOVOG TRAJANJA (iz člana 72 stava 1)

Dio H: PODACI KOJE TREBA DA SADRŽE OBAVJEŠTENJA O NADMETANJU U VEZI SA UGOVORIMA ZA DRUŠTVENE I DRUGE POSEBNE USLUGE (iz člana 75 stava 1)

Dio I: PODACI KOJE TREBA DA SADRŽE PRETHODNA INFORMACIONA OBAVJEŠTENJA U VEZI SA DRUŠTVENIM I DRUGIM POSEBNIM USLUGAMA (iz člana 75 stava 1)

Dio J: PODACI KOJE TREBA DA SADRŽE OBAVJEŠTENJA O DODJELI UGOVORA ZA DRUŠTVENE I DRUGE POSEBNE USLUGE (iz člana 75 stava 2)

PRILOG VI PODACI KOJE TREBA DA SADRŽI DOKUMENTACIJA O NABAVCI U VEZI SA ELEKTRONSKIM AUKCIJAMA (iz člana 35 stav 4)

PRILOG VII DEFINICIJA ODREĐENIH TEHNIČKIH SPECIFIKACIJA

PRILOG VIII ASPEKTI U VEZI SA OBJAVOM

PRILOG IX SADRŽAJ POZIVA NA DOSTAVU PONUDE, NA UČEŠĆE U DIJALOGU ILI NA POTVRDU INTERESA PREDVIĐENIH ČLANOM 54

PRILOG X SPISAK MEĐUNARODNIH DRUŠTVENIH KONVENCIJA I KONVENCIJA O ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDINE IZ ČLANA 18 STAVA 2

PRILOG XI REGISTRI

PRILOG XII NAČINI DOKAZIVANJA ISPUNJAVANJA KRITERIJUMA ZA ODABIR

PRILOG XIII SPISAK PRAVNIH AKATA UNIJE IZ ČLANA 68 STAVA 3

PRILOG XIV USLUGE IZ ČLANA 74

GLAVA I

OBLAST PRIMJENE, DEFINICIJE I OPŠTI PRINCIPI

POGLAVLJE I

Oblast primjene i definicije

Odjeljak 1

Predmet i definicije

Član 1

Predmet i oblast primjene

1. Ovom Direktivom se utvrđuju pravila o postupcima nabavke koju sprovode javni naručioc i u vezi sa javnim ugovorima te projektnim tenderima čija procijenjena vrijednost nije manja od pragova utvrđenih u članu 4.
2. Nabavka u smislu ove Direktive podrazumijeva sticanje putem javnog ugovora, radova, robe ili usluga koje nabavlja jedan ili više javnih naručilaca od ekonomskih subjekata koje su ti javni naručioc odabrali, bez obzira na to jesu li radovi, roba ili usluge namijenjene javnoj svrsi.
3. Primjena ove Direktive podliježe članu 346 UFEU-a.
4. Ova Direktiva ne utiče na slobodu država članica da u skladu s pravom Unije same odrede usluge koje smatraju uslugama od opšteg ekonomskog interesa, načine na koje bi ih trebalo organizovati i finansirati, u skladu sa propisima o državnoj podršci, te specifične obaveze kojima podliježu. Isto tako, ova Direktiva ne utiče na odluku organa javne vlasti kako i u kojoj mjeri žele sami da vrše javne funkcije u skladu s članom 14 UFEU-a i Protokolom br. 26.
5. Ova Direktiva ne utiče na način na koji države članice organizuju svoje sisteme socijalnog osiguranja.
6. Sporazumi, odluke ili drugi pravni instrumenti kojima se uređuje prenos ovlašćenja i odgovornosti za izvršavanje javnih zadataka među javnim naručiocima ili udruženjima javnih naručilaca te kojima nije predviđeno izvršavanje ugovornih obaveza uz novčanu naknadu smatraju se pitanjima interne organizacije u odnosnoj državi članici, te stoga ova Direktiva ni na koji način ne utiče na njih.

Član 2

Definicije

1. Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „javni naručilac” znači država, regionalne ili lokalne vlasti, javnopravni organi, udruženja koja je osnovala jedna ili nekoliko takvih vlasti ili jedan ili nekoliko takvih javnopravnih organa;
2. „centralni državni organi” znači javni naručioc i navedeni u Prilogu I te, ako su na nacionalnom nivou izvršene ispravke ili izmjene, njihovi zamjenski organi;
3. „decentralizovani javni naručioc i” znači svi javni naručioc i koji nisu organi centralne državne uprave;
4. „javnopravni organi” znači organi koji posjeduju sve od sljedećih karakteristika:
 - (a) uspostavljeni su posebno u svrhu zadovoljavanja potreba u opštem interesu, a nisu industrijske ili komercijalne prirode;
 - (b) imaju pravni subjektivitet; i
 - (c) većim dijelom finansira ih država, regionalni ili lokalni organi ili drugi javnopravni organi ili su podložni upravljačkom nadzoru od strane tih organa ili imaju upravni, menadžerski ili nadzorni odbor, a više od polovine članova tih odbora imenovala je država, regionalni ili lokalni organ ili druga javnopravni organi;
5. „javni ugovori” znači ugovori kojima se ostvaruje finansijski interes, sklopljeni u pisanom obliku između jednog ili više ekonomskih subjekata i jednog ili više javnih naručilaca, a čiji je predmet izvođenje radova, nabavka robe ili pružanje usluga;
6. „ugovori o javnim radovima” znači javni ugovori čiji je predmet jedno od sljedećeg:
 - (a) izvođenje ili projektovanje i izvođenje radova u vezi sa jednom ili više djelatnosti u smislu Priloga II;
 - (b) izvođenje ili projektovanje i izvođenje posla;
 - (c) realizacija, na bilo koji način, posla u skladu sa zahtjevima koje je odredio javni naručilac koji vrši odlučujući uticaj na vrstu ili projektovanje posla;
7. „posao” znači rezultat visokogradnje ili niskogradnje uzet u cjelini koji je sam po sebi dovoljan da ispuni ekonomsku ili tehničku funkciju;
8. „ugovori o javnoj nabavci robe” javni ugovori čiji je predmet kupovina, leasing, najam ili kupovina na otplatu sa ili bez mogućnosti kupovine robe. Ugovor o javnoj nabavci robe može da obuhvata kao sporedne poslove postavljanja i instalacije;
9. „ugovori o javnim uslugama” znači javni ugovori čiji je predmet pružanje usluga osim onih iz tačke 8;
10. „ekonomski subjekat” znači fizičko ili pravno lice ili javni organ ili grupa tih lica i/ili organa, uključujući svako privremeno udruženje preduzeća, koji na tržištu nudi izvođenje radova i/ili posla, nabavku robe ili pružanje usluga;
11. „ponuđač” znači ekonomski subjekat koji je dostavio ponudu;
12. „kandidat” znači ekonomski subjekat koji traži poziv ili je pozvan na učešće u ograničenom postupku, u tenderskom postupku uz pregovore, u pregovaračkom postupku bez prethodne objave, tenderskom dijalogu ili partnerstvu za inovacije;
13. „dokumentacija o nabavci” znači bilo koji dokument koji je sastavljen ili na koji javni naručilac upućuje, a u kojem se opisuju ili određuju elementi nabavke ili postupka, uključujući obavještenje o nadmetanju, prethodno informativno objavještenje ako se ono koristi kao sredstvo pozivanja na nadmetanje, tehničke specifikacije, opisnu dokumentaciju, predložene ugovorne uslove, formate dokumenata koje podnose učesnici ili ponuđači,

informacije o opštim primjenljivim obavezama te svu dodatnu dokumentaciju;

14. „aktivnosti centralne nabavke” znači aktivnosti koje se kontinuirano sprovode u jednom od sljedećih oblika:

(a) stiče robu i/ili usluge namijenjene javnim naručiocima; ili

(b) dodjelom javnih ugovora ili sklapanjem okvirnih sporazuma za radove, robu ili usluge namijenjene javnim naručiocima;

15. „pomoćne aktivnosti nabavke” znači aktivnosti koje obuhvataju pružanje podrške aktivnostima nabavke, pogotovo u sljedećim oblicima:

(a) u obliku tehničke infrastrukture koja javnim naručiocima omogućava dodjelu javnih ugovora ili sklapanje okvirnih sporazuma za radove, robu ili usluge;

(b) u obliku savjeta o sprovođenju ili izvođenju postupaka javne nabavke;

(c) u obliku pripreme i upravljanja postupcima javne nabavke u ime i u korist određenog javnog naručioca;

16. „centralni organ za nabavku” znači javni naručilac koji obavlja aktivnosti centralne nabavke te moguće pomoćne aktivnosti nabavke;

17. „pružalac usluga javne nabavke” znači javni ili privatni organ koji nudi pomoćne aktivnosti nabavke na tržištu;

18. „pisan” ili „u pisanom obliku” znači svaki iskaz koji se sastoji od riječi ili brojeva koji se mogu čitati, umnožavati i naknadno slati. Može da uključuje podatke koji se prenose i pohranjuju elektronskim putem;

19. „elektronska sredstva” znači elektronska oprema za obradu (uključujući digitalnu kompresiju) i pohranjivanje podataka koji se šalju, prenose i primaju žičanom vezom, radiovezom, optičkim ili drugim elektromagnetnim sredstvima;

20. „životni vijek” znači sve uzastopne i/ili međusobno povezane faze, uključujući potrebno istraživanje i razvoj, proizvodnju, trgovinu i njene uslove, prevoz, korištenje i održavanje tokom postojanja proizvoda ili radova ili pružanja usluge, od sticanja sirovina ili generisanja resursa do odlaganja, uklanjanja i završetka usluge ili upotrebe;

21. „projektni tenderi” znači postupci koji omogućavaju javnom naručiocu sticanje, uglavnom u oblasti prostornog planiranja, arhitekture, inženjerstva ili obrade podataka, plana ili projekta koji je odabrao komisiju za ocjenu nakon sprovedenog nadmetanja sa ili bez dodjele nagrada;

22. „inovacija” znači sprovođenje novog ili značajno poboljšanog proizvoda, usluge ili postupka, uključujući, ali ne ograničavajući se na postupke proizvodnje, građenja ili izgradnje, nova metoda stavljanja na tržište ili nova metoda organizacije u poslovnoj praksi, organizacije radnog mjesta ili vanjskih odnosa između ostalog s ciljem pomaganja rješavanja društvenih izazova ili kao podrška strategiji Evropa 2020 za pametan, održiv i inkluzivan rast;

23. „oznaka” znači svaki dokument, potvrda ili sertifikat kojim se potvrđuje da su određeni radovi, proizvodi, usluge, procesi ili postupci zadovoljili određene zahtjeve;

24. „zahtjevi za oznaku” znači zahtjevi koje određeni radovi, proizvodi, usluge, procesi ili postupci moraju da ispune da bi dobili odnosnu oznaku.

2. Za potrebe ovog člana, „regionalni organi” uključuju organe navedene na spisaku, koji nije konačan, u NUTS-u 1 i 2, kako je navedeno u Regulativi (EZ) br. 1059/2003 Evropskog parlamenta i Savjeta [\(22\)](#), a „lokalni organi” uključuju sve organe administrativnih jedinica

obuhvaćenih NUTS-om 3 te manjih administrativnih jedinica, kako je navedeno u Regulativi (EZ) br. 1059/2003.

Član 3

Mješovita nabavka

1. Stav 2 odnosi se na mješovite ugovore čiji predmet su različite vrste nabavke obuhvaćene ovom Direktivom.

Stavovi od 3 do 5 odnose se na mješovite ugovore čiji je predmet nabavka obuhvaćena ovom Direktivom i nabavka obuhvaćena drugim pravnim režimima.

2. Ugovori čiji su predmet dvije ili više vrsta nabavke (radova, usluga ili roba) dodjeljuju se u skladu s odredbama primjenljivim na vrstu nabavke koja je glavni predmet određenog ugovora.

U slučaju mješovitih ugovora čiji su predmet djelimično usluge u smislu glave III poglavlja I te djelimično ostale usluge, ili mješovitih ugovora koji se sastoje djelimično od usluga i djelimično od robe, glavni predmet ugovora se određuje na osnovu najveće procijenjene vrijednosti tih usluga ili robe.

3. Kada su različiti dijelovi određenog ugovora objektivno odvojivi, primjenjuje se stav 2. Kada različiti dijelovi određenog ugovora objektivno nisu odvojivi, primjenjuje se stav 6.

Kada je dio određenog ugovora obuhvaćen članom 346 UFEU-a ili Direktivom 2009/81/EZ, primjenjuje se član 16a ove Direktive.

4. U slučaju ugovora čiji je predmet nabavka obuhvaćena ovom Direktivom te nabavka koja nije obuhvaćena ovom Direktivom, javni naručioc i mogu da odluče da dodijele zasebne ugovore za zasebne dijelove ili dodijele jedinstveni ugovor. Ako javni naručioc i odluče da dodijele zasebne ugovore za zasebne dijelove, odluka o tome koji pravni režim se odnosi na svaki od zasebnih ugovora donosi se na osnovu karakteristika određenog zasebnog dijela.

Ako javni naručioc i odluče da dodijele jedinstveni ugovor, ova Direktiva se primjenjuje, osim ako je drugačije propisano članom 16, na mješoviti ugovor koji je u tu svrhu sklopljen, nezavisno od vrijednosti dijelova koji bi inače spadali pod različite pravne režime i nezavisno od toga kojem pravnom režimu bi ti dijelovi inače podlijegali.

U slučaju mješovitih ugovora koji sadrže elemente ugovora o nabavci robe, radovima i uslugama te koncesija, mješoviti ugovor se dodjeljuje u skladu s ovom Direktivom, pod uslovom da je procijenjena vrijednost dijela ugovora koji predstavlja ugovor obuhvaćen ovom Direktivom, izračunata u skladu s članom 5, jednaka ili veća od relevantnog praga određenog u članu 4.

5. U slučaju ugovora čiji je predmet nabavka obuhvaćena ovom Direktivom te nabavka u vezi sa obavljanjem djelatnosti koja podliježe Direktivi 2014/25/EU, primjenljiva pravila, nezavisno od stava 4 ovog člana, utvrđuju se u skladu s članovima 5 i 6 Direktive 2014/25/EU.

6. Kada se različiti dijelovi određenog ugovora objektivno ne mogu razdvojiti, određuje se primjenjivi pravni režim na osnovu glavnog predmeta tog ugovora.

Odjeljak 2

Pragovi

Član 4

Iznosi pragova

Ova Direktiva primjenjuje se u slučaju nabavki za čiju se vrijednost, bez poreza na dodatu vrijednost (PDV), procjenjuje da je jednaka ili veća od sljedećih pragova:

- (a) 5 186 000 EUR za ugovore o javnim radovima;
- (b) 134 000 EUR za ugovore o javnoj nabavci robe ili usluga koje su dodijelili organi centralne države uprave te za projektne tendere koje su ti organi organizovali; ako su ugovore o javnoj nabavci robe dodijelili javni naručioc koji djeluju u oblasti odbrane, taj prag primjenjuje se samo na ugovore koji se odnose na proizvode obuhvaćene Prilogom III;
- (c) 207 000 EUR za ugovore o javnoj nabavci robe ili usluga koje su dodijelili decentralizovani javni naručioc te projektne tendere koje su ti naručioc organizovali; taj prag takođe se primjenjuje na ugovore o javnoj nabavci robe koje su dodijelili organi centralne državne uprave koji djeluju u oblasti odbrane, ako ti ugovori obuhvataju proizvode koji nisu obuhvaćeni Prilogom III;
- (d) 750 000 EUR za ugovore o javnim uslugama za društvene ili druge posebne usluge navedene u Prilogu XIV.

Član 5

Načini izračunavanja procijenjene vrijednosti nabavke

1. Izračunavanje procijenjene vrijednosti nabavke zasniva se na ukupnom iznosu, bez PDV-a, koju je procijenio javni naručilac, uključujući sve mogućnosti i sva moguća obnavljanja ugovora kako je izričito određeno u dokumentaciji o nabavci.

Ako javni naručilac nudi nagrade ili isplate učesnicima ili ponuđačima, mora da ih uzme u obzir pri izračunavanju procijenjene vrijednosti nabavke.

2. Ako se javni naručilac sastoji od zasebnih operativnih jedinica, u obzir se uzima ukupna procijenjena vrijednost za sve pojedine operativne jedinice.

Nezavisno od prvog podstava, kada je zasebna operativna jedinica samostalno nadležna za svoju nabavku ili njene određene kategorije, vrijednosti se mogu procijeniti na nivou odnosne jedinice.

3. Metoda koja se koristi za izračunavanje procijenjene vrijednosti nabavke ne smije da bude odabrana s namjerom izuzimanja nabavke iz oblasti primjene ove Direktive. Nabavka ne smije

da bude podijeljena s ciljem njenog izuzimanja iz oblasti primjene ove Direktive ako za to ne postoje objektivni razlozi.

4. Ta procijenjena vrijednost validna je u trenutku slanja poziva na nadmetanje ili, ako taj poziv nije predviđen, u trenutku u kojem javni naručilac započne s postupkom nabavke, na primjer, gdje je to primjereno, stupanjem u kontakt s ekonomskim subjektima u svrhu nabavke.

5. S obzirom na okvirne sporazume i dinamičke sisteme nabavke, vrijednost koja se uzima u obzir je najveća procijenjena vrijednost bez PDV-a svih ugovora predviđenih tokom ukupnog trajanja okvirnog sporazuma ili dinamičkog sistema nabavke.

6. U slučaju partnerstava za inovacije, vrijednost koja se uzima u obzir je najveća procijenjena vrijednost bez PDV-a aktivnosti istraživanja i razvoja koje će se sprovoditi tokom svih faza predviđenog partnerstva te robe, usluga ili radova koji će biti razvijeni i nabavljeni po završetku predviđenog partnerstva.

7. S obzirom na ugovore o javnim radovima, pri izračunavanju procijenjene vrijednosti uzimaju se u obzir i troškovi radova i ukupna procijenjena vrijednost robe i usluga koje javni naručilac stavlja na raspolaganje izvođaču radova pod uslovom da su one potrebne za izvođenje radova.

8. Ako predloženi posao ili pružanje usluga mogu da rezultiraju dodjelom ugovora u zasebnim partijama, u obzir se uzima ukupna procijenjena vrijednost svih tih partija.

Ako je zbirna vrijednost partija jednaka ili veća od praga utvrđenog u članu 4, ova Direktiva se primjenjuje na dodjelu ugovora za svaku partiju.

9. Ako predlog za sticanje sličnih roba može da rezultira dodjelom ugovora u obliku odvojenih partija, u obzir se uzima ukupna procijenjena vrijednost svih tih partija kada se primjenjuje član 4 tačke (b) i (c).

Ako je zbirna vrijednost partija jednaka ili veća od praga utvrđenog u članu 4, ova Direktiva se primjenjuje na dodjelu ugovora za svaku partiju.

10. Nezavisno odstavova 8 i 9, javni naručioci mogu da dodijele ugovore za pojedine partije bez primjene postupaka predviđenih ovom Direktivom, pod uslovom da je procijenjena vrijednost određene partije bez PDV-a manja od 80 000 EUR za robu ili usluge ili 1 milion EUR za radove. Međutim, zbirna vrijednost tako dodijeljenih partija bez primjene ove Direktive ne prelazi 20 % zbirne vrijednosti svih partija na koje je razdijeljen predloženi posao, predložena kupovina slične robe ili predloženo pružanje usluga.

11. U slučaju ugovora o javnoj nabavci robe ili javnim uslugama koji su uobičajene prirode ili koji planiraju da se obnove u određenom periodu, izračunavanje procijenjene vrijednosti ugovora zasniva se na sljedećem:

(a) na ukupnoj stvarnoj vrijednosti uzastopnih ugovora iste vrste koji su dodijeljeni u prethodnih 12 mjeseci ili tokom finansijske godine, prilagođenoj, ako je moguće, kako bi se u obzir uzele

izmjene u količini ili vrijednosti koje bi nastale tokom 12 mjeseci nakon inicijalnog ugovora;
(b)ili na ukupnoj procijenjenoj vrijednosti uzastopnih ugovora dodijeljenih tokom 12 mjeseci nakon prve isporuke ili tokom finansijske godine ako je ona duža od 12 mjeseci.

12. S obzirom na ugovore o javnoj nabavci robe u vezi sa leasingom, zakupom, najmom ili kupovinom na otplatu, vrijednost koja se uzima kao osnov za izračunavanje procijenjene vrijednosti ugovora je sljedeća:

- (a)u slučaju javnih ugovora na određeno vrijeme, ako je to vrijeme manje od ili jednako 12 mjeseci, ukupna procijenjena vrijednost za vrijeme trajanja ugovora ili, ako je vrijeme trajanja ugovora duže od 12 mjeseci, ukupna vrijednost, uključujući procijenjenu preostalu vrijednost;
- (b)u slučaju javnih ugovora koji nemaju određeno trajanje ili se njihovo trajanje ne može odrediti, mjesečna vrijednost pomnožena sa 48.

13. S obzirom na ugovore o javnim uslugama, osnov za izračunavanje procijenjene vrijednosti ugovora je, po potrebi, sljedeći:

- (a) usluge osiguranja: plative premije i drugi oblici naknada;
- (b)bankarske i druge finansijske usluge: naknade, provizije, kamate i druge vrste naknada;
- (c) projektantski ugovori: naknade, provizije i drugi oblici naknada.

14. S obzirom na ugovore o javnim uslugama u kojima nije naznačena ukupna vrijednost, osnov za izračunavanje procijenjene vrijednosti ugovora je sljedeći:

- (a)u slučaju ugovora na određeno vrijeme, ako je to vrijeme kraće ili jednako 48 mjeseci: ukupna vrijednost za njihovo puno trajanje;
- (b)u slučaju ugovora koji nemaju određeno trajanje ili s trajanjem dužim od 48 mjeseci: mjesečna vrijednost pomnožena s 48.

Član 6

Revizija pragova i spisak centralnih državnih organa

1. Svake dvije godine, počevši od 30. juna 2013, Komisija provjerava da pragovi određeni u članu 4 tačkama (a), (b) i (c) odgovaraju pragovima utvrđenima u Sporazumu Svjetske trgovinske organizacije o javnoj nabavci(GPA) i po potrebi ih revidira u skladu s ovim članom.

U skladu s metodom izračunavanja utvrđenom u GPA-u, Komisija računa vrijednosti tih pragova na osnovu prosječne dnevne vrijednosti eura u smislu posebnih prava vučenja (PPV) tokom perioda od 24 mjeseca koji se završava 31. avgusta i koji prethodi reviziji efektivnoj od 1. januara. Vrijednost tako revidiranih pragova zaokružuje se po potrebi na najbližu nižu vrijednost u hiljadama eura kako bi se osiguralo da se poštuju važeći pragovi predviđeni GPA-om, a koji su iskazani u PPV-ima.

2. Tokom sprovođenja revizije u skladu sa stavom 1 ovog člana, Komisija osim toga revidira:

(a) prag utvrđen u članu 13 stavu 1 tački (a) usklađujući ga s revidiranim pragom koji se primjenjuje na ugovore o javnim radovima;

(b) prag utvrđen u članu 13 stavu 1 tački (b) usklađujući ga s revidiranim pragom koji se primjenjuje na ugovore o javnim uslugama koje dodjeljuju decentralizovani javni naručioc.

3. Svake dvije godine, počevši od 1. januara 2014, Komisija određuje vrijednosti, u nacionalnim valutama država članica čija valuta nije euro, pragova navedenih u članu 4. tačkama (a), (b) i (c), revidiranih u skladu sa stavom 1. ovog člana.

Istovremeno Komisija određuje vrijednost, u nacionalnim valutama država članica čija valuta nije euro, pragova navedenih u članu 4 tački (d).

U skladu s metodom izračunavanja utvrđenoj u GPA-u, utvrđivanje tih vrijednosti zasniva se na prosječnoj dnevnoj vrijednosti ovih valuta s obzirom na prag koji se primjenjuje izražen u eurima tokom perioda od 24 mjeseca koji završava 31. avgusta koji prethodi reviziji efektivnoj od 1. januara.

4. Komisija objavljuje revidirane pragove navedene u stavu 1 i njihove odgovarajuće vrijednosti u nacionalnim valutama navedenim u stavu 3 prvom podstavu, te vrijednost utvrđenu u skladu sa stavom 3 drugim podstavom, u Službenom listu Evropske unije početkom mjeseca novembra koji slijedi nakon revizije.

5. Komisija je ovlaštena da donosi delegirane akte u skladu s članom 87 da metodologiju utvrđenu u ovom članu stavu 1 drugim podstavu prilagodi svim izmjenama metodologije iz GPA-a za reviziju pragova iz člana 4 tačaka (a), (b) i (c) te za određivanje odgovarajućih vrijednosti u nacionalnim valutama država članica čija valuta nije euro, kako je navedeno u stavu 3 ovog člana.

Komisija je takođe ovlaštena da donosi delegirane akte u skladu s članom 87 radi revidiranja pragova iz člana 4 tačaka (a), (b) i (c) u skladu sa stavom 1 ovog člana i radi revidiranja pragova iz člana 13 tačaka (a), (b) i (c) u skladu sa stavom 2 ovog člana.

6. Ako je potrebno da se revidiraju pragovi iz člana 4 tačaka (a), (b) i (c) te pragovi iz člana 13 stava 1 tačaka (a) i (b), a zbog vremenskog ograničenja nije moguća primjena postupka utvrđenog u članu 87, a postoje razlozi za njihovu primjenu bez odlaganja, na delegirane akte, donesene u skladu s ovim članom, stavom 5 podstavom 2, se primjenjuje postupak predviđen u članu 88.

7. Komisija je ovlaštena da donosi delegirane akte u skladu s članom 87 za izmjenu Priloga I s ciljem ažuriranja spiskova javnih naručilaca nakon primanja obavještenja od strane država članica, kada se pokaže da su te izmjene potrebne za pravilno utvrđivanje javnih naručilaca.

Odjeljak 3

Izuzeca

Član 7

Ugovori u sektoru vodoprivrede, energetskom i saobraćajnom sektoru te sektoru poštanskih usluga

Ova Direktiva se ne primjenjuje na javne ugovore i projektne tendere koje, na osnovu Direktive 2014/25/EU, dodjeljuju ili sprovode javni naručioci koji obavljaju jednu ili više djelatnosti navedenih u članovima od 8 do 14 te Direktive i koji su dodijeljeni za obavljanje tih djelatnosti, ili na javne ugovore izuzete iz opsega te Direktive u skladu sa njenim članovima 18, 23 i 34 ili, ako ih dodjeljuje naručilac koji pruža poštanske usluge u smislu člana 13 stava 2 tačke (b) te Direktive, ugovore dodijeljene za obavljanje sljedećih djelatnosti:

- (a) usluga dodatne vrijednosti u vezi sa elektronskim sredstvima i koje se u cjelosti pružaju elektronskim sredstvima (uključujući sigurno slanje šifrovanih dokumenata elektronskim sredstvima, usluge vođenja adresa i slanje preporučene elektronske pošte);
- (b) finansijskih usluga obuhvaćenih CPV oznakama od 66100000-1 do 66720000-3 i članom 21 tačkom (d) Direktive 2014/25/EU, uključujući posebno poštanske novčane naloge i poštanske žiro doznake;
- (c) filatelističkih usluga; ili
- (d) logističkih usluga (usluge koje su kombinacija fizičke dostave i/ili skladištenja i drugih nepoštanskih funkcija).

Član 8

Posebna izuzeća u oblasti elektronskih komunikacija

Ova Direktiva se ne primjenjuje na javne ugovore i projektne tendere kojima je glavna namjena da se javnim naručiocima omogući pružanje ili korištenje javne komunikacione mreže ili pružanje javnosti jedne elektronske komunikacione usluge ili više njih.

Za potrebe ovog člana „javna komunikaciona mreža” i „elektronska komunikaciona usluga” imaju isto značenje kao i u Direktivi 2002/21/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta [\(23\)](#).

Član 9

Dodijeljeni javni ugovori i projektni tenderi organizovani prema međunarodnim pravilima

1. Ova Direktiva se ne primjenjuje na javne ugovore i projektne tendere koje javni naručilac mora da dodijeli ili sprovede u skladu s postupcima nabavke koji se razlikuju od onih iz ove Direktive, a koji su utvrđeni bilo kojim od sljedećeg:

- (a) pravni instrument koji stvara međunarodne pravne obaveze, poput međunarodnog sporazuma sklopljenog u skladu s Ugovorima između države članice i jedne ili više trećih zemalja ili njihovih dijelova, a koji obuhvata radove, robu ili usluge namijenjene zajedničkom sprovođenju ili korištenju projekta od strane država potpisnica;
- (b) u okviru međunarodne organizacije.

Države članice obavještavaju o svim pravnim instrumentima iz ovog stava prvog podstava tačke (a) Komisiju koja može da traži savjet od Savjetodavnog odbora za javnu nabavku iz člana 89.

2. Ova Direktiva se ne primjenjuje na javne ugovore i projektne tendere koje javni naručilac dodjeljuje ili organizuje u skladu s pravilima o nabavci koje određuju međunarodna organizacija ili međunarodna finansijska institucija, ako ta organizacija ili institucija u cjelosti finansira odnosno javne ugovore i projektne tendere; u slučaju javnih ugovora i projektnih tendera koje većim dijelom sufinansira međunarodna organizacija ili međunarodna finansijska institucija strane se usaglašavaju o mjerodavnim postupcima nabavke.

3. Član 17 primjenjuje se na ugovore i projektne tendere koji uključuju odbrambene i bezbjednosne aspekte koji se dodjeljuju ili organizuju prema međunarodnim pravilima. Na te ugovore i projektne tendere ne primjenjuju se stavovi 1 i 2 ovog člana.

Član 10

Posebna izuzeća za ugovore o uslugama

Ova Direktiva se ne primjenjuje na ugovore o javnoj nabavci usluga za:

- (a) sticanje ili najam, bilo kakvim finansijskim sredstvima, zemljišta, postojećih građevinskih objekata ili druge nepokretne imovine ili prava koja se njih tiču;
- (b) sticanje, razvoj, produkciju ili koprodukciju programskog materijala namijenjenog za audiovizuelne usluge ili radijske usluge, koje su dodijelili pružaoci audiovizuelnih ili radijskih usluga, ili na koncesije za pružanje usluga radiotelevizijskog ili programskog emitovanja koji su dodijeljeni pružaocima audiovizuelnih ili radijskih usluga. Za potrebe ovog člana, „audiovizuelna medijska usluga” i „pružalac medijske usluge” imaju isto značenje kao i na osnovu člana 1 stava 1 tačkara (a) odnosno (d) Direktive 2010/13/EU Evropskog parlamenta i Savjeta [\(24\)](#). „Program” ima značenje kao i na osnovu člana 1 stava 1 tačke (b) te Direktive, ali uključuje i radijske programe te materijale za radijske programe. Nadalje, za potrebe ove odredbe, „programski materijal” ima isto značenje kao i „program”;
- (c) usluge arbitraže i mirenja;
- (d) za sljedeće pravne usluge:

i. pravno zastupanje stranke od strane advokata u smislu člana 1 Direktive Savjeta [77/249/EEZ \(25\)](#) u:

- arbitraži ili mirenju u državi članici, trećoj zemlji ili pred instancom međunarodne arbitraže ili instancom za mirenje, ili
- sudskom postupku pred sudovima ili organima javne vlasti u državi članici ili trećoj zemlji ili pred međunarodnim sudovima ili institucijama;

ii. pravno savjetovanje koje advokat pruža tokom pripreme bilo kojeg od postupaka iz podtačke i. ove tačke ili ako postoji konkretna naznaka i velika vjerovatnoća da će predmet na koji se savjet odnosi postati tema takvih postupaka, pod uslovom da je savjet pružio advokat u smislu člana 1 Direktive [77/249/EEZ](#);

iii. usluge ovjeravanja i sertifikovanja dokumenata koje moraju pružiti notari;

- iv. pravne usluge koje pružaju staratelji ili zakonski zastupnici maloljetnika ili druge pravne usluge čije je pružaoce imenovao sud odnosno države članice ili su imenovani za izvođenje određenih zadataka pod nadzorom tih sudova;
- v. druge pravne usluge koje su u državi članici povezane, čak i povremeno, s izvršavanjem službenih ovlaštenja;
- (e) finansijske usluge u vezi s izdavanjem, prodajom, kupovinom ili prenosom vrednosnih papira ili drugih finansijskih instrumenata u smislu Direktive 2004/39/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta (26), usluge centralne banke i operacije koje se sprovode u okviru Evropskog fonda za finansijsku stabilnost i Evropskog stabilizacionog mehanizma;
- (f) zajmove, bez obzira na to jesu li povezani s izdavanjem, prodajom, kupovinom ili prenosom vrednosnih papira ili drugih finansijskih instrumenata;
- (g) ugovore o radu;
- (h) civilna odbrana, civilna zaštita i usluge sprečavanja opasnosti koje pružaju neprofitne organizacije ili udruženja, i koje su obuhvaćene CPV oznakama 75250000-3, 75251000-0, 75251100-1, 75251110-4, 75251120-7, 75252000-7, 75222000-8, 98113100-9 i 85143000-3 osim usluga prevoza pacijenata kolima hitne pomoći;
- (i) pružanje usluga javnog željezničkog prevoza putnika ili prevoza putnika podzemnom željeznicom;
- (j) usluge političkih kampanji, obuhvaćene CPV oznakama 9341400-0, 92111230-3 i 92111240-6, ako ih je dodijelila politička stranka u okviru izborne kampanje.

Član 11

Ugovori o uslugama dodijeljeni na osnovu isključivog prava

Ova Direktiva se ne primjenjuje na ugovore o javnim uslugama koje javni naručilac dodjeljuje drugom javnom naručiocu ili udruženju javnih naručilaca na osnovu isključivog prava koje uživaju u skladu s objavljenim zakonom, propisom ili objavljenom upravnom odredbom koji su u skladu s UFEU-om.

Član 12

Ugovori između subjekata u javnom sektoru

1. Javni ugovor koji javni naručilac dodijeli drugom pravnom licu na osnovu privatnog ili javnog prava ne spada u oblast primjene ove Direktive ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- (a) nad tim pravim licem javni naručilac obavlja nadzor sličan onom koji sprovodi nad svojim poslovnim jedinicama;
- (b) nadzirano pravno lice sprovodi više od 80 % svojih aktivnosti u izvršavanju zadataka koje mu je povjerio javni naručilac koji nad njim sprovodi nadzor ili koje su mu povjerila druga pravna lica nad kojima taj javni naručilac sprovodi nadzor; i
- (c) nema direktnog učešća privatnog kapitala u pravnom licu pod nadzorom osim učešća privatnog kapitala koji nema karakteristike kontrolisanja i blokiranja, a koji se zahtijeva nacionalnim zakonodavnim odredbama, u skladu u Ugovorima, i koji ne vrši odlučujući uticaj na pravno lice pod nadzorom.

Smatra se da javni naručilac nad pravnim licem sprovodi nadzor sličan onom koji sprovodi nad svojim poslovnim jedinicama u smislu prvog podstava tačke (a) ako ima presudan uticaj na strateške ciljeve i na važne odluke pravnog lica nad kojim se sprovodi nadzor. Takav nadzor takođe može da sprovodi i drugi subjekat nad kojim javni naručilac na isti način sprovodi nadzor.

2. Stav 1. se takođe primjenjuje ako pravno lice pod nadzorom koje je javni naručilac dodijeli ugovor svom javnom naručiocu koji nad njim sprovodi nadzor ili drugom pravnom licu nad kojim isti javni naručilac sprovodi nadzor, pod uslovom da u pravnom licu kojem se dodjeljuje ugovor nema direktnog učešća privatnog kapitala osim učešća privatnog kapitala koji nema karakteristike kontrolisanja i blokiranja, a koji se zahtijeva nacionalnim zakonodavnim odredbama, u skladu sa Ugovorima, i koji ne vrši odlučujući uticaj na pravno lice pod nadzorom.

3. Javni naručilac koji ne sprovodi kontrolu nad pravnim licem na osnovu privatnog ili javnog prava u smislu stava 1 ipak može da dodijeli javni ugovor tom pravnom licu bez primjene ove Direktive ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- (a) nad tim pravnim licem javni naručilac sprovodi zajedno s drugim javnim naručiocima nadzor sličan onom koji sprovodi nad svojim poslovnim jedinicama;
- (b) to pravno lice sprovodi više od 80 % svojih aktivnosti u izvršavanju zadataka koje mu je povjerio javni naručilac koji nad njim sprovodi nadzor ili koje su mu povjerila druga pravna lica nad kojima taj javni naručilac sprovodi nadzor; i
- (c) nema direktnog učešća privatnog kapitala u pravnom licu pod nadzorom osim učešća privatnog kapitala koji nema karakteristike kontrolisanja i blokiranja, a koji se zahtijeva nacionalnim zakonodavnim odredbama, u skladu s Ugovorima, i koji ne vrši odlučujući uticaj na pravno lice pod nadzorom.

Za potrebe prvog podstava tačke (a), smatra se da javni naručiocu sprovode zajedničku kontrolu nad pravnim licima ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- i. organi pravnog lica pod nadzorom nadležni za odlučivanje sastavljeni su od predstavnika svih javnih naručilaca koji učestvuju. Pojedinačni predstavnici mogu da predstavljaju nekoliko javnih naručilaca koji učestvuju ili sve njih;
- ii. ti javni naručiocu mogu zajedno da imaju presudan uticaj nad strateškim ciljevima i važnim odlukama pravnog lica pod nadzorom; i
- iii. pravno lice pod nadzorom nema interese različite od interesa javnih naručilaca koji nad njim sprovode nadzor.

4. Ugovor koji je zaključen isključivo između dva ili više javnih naručilaca ne spada pod oblast primjene ove Direktive kada su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- (a) ugovor utvrđuje ili uspostavlja saradnju između uključenih javnih naručilaca u cilju osiguravanja da se tražene javne usluge pružaju u cilju ostvarivanja njihovih zajedničkih ciljeva;
- (b) ta saradnja je uspostavljena isključivo na osnovu potreba u vezi sa javnim interesima; i
- (c) javni naručiocu koji učestvuju ostvaruju manje od 20 % aktivnosti na koje se odnosi saradnja.

5. Za utvrđivanje procentualnog udijela aktivnosti iz stava 1 prvog podstava tačke (b), stava 3 prvog podstava tačke (b) te stava 4 tačke (c), uzima se u obzir prosjek sveukupnog prometa ili drugo mjerilo koje se zasniva na odgovarajućoj djelatnosti poput troškova koje su relevantno pravno lice ili javni naručilac imali za usluge, robu i radove za period od tri godine prije dodjele ugovora.

Ako, zbog datuma na koji su relevantno pravno lice ili javni naručilac osnovani ili kada su počeli da obavljaju djelatnosti ili zbog reorganizacije njegovih djelatnosti, za promet ili drugo mjerilo koje se zasniva na djelatnosti, poput troškova, nisu dostupni podaci za prethodne tri godine ili više nisu važeći, u dovoljnoj mjeri je da to pravno lice poslovnim projekcijama pokaže da je mjerilo djelatnosti vjerodostojno.

Odjeljak 4

Posebne situacije

Odsjek 1

Subvencionisani ugovori za usluge istraživanja i razvoja

Član 13

Ugovori koje subvencionišu javni naručioci

Ova Direktiva se primjenjuje na dodjelu sljedećih ugovora:

- (a)ugovore o radovima koje direktno subvencionišu javni naručioci s više od 50 % i čija je procijenjena vrijednost bez PDV-a jednaka ili veća od 5 186 000 EUR, ako ti ugovori uključuju jednu od sljedećih djelatnosti:
 - i. radovi niskogradnje prema spisku u Prilogu II;
 - ii.radovi visokogradnje za bolnice, objekte namijenjene za sport, rekreaciju i odmor, školske i univerzitetske zgrade te zgrade koje se koriste u administrativne svrhe;
- (b)ugovore o uslugama koje javni naručioci direktno subvencionišu s više od 50 % i čija je procijenjena vrijednost bez PDV-a jednaka ili veća od 207 000 EUR i koji su u vezi s ugovorima o radovima kako je navedeno u tački (a).

Javni naručioci koji pružaju subvencije iz tačaka (a) i (b) prvog podstava osiguravaju usklađenost s ovom Direktivom ako oni sami ne dodjeljuju ugovore o subvencijama ili ako dodjeljuju taj ugovor u ime drugog subjekta i za njegov račun.

Član 14

Usluge istraživanja i razvoja

Ova Direktiva se primjenjuje samo na ugovore o javnim uslugama za usluge istraživanja i razvoja koji su obuhvaćeni CPV oznakama 73000000-2 do 73120000-9, 73300000-5, 73420000-2 i 73430000-5 pod uslovom da su ispunjena oba sljedeća uslova:

- (a) korist ima isključivo javni naručilac za svoju upotrebu u obavljanju svojih poslova; i
- (b) javni naručilac je u potpunosti platio pruženu uslugu.

Odsjek 2

Nabavka koja uključuje odbrambene ili bezbjednosne aspekte

Član 15

Obrana i bezbjednost

1. Ova Direktiva se primjenjuje na dodjelu javnih ugovora i na projektne tendere koji se sprovode u oblasti odbrane i bezbjednosti uz izuzeće sljedećih ugovora:

- (a) ugovora koji spadaju u oblast primjene Direktive 2009/81/EZ;
- (b) ugovore na koje se Direktiva 2009/81/EZ ne primjenjuje na osnovu njenih članova 8, 12 i 13.

2. Ova Direktiva se ne primjenjuje na javne ugovore i projektne tendere koje nisu na drugi način izuzeti u skladu sa stavom 1 u mjeri u kojoj se zaštita osnovnih bezbjednosnih interesa države članice ne može garantovati manje drastičnim mjerama, na primjer nametanjem zahtjeva u cilju zaštite povjerljive prirode podataka koje naručilac stavlja na raspolaganje, u okviru postupka dodjele ugovora kako je predviđeno ovom Direktivom.

Dalje, u skladu s članom 346 stavom 1 tačkom (a) UFEU-a, ova Direktiva se ne primjenjuje na javne ugovore i projektne tendere koji nisu na drugi način izuzeti u skladu sa stavom 1 ovog člana u mjeri u kojoj bi država članica primjenom ove Direktive bila obavezna da pruža podatke za koje smatra da bi njihova objava štetila osnovnim interesima njene bezbjednosti.

3. Ako su nabavka i izvršenje javnog ugovora ili projektnog tendera proglašeni tajnim ili moraju da budu praćeni posebnim bezbjednosnim mjerama u skladu sa zakonima i drugim propisima na snazi u državi članici, ova Direktiva se neće primjenjivati pod uslovom da je država članica utvrdila da bitne predmetne interese nije moguće zaštititi manje drastičnim mjerama, poput onih iz prvog podstava stava 2.

Član 16

Mješovita nabavka koja uključuje bezbjednosne ili odbrambene aspekte

1. U slučaju mješovitih ugovora čiji je predmet nabavka obuhvaćena ovom Direktivom te nabavka obuhvaćena članom 346 UFEU-a ili Direktivom 2009/81/EZ, primjenjuje se ovaj član.

2. Kada je objektivno moguće razdijeliti različite dijelove određenog javnog ugovora, javni naručioci mogu da odluče da dodijele zasebne ugovore za zasebne dijelove ili dodijele jedinstveni ugovor.

Ako javni naručioci odluče da dodijele zasebne ugovore za zasebne dijelove, odluka o tome koji pravni režim se odnosi na svaki od zasebnih ugovora donosi se na osnovu karakteristika određenog zasebnog dijela.

Ako javni naručioci odluče da dodijele jedinstveni ugovor, primjenjuju se sljedeći kriterijumi za određivanje primjenljivog pravnog režima:

- (a) kada je dio odnosnog ugovora obuhvaćen članom 346 UFEU-a, ugovor može da se dodijeli bez primjene ove Direktive, pod uslovom da je dodjela jedinstvenog ugovora opravdana objektivnim razlozima;
- (b) kada je dio odnosnog ugovora obuhvaćen Direktivom 2009/81/EZ, ugovor se može dodijeliti u skladu s tom Direktivom, pod uslovom da je dodjela jedinstvenog ugovora opravdana objektivnim razlozima. Ovom tačkom se ne dovode u pitanje pragovi i izuzeća predviđeni tom Direktivom.

Odluka o dodjeli jedinstvenog ugovora ne smije se, međutim, donijeti radi izuzimanja ugovora od primjene odredaba ove Direktive ili Direktive 2009/81/EZ.

3. Stav 2 treći podstav tačka (a) odnosi se na mješovite ugovore na koje bi se inače odnosila i tačka (a) i tačka (b) tog podstava.

4. Kada različite dijelove pojedinog ugovora objektivno nije moguće razdijeliti, ugovor može da se dodijeli bez primjene ove Direktive kada uključuje elemente na koje se odnosi član 346 UFEU-a; ili može da se dodijeli u skladu Direktivom 2009/81/EZ.

Član 17

Javni ugovori i projektni tenderi koji uključuju odbrambene ili bezbjednosne aspekte koji se dodjeljuju ili organizuju u skladu s međunarodnim pravilima

1. Ova Direktiva se ne primjenjuje na javne ugovore i projektne tendere koji uključuju odbrambene ili bezbjednosne aspekte koje javni naručilac mora da dodijeli ili sprovede u skladu s postupcima nabavke koji se razlikuju od onih obuhvaćenih ovom Direktivom, a koji su utvrđeni kako slijedi:

- (a) u okviru međunarodnog sporazuma ili dogovora sklopljenog u skladu s Ugovorima između države članice i jedne ili više trećih zemalja ili njihovih dijelova, a koji obuhvata radove, robu ili usluge namijenjene zajedničkom sprovođenju ili korištenju projekta od strane država potpisnica;
- (b) u okviru međunarodnog sporazuma ili dogovora koji se odnosi na razmjestaj trupa i tiče se poduhvata države članice ili treće zemlje;
- (c) u okviru međunarodne organizacije.

O svim sporazumima ili dogovorima iz tačke (a) prvog podstava ovog stave obavještava se Komisija koja može da traži savjet od Savjetodavnog odbora za javnu nabavku iz člana 89.

2. Ova Direktiva se ne primjenjuje na javne ugovore i projektne tendere koji uključuju odbrambene ili bezbjednosne aspekte koje javni naručilac dodjeljuje u skladu s pravilima o nabavci koje određuju međunarodna organizacija ili međunarodna finansijska institucija, ako ta organizacija ili institucija u cjelosti finansira odnosno javne ugovore i projektne tendere. U slučaju javnih ugovora i projektnih tendera koje većim dijelom sufinansira međunarodna organizacija ili međunarodna finansijska institucija, strane se usaglašavaju o mjerodavnim postupcima nabavke.

POGLAVLJE II

Opšta pravila

Član 18

Principi nabavke

1. Javni naručioci se prema ekonomskim subjektima ponašaju jednako i bez diskriminacije te djeluju na transparentan i proporcionalan način.

Koncept nabavke nije osmišljen s namjerom da se ista isključi iz oblasti primjene ove Direktive ili da se na vještački način suzi nadmetanje. Smatra se da se nadmetanje vještački sužava kada je koncept nabavke osmišljen s namjerom da se određenim ekonomskim subjektima neopravdano dâ prednost ili se stave u nepovoljan položaj.

2. Države članice preduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da u sprovođenju javnih ugovora ekonomski subjekti zadovoljavaju primjenljive obaveze u oblasti prava životne sredine, socijalnog i radnog prava određenog pravom Unije, nacionalnim pravom, kolektivnim ugovorima ili odredbama međunarodnog prava životne sredine, socijalnog i radnog prava navedenim u Prilogu X.

Član 19

Ekonomski subjekti

1. Ekonomski subjekti koji, u skladu sa pravom države članice u kojoj imaju poslovni nastan, imaju pravo da pružaju odgovarajuće usluge, ne smiju se odbijati iz razloga što bi, u skladu sa zakonom države članice u kojoj se ugovor dodjeljuje, morali da budu ili fizičko ili pravno lice.

Međutim, u slučaju ugovora o javnim uslugama i ugovora o javnim radovima, kao i ugovora o javnoj nabavci robe koji dodatno obuhvataju usluge ili poslove postavljanja i ugradnje, od pravnih lica se može tražiti da u ponudi ili zahtjevu za učešće naznače imena i odgovarajuće stručne kvalifikacije osoblja koje bi trebalo da bude odgovorno za izvršenje tog ugovora.

2. Grupe ekonomskih subjekata, uključujući privremena udruženja, mogu da učestvuju u postupcima nabavke. Javni naručioci od njih ne smiju da zahtijevaju da imaju određeni pravni oblik za podnošenje ponude ili zahtjeva za učešće.

Ako je potrebno, javni naručioci mogu da razjasne u dokumentaciji za nabavku kako grupe ekonomskih subjekata treba da ispune zahtjeve poput ekonomske i finansijske sposobnosti ili tehničke i stručne sposobnosti navedene u članu 58 ako je to opravdano objektivnim i srazmjernim razlozima. Države članice mogu da uspostave standardne uslove za to kako grupe ekonomskih subjekata treba da ispune te zahtjeve.

Svaki uslov za izvršenje ugovora od strane takvih grupa ekonomskih subjekata koji je različit od onih koji su nametnuti pojedinačnim učesnicima takođe mora da bude opravdan objektivnim razlozima i mora da bude proporcionalan.

3. Nezavisno od stava 2, javni naručilac može da zahtijeva od grupa ekonomskih subjekata da preuzmu određeni pravni oblik kada im se dodijeli ugovor u onoj mjeri u kojoj je takva promjena nužna za zadovoljavajuće izvršenje ugovora.

Član 20

Rezervisani ugovori

1. Države članice mogu da rezervišu pravo učešća u postupcima javne nabavke zaštićenim radionicama i ekonomskim subjektima čiji je osnovni cilj društvena i profesionalna integracija lica s invaliditetom ili lica u nepovoljnom položaju ili mogu za takve ugovore da omogućće izvršenje u kontekstu programa zaštićenih zaposlenja, ako najmanje 30 % zaposlenih lica u tim radionicama, ekonomskim subjektima ili programima predstavljaju radnici koji su lica s invaliditetom ili radnici u nepovoljnom položaju.

2. U pozivu na nadmetanje mora se navesti ovaj član.

Član 21

Povjerljivost podataka

1. Osim ako je ovom Direktivom ili nacionalnim pravom drukčije određeno, a kojima javni naručilac podliježe, naročito zakonodavstvu koje se odnosi na pristup informacijama, i ne dovodeći u pitanje obaveze koje se odnose na oglašavanje dodijeljenih ugovora i informacije učesnicima i ponuđačima navedene u članovima 50 i 55, javni naručilac ne otkriva prosljeđene informacije putem ekonomskih subjekata koje su označili kao povjerljive, uključujući tehničke ili trgovinske tajne i povjerljive aspekte ponuda, ali ne ograničavajući se na njih.

2. Javni naručioci mogu da nametnu ekonomskim subjektima zahtjeve u cilju zaštite povjerljive prirode podataka koje javni naručioci stavljaju na raspolaganje tokom cijelog postupka nabavke.

Član 22

Pravila koja se primjenjuju na komunikaciju

1. Države članice dužne su da osiguraju da se sva komunikacija i razmjena informacija iz ove Direktive, posebno elektronsko podnošenje, sprovodi elektronskim sredstvima komunikacije u skladu sa zahtjevima iz ovog člana. Alati i uređaji koji se koriste u komunikaciji elektronskim sredstvima, kao i njihova tehnička svojstva, moraju da budu bez diskriminacije, generalno dostupna i interoperabilna s proizvodima informacione i komunikacione tehnologije u opštoj upotrebi i ne smiju ograničavati pristup postupku nabavke ekonomskim subjektima.

Bez obzira na prvi podstav, javni naručioc i ne smiju da budu obavezni da zahtijevaju elektronske načine komunikacije u postupku podnošenja u sljedećim slučajevima:

- (a) zbog specijalizovane prirode nabavke, korištenje elektronskih načina komunikacije zahtijevalo bi posebne alate, opremu ili formate datoteka koji nisu široko dostupni ili ih ne podržavaju generalno dostupne aplikacije;
- (b) za aplikacije koje podržavaju formate datoteka prikladne za opis ponuda koriste se formati datoteka koji se ne mogu obraditi bilo kojom drugom otvorenom ili široko dostupnom aplikacijom ili za njih važi sistem zaštite vlasničke licence te javni naručilac ne može da ih preuzima niti koristiti na daljinu;
- (c) korištenje sredstava elektronske komunikacije zahtijevalo bi specijalizovanu kancelarijsku opremu koja nije široko dostupna javnim naručiocima;
- (d) dokumentacija o nabavci zahtijeva podnošenje fizičkih ili umanjenih maketa koje ne mogu da se prenose elektronskim sredstvima.

Za komunikaciju za koju se u skladu s drugim podstavom ne koriste elektronska sredstva komunikacije, komunikacija se odvija putem pošte ili druge odgovarajuće kurirske službe ili kombinovanjem pošte ili druge odgovarajuće kurirske službe i elektronskih sredstava.

Nezavisno od prvog podstava ovog stava, javni naručioc i nisu obavezni da zahtijevaju elektronska sredstva komunikacije u postupku podnošenja u onoj mjeri u kojoj je potrebno korištenje drugih sredstava komunikacije osim elektronskih zbog povrede bezbjednosti elektronskih sredstava komunikacije ili zbog zaštite naročito osjetljivih informacija koje zahtijevaju tako visok nivo zaštite koji ne može biti u dovoljnoj mjeri osiguran elektronskim sredstvima i uređajima koji su ili široko dostupni ekonomskim subjektima ili im mogu postati dostupni na drugi način u smislu stava 5.

Javni naručioc i koji zahtijevaju za proces podnošenja, u skladu s drugim podstavom ovog stava, sredstva komunikacije koja nisu elektronska, odgovorni su da navedu u pojedinačnom izvještaju iz člana 84 razloge za ovaj zahtjev. Po potrebi, javni naručioc i u pojedinačnom izvještaju navode razloge zbog kojih se korištenje sredstava komunikacije koja nisu elektronska sredstva smatra nužnim u sprovođenju četvrtog podstava ovog stava.

2. Nezavisno od stava 1, usmena komunikacija može da se odvija u pogledu komunikacije koja se ne tiče ključnih elemenata postupka nabavke, pod uslovom da je usmena komunikacija u zadovoljavajućoj mjeri dokumentovana. Za tu svrhu, ključni elementi postupka nabavke uključuju dokumentaciju o nabavci, zahtjeve za učešće, potvrde interesa i ponude. Posebno je

važno da usmena komunikacija s ponuđačima koja bi mogla znatno da utiče na sadržaj i ocjenjivanje ponuda bude u dovoljnoj mjeri i na prikladan način dokumentovana, na primjer putem pisanih bilješki, audiosnimaka ili sažetaka glavnih elemenata te komunikacije.

3. Pri komunikaciji, razmjeni i pohranjivanju informacija, javni naručioc i dužni su da osiguraju očuvanje cjelovitosti podataka te povjerljivost ponuda i zahtjeva za učešće. Oni razmatraju sadržaj ponuda i zahtjeva za učešće tek nakon isteka vremenskog roka za njihovo podnošenje.

4. Za ugovore o javnim radovima i projektne tendere, države članice mogu da zahtijevaju korištenje posebnih elektronskih alata, poput virtuelnih prikaza modela zgrade ili slično. U tim slučajevima javni naručioc omogućavaju alternativne načine pristupa, kako je navedeno u stavu 5, do trenutka kada takvi alati postanu široko dostupni u smislu stava 1a prvog podstava, druge rečenice.

5. Javni naručioc i mogu, po potrebi, da zahtijevaju korištenje alata i uređaja koji nisu široko dostupni, pod uslovom da sami ponude alternativna sredstva pristupa.

Smatra se da javni naručioc i nude prikladna alternativna sredstva pristupa u bilo kojoj od sljedećih situacija, ako:

- (a) omogućuje neograničen, potpun i besplatan direktan pristup elektronskim putem tim alatima i uređajima od datuma objave obavještenja u skladu s Prilogom VIII ili od datuma kad je poslat poziv za potvrdu interesa. U tekstu obavještenja ili poziva na potvrdu interesa navodi se internet adresa na kojoj su dostupni ti alati i uređaji;
- (b) osiguraju da ponuđači koji nemaju pristup odnosnim alatima i uređajima, ili koji nemaju mogućnost da ih u zadatom vremenskom roku pribave, pod uslovom da za nemanje pristupa nije odgovoran odnosni ponuđač, mogu da pristupe postupku nabavke korištenjem privremenih tokena besplatno dostupnih putem interneta; ili
- (c) podrže alternativni kanal za elektronsko podnošenje ponuda.

6. Pored zahtjeva utvrđenih u Prilogu IV, sljedeća pravila se primjenjuju na alate i uređaje za elektronski prenos i zaprimanje ponuda i na uređaje za elektronsko zaprimanje zahtjeva za učešće:

- (a) podaci u vezi sa specifikacijama koji su potrebni za elektronsko podnošenje ponuda i zahtjeva za učešće, uključujući enkripciju i vremenski žig, moraju da budu dostupni zainteresovanim stranama;
- (b) države članice ili javni naručioc i koji djeluju u skladu s globalnim okvirom koji su utvrdile odnosne države članice, preciziraju nivo bezbjednosti koja se zahtijeva za elektronska sredstva komunikacije u različitim fazama specifičnog postupka nabavke; taj nivo je srazmjeran odnosnim rizicima;
- (c) ako države članice ili javni naručioc i koji djeluju u skladu s globalnim okvirom koji su utvrdile odnosne države članice zaključie da je nivo rizika, procijenjen prema tački (b) ovog stava, toliki da se zahtijevaju napredni elektronski potpisi utvrđeni u Direktivi 1999/93/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta [\(27\)](#), javni naručioc i prihvataju napredne elektronske potpise podržane kvalifikovanim sertifikatom, uzimajući u obzir jesu li ti sertifikati dati od strane

pružaoca usluga sertifikovanja koji je na pouzdanom spisku utvrđenom u Odluci Komisije 2009/767/EZ (28), sastavljeni s uređajem za bezbjednosno potpisivanje ili bez njega, što mora biti u skladu sa sljedećim uslovima:

i. javni naručioc mora utvrditi traženi napredni oblik potpisa na osnovu oblika utvrđenih u Odluci Komisije 2011/130/EU (29) te da sprovedu potrebne mjere za tehničku obradu tih oblika; ako se koristi drugačiji oblik elektronskog potpisa, elektronski potpis ili elektronski nosač dokumenta uključuje podatke o postojećim mogućnostima validiranja koji su u nadležnosti države članice. Mogućnosti validiranja omogućavaju javnim naručiocima validiranje elektronskog potpisa zaprimljenog putem interneta, besplatno i na način koji je razumljiv i govornicima kojima to nije materinji jezik, kao napredni elektronski potpis podržan kvalifikovanim sertifikatom.

Države članice dostavljaju Komisiji podatke o dobavljačima usluga za validiranje, a Komisija te podatke objavljuje na internetu;

ii. ako je ponuda potpisana uz podršku kvalifikovanog sertifikata uvrštenog u pouzdan spisak, javni naručioc ne smije da primjenjuje dodatne zahtjeve kako bi spriječili ponuđače da koriste ove potpise.

U pogledu dokumenata korištenih u kontekstu postupka nabavke koje je potpisao nadležni organ države članice ili drugi organ nadležan za izdavanje, nadležni organ ili subjekat za izdavanje mogu utvrditi traženi napredni oblik potpisa u skladu sa zahtjevima iz člana 1 stava 2 Odluke 2011/130/EU. Oni uvode nužne mjere kako bi mogli tehnički da obrađuju te oblike uključujući informacije koje su potrebne za obradu potpisa u odnosnom dokumentu. Takvi dokumenti moraju da sadrže u elektronskom potpisu ili u elektronskom nosaču dokumenta informacije o postojećim mogućnostima validiranja koje omogućavaju validiranje zaprimljenih elektronskih potpisa internetom, besplatno i na način koji je razumljiv i govornicima kojima to nije materinji jezik.

7. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s članom 87 za izmjenu tehničkih detalja i karakteristika iz Priloga IV radi vođenja računa o tehničkom razvoju.

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s članom 87 za izmjenu spiska navedenog u ovom članu stavu 1 drugom podstavu tačkama od (a) do (d), kada zbog tehničkog razvoja postanu neprimjereni stalni izuzeci od korištenja elektronskih sredstava komunikacije, ili, izuzetno, kada zbog tehničkog razvoja treba dodati nova izuzeća.

Da bi se osigurala interoperabilnost tehničkih formata, kao i normi obrade i slanja poruka, posebno u prekograničnom kontekstu, Komisiji se dodjeljuje ovlaštenje za donošenje delegiranih akata u skladu s članom 87 da utvrdi obvezno korištenje takvih specifičnih tehničkih normi, posebno s obzirom na korištenje elektronskog podnošenja, elektronskih kataloga i sredstava elektronske ovjere, samo ako su tehničke norme temeljno ispitane i njihova korisnost je u praksi dokazana. Prije nego odluči da korištenje bilo koje tehničke norme postaje obavezujuće, Komisija takođe pažljivo razmatra troškove koji bi time mogli nastati, pogotovo u pogledu prilagođavanja postojećim rješenjima e-nabavke, uključujući infrastrukturu, procese ili programsku opremu.

Član 23

Nomenklature

1. Pri svakom upućivanju na nomenklature u kontekstu javne nabavke koristi se Jedinstveni rječnik javne nabavke (CPV-a) kako je određeno Regulativom (EZ) br. 2195/2002.
2. Komisiji se dodjeljuje ovlaštenje za donošenje delegiranih akata u skladu s članom 87 da prilagodi CPV oznake navedene u ovoj Direktivi kad god izmjene u nomenklaturi CPV-a moraju da se odraze u ovoj Direktivi i ne podrazumijevaju promjenu oblasti primjene ove Direktive.

Član 24

Sukobi interesa

Država članica osigurava da javni naručiocu preduzmu adekvatne mjere da efikasno spriječe, prepoznaju i uklone sukobe interesa koji proizlaze iz sprovođenja postupka nabavke kako bi se izbjeglo bilo kakvo narušavanje tržišne konkurencije te se osiguralo jednako postupanje prema svim ekonomskim subjektima.

Koncept sukoba interesa obuhvata barem one situacije kada članovi osoblja javnog naručioca ili pružalac usluga službe nabavke koji djeluje u ime javnog naručioca koji su uključeni u sprovođenje postupka nabavke ili mogu uticati na ishod tog postupka imaju, direktno ili indirektno, finansijski, ekonomski ili bilo koji drugi lični interes koji bi mogao da se smatra štetnim za njihovu nepristrasnost i nezavisnost u okviru postupka nabavke.

GLAVA II

PRAVILA O JAVNIM UGOVORIMA

POGLAVLJE I

Postupci

Član 25

Uslovi u vezi sa GPA-om i drugim međunarodnim sporazumima

U mjeri u kojoj su obuhvaćeni priložima 1, 2, 4 i 5 te Opštim napomenama u Dodatku I Evropske unije GPA-u, te drugih međunarodnih sporazuma koji su obavezujući za Uniju, javni naručiocu ne smiju da nepovoljnije postupaju sa radovima, robom, uslugama i ekonomskim subjektima potpisnika tih sporazuma u odnosu na radove, robu, usluge i ekonomske subjekte Unije.

Član 26

Odabir postupaka

1. Prilikom dodjele javnih ugovora javni naručioc primjenjuju međunarodne postupke prilagođene kako bi bili usklađeni s ovom Direktivom pod uslovom da je poziv na nadmetanje objavljen u skladu s ovom Direktivom, ne dovodeći u pitanje član 32.
2. Države članice omogućavaju da javni naručioc mogu da prijave otvorene ili ograničene postupke u skladu s ovom Direktivom.
3. Države članice omogućavaju da javni naručioc mogu da prijave partnerstva za inovacije u skladu s ovom Direktivom.
4. Države članice omogućavaju da javni naručioc mogu da primjenjuju tenderski postupak uz pregovore ili tenderski dijalog u sljedećim situacijama:

(a) s obzirom na radove, robu ili usluge koji ispunjavaju jedan ili više od sljedećih kriterijuma:

- i. potrebe javnog naručioca ne mogu se zadovoljiti bez prilagođavanja lako dostupnih rješenja;
- ii. uključuju dizajnerska ili inovativna rješenja;
- iii. ugovor se ne može dodijeliti bez prethodnih pregovora zbog specifičnih okolnosti koje se odnose na prirodu, na složenost ili na zakonske i finansijske uslove ili zbog s njima povezanih rizika;
- iv. javni naručilac ne može s dovoljnom preciznošću da utvrdi tehničke specifikacije s obzirom na norme, evropsku tehničku ocjenu, zajedničku tehničku specifikaciju ili tehničku referencu u smislu tačaka od 2 do 5 Priloga VII;

(b) s obzirom na radove, robu ili usluge ako su u odgovoru na otvoreni ili ograničeni postupak samo podnesene nepravilne ili neprihvatljive ponude. U takvim situacijama od javnih naručilaca ne zahtijeva da objave obavještenje o nadmetanju ako u postupak uključuju samo sve ponuđače koji zadovoljavaju kriterijume iz članova od 57 do 64 i koji su, tokom prethodnog otvorenog ili ograničenog postupka podnijeli ponude u skladu s formalnim zahtjevima postupka nabavke.

Ponude koje nisu u skladu s dokumentacijom o nabavci, koje su primljene nakon roka za predaju, kada postoji dokaz za tajni sporazum ili korupciju ili za koje su javni naručioc ustanovili da su izuzetno niske vrijednosti se smatraju posebno nepravilnim ponudama. Ponude koje su podnijeli ponuđači koji nemaju tražene kvalifikacije te ponude čija vrijednost prelazi budžet javnog naručioca koji je utvrđen i zabilježen prije početka postupka nabavke se smatraju posebno neprihvatljivima.

5. Poziv na nadmetanje objavljuje se u obavještenju o nadmetanju u skladu s članom 49.

Ako se ugovor dodjeljuje na osnovu ograničenog postupka ili tenderskog postupka uz pregovore, države članice mogu da odrede, nezavisno od prvog podstava ovog stava, da decentralizovani javni naručioc ili njihove određene kategorije mogu da objave poziv na nadmetanje u obliku prethodnog informativnog objavještenja u skladu s članom 48 stavom 2.

Ako je poziv na nadmetanje objavljen putem prethodnog informativnog objavještenja u skladu s članom 48 stavom 2, ekonomski subjekti koji su izrazili svoj interes nakon objave prethodnog informativnog objavještenja potom se pozivaju da potvrde svoj interes u pisanom obliku u pozivu na potvrdu interesa usklađenim s članom 54.

6. U posebnim slučajevima i okolnostima koje se izričito navode u članu 32 države članice mogu da omoguće da javni naručioci smiju da primijene pregovarački postupak bez prethodne objave poziva na nadmetanje. Države članice omogućavaju primjenu tog postupka isključivo u slučajevima iz člana 32.

Član 27

Otvoreni postupak

1. U otvorenim postupcima svi zainteresovani ekonomski subjekti mogu da dostave ponudu kao odgovor na poziv na nadmetanje.

Minimalni rok za zaprimanje ponuda je 35 dana od datuma slanja obavještenja o nadmetanju.

Uz ponudu se prilažu informacije za kvalitativni odabir koje zahtijeva javni naručilac.

2. Ako su javni naručioci objavili prethodno informativno objavještenje koje samo po sebi nije služilo kao sredstvo poziva na nadmetanje, minimalni rok za zaprimanje ponuda, kako je utvrđeno u drugom podstavustava 1 ovog člana, može da se skрати na 15 dana pod uslovom da su svi sljedeći uslovi ispunjeni:

- (a) prethodno informativno objavještenje sadrži sve informacije koje su potrebne za obavještenje o nadmetanju u Prilogu V dijelu B odjeljku I u onoj mjeri u kojoj je ta informacija bila dostupna u trenutku objave prethodnog informativnog objavještenja;
- (b) prethodno informativno objavještenje poslato je na objavu u periodu između 35 dana i 12 mjeseci prije datuma slanja obavještenja o nadmetanju.

3. Ako hitna situacija propisno opravdana od strane javnog naručioca čini nepraktičnim vremenski rok određen u drugom podstavu stava 1, javni naručilac može da utvrdi vremenski rok koji nije kraći od 15 dana od datuma slanja obavještenja o nadmetanju.

4. Javni naručilac može da skрати za pet dana vremenski rok za zaprimanje ponuda utvrđen u drugom podstavustava 1 ovog člana ako je prihvaćeno da ponude mogu da budu dostavljene elektronskim sredstvima u skladu s prvim podstavom člana 22 stava 1a i članom 22 stavovima 5 i 6.

Član 28

Ograničeni postupak

1. U ograničenim postupcima bilo koji ekonomski subjekat može da podnese zahtjev za učešće kao odgovor na poziv na nadmetanje koji sadrži informacije utvrđene u Prilogu V dijelovima B ili C kao što može biti slučaj pružanja informacija za kvalitativni odabir koji zahtijeva javni naručilac.

Minimalni rok za zaprimanje zahtjeva za učešće je 30 dana od datuma slanja obavještenja o nadmetanju ili ako se kao sredstvo poziva na nadmetanje koristilo prethodno informativno obavještenje, od datuma slanja poziva na potvrdu interesa.

2. Samo oni ekonomski subjekti koje javni naručilac pozove da to učine nakon svoje procjene dobijenih informacija mogu da dostave ponudu. Javni naručioci mogu da ograniče broj odgovarajućih učesnika koje pozivaju na učešće u postupku u skladu s članom 65.

Minimalni rok za zaprimanje ponuda je 30 dana od datuma slanja poziva na dostavu ponuda.

3. Ako su javni naručioci objavili prethodno informativno obavještenje koje samo po sebi nije služilo kao sredstvo poziva na nadmetanje, minimalni rok za zaprimanje ponuda, kako je utvrđeno u drugom podstavu stava 2 ovog člana, može da se skрати na deset dana pod uslovom da su svi sljedeći uslovi ispunjeni:

- (a) prethodno informativno obavještenje sadrži sve informacije koje su potrebne za poziv na nadmetanje u Prilogu V dijelu B odjeljku I u onoj mjeri u kojoj je ta informacija bila dostupna u trenutku objave prethodnog informativnog obavještenja;
- (b) prethodno informativno obavještenje poslato je na objavu u periodu između 35 dana i 12 mjeseci prije datuma slanja obavještenja o nadmetanju.

4. Država članica može da omogući da sve ili određene kategorije decentralizovanih javnih naručilaca mogu da odrede rok za zaprimanje ponuda uzajamnim sporazumom između javnih naručilaca i odabranih učesnika, pod uslovom da svi učesnici imaju jednaku količinu vremena za pripremu i dostavu svojih ponuda. Ako ne postoji sporazum o vremenskom ograničenju za zaprimanje ponuda, minimalni rok za zaprimanje ponuda je deset dana od datuma slanja poziva za dostavu ponuda.

5. Javni naručilac može da za pet dana skрати vremenski rok za zaprimanje ponuda utvrđen u stavu 2 ovog člana ako je prihvaćeno da ponude mogu da budu dostavljene elektronskim sredstvima u skladu s članom 22 stavovima 1, 5 i 6.

6. Ako hitna situacija propisno opravdana od strane javnih naručilaca čini nepraktičnim vremenski rok određen u ovom članu, javni naručioci mogu da utvrde:

- (a) rok za primanje zahtjeva za učešće, koji ne može da bude kraći od petnaest dana od datuma slanja obavještenja o nadmetanju;
- (b) rok za zaprimanje ponuda, koji ne smije da bude kraći od deset dana od datuma slanja poziva za dostavu ponuda.

Tenderski postupak uz pregovore

1. U tenderskim postupcima uz pregovore bilo koji ekonomski subjekat može da podnese zahtjev za učešće kao odgovor na poziv na nadmetanje koji sadrži informacije utvrđene u Prilogu V dijelovima B i C, pružanjem informacija za kvalitativni odabir koji zahtijeva javni naručilac.

U dokumentaciji o nabavci, javni naručioc i određuju predmet nabavke opisujući svoje potrebe i tražene karakteristike robe, radova ili usluga koji se nabavljaju te određuju kriterijume dodjele ugovora. Takođe navode koji elementi iz opisa određuju minimalne zahtjeve koje sve ponude treba da zadovolje.

Informacije moraju da budu dovoljno precizne kako bi ekonomskim subjektima omogućili prepoznavanje prirode i opsega nabavke te kako bi ekonomski subjekti odlučili hoće li podnijeti zahtjev za učešće u postupku.

Minimalni rok za zaprimanje zahtjeva za učešće je 30 dana od datuma slanja obavještenja o nadmetanju ili, ako se kao sredstvo poziva na nadmetanje koristilo prethodno informativno obavještenje, od dana slanja poziva na potvrdu interesa. Minimalni rok za zaprimanje inicijalnih ponuda je 30 dana od datuma slanja poziva. Primjenjuje se član 28 stavovi od 3 do 6.

2. Samo oni ekonomski subjekti koje javni naručilac pozove nakon svoje procjene dobijenih informacija mogu da dostave početnu ponudu koja će biti osnov za dalje pregovore. Javni naručioc i mogu da ograniče broj odgovarajućih učesnika koje pozivaju na učešće u postupku u skladu s članom 65.

3. Osim ako je drukčije predviđeno u stavu 4, javni naručioc i pregovaraju s ponuđačima o inicijalnim i svim sljedećim ponudama koje su podnijeli, osim za konačne ponude u smislu stava 7, kako bi poboljšali njihov sadržaj.

Minimalni zahtjevi i kriterijumi za dodjelu ne podliježu pregovorima.

4. Javni naručioc i mogu da dodijele ugovor na osnovu prvobitnih ponuda bez pregovora ako su u obavještenju o nadmetanju ili u pozivu na potvrdu interesa naveli da zadržavaju mogućnost takvog postupanja.

5. Za vrijeme pregovora, javni naručioc i moraju da osiguraju jednako postupanje prema svim ponuđačima. Stoga ne smiju pružati informacije na diskriminišući način kojim bi mogla da se dâ prednost pojedinim ponuđačima na štetu drugih. Oni obavještavaju sve ponuđače čije ponude nisu isključene u skladu sa stavom 5, u pisanom obliku o svim izmjenama tehničkih specifikacija ili druge dokumentacije o nabavci, osim onih koji predstavljaju minimalne zahtjeve. Nakon tih izmjena, javni naručioc i omogućavaju dovoljno vremena ponuđačima za izmjenu i ponovno podnošenje izmijenjenih ponuda, ako je potrebno.

U skladu s članom 21 javni naručioc i ne smiju drugim učesnicima da otkriju povjerljive podatke koje im je saopštio kandidat ili ponuđač koji učestvuje u pregovorima bez njegove saglasnosti.

Takva saglasnost ne može da važi kao opšte odbijanje pristupa informacijama nego se odnosi na namjeravano prosljeđivanje određenih informacija.

6. Tenderski postupci mogu da se sprovedu u fazama kako bi se smanjio broj ponuda o kojima treba da se pregovara primjenjujući kriterijume za dodjelu navedene u obavještenju o nadmetanju, u pozivu na potvrdu interesa ili u nekom drugom dokumentu o nabavci. U obavještenja o nadmetanju, pozivu na potvrdu interesa ili u nekom drugom dokumentu o nabavci javni naručilac navodi hoće li koristiti tu mogućnost.

7. Ako javni naručilac namjerava da zaključi pregovore, o tome obavještava ponuđače i određuje zajednički rok za podnošenje bilo kakvih novih ili revidiranih ponuda. Provjeriće da su završne ponude u skladu s minimalnim zahtjevima i u skladu s članom 56stavom 1, procijenije završne ponude na osnovu kriterijuma za dodjelu i dodijeliti ugovor u skladu s članovima od 66 do 69.

Član 30

Tenderski dijalog

1. Tokom tenderskih dijaloga bilo koji ekonomski subjekat može da podnese zahtjev za učešće kao odgovor na obavještenje o nadmetanju pružajući informacije za kvalitativni odabir koji zahtijeva javni naručilac.

Minimalni rok za zaprimanje zahtjeva za učešće je 30 dana od datuma slanja obavještenja o nadmetanju.

Samo oni ekonomski subjekti koje javni naručilac pozove nakon svoje procjene dobijenih informacija može da dostavi ponudu. Javni naručioc i mogu da ograniče broj odgovarajućih učesnika koje pozivaju na učešće u postupku u skladu s članom 65. Ugovor o javnoj nabavci dodjeljuje se isključivo na osnovu kriterijuma najbolje razmjere cijene i kvaliteta u skladu s članom 67 stavom 2.

2. Javni naručioc i navode svoje potrebe i zahtjeve u obavještenju o nadmetanju te definišu te potrebe i zahtjeve u tom obavještenju i/ili u opisnoj dokumentaciji. Istovremeno i u istoj dokumentaciji utvrđuju i određuju odabrane kriterijume za dodjelu kao i indikativni vremenski okvir.

3. Javni naručioc i s učesnicima odabranim u skladu s važećim odredbama iz članova od 56 do 66 započinju dijalog u cilju pronalaženja i utvrđivanja sredstava koja na najbolji način zadovoljavaju njihove potrebe. Tokom tog dijaloga mogu da razmotre sve aspekte nabavke s odabranim učesnicima.

Tokom dijaloga javni naručioc i moraju da osiguraju jednako postupanje prema svim učesnicima. Posebno ne smiju da daju informacije na diskriminišući način kojim bi mogla da se dâ prednost pojedinim učesnicima u odnosu na druge.

U skladu s članom 21. javni naručioc i ne smiju drugim učesnicima da otkriju ponuđena rješenja ili druge povjerljive podatke koje im je saopštio kandidat ili ponuđač koji učestvuje u dijalogu bez njegove saglasnosti. Takva saglasnost ne može da važi kao opšte odbijanje pristupa informacijama nego se odnosi na namjeravano prosljeđivanje određenih informacija.

4. Tenderski dijalozi mogu da se odvijaju u više faza kako bi se smanjio broj rješenja o kojima se raspravlja tokom faze dijaloga koristeći kriterijume za dodjelu utvrđene u obavještenju o nadmetanju ili opisnoj dokumentaciji. U obavještenju o nadmetanju, pozivu na potvrdu interesa ili u nekom drugom dokumentu za nabavku, javni naručilac navodi hoće li koristiti tu mogućnost.

5. Javni naručilac nastavlja dijalog sve dok ne prepozna rješenje ili rješenja koja mogu da zadovolje njegove potrebe.

6. Nakon što objave da je dijalog završen i nakon što o tome obavijeste preostale učesnike, javni naručioc i moraju da traže od svakog od njih da dostave svoje konačne ponude na osnovu jednog ili više rješenja predstavljenih i pobliže objašnjenih tokom dijaloga. Te ponude sadrže sve potrebne elemente nužne za izvršenje projekta.

Te ponude se na zahtjev javnog naručioca moraju razjasniti, precizirati i optimizovati. Međutim, takvo razjašnjenje, preciziranje, optimizacija ili pružanje dodatnih informacija ne mogu da uključuju promjene osnovnih odredbi ponude ili javne nabavke, uključujući potrebe i zahtjeve utvrđene u obavještenju o nadmetanju ili u opisnoj dokumentaciji, ako se radi o varijacijama koje bi vjerovatno mogle da dovedu do narušavanja tržišne konkurencije ili koje bi mogle da imaju diskriminišući efekat.

7. Javni naručioc i ocjenjuju zaprimljene ponude na osnovu kriterijuma za dodjelu navedenih u obavještenju o nadmetanju ili opisnoj dokumentaciji.

Na zahtjev javnog naručioca, pregovori s ponuđačem koji je utvrđen kao onaj koji je podnio ponudu koja predstavlja najbolju razmjernu cijenu i kvalitetu u skladu s članom 67 mogu da se vode za potvrdu finansijskih obaveza ili drugih uslova ugovora okončavajući uslove ugovora pod uslovom da ti pregovori nisu vodili materijalnim izmjenama osnovnih aspekata ponude ili javne nabavke, uključujući potrebe i zahtjeve utvrđene u obavještenju o nadmetanju ili u opisnoj dokumentaciji i ne narušavaju tržišnu konkurenciju niti uzrokuju diskriminaciju.

8. Javni naručioc i mogu da predvide nagrade ili isplate za učesnike u dijalogu.

Član 31

Partnerstvo za inovacije

1. U slučaju partnerstava za inovacije bilo koji ekonomski subjekat može podnijeti zahtjev za učešće kao odgovor na obavještenje o nadmetanju pružajući informacije za kvalitativni odabir koji zahtijeva javni naručilac.

U dokumentaciji o nabavci javni naručilac određuje potrebu za inovativnim proizvodom, uslugom ili radovima koji ne mogu da se ostvare kupovinom proizvoda, usluga ili radova već dostupnih na tržištu. Navodi koji elementi iz opisa određuju minimalne zahtjeve koje sve ponude treba da zadovolje. Dostavljene informacije moraju da budu dovoljno tačne kako bi ekonomskim subjektima omogućile utvrđivanje prirode i opsega javne nabavke te kako bi ekonomski subjekti odlučili hoće li podnijeti zahtjev za učešće u postupku.

Javni naručilac može da odluči da uspostavi partnerstvo za inovacije s jednim ili više partnera sprovodeći odvojene aktivnosti istraživanja i razvoja.

Minimalni rok za zaprimanje zahtjeva za učešće je 30 dana od datuma slanja obavještenja o nadmetanju. Samo oni ekonomski subjekti koje javni naručilac pozove nakon svoje procjene dobijenih informacija mogu da učestvuju u postupku. Javni naručiocu mogu da ograniče broj odgovarajućih učesnika koje pozivaju na učešće u postupku u skladu s članom 65. Ugovori se dodjeljuju isključivo na osnovu kriterijuma najbolje razmjere cijene i kvaliteta u skladu s članom 67.

2. Partnerstvo za inovacije teži razvoju inovativnog proizvoda, usluge ili radova i naknadno kupovini te robe, usluga ili radova, pod uslovom da su u skladu s nivoima izvođenja i maksimalnim troškovima dogovorenima između javnih naručilaca i učesnika.

Partnerstvo za inovacije strukturirano je u uzastopnim fazama poštujući redosljed koraka u procesu istraživanja i inovacija koji mogu uključiti proizvodnju robe, pružanje usluga ili dovršenje radova. Partnerstvo za inovacije utvrđuje privremene ciljeve koje partneri trdaba da postignu kao i plaćanje naknade u odgovarajućim ratama.

Na osnovu tih ciljeva javni naručilac može da odluči nakon svake faze o raskidanju partnerstva za inovacije ili, u slučaju partnerstva za inovacije s nekoliko partnera, da smanji broj partnera raskidanjem pojedinačnih ugovora, pod uslovom da je javni naručilac u dokumentaciji o nabavci to naveo, kao i uslove za njihovo korištenje.

3. Osim ako je drukčije predviđeno ovim članom, javni naručiocu pregovaraju s ponuđačima o prvobitnim i svim naknadnim ponudama koje su podnijeli, osim za konačne ponude, kako bi poboljšali njihov sadržaj.

Minimalni zahtjevi i kriterijumi za dodjelu ne podliježu pregovorima.

4. Za vrijeme pregovora, javni naručiocu moraju da osiguraju jednako postupanje prema svim ponuđačima. Stoga ne smiju da pružaju informacije na diskriminišući način kojim bi mogla da se dâ prednost pojedinim ponuđačima na štetu drugih. Oni će obavještavati sve ponuđače čije ponude nisu isključene u skladu sa stavom 5. u pisanom obliku o svim izmjenama tehničkih specifikacija ili druge dokumentacije o nabavci, osim onih koji predstavljaju minimalne zahtjeve. Nakon tih izmjena, javni naručiocu omogućavaju dovoljno vremena ponuđačima za izmjenu i ponovno podnošenje izmijenjenih ponuda, ako je potrebno.

U skladu s članom 21, javni naručioc ne smiju drugim učesnicima da otkriju povjerljive podatke koje im je saopštio kandidat ili ponuđač koji učestvuje u pregovorima bez njegove saglasnosti. Takva saglasnost ne može da važi kao opšte odbijanje pristupa informacijama nego se odnosi na namjeravano prosljeđivanje određenih informacija.

5. Pregovori tokom postupaka partnerstva za inovacije mogu da se vode u fazama kako bi se smanjio broj ponuda o kojima treba pregovarati primjenjujući kriterijume za dodjelu navedene u obavještenju o nadmetanju, u pozivu na potvrdu interesa ili u dokumentaciji o nabavci. U obavještenju o nadmetanju, pozivu na potvrdu interesa ili u dokumentaciji o nabavci javni naručilac navodi hoće li koristiti tu mogućnost.

6. Javni naručioc pri odabiru učesnika posebno primjenjuju kriterijume koji se odnose na sposobnost učesnika u oblasti istraživanja i razvoja te razvoju i sprovođenju inovativnih rješenja.

Samo oni ekonomski subjekti koje javni naručilac pozove nakon svoje procjene zatraženih informacija mogu da dostave istraživačke i inovativne projekte kojima je cilj da zadovolje potrebe koje je naveo javni naručilac i koja postojeća rješenja ne zadovoljavaju.

Javni naručilac u dokumentaciji o nabavci navodi dogovore koji se primjenjuje na prava intelektualnog vlasništva. U slučaju partnerstva za inovacije s nekoliko partnera, javni naručilac ostalim partnerima ne smije, u skladu s članom 18 da otkrije ponuđena rješenja ili bilo koje druge povjerljive podatke koje im je saopštio partner u okviru partnerstva bez saglasnosti tog partnera. Takva saglasnost ne može da važi kao opšte odbijanje pristupa informacijama nego se odnosi na namjeravano prosljeđivanje određenih informacija.

7. Javni naručilac osigurava da struktura partnerstva, a posebno trajanje i vrijednost pojedinih faza, odražava nivo inovacije ponuđenog rješenja kao i tok aktivnosti istraživanja i razvoja koje su potrebne za razvoj inovativnog rješenja koje još nije dostupno na tržištu. Procijenjena vrijednost robe, usluga ili radova nije nesrazmjerna u odnosu na potrebno ulaganje u njihov razvoj.

Član 32

Korištenje pregovaračkog postupka bez prethodne objave

1. U posebnim slučajevima i okolnostima iz stava od 2 do 5, države članice mogu da omoguće da javni naručioc smiju da dodijele javni ugovor pregovaračkim postupkom bez prethodne objave.

2. Pregovarački postupak bez prethodne objave može da se koristi za ugovore o javnim radovima, ugovore o javnoj nabavci robe i za ugovore o javnim uslugama u bilo kom od sljedećih slučajeva:

(a) ako nije podnesena nijedna ponuda ili nijedna odgovarajuća ponuda ili nijedan zahtjev za učešće ili nijedan odgovarajući zahtjev za učešće u otvorenom ili ograničenom postupku, pod uslovom da početni uslovi ugovora nisu bitno izmijenjeni i pod uslovom da je Komisiji, ako to

ona zatraži, poslat izvještaj.

Smatra se da ponuda nije odgovarajuća ako nije relevantna za ugovor i ako bez većih izmjena evidentno ne može da odgovori na potrebe i zahtjeve javnog naručioca navedene u dokumentaciji o nabavci. Zahtjev za učešće smatra se neodgovarajućim ako se odnosni ekonomski subjekat isključuje ili može isključiti u skladu s članom 57 ili ako ne odgovara kriterijumima za odabir koje je utvrdio javni naručilac u skladu s članom 58;

(b) ako radove, robu ili usluge može da isporuči samo određeni ekonomski subjekat iz bilo kojeg od sljedećih razloga:

- i. cilj nabavke je stvaranje ili sticanje jedinstvenog umjetničkog djela ili umjetničke izvedbe;
- ii. nepostojanje tržišne konkurencije iz tehničkih razloga;
- iii. zbog zaštite isključivih prava, uključujući prava intelektualnog vlasništva.

Izuzeca utvrđena u tačkama ii. i iii. primjenjuju se samo ako ne postoji prihvatljiva alternativa ili zamjena, a nepostojanje tržišne konkurencije nije rezultat vještačkog sužavanja parametara nabavke;

(c) u onoj mjeri u kojoj je to nužno potrebno ako, iz razloga izuzetne hitnosti izazvane događajima koje javni naručioci ne mogu da predvide, nije moguće pridržavati se rokova propisanih za otvorene ili ograničene postupke ili tenderske postupke uz pregovore. Okolnosti na koje se vrši pozivanje radi opravdanja izuzetne hitnosti ne smiju ni u kojem slučaju da budu dovedene u vezu s javnim naručiocem.

3. Pregovarački postupak bez prethodne objave može da se koristi za ugovore o javnoj nabavci robe:

(a) ako su predmetni proizvodi proizvedeni isključivo u svrhu istraživanja, eksperimentisanja, proučavanja ili razvoja; međutim, ugovori dodijeljeni u skladu s ovom tačkom ne obuhvataju veličinu proizvodnje kojom bi se ostvarila tržišna isplativost ili pokriće troškova istraživanja i razvoja;

(b) za dodatne isporuke od strane originalnih dobavljača koje su namijenjene ili kao djelimična zamjena robe ili instalacija ili kao proširenje postojeće robe ili instalacija, ako bi promjena dobavljača obavezala javnog naručioca da nabavi robu koja ima drukčije tehničke karakteristike što bi rezultiralo neusklađenošću ili nesrazmjernim tehničkim poteškoćama u radu i održavanju; trajanje takvih ugovora, kao i ugovora koji se ponavljaju, ne smije, prema opštem pravilu, da bude duže od tri godine;

(c) za robu koja kotira i koja se nabavlja na berzi robe;

(d) za kupovinu robe ili usluga po posebno povoljnim uslovima, bilo od dobavljača koji je trajno obustavio poslovne djelatnosti ili likvidatora u okviru postupka insolventnosti, nagodbe s kreditorima ili sličnog postupka prema nacionalnim zakonima ili propisima.

4. Pregovarački postupak bez prethodne objave može da se koristi za ugovore o javnim uslugama ako odnosni ugovor prati projektni tender organizovan u skladu s ovom Direktivom i dodjeljuje se, u skladu sa pravilima predviđenim u projektnom tenderu, pobjedniku ili pobjednicima projektnog tendera; u posljednjem slučaju, svi se pobjednici pozivaju na učešće u pregovorima.

5. Pregovarački postupak bez prethodne objave može da se koristi za nove radove ili usluge koji se sastoje od ponavljanja sličnih radova ili usluga koji se dodjeljuju ekonomskom subjektu kojem su isti javni naručioci dodijelili prvobitni ugovor, pod uslovom da su takvi radovi ili usluge u skladu s osnovnim projektom za koji je bio sklopljen osnovni ugovor na osnovu postupka iz člana 26 stava 1. U osnovnom projektu navode se obim mogućih dodatnih radova ili usluga te uslovi pod kojima se dodjeljuje.

Čim je prvi projekt stavljen na tender, javni naručioci moraju da objave mogućnost korištenja ovog postupka te da uzmu u obzir cjelokupnu procijenjenu vrijednost naknadnih radova ili usluga uz primjenu člana 4.

Ovaj postupak može da se koristi samo tokom tri godine od sklapanja prvobitnog ugovora.

POGLAVLJE II

Tehnike i instrumenti za elektronsku i zbirnu nabavku

Član 33

Okvirni sporazumi

1. Javni naručioci mogu da sklope okvirne sporazume pod uslovom da primjenjuju postupke predviđene ovom Direktivom.

Okvirni sporazum znači sporazum između jednog ili više javnih naručilaca i jednog ili više ekonomskih subjekata čija je svrha utvrđivanje uslova pod kojima se dodjeljuju ugovori tokom određenog perioda, posebno u pogledu cijene i, po potrebi, predviđenih količina.

Trajanje okvirnog sporazuma ne može da bude duže od četiri godine, osim u izuzetnim adekvatno opravdanim slučajevima posebno povezanim sa predmetom okvirnog sporazuma.

2. Ugovori na osnovu okvirnog sporazuma dodjeljuju se u skladu s postupcima navedenim u ovom stavu i u stavovima 3 i 4.

Navedeni postupci mogu da se primijene samo između onih javnih naručilaca koji su u pozivu na nadmetanje ili u pozivu na potvrdu interesa jasno imenovani u ovu svrhu i onih ekonomskih subjekata koji su potpisnici sklopljenog okvirnog sporazuma.

Ugovori koji se zasnivaju na okvirnom sporazumu ne smiju ni pod kojim uslovima da povlače izmjenu bitnih uslova okvirnog sporazuma, posebno u slučaju navedenom u stavu 3.

3. Ako je okvirni sporazum sklopljen s jednim ekonomskim subjektom, ugovori na osnovu tog sporazuma dodjeljuju se u granicama uslova utvrđenih u okvirnom sporazumu.

Za dodjelu tih ugovora javni naručioci mogu da se obrate ekonomskom subjektu, strani okvirnog sporazuma, u pisanom obliku, tražeći od njega da dopuni svoju ponudu ako je to nužno.

4. Ako je okvirni sporazum sklopljen s više ekonomskih subjekata, taj okvirni sporazum se sprovodi na neki od sljedećih načina:

- (a) prema uslovima okvirnog sporazuma, bez ponovnog sprovođenja nadmetanja, ako su u navedenom okvirnom sporazumu utvrđeni svi uslovi za izvođenje odnosnih radova, pružanje odnosnih usluga odnosno za isporuku robe, kao i objektivni uslovi za odabir onog ekonomskog subjekta koji ih, kao strana iz okvirnog sporazuma, izvodi; posljednji navedeni uslovi se navode u dokumentaciji o nabavci za okvirni sporazum;
- (b) ako se okvirnim sporazumom utvrđuju svi uslovi za izvođenje odnosnih radova, odnosno pružanje odnosnih usluga, dijelom bez ponovnog sprovođenja nadmetanja u skladu s tačkom (a), a dijelom s ponovnim otvaranjem nadmetanja među ekonomskim subjektima koji su strane u okvirnom sporazumu u skladu s tačkom (c), ako tu mogućnost predviđaju javni naručioc i u dokumentaciji o nabavci za okvirni sporazum. Odluka o sticanju određenih radova, roba ili usluga nakon ponovnog sprovođenja nadmetanja ili direktno o uslovima utvrđenim u okvirnom sporazumu donosi se u skladu s objektivnim kriterijumima koji se utvrđuju u dokumentaciji o nabavci za okvirni sporazum. U navedenoj dokumentaciji o nabavci određuje se pod kojim uslovima je moguće ponovno sprovođenje nadmetanja.

Mogućnosti predviđene u prvom stavu ove tačke isto se tako primjenjuju na svaki dio okvirnog sporazuma za koji su uslovi za izvođenje odnosnih radova utvrđeni u okvirnom sporazumu, pružanje usluga odnosno za isporuku robe, bez obzira jesu li uslovi za izvođenje odnosnih radova, pružanje odnosnih usluga odnosno za isporuku robe utvrđeni u okviru nekih drugih dijelova;

- (c) ako u okvirnom sporazumu nisu utvrđeni svi uslovi za izvođenje radova, pružanje usluga i za isporuku robe, ponovnim sprovođenjem nadmetanja među ekonomskim subjektima stranama u okvirnom sporazumu.

5. Nadmetanja iz stava 4 tačaka (b) i (c) zasnivaju se na istim uslovima koji se primjenjuju pri dodjeli okvirnih sporazuma i, ako je nužno, na preciznije definisanim uslovima i ako je potrebno, drugim uslovima iz dokumentacije o nabavci za okvirni sporazum, u skladu sa sljedećim postupkom:

- (a) za svaki ugovor koji se dodjeljuje, javni naručioc i u pisanom obliku pozivaju ekonomske subjekte koji su sposobni da izvrše ugovor;
- (b) javni naručioc i određuju rok koji je dovoljno dug da omogući dostavu ponuda za svaki pojedini ugovor, uzimajući u obzir faktore poput složenosti predmeta ugovora i vremena potrebnog za dostavu ponuda;
- (c) ponude se dostavljaju u pisanom obliku, a njihov sadržaj ostaje tajan sve dok ne istekne predviđeni rok za odgovor;
- (d) javni naručioc i dodjeljuju pojedinačne ugovore ponuđaču koji je dostavio najpovoljniju ponudu na osnovu kriterijuma za dodjelu navedenih u dokumentaciji o nabavci za okvirni sporazum.

Član 34

Dinamički sistemi nabavke

1. Javni naručioc i mogu da koriste dinamički sistem nabavke za uobičajene nabavke čija svojstva, s obzirom na to da su generalno dostupne na tržištu, ispunjavaju zahtjeve javnih naručilaca. Dinamički sistem nabavke djeluje kao potpuno elektronski proces koji tokom cijelog perioda trajanja nabavke stoji na raspolaganju svim ekonomskim subjektima koji ispunjavaju kriterijume za odabir. Može da se podijeli u kategorije proizvoda, radova ili usluga koji su na osnovu karakteristika predviđene nabavke objektivno svrstani u okvir odnosne kategorije. Te karakteristike se mogu odnositi na najveći dozvoljeni obim naknadnih posebnih ugovora ili na posebne geografske oblasti u kojima će se naknadni posebni ugovori izvršavati.

2. Javni naručioc i pri nabavci u okviru dinamičkog sistema nabavke slijede pravila ograničenog postupka. Svi učesnici koji zadovoljavaju kriterijume za odabir imaju pristup sistemu, broj kandidata koji imaju pristup sistemu nije ograničen u skladu s članom 65. Ako su javni naručioc i podijelili sistem u kategorije proizvoda, radova ili usluga u skladu sa stavom 1 ovog člana, oni utvrđuju mjerodavne kriterijume za odabir za svaku kategoriju.

Nezavisno od člana 28 primjenjuju se sljedeći rokovi:

(a) minimalni rok za zaprimanje zahtjeva za učešće je 30 dana od datuma slanja obavještenja o nadmetanju ili ako se kao sredstvo poziva na nadmetanje koristilo prethodno informativno obavještenje, od slanja poziva na potvrdu interesa. Nikakvi dodatni rokovi za zaprimanje zahtjeva za učešće se ne primjenjuju nakon slanja poziva na dostavu ponuda za prvu posebnu nabavku u okviru dinamičkog sistema nabavke;

(b) minimalni rok za zaprimanje ponuda je 10 dana od datuma slanja poziva na dostavu ponuda. Po potrebi primjenjuje se član 28 stav 4. Ne primjenjuje se član 28 stav 3 i 5.

3. Sva komunikacija u okviru dinamičkog sistema nabavke sprovodi se isključivo elektronskim sredstvima u skladu s članom 22 stavovima 1, 3, 5 i 6.

4. U svrhu dodjele ugovora u okviru dinamičkog sistema nabavke, javni naručioc i:

(a) objavljuju poziv na nadmetanje u kojem mora biti jasno navedeno da se radi o dinamičkom sistemu nabavke;

(b) navode u dokumentaciji o nabavci barem prirodu i procijenjenu količinu predviđenih nabavki kao i sve potrebne podatke u vezi s dinamičkim sistemom nabavke, uključujući informacije o tome kako dinamički sistem nabavke funkcioniše, elektronsku opremu koja se koristi te tehničke priključke i specifikacije;

(c) navode bilo kakvu podjelu u kategorije proizvoda, radova ili usluga i karakteristike koje ih određuju;

(d) nude tokom cijelog trajanja sistema neograničen, potpun i direktan pristup dokumentaciji o nabavci u skladu s članom 53.

5. Javni naručioc i tokom čitavog perioda dinamičkog sistema nabavke svakom ekonomskom subjektu moraju da daju mogućnost dostave zahtjeva za učešće u sistemu prema uslovima iz stava 2. Javni naručioc i zaključuju svoju procjenu takvih zahtjeva u skladu s kriterijumima za odabir u roku od 10 radnih dana od datuma njihovog zaprimanja. Taj rok se može produžiti na 15 radnih dana u pojedinačnim slučajevima ako je to opravdano, posebno radi potrebe proučavanja

dodatne dokumentacije ili da se na neki drugi način provjeri jesu li ispunjeni kriterijumi za odabir.

Nezavisno od prvog podstava, dok god se ne pošalje poziv na dostavu ponuda za prvu posebnu nabavku u okviru dinamičkog sistema nabavke, javni naručioci mogu da produže period procjene pod uslovom da nije izdat nijedan poziv na dostavu ponude tokom produženog perioda za procjenu. Javni naručioci u dokumentaciji o nabavci navode koliko namjeravaju da produže taj period.

Javni naručioci obavještavaju što je prije moguće odnosnog ekonomskog subjekta ima li pristup dinamičkom sistemu nabavke ili ne.

6. Javni naručioci pozivaju sve učesnike koji imaju pristup sistemu da dostave ponudu za svaku posebnu nabavku u okviru dinamičkog sistema nabavke, u skladu s članom 52. Ako je dinamički sistem nabavke podijeljen u kategorije radova, proizvoda ili usluga, javni naručioci pozivaju sve učesnike koji su prihvaćeni u odgovarajuću kategoriju u okviru određene nabavke da podnesu ponudu.

Oni dodjeljuju ugovor ponuđaču koji je dostavio najbolju ponudu na osnovu kriterijuma za dodjelu koji su navedeni u obavještenju o nadmetanju za uspostavljanje dinamičkog sistema nabavke ili ako se kao sredstvo poziva na nadmetanje koristilo prethodno informativno obavještenje, od dana slanja poziva na potvrdu interesa. Ti se kriterijumi mogu, ako je potrebno, tačnije odrediti u pozivu na dostavu ponuda.

7. Javni naručioci mogu u bilo kom trenutku tokom perioda trajanja dinamičkog sistema nabavke da zahtijevaju od učesnika koji imaju pristup sistemu da podnesu obnovljenu i ažuriranu ličnu izjavu kako je utvrđeno u članu 59 stavu 1 u roku od pet radnih dana od datuma kad je taj zahtjev proslijeđen.

Član 59 stavovi od 4 do 6 primjenjuju se tokom cijelog perioda trajanja dinamičkog sistema nabavke.

8. Javni naručioci navode periode trajanja dinamičkog sistema nabavke u pozivu na nadmetanje. Oni obavještavaju Komisiju o bilo kojoj promjeni u periodu trajanja, koristeći sljedeće normirane obrasce:

- (a) ako je period trajanja promijenjen bez okončanja sistema, koristi se obrazac koji se prvobitno koristio za poziv na nadmetanje za dinamički sistem nabavke;
- (b) ako je sistem obustavljen koristi se obavještenje o dodjeli ugovora iz člana 50.

9. Nikakvi troškovi ne smiju da se zaračunavaju prije ili tokom perioda trajanja dinamičkog sistema nabavke zainteresovanim ekonomskim subjektima ili stranama dinamičkog sistema nabavke.

Elektronske aukcije

1. Javni naručioc i mogu da koriste elektronske aukcije u kojima predstavljaju nove cijene, izmijenjene naniže, i/ili nove vrijednosti koje se tiču određenih elemenata ponuda.

U tu svrhu javni naručioc i oblikuju elektronsku aukciju kao elektronski proces koji se ponavlja, koji se odvija nakon početne potpune procjene ponuda i omogućava njihovo rangiranje koristeći automatske metode procjene.

Određeni ugovori o javnim uslugama i određeni ugovori o javnim radovima čiji je predmet intelektualni rad, poput projektovanja radova, koji ne mogu da se rangiraju pomoću automatskih metoda procjene, nisu predmet elektronskih aukcija.

2. U otvorenim ili ograničenim postupcima ili tenderskim postupcima uz pregovore, javni naručioc i mogu da odluče da dodjeli javnog ugovora prethodi elektronska aukcija ako se sadržaj dokumentacije o nabavci, a posebno tehničke specifikacije, mogu precizno da utvrde.

U istim okolnostima, elektronsku aukciju je moguće izvesti pri ponovnom sprovođenju nadmetanja za strane okvirnog sporazuma iz člana 33 stava 4 tačkaka (b) ili (c) kao i prilikom sprovođenja nadmetanja za dodjelu ugovora u okviru dinamičkog sistema nabavke iz člana 34.

3. Elektronske aukcije zaniavaju se na nekom sljedećih elemenata ponude:

- (a) isključivo na cijenama kada se ugovor sklapa samo na osnovu cijene;
- (b) na cijenama i/ili na novim vrijednostima karakteristika ponuda navedenih u dokumentaciji o nabavci ako se ugovor dodjeljuje na osnovu najbolje razmjere između cijene i kvaliteta ili ponude s najnižom cijenom zasnovanom na pristupu isplativosti.

4. Javni naručioc i koji odluče da sprovedu elektronsku aukciju moraju da navedu tu činjenicu u obavještenju o nadmetanju ili u pozivu na potvrdu interesa. Dokumentacija o nabavci uključuje barem informacije iz Priloga VI.

5. Prije započinjanja elektronske aukcije, javni naručioc i moraju da izvrše punu početnu ocjenu ponuda u skladu s utvrđenim kriterijumom ili kriterijumima za odabir ponude i njihovim vrednovanjem.

Ponuda se smatra prihvatljivom ako je podnio ponuđač koji nije bio isključen u skladu s članom 57 i koji ispunjava kriterijume za odabir, te čija je ponuda u skladu s tehničkim specifikacijama pri čemu ista nije nepravilna ili neprihvatljiva ili neodgovarajuća.

Ponude koje nisu u skladu s dokumentacijom o nabavci, koje su primljene nakon roka za predaju, kada postoji dokaz za tajni sporazum ili korupciju ili za koje su javni naručioc i ustanovili da su izuzetno niske vrijednosti se smatraju posebno nepravilnim ponudama. Ponude koje su podnijeli ponuđači koji nemaju tražene kvalifikacije te ponude čija vrijednost prelazi budžet javnog naručioca koji je utvrđen i zabilježen prije početka postupka nabavke se smatraju posebno neprihvatljivima.

Smatra se da ponuda nije odgovarajuća ako nije relevantna za ugovor i ako bez većih izmjena evidentno ne može da odgovori na potrebe i zahtjeve javnog naručioca navedene u dokumentaciji o nabavci. Zahtjev za učešće smatra se neodgovarajućim ako se odnosni ekonomski subjekat isključuje ili može isključiti u skladu s članom 57 ili ako ne odgovara kriterijumima za odabir koje je utvrdio javni naručilac u skladu s članom 58.

Svi ponuđači koji su podnijeli prihvatljive ponude pozivaju se istovremeno elektronskim sredstvima na učešće u elektronskim aukcijama, na određeni datum i u određeno vrijeme, koristeći konekcije u skladu s uputstvima utvrđenima u pozivu. Elektronska aukcija se može sprovesti u više uzastopnih faza. Elektronska aukcija smije da započne najranije dva radna dana nakon datuma slanja poziva.

6. Uz poziv se prilaže rezultat potpune ocjene odgovarajućeg ponuđača, koja je sprovedena u skladu s ponderom predviđenim u članu 67 stavu 5 prvom podstavu.

Poziv takođe sadrži matematičku formulu koja se koristi u elektronskoj aukciji kako bi se odredile automatske promjene u rangiranju na osnovu ponuđenih novih cijena i/ili novih vrijednosti. Osim ako je ekonomski najpovoljnija ponuda identifikovana isključivo na osnovu cijene, u tu se formulu ugrađuje ponder svih kriterijuma utvrđenih radi određivanja ekonomski najpovoljnije ponude, kako je navedeno u obavještenju koje se koristi kao sredstvo pozivanja na nadmetanje ili u dokumentaciji o nabavci. Međutim, u tu svrhu se svi rasponi unaprijed umanjuju na određenu vrijednost.

Ako su dopuštene varijante, za svaku varijantu se određuje posebna formula.

7. Tokom svake faze elektronske aukcije javni naručioci trenutno pružaju svim ponuđačima dovoljno informacija kako bi im omogućili da odrede svoj relativni položaj u bilo kom trenutku. Oni mogu, ako je to prethodno navedeno, da pruže druge informacije u vezi s drugim ponuđenim cijenama ili vrijednostima. Takođe mogu u bilo kojem trenutku da otkriju najavljeni broj učesnika u bilo kojoj fazi aukcije. Međutim, ni u kojem slučaju ne smiju da otkriju identitet ponuđača tokom bilo koje faze elektronske aukcije.

8. Javni naručioci završavaju elektronsku aukciju na jedan ili više sljedećih načina:

- (a) na prethodno određeni datum i u prethodno određeno vrijeme;
- (b) kada prestanu da dobijaju nove cijene ili nove vrijednosti koje ispunjavaju uslove u pogledu minimalnih razlika, pod uslovom da su prethodno naveli vrijeme koje mora da protekne nakon zaprimanja posljednje ponude prije nego što će zatvoriti elektronsku aukciju; ili
- (c) ako je ostvaren prethodno određeni broj faza aukcije.

Ako javni naručioci odluče da zatvore elektronsku aukciju u skladu s tačkom (c) prvog podstava, moguće u kombinaciji s rješenjima navedenima u njegovoj tački (b), u pozivu na učešće u aukciji navodi se raspored za svaku fazu aukcije.

9. Nakon zatvaranja elektronske aukcije, javni naručioci dodjeljuju ugovor u skladu s članom 67 na osnovu rezultata elektronske aukcije.

Član 36

Elektronski katalogi

1. Ako se zahtijeva korištenje elektronskih sredstava komunikacije, javni naručiocu mogu da zahtijevaju da se ponude predstave u obliku elektronskog kataloga ili da sadrže elektronski katalog.

Države članice mogu da zahtijevaju obvezno korištenje elektronskih kataloga za određene vrste nabavke.

Uz ponude predstavljene u obliku elektronskog kataloga mogu da se prilože i drugi dokumenti koji upotpunjavaju ponudu.

2. Elektronske kataloge sastavljaju učesnici ili ponuđači kako bi mogli da učestvuju u okviru određenog postupka nabavke u skladu s tehničkim specifikacijama i u obliku koji propisuje javni naručilac.

Nadalje, elektronski katalogi moraju da budu u skladu sa zahtjevima koji se primjenjuju na alate za elektronsku komunikaciju, kao i sa svim drugim dodatnim zahtjevima koje određuje javni naručilac u skladu s članom 22.

3. Ako je predstavljanje ponuda u obliku elektronskih kataloga prihvaćeno ili se zahtijeva, javni naručilac:

(a)to navodi u obavještenju o nadmetanju ili u pozivu na potvrdu interesa ako se koristilo prethodno informativno obavještenje kao sredstvo poziva na nadmetanje;

(b)navodi u dokumentaciji o nabavci sve potrebne informacije u skladu s članom 22 stavom 6 u vezi s oblikom, elektronskom opremom koja se koristi te tehničkim priključcima i specifikacijama za katalog.

4. Ako je okvirni sporazum sklopljen s više ekonomskih subjekata nakon podnošenja ponuda u obliku elektronskih kataloga, javni naručiocu mogu da odrede da se ponovo sprovede nadmetanje za posebne ugovore na osnovu ažuriranih kataloga. U takvim slučajevima javni naručiocu koriste neku od sljedećih metoda:

(a)pozivaju ponuđače da ponovo podnesu svoje elektronske kataloge, prilagođene zahtjevima tog ugovora; ili

(b)obavještavaju ponuđače da iz elektronskih kataloga koji su već podneseni namjeravaju da prikupe informacije potrebne za sastavljanje ponuda prilagođenih tom ugovoru; pod uslovom da se korištenje te metode najavilo u dokumentaciji o nabavci za okvirni sporazum.

5. Ako javni naručiocu ponovo sprovedu nadmetanje za određene ugovore u skladu sa stavom 4 tačkom (b), oni saopštavaju ponuđačima datum i vrijeme kada namjeravaju da prikupe informacije potrebne za sastavljanje ponuda prilagođenih zahtjevima tog posebnog ugovora i ponuđačima pružaju mogućnost da odbiju takvo prikupljanje informacija.

Javni naručiocci treba da predvide adekvatni period između trenutka obavještanja i stvarnog prikupljanja informacija.

Prije dodjele ugovora, javni naručiocci predstavljaju prikupljene informacije odnosnim ponuđačima da im na taj način pruže mogućnost da ospore ili potvrde da ponuda sastavljena na taj način ne sadrži materijalne greške.

6. Javni naručiocci mogu da dodijele ugovore koji se zasnivaju na dinamičkom sistemu nabavke sa zahtjevom da ponude za posebne ugovore treba da budu predstavljene u obliku elektronskog kataloga.

Javni naručiocci mogu isto tako da dodijele ugovore koji se zasnivaju na dinamičkom sistemu nabavke u skladu sa stavom 4 tačkom (b) i stavom 5 pod uslovom da se uz zahtjev za učešće u dinamičkom sistemu nabavke priloži elektronski katalog u skladu s tehničkim specifikacijama i u obliku koji je utvrdio javni naručilac. Kandidati mogu naknadno da dopune taj katalog, nakon što su obaviješteni o namjeri javnog naručioca o sastavljanju ponuda prema postupku navedenom u stavu 4 tački (b).

Član 37

Centralne aktivnosti nabavke i centralni organi za nabavku

1. Države članice mogu da predvide da javni naručiocci mogu da nabave robu i/ili usluge od centralnog organa za nabavku koji nudi aktivnosti centralne nabavke iz člana 2 stava 1 tačke 14 podtačke (a).

Države članice mogu isto tako da predvide da javni naručiocci mogu da pribave radove, robu i usluge na osnovu ugovora koje je dodijelio centralni organ za nabavku, koristeći dinamički sistem nabavke kojim upravlja centralni organ za nabavku ili, u onolikoj mjeri koja je utvrđena u članu 33 stavu 2 drugom podstavu na osnovu okvirnog sporazuma koji je sklopio centralni organ za nabavku nudeći aktivnosti centralne nabavke iz člana 2 stava 1 tačke 14 podtačke (b). Ako dinamički sistem nabavke kojim upravlja centralni organ za nabavku mogu da koriste drugi javni naručiocci, to mora biti spomenuto u pozivu na nadmetanje kojim se uspostavlja taj dinamički sistem nabavke.

U vezi s prvim i drugim podstavom, države članice mogu da utvrde da neke nabavke treba da se sprovedu pomoću centralnih organa za nabavku ili jednog ili više posebnih centralnih organa za nabavku.

2. Javni naručilac ispunjava svoje obaveze u skladu s ovom Direktivom ako nabavlja robu ili usluge od centralnog organa za nabavku koji nudi aktivnost centralne nabavke iz člana 2 stava 1 tačke 14 podtačke (a).

Nadalje, javni naručilac isto tako ispunjava svoje obaveze u skladu s ovom Direktivom ako nabavlja radove, robu ili usluge na osnovu ugovora koje je sklopio centralni organ za nabavku, koristeći dinamički sistem nabavke kojim upravlja centralni organ za nabavku ili, u onolikoj

mjeri koja je utvrđena u članu 33 stavu 2 drugom podstavu na osnovu okvirnog sporazuma koji je sklopio centralni organ za nabavku koji nudi aktivnosti centralne nabavke iz člana 2 stava 1 tačke 14 podtačke (b).

Međutim taj javni naručilac odgovoran je za ispunjavanje obaveza u skladu s ovom Direktivom za one dijelove koje sam sprovodi kao što su:

- (a) dodjela ugovora u okviru dinamičkog sistema nabavke kojim upravlja centralni organ za nabavku;
- (b) sprovođenje ponovnog nadmetanja u okviru okvirnog sporazuma koji je sklopio centralni organ za nabavku;
- (c) utvrđivanje na osnovu člana 33 stava 4 tačke (a) ili (b) koji ekonomski subjekti, strane u okvirnom sporazumu, izvršavaju pojedine zadatke u okviru okvirnog sporazuma koji je sklopio centralni organ za nabavku.

3. Svi postupci nabavke koje sprovodi centralni organ za nabavku sprovode se elektronskim sredstvima komunikacije, u skladu sa zahtjevima utvrđenima u članu 22.

4. Javni naručioc i mogu da dodijele ugovor o javnim uslugama za izvršavanje centralnih aktivnosti nabavke centralnom organu za nabavku, bez primjene postupaka predviđenih ovom Direktivom.

Ti ugovori o javnim uslugama takođe mogu da obuhvataju izvršavanje pomoćnih aktivnosti nabavke.

Član 38

Povremena zajednička nabavka

1. Dva ili više javnih naručilaca mogu da se dogovore o zajedničkom sprovođenju određenih nabavki.

2. Ako se postupak nabavke u cjelosti sprovodi zajednički u ime i za račun svih odnosnih javnih naručilaca, oni su zajedno odgovorni za ispunjenje svojih obaveza u skladu s ovom Direktivom. To važi i u slučajevima u kojima jedan javni naručilac sam vodi postupak, pri čemu djeluje za svoj račun i za račun drugih odnosnih javnih naručilaca.

Ako se postupak nabavke sprovodi u cjelosti zajednički u ime i za račun svih odnosnih javnih naručilaca, oni su zajedno odgovorni za ispunjenje samo onih dijelova koje izvode zajedno. Svaki javni naručilac ima isključivu odgovornost za ispunjenje svojih obaveza u skladu s ovom Direktivom za one dijelove koje sprovodi u svoje ime i za svoj račun.

Član 39

Nabavke koje uključuju javne naručioce iz različitih država članica

1. Ne dovodeći u pitanje član 12, javni naručioc i iz različitih država članica mogu da djeluju zajedno u dodjeli javnih ugovora koristeći neko od sredstava iz ovog člana.

Javni naručioc i ne koriste sredstva iz ovog člana u svrhu izbjegavanja primjene obaveznih odredaba javnog prava, u skladu s pravom Unije, koje se na njih primjenjuju u njihovim državama članicama.

2. Država članica svojim naručiocima ne brani korištenje aktivnosti centralne nabavke koje nude centralni organi za nabavku smješteni u drugoj državi članici.

U vezi s aktivnostima centralne nabavke koje nudi centralni organ za nabavku koji nije smješten u istoj državi članici kao javni naručilac, država članica može međutim da odluči da njihovi javni naručioc i mogu da koriste samo aktivnosti nabavke koje su utvrđene u članu 2 stavu 1 tački 14 podtačkama (a) ili (b).

3. Centralni organ za nabavku smješten u drugoj državi članici sprovodi aktivnosti centralne nabavke, u skladu s nacionalnim propisima države članice u kojoj je smješten centralni organ.

Nacionalni propisi države članice u kojoj je smješten centralni organ za nabavku primjenjuju se i na sljedeće:

- (a) dodjelu ugovora u okviru dinamičkog sistema nabavke;
- (b) sprovođenje ponovnog nadmetanja u okviru okvirnog sporazuma;
- (c) utvrđivanje na osnovu člana 33 stava 4 tačke (a) ili (b) koji ekonomski subjekti, strane u okvirnom sporazumu, izvršavaju pojedine zadatke.

4. Nekoliko javnih naručilaca iz različitih država članica može zajedno da dodijeli javni ugovor, okvirni sporazum ili upravlja dinamičkim sistemom nabavke. Isto tako mogu, u onolikoj mjeri koja je utvrđena u članu 33 stavu 2 drugom podstavu, da dodijele ugovore na osnovu okvirnog sporazuma ili dinamičkog sistema nabavke. Osim ako su nužni elementi regulisani međunarodnim sporazumom sklopljenim između odnosnih država članica, javni naručioc i koji učestvuju sklapaju sporazum u kojem se određuje sljedeće:

- (a) odgovornosti strana i relevantne primjenljive nacionalne odredbe;
- (b) unutrašnja organizacija postupka nabavke, uključujući upravljanje postupkom, raspodjelu radova, robe ili usluga koje se nabavljaju te sklapanje ugovora.

Javni naručilac koji učestvuje ispunjava svoje obaveze u skladu s ovom Direktivom ako radove, robu ili usluge nabavlja od javnog naručioca koji je odgovoran za postupak nabavke. Pri utvrđivanju odgovornosti i mjerodavnog nacionalnog prava kako je navedeno u tački (a), javni naručioc i koji učestvuju mogu određena ovlašćenja da podijele među sobom te da utvrde relevantne primjenljive odredbe nacionalnog prava bilo koje od svojih država članica. Podjela ovlašćenja i primjenljivo nacionalno pravo navode se u dokumentaciji o nabavci za zajedničku dodjelu javnog ugovora.

5. Ako je nekoliko javnih naručilaca osnovalo zajednički subjekat, uključujući Evropsku grupaciju za teritorijalnu saradnju u okviru Regulative (EZ) br. 1082/2006 Evropskog parlamenta i Savjeta (30) ili druge subjekte utvrđene u okviru prava Unije, javni naručioci koji učestvuju se, odlukom nadležnog organa zajedničkog subjekta, usaglašavaju o primjenljivim nacionalnim pravilima nabavke neke od sljedećih država članica:

- (a) nacionalne odredbe države članice u kojoj je sjedište zajedničkog subjekta;
- (b) nacionalne odredbe države članice u kojoj zajednički subjekt izvršava svoje aktivnosti.

Sporazum naveden u prvom podstavu može da se ili primijeni na neodređeni period, ako je to utvrđeno u osnivačkom aktu zajedničkog subjekta, ili ograniči na određeni vremenski period, neke oblike ugovora ili na dodjelu jednog ili više pojedinačnih ugovora.

POGLAVLJE III

Sprovođenje postupka

Odjeljak 1

Priprema

Član 40

Prethodna provjera tržišta

Prije pokretanja postupka nabavke, javni naručioci mogu da sprovedu provjeru tržišta u svrhu pripreme nabavke i informisanja ekonomskih subjekata o svojim planovima i zahtjevima u vezi s nabavkom.

U tu svrhu naručioci mogu na primjer da traže ili prihvate savjet nezavisnih stručnjaka, nadležnih organa ili učesnika na tržištu. Taj savjet može da se koristi u planiranju i sprovođenju postupka nabavke, pod uslovom da ti savjeti ne dovode do narušavanja tržišne konkurencije te da ne krše principe zabrane diskriminacije i transparentnosti.

Član 41

Prethodno učešće učesnika ili ponuđača

Ako se kandidat, ponuđač ili preduzeće koji je u vezi s učesnikom ili ponuđačem savjetovao s javnim naručiocem, bilo u smislu člana 40 ili ne, ili je na neki drugi način uključen u pripremu postupka nabavke, javni naručilac preuzima prikladne mjere kako bi osigurao da učešće tog učesnika ili ponuđača ne naruši tržišnu konkurenciju.

Takve mjere uključuju prosljeđivanje važnih informacija drugim učesnicima i ponuđačima koje se razmjenjuju u okviru učešća učesnika ili ponuđača u pripremi postupka nabavke ili koje proizlaze iz ovog učešća te utvrđivanja adekvatnih rokova za zaprimanje ponuda. Taj kandidat ili

ponuđač može biti isključen iz postupka samo ako nema drugog načina da se osigura obavezno poštovanje principa jednakog postupanja.

Prije bilo kakvog isključenja, učesnicima ili ponuđačima pruža se mogućnost da dokažu da njihovo učešće u pripremi postupka nabavke ne može da naruši tržišnu konkurenciju. Preduzete mjere se dokumentuju u pojedinačnom izvještaju predviđenom u članu 84.

Član 42

Tehničke specifikacije

1. Tehničke specifikacije kako su definisane u tački 1 Priloga VII navode se u dokumentaciji o nabavci. Tehničkim specifikacijama utvrđuju se karakteristike koje se traže za radove, usluge ili robu.

Te karakteristike mogu da se odnose i na određen proces ili metodu proizvodnje ili izvođenja zatraženih radova, nabavke robe ili pružanja usluga ili na određeni proces neke druge faze njihova životnog vijeka čak i ako ti faktori nisu sastavni dio njihovog materijalnog sadržaja pod uslovom da su povezani s predmetom ugovora i srazmjerni njegovoj vrijednosti i ciljevima.

Tehničkim specifikacijama može takođe da se odredi hoće li biti potreban prenos prava intelektualnog vlasništva.

Za sve nabavke koje namjeravaju da koriste fizička lica, bez obzira je li namijenjena široj javnosti ili osoblju javnog naručioca, pri izradi tehničkih specifikacija, osim u adekvatno opravdanim slučajevima, uzimaju se u obzir kriterijumi dostupnosti licima s invaliditetom ili se specifikacije osmišljavaju na principu dostupnosti za sve korisnike.

Ako su obavezni zahtjevi dostupnosti usvojeni pravnim aktima Unije, tehničke specifikacije u vezi sa kriterijumima dostupnosti licima s invaliditetom ili izvođenjem prilagođenom svim korisnicima moraju se pozivati na njih.

2. Tehničke specifikacije moraju da omoguće jednak pristup postupku nabavke ekonomskim subjektima i ne smiju da imaju učinak stvaranja neopravdanih prepreka tržišnoj konkurenciji pri javnoj nabavci.

3. Ne dovodeći u pitanje obavezna nacionalna tehnička pravila, u onoj mjeri u kojoj su usklađena s pravom Unije, tehničke specifikacije se formulišu na sljedeće načine:

- (a) u smislu zahtjeva u vezi sa izvođenjem ili funkcionalnih zahtjeva, uključujući ekološke karakteristike, pod uslovom da su ti parametri dovoljno precizni kako bi ponuđači mogli da odrede predmet ugovora, a da javnim naručiocima omoguće dodjelu ugovora;
- (b) upućivanjem na tehničke specifikacije i prema redoslijedu prioriteta, na nacionalne norme kojima su prihvaćene evropske norme, evropska tehnička odobrenja, zajedničke tehničke specifikacije, međunarodne norme, druge tehničke referentne sisteme koje su utvrdila evropska tijela za normiranje ili – ako oni ne postoje – nacionalne norme, nacionalna tehnička

odobrenja ili nacionalne tehničke specifikacije koje se odnose na projektovanje, proračun i izvođenje radova te upotrebu proizvoda; uz svako upućivanje treba navesti riječi „ili ekvivalentan”;

- (c) u smislu zahtjeva u vezi sa izvođenjem ili funkcionalnih zahtjeva iz tačke (a), s upućivanjem na specifikacije spomenute u tački (b) kao sredstvom pretpostavke usklađenosti s takvim zahtjevima u vezi sa izvođenjem ili funkcionalnim zahtjevima;
- (d) upućivanjem na tehničke specifikacije navedene u tački (b) za određene karakteristike te upućivanjem na zahtjeve u vezi sa izvođenjem ili funkcionalne zahtjeve iz tačke (a) za druge karakteristike.

4. Osim ako je to opravdano predmetom ugovora, tehničke specifikacije ne smiju da upućuju na određenu marku ili izvor ili određeni proces s obilježjima proizvoda ili usluga koje pruža određeni ekonomski subjekat ili na zaštitne znakove, patente, vrstu ili određeno porijeklo ili proizvodnju ako bi to imalo efekat favorizovanja ili isključivanja određenih preduzeća ili određenih proizvoda. Takvo upućivanje je dopušteno samo u izuzetnim slučajevima kada nije moguć dovoljno precizan i razumljiv opis predmeta ugovora u skladu sa stavom 3. Uz takvo upućivanje treba navesti riječi „ili ekvivalentan”.

5. Ako naručilac koristi opciju upućivanja na tehničke specifikacije spomenute u stavu 3 tački (b), ne smije da odbije ponudu zbog toga što ponuđeni radovi, roba ili usluge nisu u skladu s tehničkim specifikacijama na koje je uputio, ako ponuđač u svojoj ponudi na zadovoljavajući način javnom naručiocu dokaže, bilo kojim prikladnim sredstvom, uključujući sredstva dokazivanja iz člana 44, da rješenja koja predlaže na ekvivalentan način zadovoljavaju zahtjeve definisane tehničkim specifikacijama.

6. Ako javni naručilac koristi mogućnost iz stava 3 tačke (a) za određivanje tehničkih specifikacija u obliku zahtjeva u vezi sa izvođenjem ili funkcionalnih zahtjeva, ne smije da odbije ponudu za radove, robu ili usluge koji odgovaraju nacionalnoj normi kojom se prihvata evropska norma, evropsko tehničko odobrenje, zajednička tehnička specifikacija, međunarodna norma ili tehnički referentni sistem koje je utvrdilo evropsko tijelo za normiranje, ako se te specifikacije odnose na zahtjeve u vezi sa izvođenjem ili funkcionalne zahtjeve koje je on propisao.

U svojoj ponudi ponuđač mora naručiocu na bilo koji adekvatan način, uključujući i one iz člana 44, da dokaže da radovi, roba ili usluge koji odgovaraju normi zadovoljavaju zahtjeve u vezi sa izvođenjem ili funkcionalne zahtjeve javnog naručioca.

Član 43

Oznake

1. Ako javni naručiocu namjeravaju da kupe radove, robu ili usluge s određenim ekološkim, društvenim ili drugim karakteristikama, mogu u tehničkim specifikacijama, kriterijumima za dodjelu ili uslovima za izvršenje ugovora da zahtijevaju određene oznake kao dokaz da radovi, usluge ili roba odgovaraju traženim karakteristikama, pod uslovom da su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- (a) zahtjevi za oznaku tiču se samo kriterijuma koji su povezani s predmetom ugovora i prikladni su za utvrđivanje karakteristika radova, robe ili usluga koji su predmet ugovora;
- (b) zahtjevi za oznaku zasnivaju se na kriterijumima koji mogu objektivno da se provjere i koji nisu diskriminišući;
- (c) oznake su utvrđene u otvorenom i transparentnom postupku u kom mogu da učestvuju sve zainteresovane strane kao što su državni organi, potrošači, socijalni partneri, proizvođači, distributeri i nevladine organizacije;
- (d) oznake su dostupne svim zainteresovanim stranama;
- (e) zahtjeve za oznaku određuje treća strana nad kojom ekonomski subjekat koji zahtijeva dodjelu oznake ne može da vrši odlučujući uticaj.

Ako javni naručilac ne zahtijeva da radovi, roba ili usluge zadovoljavaju sve zahtjeve za oznaku, navode one zahtjeve za oznaku koji su potrebni.

Javni naručioci koji zahtijevaju posebnu oznaku prihvataju svaku oznaku koja potvrđuje da radovi, roba ili usluge zadovoljavaju zahtjev za ekvivalentnu oznaku.

Ako ekonomski subjekat evidentno nije mogao da pribavi određenu oznaku koju je javni naručilac naveo ili ekvivalentnu oznaku u okviru određenih rokova iz razloga koji se ne mogu pripisati ekonomskom subjektu, javni naručilac prihvata druge prikladne načine za dokazivanje, koji mogu da uključuju tehničku dokumentaciju proizvođača, pod uslovom da odnosni ekonomski subjekat dokaže da radovi, roba ili usluge koje on treba da pruži ispunjavaju zahtjeve za određenu oznaku ili određeni zahtjev koji je naveo javni naručilac.

2. Ako oznaka ispunjava sve uslove iz tačaka (b), (c), (d) i (e) stava 1 i osim toga utvrđuje zahtjeve koji nisu povezani s predmetom ugovora, javni naručioci ne zahtijevaju oznaku kao takvu nego mogu da odrede tehničke specifikacije upućivanjem na detaljne specifikacije te oznake, ili po potrebi, njihove dijelove koji su povezani s predmetom ugovora i koji su prikladni za određivanje karakteristika tog predmeta.

Član 44

Izveštaji o testiranju, potvrde i drugi načini dokazivanja

1. Javni naručioci mogu da zahtijevaju da ekonomski subjekti predlože da organ za procjenu usklađenosti izradi izvještaj o testiranju ili potvrdu koju izdaje takvi organ kao način dokazivanja usklađenosti sa zahtjevima ili kriterijumima utvrđenim u tehničkim specifikacijama, kriterijumima za dodjelu ili uslovima za izvršenje ugovora.

Ako naručioci zahtijevaju podnošenje potvrda koje sastavljaju posebna tijela za procjenu usklađenosti, oni prihvataju potvrde i drugih ekvivalentnih organa za procjenu usklađenosti.

Za potrebe ovog stava, tijelo za procjenu usklađenosti je tijelo koje sprovodi aktivnosti procjene usklađenosti, uključujući kalibriranje, testiranje, sertifikovanje i inspekciju akreditovano u skladu s Regulativom (EZ) br. 765/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta [\(31\)](#).

2. Javni naručioc i prihvataju druge prikladne načine za dokazivanje takvih zahtjeva osim onih iz stava 1, poput tehničke dokumentacije proizvođača ako odnosni ekonomski subjekat nije imao pristup potvrdama ili izvještajima o testiranju iz stava 1, ili nije u mogućnosti da ih dobije u zatom vremenskom roku, pod uslovom da za nedostatak pristupa nije odgovoran odnosni ekonomski subjekat i pod uslovom da ekonomski subjekat time dokaže da radovi, roba ili usluge koje pruža zadovoljavaju zahtjeve ili kriterijume navedene u tehničkim specifikacijama, kriterijumima dodjele ili uslovima za izvršenje ugovora.

3. Države članice dužne su, na zahtjev, da stave na raspolaganje ostalim državama članicama sve podatke povezane s dokazima i dokumentima koji su dostavljeni u skladu s članom 42 stavom 6, članom 43 stavovima 1 i 2 ovog člana. Nadležni organi države članice u kojoj ekonomski subjekat ima poslovni nastan dostavljaju te podatke u skladu s odredbama člana 86.

Član 45

Varijante

1. Javni naručioc i mogu da dopuste ponuđačima da podnesu varijante ili to mogu od njih da zahtijevaju. U obavještenju o nadmetanju ili, ako se koristi prethodno informativno obavještenje kao sredstvo poziva na nadmetanje, u pozivu na potvrdu interesa javni naručioc i navode dopuštaju li ili zahtijevaju varijante ili ne. Varijante su povezane sa predmetom ugovora.

2. Javni naručioc i koji dopuštaju ili zahtijevaju varijante navode u dokumentaciji o nabavci minimalne zahtjeve koje varijante treba da zadovolje te bilo koje posebne zahtjeve za njihovo podnošenje, posebno ako varijanta može da se podnese isključivo u slučaju kad je podnesena i ponuda koja nije varijanta. Javni naručioc i su takođe dužni da osiguraju da odabrani kriterijumi za dodjelu mogu da se primijene na varijante koje ispunjavaju ove minimalne uslove i na ponude koje zadovoljavaju, a koje nisu varijante.

3. Razmatraju se samo one varijante koje ispunjavaju minimalne zahtjeve koje su utvrdili javni naručioc i.

U postupcima dodjele ugovora o javnoj nabavci robe ili usluga, javni naručioc i koji su dopustili ili zatražili varijante ne mogu da isključe varijantu samo iz razloga što bi, ako bude uspješna, došlo do ugovora o uslugama, a ne do ugovora o javnoj nabavci robe ili ugovora o nabavci robe umjesto ugovora o javnim uslugama.

Član 46

Podjela ugovora u partije

1. Javni naručioc i mogu odlučiti da dodijele ugovor u obliku odvojenih partija te mogu da odrede veličinu i predmet takvih partija.

Javni naručioc, osim u odnosu na ugovore čija je podjela obavezna u skladu sa stavom 4 ovog člana, dostavljaju napomenu o glavnim razlozima za odluku da se ne izvrši podjela u patije, što se uključuje u dokumentaciju o nabavci ili pojedinačni izvještaj iz člana 84.

2. Javni naručioc navode, u obavještenju o nadmetanju ili u pozivu na potvrdu interesa, mogu li ponude da se podnesu za jednu, nekoliko ili za sve partije.

Javni naručioc mogu, čak i ako ponude mogu da se podnesu za nekoliko partija ili sve, da ograniče broj partija koje mogu da se dodijele jednom ponuđaču, pod uslovom da je maksimalan broj partija po ponuđaču naveden u obavještenju o nadmetanju ili u pozivu na potvrdu interesa. Javni naručioc navode u dokumentaciji o nabavci objektivne i nediskriminišuće kriterijume ili pravila koja namjeravaju da primijene kako bi odredili koje će partije biti dodijeljene ako primjena kriterijuma za dodjelu vodi ka tome da se pojedinom ponuđaču dodijeli više partija od najvećeg mogućeg broja.

3. Države članice mogu da odluče da, ako je više od jedne partije dodijeljeno istom ponuđaču, javni naručioc mogu da dodijele ugovore kombinujući nekoliko ili sve partije ako su u obavještenju o nadmetanju ili u pozivu na potvrdu interesa naznačili da rezervišu pravo da tako urade i ako naznače partije ili grupe partija koje se mogu kombinovati.

4. Države članice mogu da stav 1 drugi podstav sprovede zahtjevom za obaveznu dodjelu ugovora u obliku odvojenih partija pod uslovima koje treba odrediti u skladu s njihovim nacionalnim pravom te uzimajući u obzir pravo Unije. U takvim slučajevima primjenjuju se stav 2 prvi podstav te, po potrebi, i stav 3.

Član 47

Određivanje rokova

1. Prilikom određivanja rokova za zaprimanje ponuda i zahtjeva za učešće, javni naručioc moraju posebno da uzmu u obzir složenost ugovora i vrijeme potrebno za izradu ponuda, ne dovodeći u pitanje minimalne rokove utvrđene u članovima od 27 do 31.

2. Ako ponude mogu da se sastave tek nakon obilaska lokacije ili inspekcije na licu mjesta dokumenata koji potvrđuju dokumentaciju o nabavci, rok za zaprimanje ponuda, koji je duži od minimalnog roka utvrđenog u članovima od 27 do 31, utvrđuje se tako da se odnosni ekonomski subjekti mogu upoznati sa svim informacijama potrebnim za sastavljanje ponude.

3. Javni naručioc produžavaju rok za zaprimanje ponuda tako da svi ekonomski subjekti kojih se to tiče mogu biti upoznati sa svim informacijama potrebnim za sastavljanje ponuda u sljedećim slučajevima:

(a) ako, iz bilo kog razloga, dodatne informacije, iako pravobitno zatražene od strane ekonomskog subjekta, nisu stavljene na raspolaganje najkasnije šest dana prije roka određenog za zaprimanje ponuda. U slučaju ubrzanog postupka iz člana 27 stava 3 i člana 28 stava 6, taj period traje četiri dana;

(b) ako su unijete znatne izmjene u dokumentaciju o nabavci.

Produženje roka je srazmjerno važnosti informacije ili izmjene.

Ako dodatne informacije nisu bile pravovremeno zatražene ili ako je njihova važnost s obzirom na pripremu prilagođenih ponuda zanemarljiva, od javnih naručilaca ne zahtijeva se produženje rokova.

Odjeljak 2

Objavljivanje i transparentnost

Član 48

Prethodna informativna obavještenja

1. Javni naručiocu mogu da objelodane svoje namjere planiranih nabavki objavom prethodnog informativnog obavještenja. Ta obavještenja sadrže podatke navedene u Prilogu V dijelu B odjeljku I. Objavljuju ih ili Kancelarija za publikacije Evropske unije ili javni naručiocu na svojim profilima kupca u skladu s tačkom 2b Priloga VIII. Ako su prethodno informativno obavještenje objavili javni naručiocu na svom profilu kupca, oni šalju obavještenje o objavi na svom profilu kupca Kancelariji za publikacije Evropske unije u skladu s Prilogom VIII. Ta obavještenja sadrže podatke navedene u Prilogu V dijelu A.

2. Za ograničene postupke i tenderske postupke uz pregovore, decentralizovani javni naručiocu mogu da koriste prethodno informativno obavještenje kao poziv na nadmetanje u skladu s članom 26 stavom 5, pod uslovom da obavještenje ispunjava sve sljedeće uslove:

- (a) da se posebno odnosi na robu, radove ili usluge koji će biti predmet ugovora koji treba dodijeliti;
- (b) u njemu se navodi da će se ugovor dodijeliti u ograničenom postupku ili u tenderskom postupku uz pregovore bez dalje objave poziva na nadmetanje i njome se pozivaju zainteresovani ekonomski subjekti da iskažu svoj interes;
- (c) da sadrži, osim informacija određenih u Prilogu V dijelu B odjeljku I, informacije utvrđene u Prilogu V dijelu B odjeljku II;
- (d) da je poslato na objavljivanje u periodu između 35 dana i 12 mjeseci prije datuma slanja poziva iz člana 54 stava 1.

Ta se obavještenja ne objavljuju na profilu kupca. Međutim, dodatna objava na nacionalnom nivou u skladu s članom 52, ako postoji, može se objaviti na profilu kupca.

Period obuhvaćen prethodnim informativnim obavještenjem traje najviše 12 mjeseci od datuma slanja obavještenja na objavu. Međutim, u slučaju javnih ugovora za društvene i druge posebne usluge, prethodno informativno obavještenje iz člana 75 stava 1 tačke (b) može da obuhvati period duži od 12 mjeseci.

Član 49

Obavještenje o nadmetanju

Obavještenja o nadmetanju koriste se kao načini pozivanja na nadmetanje za sve postupke, ne dovodeći u pitanje član 26 stav 5 drugi podstav i član 32. Obavještenja o nadmetanju sadrže informacije navedene u Prilogu VI dijelu C i objavljuju se u skladu s članom 51.

Član 50

Obavještenje o dodjeli ugovora

1. Javni naručioc i šalju obavještenje o dodjeli ugovora, koje sadrži ishod postupka nabavke, najkasnije 30 dana nakon sklapanja ugovora ili okvirnog sporazuma koje slijedi odluku o dodjeli ili sklapanju.

Ovi pozivi sadrže informacije navedene u Prilogu V dijelu D i objavljuju se u skladu s članom 51.

2. Ako se poziv na nadmetanje za odnosni ugovor sastavlja u obliku prethodnog indikativnog obavještenja, a javni naručilac odluči da neće dodjeljivati dalje ugovore tokom perioda koji obuhvata prethodna informativna obavještenja, obavještenje o dodjeli ugovora sadrži posebnu naznaku o tome.

U slučaju okvirnih sporazuma sklopljenih u skladu s članom 33, javni naručioc i nisu u obavezi da šalju obavještenje o rezultatima postupka nabavke za svaki ugovor zasnovan na tom sporazumu. Države članice mogu da odluče da javni naručioc i grupišu obavještenja o rezultatima postupka nabavke za ugovore koji se zasnivaju na okvirnom sporazumu na tromjesečnoj osnovi. U tom slučaju šalju grupisana obavještenja u roku 30 dana od završetka svakog tromjesečja.

3. Javni naručioc i šalju obavještenja o rezultatima dodijeljenih ugovora zasnovanih na dinamičkom sistemu nabavke u roku 30 dana od sklapanja svakog ugovora. Oni, međutim, mogu da grupišu takva obavještenja tromjesečno. U tom slučaju šalju grupisana obavještenja u roku 30 dana od završetka svakog kvartala.

4. Određeni podaci o dodjeli ugovora ili o sklapanju okvirnog sporazuma mogu da se ne objave ako bi objava takvih podataka ometala sprovođenje zakona ili na drugi način bila u suprotnosti sa javnim interesom, štetila opravdanim tržišnim interesima određenog ekonomskog subjekta, javnog ili privatnog ili bi mogla da dovede u pitanje poštenu tržišnu konkurenciju među njima.

Član 51

Oblik i način objave obavještenja

1. Obavještenja iz članova 48, 49 i 50 obuhvataju informacije utvrđene u Prilogu V u obliku standardnih obrazaca, uključujući normirane obrasce za ispravke.

Komisija utvrđuje te normirane obrasce implementacionim aktima. Ti implementacioni akti se donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz člana 89 stava 2.

2. Obavještenja iz članova 48, 49 i 50 izrađuju se i prenose električnim sredstvima Kancelariji za publikacije Evropske unije te objavljuju u skladu s Prilogom VIII. Obavještenja se objavljuju najkasnije pet dana nakon što su poslata. Troškove Kancelarije za publikacije Evropske unije za objavljivanje takvih obavještenja snosi Unija.

3. Obavještenja iz članova 48, 49 i 50 objavljuju se u cjelosti na službenom jeziku, odnosno na službenim jezicima institucija Unije koje odabere javni naručilac. Ta jezička verzija ili te jezičke verzije predstavljaju isključivo vjerodostojan tekst odnosno vjerodostojne tekstove. Sažetak važnih elemenata svakog obavještenja objavljuje se na ostalim službenim jezicima institucija Unije.

4. Kancelarija za publikacije Evropske unije osigurava da se cjeloviti tekst i sažetak prethodnog informativnog obavještenja iz člana 48 stava 2 te pozivi na nadmetanje kojima se uspostavlja dinamički sistem nabavke iz člana 34 stava 4 tačke (a) i dalje objavljuju:

(a) u slučaju prethodnog informativnog obavještenja, za period od 12 mjeseci ili do zaprimanja obavještenja o dodjeli ugovora kako je utvrđeno članom 50 u kojem se navodi da se neće dodjeljivati dalji ugovori tokom perioda od 12 mjeseci koji su obuhvaćeni ovim pozivom na nadmetanje. Međutim, u slučaju javnih ugovora za društvene i druge posebne usluge, prethodno informativno obavještenje iz člana 75 stava 1 tačke (b) i dalje se objavljuje sve dok ne prestane njegov prvobitno navedeni period trajanja ili do zaprimanja obavještenja o dodjeli ugovora iz člana 50 u kojem se navodi da se neće dodjeljivati dalji ugovori tokom perioda koji je obuhvaćen pozivom na nadmetanje;

(b) u slučaju poziva na nadmetanje kojim se uspostavlja dinamički sistem nabavke, za period trajanja dinamičkog sistema nabavke.

5. Javni naručioci moraju da budu u mogućnosti da pruže dokaz o datumima slanja obavještenja.

Kancelarija za publikacije Evropske unije javnom naručiocu daje potvrdu o zaprimanju objave i o objavi poslatih podataka, navodeći datum te objave. Takva potvrda predstavlja dokaz o objavi.

6. Javni naručioci mogu da objave obavještenja o javnim ugovorima koji ne podliježu zahtjevima za objavu utvrđenim u ovoj Direktivi pod uslovom da su ta obavještenja poslata Kancelariji za publikacije Evropske unije elektronskim sredstvima u skladu s oblikom i postupkom za prenos koji je naznačen u Prilogu VIII.

Član 52

Objava na nacionalnom nivou

1. Obavještenja iz članova 48, 49 i 50 i njihov sadržaj ne objavljuju se na nacionalnom nivou prije objave na osnovu člana 49. Međutim, objava može da se sprovede na nacionalnom nivou

ako javni naručioc i nisu obaviješteni o objavi u roku od 48 sati nakon potvrde prijema obavještenja u skladu s članom 51.

2. Obavještenja objavljena na nacionalnom nivou sadrže samo podatke iz obavještenja koja se šalju Kancelariji za publikacije Evropske unije ili se objavljuju na profilu kupca, a u njima se obvezno navodi datum slanja obavještenja Kancelariji za publikacije Evropske unije ili datum njene objave na profilu kupca.

3. Prethodna informativna obavještenja ne smiju da se objave na profilu kupca prije slanja obavještenja Kancelariji za publikacije Evropske unije o njihovoj objavi u tom obliku; U njima se navodi datum tog slanja.

Član 53

Elektronska dostupnost dokumentacije o nabavci

1. Javni naručioc i elektronskim sredstvima omogućavaju neograničen, neposredan i besplatan pristup dokumentaciji o nabavci od datuma objave obavještenja u skladu s članom 51 ili od datuma kad je poziv na potvrdu interesa bio poslat. U tekstu obavještenja ili u pozivu na potvrdu interesa navodi se internet adresa na kojoj je dokumentacija o nabavci dostupna.

Ako se neograničen, neposredan i besplatan pristup elektronskim sredstvima do određenih dokumenata za nabavku ne može ponuditi iz nekog razloga navedenog u članu 22 stavu 1a drugom podstavu, naručioc i mogu da naznače u obavještenja ili pozivu na potvrdu interesa da se odnosna dokumentacija o nabavci prosljeđuje drugim sredstvima, a ne elektronskim sredstvima, u skladu sa stavom 2 ovog člana. U tom slučaju vremenski rok za podnošenje ponuda produžava se za pet dana, osim u slučajevima kad postoji hitna situacija propisno opravdana iz članova 27 stava 3, člana 28 stava 6 i iz člana 29 stava 1 četvrtog podstava.

Ako neograničen, neposredan i besplatan pristup elektronskim sredstvima do određene dokumentacije o nabavci ne može da se ponudi jer javni naručioc i namjeravaju da primijene član 21 stav 2 ove Direktive, javni naručioc i naznačuju u obavještenju ili u pozivu na potvrdu interesa mjere koje zahtijevaju u svrhu zaštite povjerljive prirode podataka te kako može da se pristupi odnosnim dokumentima. U tom slučaju vremenski rok za podnošenje ponuda produžava se za pet dana, osim u slučajevima kad postoji hitna situacija propisno opravdana iz članova 27 stava 3, člana 28 stava 6 i iz člana 29 stava 1 četvrtog podstava.

2. Pod uslovom da je to pravovremeno zatraženo, javni naručioc i stavljaju na raspolaganje svim ponuđačima koji učestvuju u postupku nabavke dodatne informacije u vezi sa specifikacijama i sve prapratne dokumente najkasnije šest dana prije roka određenog za zaprimanje ponuda. U slučaju ubrzanog postupka kako stoji u članu 27 stavu 3 i članu 28 stavu 6, taj period traje četiri dana.

Član 54

Pozivi kandidatima

1. U ograničenim postupcima, u postupcima tenderskog dijaloga, partnerstvima za inovacije i tenderskim postupcima uz pregovore, javni naručioc i istovremeno u pisanom obliku pozivaju odabrane učesnike da dostave svoje ponude ili, u slučaju tenderskog dijaloga, da učestvuju u dijalogu.

Ako se koristi prethodno informativno obavještenje kao poziv na nadmetanje u skladu s članom 48 stavom 2, javni naručioc i istovremeno i u pisanom obliku pozivaju ekonomske subjekte koji su izrazili svoj interes da potvrde svoj daljnji interes.

2. U pozivima iz stava 1 ovog člana navodi se elektronska adresa na kojoj je dokumentacija o nabavci direktno dostupna elektronskim sredstvima. Pozivima se prilaže dokumentacija o nabavci, ako ti dokumenti nisu bili podložni neograničenom, direktnom i besplatnom pristupu iz razloga navedenih u članu 53 stavu 1 drugom ili trećem podstavu i ako nisu već na neki drugi način bili dostupni. Pored toga, pozivi iz stava 1 ovog člana uključuju informacije iz Priloga IX.

Član 55

Obavještanje učesnika i ponuđača

1. Javni naručioc i moraju u najkraćem mogućem roku da obavijeste učesnike i ponuđače o odlukama donesenim u vezi sa sklapanjem okvirnog sporazuma, dodjelom ugovora ili prihvatanjem u dinamički sistem nabavke, uključujući i razloge za odluku o tome da se neće sklopiti okvirni sporazum ili da se neće sklopiti ugovor za koji je postojao poziv na nadmetanje, odluku o tome da se ponovno pokreće postupak ili da se ne uvodi dinamički sistem nabavke.

2. Na zahtjev učesnika ili ponuđača javni naručilac, što je prije moguće, a u svakom slučaju u roku od 15 dana od prijema pisanog zahtjeva, obavješta:

- (a) svakog neuspješnog učesnika o razlozima za odbijanje njegovog zahtjeva za učešće;
- (b) svakog neuspješnog ponuđača o razlozima odbijanja njegove ponude, uključujući, za slučajeve navedene u članu 42 stavovima 5 i 6, razloge za svoju odluku o tome da ne postoji ekvivalentnost ili svoju odluku o tome da radovi, roba ili usluge ne ispunjavaju zahtjeve u vezi sa izvođenjem i funkcionalne zahtjeve;
- (c) svakog ponuđača koji je dostavio prihvatljivu ponudu o karakteristikama i relativnim prednostima odabrane ponude, kao i o imenu uspješnog ponuđača ili strana okvirnog sporazuma;
- (d) svakog ponuđača koji je dostavio prihvatljivu ponudu o toku pregovora i dijaloga i njihovom napretku s ponuđačima.

3. Javni naručioc i mogu da odluče da uskrate određene informacije navedene u stavovima 1 i 2, koje se tiču dodjele ugovora, sklapanja okvirnog sporazuma ili prihvatanja u dinamički sistem nabavke ako bi objava takvih informacija ometala sprovođenje zakona ili na neki drugi način bila u suprotnosti s javnim interesima, štetila legitimnim tržišnim interesima određenog ekonomskog subjekta, javnog ili privatnog, ili bi mogla da dovede u pitanje pošteni tržišnu konkurenciju među ekonomskim subjektima.

Odjeljak 3

Izbor učesnika i dodjela ugovora

Član 56

Opšti principi

1. Ugovori se dodjeljuju na osnovu kriterijuma utvrđenih u skladu s članovima od 67 do 69, pod uslovom da je javni naručilac u skladu s članovima od 59a do 61b provjerio da su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- (a) ponuda je u skladu sa zahtjevima, uslovima i kriterijumima utvrđenim u obavještenju o nadmetanju ili u pozivu na potvrdu interesa te u dokumentaciji o nabavci, uzimajući u obzir, po potrebi, član 45;
- (b) ponuda dolazi od ponuđača koji nije isključen u skladu s članom 57 i zadovoljava kriterijume za odabir koje utvrđuje javni naručilac u skladu s članom 58 i, po potrebi, nediskriminišućim pravilima i kriterijumima iz člana 65.

Javni naručioci mogu da odluče da ne dodijele ugovor ponuđaču koji je podnio ekonomski najpovoljniju ponudu ponudu ako utvrde da ta ponuda nije u skladu s primjenljivim obavezama iz člana 18 stava 2.

2. U otvorenim postupcima, javni naručioci mogu da odluče da preispitaju ponude prije provjere odsutnosti razloga za isključenje i ispunjenja kriterijuma za odabir u skladu s članovima od 57 do 64. Ako koriste tu mogućnost, javni naručioci moraju da osiguraju da se provjera odsutnosti razloga za isključenje i ispunjavanja kriterijuma za odabir sprovodi na nepristrasan i transparentan način kako ugovor ne bi bio dodijeljen ponuđaču koji je trebalo da bude isključen u skladu s članom 57 ili ponuđaču koji ne ispunjava kriterijume za odabir koje utvrđuje javni naručilac.

Države članice mogu da isključe primjenu postupka iz prvog podstava ili ograniče njegovu primjenu na određene vrste nabavke ili posebne okolnosti.

3. Ako je informacija ili dokumentacija koju je trebalo da podnese ekonomski subjekat nepotpuna ili se pokaže nepotpunom ili pogrešnom ili ako nedostaju određeni dokumenti, javni naručioci mogu, osim ako je drukčije predviđeno nacionalnim pravom sprovodeći ovu Direktivu; da zahtijevaju od odnosnih ekonomskih subjekata da podnesu, dopune, razjasne ili upotpune nužne informacije ili dokumentaciju u odgovarajućem vremenskom roku, pod uslovom da su ti zahtjevi u potpunom skladu s principima jednakog postupanja i transparentnosti.

4. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s članom 87 u svrhu izmjene spiska iz Priloga X, ako je potrebno, dodavanja novih međunarodnih sporazuma koje su ratifikovale sve države članice ili ako sve države članice nisu više ratifikovale navedene postojeće međunarodne sporazume ili su izmijenjeni na neki drugi način, na primjer s obzirom na njihovu oblast primjene, sadržaj ili naziv.

Odsjek 1

Kriterijumi za kvalitativni odabir

Član 57

Osnove za isključenje

1. Javni naručioc i isključuju ekonomskog subjekta iz učešća u postupku nabavke ako utvrde, provjerom u skladu s članom od 58, 59a i 61, ili na drugi način saznaju da je ekonomski subjekat bio osuđen pravosnažnom presudom iz nekog od sljedećih razloga:

- (a) učešće u kriminalnoj organizaciji kako je definisano članom 2. Okvirne odluke Savjeta 2008/841/PUP (32);
- (b) korupcija, kako je naznačeno u članu 3 Konvencije o borbi protiv korupcije koja uključuje zvaničnike Evropskih zajednica ili zvaničnike država članica Evropske unije (33) i članu 2 stavu 1 Okvirne odluke Savjeta 2003/568/PUP (34) kao i korupcija kako je definisano u nacionalnom pravu javnog naručioca ili ekonomskog subjekta;
- (c) prevara u smislu člana 1 Konvencije koja se odnosi na zaštitu finansijskih interesa Evropskih zajednica (35);
- (d) krivično djelo terorizma kako je definisano u članu 1 ili krivična djela povezana s terorističkim aktivnostima kako je definisano u članu 3 Okvirne odluke Savjeta 2002/475/PUP (36) ili podsticanje, pomaganje, podrška ili pokušaj izvršenja krivičnog djela, kako je navedeno u članu 4 te Okvirne odluke;
- (e) pranje novca ili finansiranje terorizma, kako je definisano u članu 1 Direktive 2005/60/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta (37);
- (f) dječji rad i drugi oblici trgovanja ljudima kako je određeno članom 2 Direktive 2011/36/EU Evropskog parlamenta i Savjeta (38).

Obaveza za isključenjem ekonomskog subjekta takođe se primjenjuje ako je lice osuđeno pravosnažnom presudom član upravnog, upravljačkog ili nadzornog organa tog ekonomskog subjekta ili ima ovlaštenja reprezentacije, donošenja odluka ili nadzora u njemu.

2. Ekonomski subjekat isključuje se iz učešća u postupku nabavke ako javni naručilac sazna da ekonomski subjekat ne poštuje svoje obaveze koje se odnose na plaćanje poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje i ako je to utvrđeno obavezujućom sudskom ili upravnom odlukom u skladu s pravnim odredbama države u kojoj ima sjedište ili s državama članicama javnog naručioca.

Nadalje, javni naručioc i mogu da isključe ili mogu da zatraže od države članice da isključi ekonomski subjekat iz učešća u postupku nabavke ako javni naručilac može odgovarajućim sredstvima da dokaže da ekonomski subjekat ne poštuje svoje obaveze koje se odnose na plaćanje poreza ili doprinosa socijalnog osiguranja.

Ovaj stav se više ne primjenjuje nakon što ekonomski subjekat ispuni svoje obaveze plaćanja ili nakon što sklopi sporazumnu obvezu o plaćanju poreza ili doprinosa socijalnog osiguranja koje duguje, uključujući, po potrebi, sve nastale kamate ili kazne.

3. Države članice mogu da predvide odstupanje od obavezujućeg isključenja navedenog u stavovima 1 i 2 izuzetno, zbog bitnih zahtjeva koji se odnose na javni interes kao što je javno zdravlje ili zaštita životne sredine.

Države članice mogu takođe da predvide odstupanje od tih obavezujućih isključenja iz stava 2 ako bi isključenje bilo jasno nesrazmjerno, naročito ako nisu plaćeni mali iznosi poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje ili ako je ekonomski subjekat bio obaviješten o tačnom iznosu koji duguje nakon neispunjenja svojih obaveza koje se odnose na plaćanje poreza ili doprinosa za socijalno osiguranje u vrijeme u kom nije imao mogućnost preduzimanja mjera predviđenih u stavu 2 trećem podstavu prije isteka roka za zahtijevanje učešća ili, u otvorenim postupcima, roka za podnošenje svoje ponude.

4. Javni naručioci mogu da isključe ili mogu da zatraže od država članica da isključe iz učešća u postupku nabavke bilo koji ekonomski subjekat u bilo kojoj od sljedećih situacija:

- (a) ako javni naručilac može na odgovarajući način da dokaže kršenje primjenljivih obaveza iz člana 18 stava 2;
- (b) ako je ekonomski subjekat u stečaju, insolventan ili u postupku likvidacije, ako njegovom imovinom upravlja stečajni upravnik ili sud, ako je u nagodbi s kreditorima, ako je obustavio poslovne aktivnosti ili je u bilo kakvoj sličnoj situaciji koja proizlazi iz sličnog postupka prema nacionalnim zakonima i propisima;
- (c) ako javni naručilac može da dokaže odgovarajućim sredstvima da je ekonomski subjekat kriv za teški poslovni prekršaj koji dovodi u pitanje njegov integritet;
- (d) ako javni naručilac ima dovoljno vjerodostojnih pokazatelja da je ekonomski subjekat sklopio sporazum s drugim ekonomskim subjektima kojima je cilj narušavanje tržišne konkurencije;
- (e) ako se sukob interesa u smislu člana 21 ne može efikasno ukloniti drugim, manje drastičnim mjerama;
- (f) ako se narušavanje tržišne konkurencije iz prethodnog uključivanja ekonomskog subjekta u pripremu postupka nabavke, kako je navedeno u članu 39a, ne može ukloniti drugim, manje drastičnim mjerama;
- (g) ako ekonomski subjekat pokaže značajne ili trajne nedostatke tokom sprovođenja ključnih zahtjeva iz prethodnog javnog ugovora ili prethodnog ugovora sa sektorskim naručiocem čija je posljedica bila prevremeni raskid tog prethodnog ugovora, naknada štete ili slične sankcije;
- (h) ako je ekonomski subjekat kriv za ozbiljno lažno prikazivanje činjenica pri dostavljanju podataka potrebnih za provjeru odsustva razloga za isključenje ili za ispunjenje kriterijuma za odabir, ako je prikrivio takve informacije ili nije u stanju da priloži dodatne dokumente u skladu s članom 57; ili
- (i) ako je ekonomski subjekat pokušao na nedoličan način da utiče na postupak odlučivanja javnog naručioca, dođe do povjerljivih informacija koje bi mu mogle omogućiti nepoštenu prednost u postupku nabavke ili da pruži netačnu informaciju koja može da ima materijalni uticaj na odluke koje se tiču isključenja, odabira ili dodjele.

Nezavisno od prvog podstava u tački (b), države članice mogu da zahtijevaju ili mogu da stave na raspolaganje mogućnost da javni naručilac, ne isključi ekonomski subjekat koji se nalazi u jednoj od situacija navedenih u toj tački ako javni naručilac utvrdi da će odnosni ekonomski

subjekat biti sposoban da izvrši ugovor, uzimajući u obzir primjenljiva nacionalna pravila i mjere za nastavak poslovanja u slučaju situacija iz tačke (b).

5. Javni naručioci u bilo koje vrijeme tokom postupka isključuju ekonomski subjekat ako se pokaže da se ekonomski subjekat, s obzirom na djela počinjena ili propuštena bilo prije ili tokom postupka, nalazi u nekoj od situacija iz stava 1 i 2.

Javni naručioci mogu u bilo koje vrijeme tokom postupka da isključe ili zatraže od države članice da isključi ekonomski subjekat ako se pokaže da se ekonomski subjekat, s obzirom na djela počinjena ili propuštena bilo prije ili tokom postupka, nalazi u nekoj od situacija iz stava 4.

6. Svaki ekonomski subjekat koji se nalazi u nekoj od situacija iz stava 1 i 4 može da pruži dokaze kako bi dokazao da su mjere koje je preduzeo dovoljne da pokažu njegovu pouzdanost bez obzira na postojanje nekog ključnog razloga za isključenje. Ako se takav dokaz smatra dovoljnim, odnosni ekonomski subjekat neće biti isključen iz postupka nabavke.

U tu svrhu ekonomski subjekat dokazuje da je platio ili preduzeo akciju plaćanja naknade bilo kakve moguće štete prouzrokovane krivičnim djelom ili propustom, da je u potpunosti razjasnio činjenice i okolnosti uz aktivnu saradnju s organima nadležnima za sprovođenje istrage te da je preduzeo konkretne mjere tehničke i organizacione prirode te mjere za osoblje primjerene za sprječavanje daljnjih krivičnih djela ili propusta.

Mjere koje preduzimaju ekonomski subjekti ocjenjuju se uzimajući u obzir težinu i posebne okolnosti krivičnog djela ili propusta. Ako se smatra da su mjere nedovoljne, ekonomski subjekat prima izjavu o razlozima takve odluke.

Ekonomski subjekat koji je pravosnažnom presudom isključen iz učešća u postupku nabavke ili dodjele koncesija nema pravo korištenja mogućnosti iz ovog stava tokom perioda isključenja koje je proizašlo iz takve presude u državi članici u kojoj je presuda na snazi.

7. Države članice, uzimajući u obzir pravo Unije, određuju implementacione uslove za ovaj član zakonima i drugim propisima. One posebno utvrđuju maksimalni period isključenja ako ekonomski subjekat nije preduzeo nikakve mjere navedene u stavu 6 kako bi dokazao njihovu pouzdanost. Ako period isključenja nije utvrđen pravosnažnom presudom, taj period ne može da traje duže od pet godina od datuma izricanja pravosnažne osuđujuće presude u slučajevima iz stava 1 i tri godine od datuma odnosnog događaja u slučajevima iz stava 4.

Član 58

Kriterijumi za odabir

1. Kriterijumi za odabir mogu se odnositi na:

- (a) sposobnost za obavljanje profesionalne djelatnosti;
- (b) ekonomsku i finansijsku sposobnost;
- (c) tehničku i stručnu sposobnost.

Javni naručiocci mogu samo da postave kriterijume iz stava 2, 3 i 4 kao uslove za učešće za ekonomske subjekte. Oni ograničavaju uslove na one koji odgovaraju osiguranju da kandidat ili ponuđač ima pravne i finansijske mogućnosti te tehničke i stručne sposobnosti za izvršenje ugovornih obaveza. Svi uslovi moraju da budu u vezi sa i i srazmjerni sa predmetom ugovora.

2. S obzirom na pogodnost obavljanja stručne aktivnosti, javni naručiocci mogu da zahtijevaju od ekonomskih subjekata da budu upisani u jedan od strukovnih ili privrednih registara koji se vodi u državi članici poslovnog nastana kako je opisano u Prilogu XI ili da budu usklađeni s drugim uslovima određenim u tom Prilogu.

U postupcima nabavke javnih usluga, ako ekonomski subjekti moraju da posjeduju određeno ovlaštenje ili budu članovi određene organizacije kako bi bili u mogućnosti da izvrše odnosne usluge u njihovoj državi porijekla, javni naručilac može od njih da zahtijeva da dokažu posjedovanje takvog ovlaštenja ili članstva.

3. U vezi sa ekonomskom i finansijskom sposobnošću, javni naručiocci mogu da postavite uslove kojima se osigurava da ekonomski subjekti imaju ekonomsku i finansijsku sposobnost potrebnu za izvršenje ugovora. U tu svrhu javni naručiocci mogu naročito da zahtijevaju da ekonomski subjekti imaju određeni minimalni godišnji promet, uključujući određeni minimalni promet u oblasti koja je obuhvaćena ugovorom. Uz to, javni naručiocci mogu da zahtijevaju da ekonomski subjekti dostave informacije o svojim godišnjim finansijskim izvještajima koji pokazuju razmjeru između, na primjer imovine i obaveza. Mogu da zahtijevaju i odgovarajući nivo osiguranja od rizika odgovornosti iz djelatnosti.

Minimalni godišnji promet koji se traži od ekonomskih subjekata ne smije da prelazi dvostruku vrijednost od procijenjene vrijednosti ugovora, osim u opravdanim slučajevima poput onih u vezi sa posebnim rizicima koji su povezani s prirodom radova, usluga ili robe. Javni naručilac navodi glavne razloge za takve zahtjeve u dokumentaciji o nabavci ili u pojedinačnom izvještaju iz člana 84.

Razmjera između, na primjer imovine i obaveza može se uzeti u obzir ako javni naručilac za njih odredi metode i kriterijume u dokumentaciji o nabavci. Takve metode i kriterijumi su transparentni, objektivni i nediskriminišući.

Ako je ugovor podijeljen na partije, ovaj član primjenjuje se na svaku pojedinačnu partiju. Međutim, javni naručilac može da odredi minimalni godišnji promet koji se traži od ekonomskih subjekata upućivanjem na grupe partija u slučaju da uspješni ponuđač dobije nekoliko partija koje se izvršavaju u isto vrijeme.

Kod dodjele ugovora zasnovanih na okvirnom sporazumu po ponovnom pokretanju tendera, uslov za maksimalni godišnji prihod iz drugog podstava ovog stava izračunava se na osnovu očekivane maksimalne veličine određenih ugovora koji će se izvršavati u isto vrijeme ili, ako se to ne zna, na osnovu procijenjene vrijednosti okvirnog sporazuma. U slučaju dinamičkih sistema nabavke, maksimalni godišnji promet iz drugog podstava izračunava se na osnovu očekivane maksimalne veličine određenog ugovora koji treba da se dodijeli na osnovu tog sistema.

4. U vezi sa stručnom i tehničkom sposobnošću, javni naručioci mogu da postave uslove kojima se osigurava da ekonomski subjekti imaju potrebne ljudske i tehničke resurse i iskustvo za obavljanje ugovora na odgovarajućm nivou kvaliteta.

Javni naručioci mogu naročito da zahtijevaju da ekonomski subjekti imaju dovoljnu količinu iskustva što se pokazuje odgovarajućim referencama iz ugovora koje su ranije izvršili. Javni naručilac može da pretpostavi da neki ekonomski subjekat nema potrebnu stručnu sposobnost ako je taj javni naručilac odredio da je ekonomski subjekat u sukobu interesa što može negativno da utiče na izvršenje ugovora.

U postupcima nabavke za robu za koju su potrebni poslovi postavljanja ili ugradnje, usluge ili radovi, stručna sposobnost ekonomskih subjekata za pružanje usluga ili obavljanje instalacija ili poslova može da se procijeni u odnosu na njihove vještine, efikasnost, iskustvo i pouzdanost.

5. Javni naručioci dužni su da naznače potrebne uslove za učešće koji se mogu navesti kao najmanji nivo sposobnosti, uz odgovarajuće načine dokazivanja, u obavještenju o nadmetanju ili u pozivu na potvrdu interesa.

Član 59

Evropska jedinstvena dokumentacija o nabavci

1. U vrijeme dostavljanja zahtjeva za učešće ili ponuda, javni naručioci dužni su da prihvate evropsku jedinstvenu dokumentaciju o nabavci (ESPD) koja se sastoji od ažurirane lične izjave kao preliminarni dokaz umjesto potvrda koje izdaju organi javne vlasti ili treće strane, a kojima se potvrđuje da relevantni ekonomski subjekat ispunjava bilo koji od sljedećih uslova:

- (a) ne nalazi se u jednoj od situacija iz člana 57 u kojoj se ekonomski subjekti isključuju ili se mogu isključiti;
- (b) ispunjava odgovarajuće kriterijume za odabir koji su određeni u skladu s članom 58;
- (c) po potrebi, ispunjava objektivna pravila i kriterijume koji su određeni u skladu s članom 65.

Ako se ekonomski subjekat oslanja na sposobnosti drugih subjekata, u skladu s članom 63, ESPD takođe mora da sadrži podatke iz ovog stava prvog podstava koji se odnose na te subjekte.

ESPD se sastoji od službene izjave ekonomskog subjekta da nema relevantnih osnova za isključenje i/ili da je odgovarajući kriterijum za odabir ispunjen te pruža relevantne informacije koje zahtijeva javni naručilac. Osim toga, ESPD navodi organ javne vlasti ili treću stranu odgovornu za uspostavljanje prpratnog dokumenta i sadrži službenu izjavu da će ekonomski subjekat, na zahtjev i bez odlaganja, moći da dostavi te prpratne dokumente.

Ako javni naručilac može da dobije prpratne dokumente direktno, pristupanjem bazi podataka u skladu sa stavom 5, ESPD mora da sadrži i podatke koji su potrebni u tu svrhu, kao što je internet adresa baze podataka, svi identifikacioni podaci i, po potrebi, izjava o pristanku.

Ekonomski subjekti mogu ponovo da koriste ESPD koji se već koristio u prethodnom postupku nabavke, pod uslovom da potvrde da su podaci koji su u njoj sadržani ispravni.

2. ESPD se sastavlja na osnovu standardnog obrasca. Komisija utvrđuje taj standardni obrazac pomoću implementacionih akata. Navedeni implementacioni akti se donose u skladu s postupkom ispitivanja iz člana 91 stava 3.

ESPD se dostavlja isključivo u elektronskom obliku.

3. Nezavisno od člana 94, Komisija preispituje praktičnu primjenu ESPD-a uzimajući u obzir tehnički razvoj baza podataka u državama članicama i izvještava o njemu Evropski parlament i Savjet do 18. aprila 2017.

Kada je potrebno, Komisija daje predloge za rješenja kojima se optimizuje prekogranični pristup takvim bazama podataka te upotreba potvrda i atesta na unutrašnjem tržištu.

4. Javni naručilac može, u bilo kojem trenutku tokom postupka, da zahtijeva od ponuđača i učesnika da dostave sve ili dijelove propratnih dokumenta ako je to potrebno za pravilno sprovođenje postupka.

Prije dodjele ugovora, javni naručilac zahtijeva od ponuđača kojem je odlučio da dodijeli ugovor, osim kod ugovora koji se zasnivaju na okvirnom sporazumu ako se takvi ugovori sklapaju u skladu s članom 33 stavom 3 ili članom 33 stavom 4 tačkom (a), da podnese ažurne propratne dokumente u skladu s članom 60 i, po potrebi, članom 62. Javni naručilac može da pozove ekonomske subjekte da dopune ili pojašne zaprimljene potvrde u skladu sa članovima 60a i 62.

5. Nezavisno od stava 4, od ekonomskih subjekata neće se zahtijevati da dostave propratne dokumente ili drugu dokaznu dokumentaciju ako javni naručilac ima mogućnost pribavljanja tih potvrda ili relevantnih podataka direktno, pristupanjem besplatnoj nacionalnoj bazi podataka u nekoj državi članici, kao što je nacionalni registar nabavke, virtualni dosije preduzeća, elektronski sistem čuvanja dokumenata ili pretkvalifikacioni sistem.

Nezavisno od stava 4, od ekonomskih subjekata neće se zahtijevati da dostave propratne dokumente ako javni naručilac po dodjeli ugovora ili sklapanju okvirnog sporazuma, već posjeduje te dokumente.

Za potrebe prvog podstava, države članice dužne su da osiguraju da baze podataka koje sadrže relevantne podatke o ekonomskim subjektima i koje su na raspolaganju njihovim javnim naručiocima mogu da budu na raspolaganju, pod istim uslovima, i javnim naručiocima iz ostalih država članica.

6. Države članice stavljaju na raspolaganje i ažuriraju u sistemu e-Certis potpuni spisak baza podataka koje sadrže relevantne podatke o ekonomskim subjektima kojima mogu da pristupe javni naručiocima iz drugih država članica. Države članice dužne su, na zahtjev, da saopšte ostalim državama članice sve podatke u vezi sa bazom podataka iz ovog člana.

Član 60

Načini dokazivanja

1. Javni naručioc i mogu da zahtijevaju potvrde, izjave ili druge načine dokazivanja iz stava 2, 3 i 4 ovog člana i Priloga XII kao dokaz za nepostojanje osnova za isključivanje iz člana 57 i za ispunjavanje kriterijuma za odabir u skladu sa članom 58.

Javni naručioc i ne smiju da zahtijevaju načine dokazivanja osim onih iz ovog člana i iz člana 62. U skladu sa članom 63, ekonomski subjekti mogu da se oslone na bilo koji odgovarajući način kako bi dokazali javnom naručiocu da raspolažu potrebnim resursima.

2. Javni naručioc i dužni su da prihvate sljedeće kao dovoljan dokaz da se nijedan od slučajeva navedenih u članu 57 ne primjenjuje na ekonomski subjekat:

(a) što se tiče stava 1 tog člana, prilaganje izvoda iz odgovarajućeg registra kao što je sudski registar ili, ako to nije moguće, ekvivalentnog dokumenta koji su izdale nadležne sudske ili upravne vlasti u državi članici ili zemlji porijekla ili u zemlji u kojoj je nastanjen ekonomski subjekat i kojim se pokazuje da su ti uslovi zadovoljeni;

(b) što se tiče stava 2. i stava 4. tačke (b) tog člana, potvrdu koju izdaje nadležno organ u odnosnoj državi članici ili zemlji.

Ako odnosna država članica ili zemlja ne izdaje takve dokumente ili potvrde, ili ako oni ne obuhvataju sve slučajeve navedene u stavovima 1 i 2 i stavu 4 tački (b) člana 57, oni mogu da budu zamijenjeni izjavom pod zakletvom ili, u državi članici ili zemlji u kojoj nema odredbi koje se tiču izjava pod zakletvom, svečanom izjavom od strane odnosnog lica ispred nadležne sudske ili upravne vlasti, bilježnika ili nadležnog strukovnog ili privrednog organa u državi članici ili zemlji porijekla ili u državi članici ili zemlji poslovnog nastana ekonomskog subjekta.

Država članica dužna je, po potrebi, da izda službenu izjavu u kojoj se navodi da dokumenti ili potvrde iz ovog stava nisu izdati ili da oni ne obuhvataju sve slučajeve iz člana 57 stava 1 i 2 i stava 4 tačke (b). Takve službene izjave moraju da budu dostupne putem internet baze potvrda (e-Certis) iz člana 61.

3. Dokaz o ekonomskoj i finansijskoj sposobnosti ekonomskog subjekta može, kao opšte pravilo, biti pružen putem jedne ili više potvrda navedenih u Prilogu XII, dijelu I.

Ako, iz bilo kog opravdanog razloga, ekonomski subjekat nije u mogućnosti da predoči potvrde koje javni naručilac zahtijeva, on može da dokaže svoju ekonomsku ili finansijsku sposobnost bilo kojim drugim dokumentom koji javni naručilac smatra prikladnim.

4. Dokaz o tehničkim sposobnostima ekonomskih subjekata može da se pružiti jednim ili više sredstava navedenih u Prilogu XII, dijelu II, u skladu s prirodom, količinom ili važnošću, i namjenom radova, robe ili usluga.

5. Države članice dužne su, na zahtjev, da dostave drugim državama članicama sve informacije u vezi sa osnovama za isključivanje navedenim u članu 57, pogodnost obavljanja profesionalne djelatnosti te finansijske i tehničke sposobnosti ponuđača iz člana 58 kao i sve podatke u vezi sa načinom dokazivanja iz ovog člana.

Član 61

Online sistem potvrda (e-Certis)

1. Radi olakšavanja prekograničnog nadmetanja, države članice dužne su da osiguraju da se podaci u vezi sa potvrdama i drugim oblicima dokazne dokumentacije koji se unose sistem e-Certis koji je uspostavila Komisija stalno ažuriraju.
2. Javni naručioc i mogu da koriste sistem e-Certis te će tražiti prvenstveno one vrste potvrda ili oblika dokazne dokumentacije koji su obuhvaćeni sistemom e-Certis.
3. Komisija stavlja na raspolaganje sve jezičke verzije ESPD-a u sistemu e-Certis.

Član 62

Norme osiguravanja kvaliteta i norme upravljanja životnom sredinom

1. Ako zahtijevaju prilaganje potvrda koje su izdali nezavisni organi, a koje potvrđuju usklađenost ekonomskog subjekta s određenim normama osiguranja kvaliteta, uključujući o dostupnosti za lica s invaliditetom, javni naručioc i navode sisteme osiguranja kvaliteta koji se zasnivaju na relevantnim serijama Evropskih normi koje su potvrdili akreditovani organi. Moraju da priznaju ekvivalentne potvrde organa osnovanih u drugim državama članicama. Takođe moraju da prihvate dokaze o ekvivalentnim mjerama osiguranja kvaliteta ako odnosni ekonomski subjekat nije mogao da priavi takve potvrde u relevantnom roku zbog razloga koji se ne mogu pripisati tom ekonomskom subjektu, pod uslovom da ekonomski subjekat dokaže da su predložene mjere osiguranja kvaliteta usklađene s potrebnim normama osiguranja kvaliteta.
2. Ako javni naručioc i zahtijevaju prilaganje potvrda koje izdaju nezavisna organa, a kojima se potvrđuje usklađenost ekonomskog subjekta s određenim sistemima ili normama za upravljanje životnom sredinom, oni će uputiti na sistem upravljanja životnom sredinom i nezavisnog ocjenjivanja (EMAS) Unije ili na druge sisteme upravljanja životnom sredinom koji se priznaju u skladu s članom 45 Regulative (EZ) br. 1221/2009 ili na norme upravljanja životnom sredinom koje se zasnivaju na odgovarajućim Evropskim ili međunarodnim normama akreditovanih organa. Moraju priznati ekvivalentne potvrde organa osnovanih u drugim državama članicama.

Ako ekonomski subjekat evidentno nema pristup takvim potvrdama, ili ih ne može da ih pribavi u relevantnom roku zbog razloga koji se ne mogu pripisati tom ekonomskom subjektu, javni naručilac mora da prihvati druge dokaze o mjerama upravljanja životnom sredinom ako ekonomski subjekat dokaže da su te mjere ekvivalentne onima u okviru primjenljivog sistema ili standarda upravljanja životnom sredinom.

3. Države članice dužne su, na zahtjev, da stave na raspolaganje ostalim državama članicama, u skladu s članom 86, sve podatke u vezi sa dokumentima koji su dostavljeni kao dokaz o usklađenosti sa standardima kvaliteta i životne sredine iz stava 1 i 2.

Član 63

Oslanjanje na sposobnosti drugih subjekata

1. S obzirom na kriterijume koji su povezani sa ekonomskom i finansijskom sposobnošću kako je određeno u skladu sa članom 58 stavom 3 i kriterijume u vezi sa tehničkom i stručnom sposobnošću kako je određeno u skladu sa članom 58 stavom 4, ekonomski subjekat može da se osloni, po potrebi i za određeni ugovor, na sposobnosti drugih subjekata, bez obzira na to kakva je pravna priroda veze između njih i njega. S obzirom na kriterijume koji su u vezi sa obrazovnim i stručnim kvalifikacijama kako je određeno u dijelu II Prilogu XII tački (f) ili na relevantno stručno iskustvo, ekonomski subjekti mogu da se, međutim, oslone samo na sposobnosti drugih subjekata ako će oni da obave radove ili pruže usluge kod kojih se traže te sposobnosti. Ako ekonomski subjekat želi da se osloni na sposobnosti drugih subjekata, mora da dokaže javnom naručiocu da ima na raspolaganju potrebne resurse, na primjer, dostavljanjem obaveze tih subjekata u tu svrhu.

Javni naručilac dužan je, u skladu s članovima 59, 60 i 61, da provjeri ispunjavaju li subjekti čije sposobnosti namjerava da iskoristi ekonomski subjekat relevantne kriterijume za odabir te postoje li osnovi za isključenje u skladu sa članom 57. Javni naručilac zahtijeva da ekonomski subjekat zamijeni subjekat koji ne zadovoljava relevantni kriterijum za odabir ili za koji postoji obavezujuća osnova za isključenje. Javni naručilac može da zahtijeva ili država članica može da zahtijeva od njega da zahtijeva da ekonomski subjekat zamijeni subjekat za koji postoji neobavezujući osnov za isključenje.

Ako se ekonomski subjekat oslanja na sposobnosti drugih subjekata u vezi sa kriterijumima koji se odnose na ekonomsku i finansijsku sposobnost, naručiocu mogu da zahtijevaju da taj ekonomski subjekat i ti subjekti budu zajednički odgovorni za izvršenje ugovora.

Pod istim uslovima, grupa ekonomskih subjekata navedena u članu 19 stavu 2 može da se osloni na sposobnost članova grupe ili drugih subjekata.

2. U slučaju ugovora o radovima, ugovora o uslugama i poslovima postavljanja ili ugradnje u kontekstu ugovora o nabavi robe, javni naručiocu mogu da zahtijevaju da određene kritične poslove obavlja direktno sam ponuđač, ili ako ponudu dostavlja grupa ekonomskih subjekata iz člana 19 stava 2, učesnik iz te grupe.

Član 64

Službeni spisaki odobrenih ekonomskih subjekata i potvrđivanje od organa osnovanih u skladu sa javnim ili privatnim pravom

1. Države članice mogu da sastave ili održavaju službene spiskove odobrenih izvođača, dobavljača ili pružalaca usluga ili predvide potvrđivanje od organa za potvrđivanje koji zadovoljavaju evropske norme koje se odnose na potvrđivanje u smislu Priloga VII.

One su dužne da obavijeste Komisiju i druge države članice o adresi organa za potvrđivanje ili organa koji je odgovoran za službene spiskove, a na koju treba slati prijave.

2. Države članice prilagođavaju uslove za upis u službene spisakove iz stava 1 i za izdavanje potvrda od strane organa za potvrđivanje odredbama iz ovog odsjeka.

Države članice takođe prilagođavaju navedene uslove članu 63 u pogledu prijave za upis koje podnose ekonomski subjekti koji pripadaju grupi i polažu prava na resurse koje im druga društva u grupi stavljaju na raspolaganje. U takvim slučajevima, ti subjekti moraju da dokažu tijelu koje sastavlja službeni spisak da će imati te resurse na raspolaganju tokom perioda važenja potvrde kojom se potvrđuje njihov upis u službeni spisak i da će tokom tog istog perioda ta društva nastaviti da ispunjavaju uslove kvalitativnog odabira koji su obuhvaćeni službenim spisakom ili potvrdom na koju se subjekti oslanjaju za svoj upis.

3. Ekonomski subjekti koji su upisani u službene spiskove ili koji imaju potvrdu mogu, za svaki ugovor, da podnesu javnom naručiocu potvrdu o upisu koji je izdao nadležni organ ili potvrdu koju je izdao nadležni organ za potvrđivanje.

Te potvrde navode upućivanja koja su omogućila tim ekonomskim subjektima upisivanje u službeni spisak ili dobijanje potvrde i klasifikaciju na tom spisku.

4. Potvrđeni upis u službeni spisak od strane nadležnih organa ili potvrdu koju izdaje organ za potvrđivanje predstavlja pretpostavku o sposobnosti u pogledu uslova kvalitativnog odabira koje obuhvata službeni spisak ili potvrda.

5. Informacija koja može da se zaključi iz upisa u službene spiskove ili potvrde ne može da se neopravdano dovede u pitanje. Što se tiče uplate doprinosa za socijalno osiguranje i poreza, prilikom svake dodjele ugovora se od bilo kojeg upisanog ekonomskog subjekta može zahtijevati dodatna potvrda.

Javni naručioci drugih država članica primjenjuju stav 3 i prvi podstav ovog stava samo u prilog ekonomskim subjektima sa sjedištem u državi članici koja vodi službeni spisak.

6. Zahtijevanje dokaza za kriterijume za kvalitativni odabir koji su obuhvaćeni službenim spisakom ili potvrdom mora da bude u skladu s članom 60 i, po potrebi, članom 62. Za svaki upis ekonomskih subjekata drugih država članica u službeni spisak ili za njihovo potvrđivanje neće se zahtijevati dodatni dokazi ili izjave osim onih koji se zahtijevaju od nacionalnih ekonomskih subjekata.

Ekonomski subjekti mogu u svakom trenutku da zahtijevaju upis u službeni spisak ili izdavanje potvrde. U razumno kratkom period obavještavaju se o odluci organa koji sastavlja službeni spisak ili nadležnog organa za potvrđivanje.

7. Od ekonomskih subjekata iz drugih država članica neće se zahtijevati takav upis ili potvrđivanje kako bi učestvovali u javnom nadmetanju. Javni naručioci priznaju ekvivalentne potvrde organa osnovanih u drugim državama članicama. Takođe prihvataju druga ekvivalentna dokazna sredstva.

8. Države članice dužne su, na zahtjev, da stave na raspolaganje ostalim državama članicama sve podatke u vezi sa dokumentima koji su dostavljeni kao dokaz da ekonomski subjekti ispunjavaju uslove za upis u službeni spisak odobrenih ekonomskih subjekata ili kao dokaz da ekonomski subjekti iz druge države članice imaju ekvivalentnu potvrdu.

Pododjeljak 2

Smanjenje broja učesnika, ponuda i rješenja

Član 65

Smanjenje broja inače kvalifikovanih učesnika koji će se pozvati na učešće

1. U ograničenim postupcima, tenderskim postupcima uz pregovore, postupcima tenderskog dijaloga i partnerstvima za inovacije, javni naručioci mogu da ograniče broj učesnika koji zadovoljavaju kriterijume za odabir i koje će pozvati na dostavu ponude ili na učešće u dijalogu, pod uslovom da na raspolaganju imaju minimalan broj, u skladu sa stavom 2, kvalifikovanih učesnika.

2. U obavještenju o nadmetanju ili u pozivu na potvrdu interesa javni naručioci navode objektivne i nediskriminišuće kriterijume ili pravila koja namjeravaju da primijene, minimalni broj učesnika koje namjeravaju da pozovu i, po potrebi, maksimalni broj.

U ograničenom postupku minimum je pet učesnika. U tenderskom postupku uz pregovore, postupku tenderskog dijaloga i partnerstvu za inovacije minimalni broj učesnika je tri. U svakom slučaju broj pozvanih učesnika mora da bude dovoljan da se osigura istinska konkurencija.

Javni naručioci pozivaju broj učesnika koji je najmanje jednak minimalnom broju. Ipak, ako je broj učesnika koji zadovoljavaju kriterijume za odabir i minimalne nivoe sposobnosti iz člana 58 stava 5 manji od minimalnog broja, javni naručilac može da nastavi postupak pozivanjem učesnika s potrebnim sposobnostima. U kontekstu ovog istog postupka, javni naručilac ne smije da uključi ekonomske subjekte koji nisu podnijeli zahtjev za učešće ili učesnike koji nemaju tražene sposobnosti.

Član 66

Smanjenje broja ponuda i rješenja

Ako se javni naručioci koriste opcijom smanjenja broja ponuda o kojima treba da se pregovara, kako je predviđeno u članu 29 stavu 6, ili smanjenja broja rješenja koja treba razmotriti kako je predviđeno u članu 30 stavu 4, to čine primjenjujući kriterijume za odabir ponuda koji su

navedeni u dokumentaciji o nabavci. U završnoj fazi, broj koji je utvrđen mora da osigura istinsko nadmetanje u onoj mjeri u kojoj postoji dovoljan broj ponuda, rješenja ili kvalifikovanih učesnika.

Pododjeljak 3

Dodjela ugovora

Član 67

Kriterijumi za odabir ponude

1. Ne dovodeći u pitanje nacionalne zakone i druge propise o cijeni određene robe ili naknadi za određene usluge, javni naručioci zasnivaju dodjelu ugovora o javnoj nabavci na ekonomski najpovoljnijoj ponudi.

2. Ekonomski najpovoljnija ponuda sa aspekta javnog naručioca utvrđuje se na osnovu cijene ili troška, primjenom pristupa isplativosti, kao što je trošak životnog vijeka, u skladu s članom 68, te može uključivati najbolju razmjernu između cijene i kvaliteta, koji se ocjenjuje na osnovu kriterijuma, uključujući kvalitativne, ekološke i/ili socijalne aspekte, povezane s predmetom odnosnog javnog ugovora. Ti kriterijumi mogu da obuhvataju, na primjer:

- (a)kvalitet, uključujući tehničku vrijednost, estetske i funkcionalne karakteristike, dostupnost, rješenje za sve korisnike, društvene, ekološke i inovativne karakteristike te trgovanje i uslove trgovanja;
- (b)organizacija, kvalifikacije i iskustvo osoblja angažovanog na izvršenju određenog ugovora, ako kvalitet angažovanog osoblja može značajno da utiče na nivo uspješnosti izvršenja ugovora; ili
- (c)usluga nakon prodaje i tehnička pomoć, uslovi isporuke kao što su datum isporuke, proces isporuke i rok isporuke ili rok izvršenja.

Element troška može biti i u obliku fiksne cijene ili troška na osnovu čega se ekonomski subjekti nadmeću samo po kriterijumima kvaliteta.

Države članice mogu da odrede da javni naručioci ne smiju da koriste samo cijenu ili samo trošak kao jedini kriterijum za dodjelu ili mogu da ograniče njihovu primjenu na određene kategorije javnih naručilaca ili određene vrste ugovora.

3. Smatra se da su kriterijumi za odabir ponude povezani s predmetom javnog ugovora ako se odnose na radove, robu ili usluge koje se pružaju u okviru tog ugovora u bilo kom aspektu i u bilo kojoj fazi njihovog životnog vijeka, uključujući faktore obuhvaćene u:

- (a)određenom postupku proizvodnje, nabavke ili trgovine tim radovima, robom ili uslugama; ili
- (b) određenom postupku za drugu fazu njihovog životnog vijeka,

i onda kada takvi faktori nisu dio njihovog materijalnog sadržaja.

4. Kriterijumi za odabir ponude ne smiju da daju neograničenu slobodu izbora javnom naručiocu. Oni moraju da osiguraju mogućnost efikasnog nadmetanja te moraju biti praćeni specifikacijama kojima se omogućava efikasna provjera informacija koje su pružili ponuđači da bi se procijenilo u kojoj mjeri ponude zadovoljavaju kriterijume za odabir ponuda. U slučaju sumnje, javni naručioc mora da provjere tačnost podataka i dokaza koje su dostavili ponuđači.

5. Javni naručilac mora da navede u dokumentaciji o nabavci relativni ponder koji dodjeljuje svakom kriterijumu koji je odabran u svrhu određivanja ekonomski najpovoljnije ponude, osim kada se on utvrđuje samo na osnovu cijene.

Ti ponderi mogu da se izraze određivanjem raspona s odgovarajućom maksimalnom razlikom.

Ako ponderisanje nije moguće zbog objektivnih razloga, javni naručilac navodi kriterijume od najvažnijeg prema manje važnom.

Član 68

Trošak životnog vijeka

1. Trošak životnog vijeka obuhvata, do relevantnog stepena, sve sljedeće troškove ili dio sljedećih troškova tokom životnog vijeka proizvoda, usluge ili radova:

(a) troškove koje snosi javni naručilac ili drugi korisnici kao što su:

- i. troškovi nabavke;
- ii. troškovi upotrebe kao što je potrošnja energije i drugih resursa;
- iii. troškovi održavanja;
- iv. troškovi kraja životnog vijeka kao što su troškovi prikupljanja i recikliranja;

(b) troškove pripisane ekološkim spoljnim efektima povezanim s proizvodom, uslugom ili radovima tokom njihovog životnog vijeka, ako može da se odredi i provjeri njihova novčana vrijednost; takvi troškovi mogu da uključuju troškove emisije gasova staklene bašte i emisije drugih zagađivača te ostale troškove zbog ublažavanja klimatskih promjena.

2. Ako javni naručioc procjenjuju troškove korištenjem pristupa troškova životnog vijeka, u dokumentaciji o nabavci moraju da navede podatke koje treba da dostave ponuđači i metodu koju će javni naručilac da koristi za određivanje troškova životnog vijeka na osnovu tih podataka.

Metoda koja se koristi za procjenu troškova pripisanih ekološkim spoljnim efektima mora da ispuni sve sljedeće uslove:

- (a) zasniva se na kriterijumima koji mogu objektivno da se provjere i koji nisu diskriminirajući. Posebno, ako nije utvrđena za višekratnu ili trajnu upotrebu, ne smije neopravdano da daje prednost ili stavlja u nepovoljniji položaj određene ekonomske subjekte;
- (b) dostupna je svim zainteresovanim stranama;

(c) tražene podatke mogu, uz razumno nastojanje, da dostave prosječno pažljivi ekonomski subjekti, uključujući ekonomske subjekte iz trećih zemalja koje su strane GPA-a ili drugih međunarodnih sporazuma koji obvezuju Uniju.

3. Kada je zakonodavnim aktom Unije zajednička metoda za izračunavanje troškova životnog vijeka postala obavezna, ta se zajednička metoda primjenjuje na procjenu troškova životnog vijeka.

Spisak takvih zakonodavnih akata i, po potrebi, delegiranih akata koji ih nadopunjavaju nalazi se u Prilogu XIII. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s članom 89 o ažuriranju tog spisaka, ako je ažuriranje spisaka potrebno zbog donošenja novog zakonodavstva kojim se zajednička metoda određuje kao obavezna ili se radi o stavljanju van snage ili izmjenama postojećih pravnih akata.

Član 69

Izuzetno niske ponude

1. Javni naručioc i zahtijevaju od ekonomskih subjekata da objasne cijenu ili trošak predložen u ponudi ako se čini da su ponude izuzetno niske s obzirom na radove, robu ili usluge.

2. Objašnjenja iz stava 1 mogu pogotovo da se odnose na:

- (a) ekonomičnost proizvodnog procesa, pružanja usluga ili u načinu gradnje;
- (b) izabrana tehnička rješenja ili bilo koje izuzetno povoljne uslove dostupne ponuđaču za isporuku proizvoda ili usluga ili za izvođenje radova;
- (c) originalnost radova, robe ili usluga koje nudi ponuđač;
- (d) usklađenost s obavezama iz člana 18 stava 2.;
- (e) usklađenost s obavezama iz člana 71;
- (f) mogućnost da ponuđač dobije državnu podršku.

3. Javni naručilac procjenjuje dostavljene podatke kroz savjetovanje s ponuđačem. On može da odbije ponudu samo ako dostavljeni dokazi ne objašnjavaju na zadovoljavajući način niski predloženi nivo cijene ili troškova, uzimajući u obzir elemente iz stava 2.

Javni naručioc i su dužni da odbiju ponudu ako utvrde da je ponuda izuzetno niska jer ne zadovoljava primjenljive obaveze iz člana 18 stava 2.

4. Ako javni naručilac utvrdi da je ponuda izuzetno niska zato što je ponuđač primio državnu podršku, ponuda smije biti odbijena samo na osnovu toga tek nakon savjetovanja s ponuđačem, ako on nije u mogućnosti da dokaže, u dovoljnoj mjeri u roku određenom od strane javnog naručioca, da je odnosna podrška usklađena s unutrašnjim tržištem u smislu člana 107 UFEU-a. Ako javni naručilac u tim okolnostima odbije ponudu, on o tome obavještava Komisiju.

5. Države članice dužne su, na zahtjev, da pruže drugim državama članicama putem administrativne saradnje sve podatke kojima raspolažu kao što su zakoni, propisi, kolektivni

ugovori koji se generalno primjenjuju ili nacionalne tehničke norme koje se odnose na dostavljene dokaze i dokumente u vezi sa podacima iz stava 2.

POGLAVLJE IV

Izvršenje ugovora

Član 70

Uslovi za izvršenje ugovora

Javni naručioc i mogu da odrede posebne uslove u vezi sa izvršenjem ugovora, pod uslovom da su oni povezani s predmetom ugovora u smislu člana 67 stava 3 i navedeni u pozivu na nadmetanje ili dokumentaciji o nabavci. Ti uslovi mogu da uključuju ekonomske, ekološke, društvene aspekte ili one povezane s inovacijama i zaposlenošću.

Član 71

Podugovaranje

1. Poštovanje obaveza iz člana 18 stava 2 od strane podugovarača osigurava se odgovarajućom mjerom nadležnih nacionalnih organa koji djeluju u okviru svoje odgovornosti i nadležnosti.
2. U dokumentaciji o nabavci javni naručilac može da zahtijeva, ili država članica može od njega da tražiti da zahtijeva, da ponuđač u svojoj ponudi navede dio ugovora koji namjerava da dâ u podugovor trećim stranama i sve predložene podugovarače.
3. Države članice mogu da odrede da, na zahtjev podugovarača i ako to dozvoljava priroda ugovora, javni naručilac prenese dospjela plaćanja direktno na podugovarača za usluge, robu ili radove koje izvodi za ekonomski subjekat kom je dodijeljen javni ugovor (glavni ugovarač). Te mjere mogu uključivati odgovarajuće mehanizme koji glavnom ugovaraču omogućuju ulaganje prigovora na neosnovana plaćanja. Aranžmani koji se odnose na način plaćanja navode se u dokumentaciji o nabavci.
4. Stavovi 1 do 3 ne dovode u pitanje odgovornost glavnog ugovarača.
5. U slučaju ugovora o radovima i s obzirom na usluge koje se pružaju u prostoru pod direktnim nadzorom javnog naručioca, nakon dodjele ugovora i najkasnije nakon što započne izvršenje ugovora, javni naručilac zahtijeva od glavnog ugovarača da naznači javnom naručiocu ime, podatke za kontakt i zakonske predstavnike podugovarača uključenih u te radove ili usluge ako je to poznato u tom trenutku. Javni naručilac od glavnog izvođača traži da obavještava javnog naručioca o svim promjenama u tim podacima za vrijeme trajanja ugovora, kao i o podacima koji se traže za sve nove podugovarače koje on naknadno uključuje u te radove ili usluge.

Nezavisno od prvog podstava, države članice mogu da propišu obvezu dostavljanja traženih podataka direktno glavnom ugovaraču.

Ako je to potrebno za potrebe ovog člana stava 6 tačke (b), uz tražene podatke mogu biti priložene lične izjave podugovarača, kao što je navedeno u članu 59. Implementacionim mjerama u skladu sa stavom 8 ovog člana može da se odredi da podugovarači koji se uključe nakon dodjele ugovora dostavljaju potvrde i druge prpratne dokumente umjesto lične izjave.

Prvi podstav se ne primjenjuje na dobavljače.

Javni naručioc i mogu da prošire ili od njih države članice mogu zahtijevati da prošire obaveze navedene u prvom podstavu na, na primjer:

- (a)ugovore o nabavci robe, na ugovore o uslugama osim onih koji se odnose na usluge koje se pružaju u prostorijama pod direktnim nadzorom javnog naručioca ili na dobavljače uključene u ugovore o radovima ili uslugama;
- (b)podugovarače podugovarača glavnog ugovarača ili na subjekte koji se nalaze niže u podugovaračskom lancu.

6. S ciljem izbjegavanja kršenja obaveza iz člana 18 stava 2, moguće je preduzeti odgovarajuće mjere, kao što su:

- (a)Ako nacionalno pravo države članice predviđa mehanizam zajedničke odgovornosti između podugovarača i glavnog ugovarača, odnosna država članica osigurava primjenu mjerodavnih pravila u skladu s uslovima iz člana 18 stava 2.
- (b)Javni naručioc i mogu, u skladu s članovima 59, 60a i 61, da provjere ili od njih države članice mogu da zatraže da provjere postoji li osnov za isključenje podugovarača u skladu s članom 57. U takvim slučajevima, javni naručilac zahtijeva da ekonomski subjekat zamijeni podugovarača za kog je provjera pokazala da postoji obavezujući osnov za isključenje. Javni naručilac može da zatraži ili od njega država članica može da zatraži da ekonomski subjekat zamijeni podugovarača za kog je provjera pokazala da postoji neobavezujući osnov za isključenje.

7. Države članice mogu da propišu stroža pravila o odgovornosti u okviru nacionalnog prava ili na nižem nivou u okviru nacionalnog prava o direktnim plaćanjima podugovaračima, na primjer određivanjem direktnih plaćanja podugovaračima, a da oni ne moraju sami da zatraže takva direktna plaćanja.

8. Države članice koje odluče da propišu mjere u skladu sa stavovima 3, 5 ili 6 određuju, prema zakonu i drugim propisima te uzimajući u obzir pravo Unije, implementacione uslove za te mjere. Pri tome države članice mogu da ograniče njihovu primjenljivost, na primjer u odnosu na određene vrste ugovora, određene kategorije javnih naručilaca ili ekonomskih subjekata ili na određene iznose.

Član 72

Izmjena ugovora tokom njegovog trajanja

1. Ugovore i okvirne sporazume moguće je mijenjati bez novog postupka nabavke u skladu s ovom Direktivom u svim sljedećim slučajevima:

- (a) ako su izmjene, bez obzira na njihovu novčanu vrijednost, predviđene u prvobitnoj dokumentaciji o nabavci putem jasnih, preciznih i nedvosmislenih revizijskih klauzula, koje mogu uključivati klauzule o izmjeni cijene, ili opcija. U tim klauzulama navodi se opseg i priroda mogućih izmjena ili opcija kao i uslovi u kojima se mogu upotrijebiti. Njima se ne predviđaju izmjene ili opcije koje bi izmijenile ukupnu prirodu ugovora ili okvirnog sporazuma;
- (b) za dodatne radove, usluge ili robu koju isporučuje početni ugovarač, koja se pokazala potrebnom i koja nije uključena u prvobitnu nabavku, ako promjena ugovarača:

- i. nije moguća zbog ekonomskih ili tehničkih razloga, kao što su zahtjevi za međuzamjenljivošću i interoperabilnošću s postojećom opremom, uslugama ili instalacijama koje se nabavljaju u okviru prvobitne nabavke; i
- ii. prouzrokovala bi značajne poteškoće ili znatno udvostručavanje troškova za javnog naručioca.

Međutim, bilo koje povećanje cijene ne smije biti veće od 50 % vrijednosti prvobitnog ugovora. Ako je napravljeno nekoliko uzastopnih izmjena, to se ograničenje primjenjuje na vrijednost svake izmjene. Takve uzastopne izmjene ne smiju da imaju za cilj zaobilaženje ove Direktive;

(c) ako su ispunjeni svi sljedeći uslovi:

- i. do potrebe za izmjenom došlo je zbog okolnosti koje pažljivi javni naručilac nije mogao da predvidi;
- ii. izmjenom se ne mijenja cjelokupna priroda ugovora;
- iii. svako povećanje cijene nije veće od 50 % vrijednosti prvobitnog ugovora ili okvirnog sporazuma. Ako je napravljeno nekoliko uzastopnih izmjena, to ograničenje se primjenjuje na vrijednost svake izmjene. Takve uzastopne izmjene ne smiju da imaju za cilj zaobilaženje ove Direktive;

(d) ako novi ugovarač zamjenjuje onoga kojem je javni naručilac prvobitno dodijelio ugovor usljed:

- i. nedvosmislene revizijske klauzule ili opcije u skladu s tačkom (a);
- ii. opšteg ili djelimičnog nasljeđivanja prvobitnog ugovarača, nakon restrukturiranja preduzeća, uključujući preuzimanje, spajanje, sticanje ili insolventnost, od strane drugog ekonomskog subjekta koji ispunjava prvobitno utvrđene kriterijume za kvalitativni odabir, pod uslovom da to ne znači druge značajne izmjene ugovora te da nema za cilj zaobilaženje primjene ove Direktive; ili
- iii. u slučaju da sam javni naručilac preuzme obaveze glavnog ugovarača prema svojim podugovaračima, ako je takva mogućnost predviđena u nacionalnom zakonodavstvu u skladu s članom 71.;

(e) ako izmjene, bez obzira na njihovu vrijednost, nisu značajne u smislu stava 4.

Javni naručioci koji su izmijenili ugovor u slučajevima navedenima u tačkama (b) i (c) ovog stava objavljuju obavještenje o tome u Službenom listu Evropske unije. Takvo obavještenje sadrži informacije navedene u Prilogu V dijelu G i objavljuje se u skladu s članom 51.

2. Nadalje, bez bilo kakve potrebe za provjerom jesu li ispunjeni uslovi iz stava 4 tačaka od (a) do (d), ugovore je jednako moguće izmijeniti bez potrebe za novim postupkom nabavke u skladu s ovom Direktivom, ako je vrijednost izmjene manja od sljedećih vrijednosti:

- i. od pragova iz člana 4; i
- ii. od 10 % prvobitne vrijednosti ugovora za ugovore o uslugama i nabavci robe i 15 % prvobitne vrijednosti ugovora za ugovore o radovima.

Međutim, izmjena ne smije mijenjati cjelokupnu prirodu ugovora ili okvirnog sporazuma. Ako je napravljeno nekoliko uzastopnih izmjena, vrijednost se procjenjuje na osnovu neto kumulativne vrijednosti uzastopnih izmjena.

3. U svrhu izračunavanja cijene iz ovog člana, stava 2 i stava 1 tačaka (b) i (c), ažurirana cijena je referentna vrijednost kada ugovor uključuje klauzulu o indeksaciji.

4. Izmjena ugovora ili okvirnog sporazuma tokom njegovog trajanja smatra se značajnom u smislu stava 1 tačke (e), ako njome ugovor ili okvirni sporazum postaju značajno različiti po svojoj prirodi od prvobitno zaključenog. U svakom slučaju, ne dovodeći u pitanje stavove 1 i 2, izmjena se smatra značajnom ako je ispunjen jedan ili više od sljedećih uslova:

- (a) izmjenom se unose uslovi koji bi, da su bili dio prvobitnog postupka nabavke, dopustili prihvatanje drugih učesnika od onih koji su prvobitno odabrani ili prihvatanje ponude različite od ponude koja je izvorno prihvaćena ili privlačenje dodatnih učesnika u postupak nabavke;
- (b) izmjenom se mijenja ekonomska ravnoteža ugovora ili okvirnog sporazuma u korist ugovarača na način koji nije predviđen izvornim ugovorom ili okvirnim sporazumom;
- (c) izmjenom se značajno povećava opseg ugovora ili okvirnog sporazuma;
- (d) ako novi ugovarač zamijeni onoga kojem je prvobitno javni naručilac dodijelio ugovor, osim u slučajevima navedenima u stavu 1 tački (d).

5. Novi postupak nabavke zahtijeva se u skladu s ovom Direktivom za druge izmjene odredaba javnog ugovora ili okvirnog sporazuma za vrijeme njegovog trajanja, osim onih navedenih u stavovima 1 i 2.

Član 73

Raskid ugovora

Države članice dužne su da osiguraju da javni naručioci mogu, barem u sljedećim okolnostima i pod uslovima koji su određeni primjenljivim nacionalnim pravom, da raskinu javni ugovor tokom njegovog trajanja ako:

- (a) je ugovor značajno izmijenjen, što bi zahtijevalo novi postupak nabavke na osnovu člana 72;

(b) je u vrijeme dodjele ugovora ugovarač bio u jednoj od situacija iz člana 57 stava 1 te je stoga trebalo da bude isključen iz postupka nabavke;

(c) ugovor nije trebalo dodijeliti ugovaraču u svjetlu ozbiljne povrede obaveza prema Ugovorima i ovoj Direktivi, a koju je proglasio Sud Evropske unije u postupku iz člana 258 UFEU-a.

GLAVA III

POSEBNI REŽIMI NABAVKE

POGLAVLJE I

Društvene i druge posebne usluge

Član 74

Dodjela ugovora za društvene i druge posebne usluge

Javni ugovori za društvene i druge posebne usluge navedene u Prilogu XIV dodjeljuju se u skladu s ovim poglavljem ako je vrijednost ugovora jednaka ili veća od praga navedenog u članu 4 tački (d).

Član 75

Objava obavještenja

1. Javni naručioc koji namjeravaju da dodijele javni ugovor za usluge iz člana 74 objelodanjuju svoju namjeru na bilo koji od sljedećih načina:

(a) putem obavještenja o nadmetanju koje sadrži sve podatke iz Priloga V dijela H u skladu sa standardnim obrascima iz člana 51; ili

(b) putem prethodnog informativnog obavještenja koje se stalno objavljuje i sadrži podatke navedene u Prilogu V dijelu I. Prethodno informativno obavještenje posebno se odnosi na vrste usluga koje će biti predmet ugovora koji će se dodijeliti. Njime mora da se navede da će se ugovori dodijeliti bez dalje objave i pozvati zainteresovane ekonomske subjekte da iskažu svoj interes u pisanom obliku.

Međutim, prvi podstav ne primjenjuje se ako se mogao koristiti pregovarački postupak bez prethodne objave, u skladu članom 32 za dodjelu ugovora o javnim uslugama.

2. Javni naručioc koji su dodijelili javni ugovor o uslugama iz člana 74 objelodanjuju rezultate postupka nabavke putem obavještenja o dodjeli ugovora koje sadrži podatke iz Priloga V dijela J, u skladu sa standardnim obrascima iz člana 51. Oni, međutim, mogu da grupišu takva obavještenja tromjesečno. U tom slučaju šalju grupisana obavještenja u roku 30 dana od završetka svakog kvartala.

3. Komisija utvrđuje standardne obrasce iz stava 1 i 2 ovog člana implementacionim aktima. Ti implementacioni akti se donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz člana 89 stava 2.

4. Obavještenja iz ovog člana objavljuju se u skladu s članom 51.

Član 76

Principi dodjele ugovora

1. Države članice predviđaju nacionalna pravila za dodjelu ugovora koja podliježu ovom poglavlju kako bi se osiguralo da su javni naručioci usklađeni s principima transparentnosti i jednakog postupanja prema ekonomskim subjektima. Države članice imaju slobodu sa odrede proceduralna pravila koja će se primjenljivati ako ta pravila omogućavaju javnim naručiocima da uzmu u obzir posebnosti odnosnih usluga.

2. Države članice dužne su da osiguraju da javni naručioci mogu da uzmu u obzir potrebu za osiguranjem kvaliteta, neprekidnosti, dostupnosti, raspoloživosti i sveobuhvatnosti usluga, posebne potrebe različitih kategorija korisnika, uključujući grupe u nepovoljnom položaju i ranjive grupe, učešće i osnaživanje korisnika te inovativnost. Države članice takođe mogu da predvide da se pružalac usluga bira na osnovu ponude koja predstavlja najbolju razmjenu između cijene i kvaliteta, uzimajući u obzir kriterijume kvaliteta i održivosti za društvene usluge.

Član 77

Rezervisani ugovori za određene usluge

1. Države članice mogu da odrede da javni naručioci mogu za organizacije da rezervišu pravo učešća u postupcima za dodjelu javnih ugovora isključivo za one zdravstvene, društvene i kulturne usluge iz člana 74, koje su obuhvaćene CPV oznakama 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, od 85000000-9 do 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8.

2. Organizacija iz stava 1 ispunjava sve sljedeće uslove:

- (a) njen cilj je ispunjavanje misije javnih usluga, povezane s pružanjem usluga iz stava 1;
- (b) dobit se ponovno ulaže kako bi se ostvario cilj organizacije. Ako se dobit raspodjeljuje ili preraspodjeljuje, to bi trebalo da se zasniva na principu učešća;
- (c) upravljačke ili vlasničke strukture organizacije koja izvršava ugovor zasnivaju se na vlasništvu zaposlenih ili principima učešća ili zahtijevaju aktivno učešće zaposlenih, korisnika ili zainteresovanih strana; i
- (d) odnosni javni naručilac nije dodijelio organizaciji ugovor za odnosne usluge u skladu s ovim članom tokom protekle tri godine.

3. Najduže trajanje ugovora je tri godine.

4. Poziv na nadmetanje mora da upućuje na ovaj član.

5. Nezavisno od člana 92, Komisija ocjenjuje efekte ovog člana i izvještava Evropskom parlamentu i Savjetu do 18. aprila 2019.

POGLAVLJE II

Pravila kojima se uređuju projektni tenderi

Član 78

Oblast primjene

Ovo poglavlje se primjenjuje na:

- (a) projektne tendere organizovane kao dio postupka koji prethodi postupku dodjele ugovora o javnim uslugama;
- (b) projektne tendere s nagradama ili isplatama učesnicima.

U slučajevima iz ovog člana prvog stava tačke (a), prag iz člana 4 izračunava se na osnovu procijenjene vrijednosti bez PDV-a ugovora o javnim uslugama, uključujući moguće nagrade ili isplate učesnicima.

U slučajevima iz ovog člana prvog stava tačke (b), prag se odnosi na ukupni iznos nagrada i plaćanja, uključujući procijenjenu vrijednost bez PDV-a ugovora o javnim uslugama koji bi se kasnije mogli sklopiti na osnovu člana 32 stava 4 ako je javni naručilac objelodanio svoju namjeru da dodijeli takav ugovor u obavještenju o tenderu.

Član 79

Obavještenja

1. Javni naručioci koji namjeravaju da sprovedu projektni tender moraju da objelodane svoju namjeru putem obavještenja o tenderu.

Ako namjeravaju da dodijele naknadni ugovor o uslugama prema članu 32 stavu 4, moraju to da navedu u obavještenju o tenderu.

2. Javni naručioci koji su sproveli projektni tender šalju obavještenje o rezultatima tendera u skladu s članom 51 i moraju da budu u mogućnosti da dokažu datum slanja objave.

Ako bi otkrivanje podataka o rezultatima tendera ometalo sprovođenje zakona, bilo u suprotnosti javnom interesu, štetilo opravdanim tržišnim interesima određenog preduzeća, bilo javnog ili privatnog, ili ako bi moglo da šteti poštenoj tržišnoj konkurenciji između pružalaca usluga, takvi podaci mogu da se ne objave.

3. Obavještenja iz stava 1 i 2 ovog člana objavljuju se u skladu s članom 51 stavovima 2 do 6 i članom 52. Ona moraju da uključuju podatke određene u Prilogu VI dijelovima E i F u obliku standardnih obrazaca.

Komisija utvrđuje standardne obrasce implementacionim aktima. Ti implementacioni akti se donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz člana 89 stava 2.

Član 80

Pravila o organizovanju projektnih tendera i odabiru učesnika

1. Prilikom organizovanja projektnih tendera, javni naručioci primjenjuju postupke koji su prilagođeni odredbama glave I i ovog poglavlja.

2. Pristup učesnika projektnim tenderima ne smije da se ograničava:

(a) upućivanjem na oblast ili dio oblasti države članice;

(b) tako da se, prema pravu države članice u kojoj se organizuje tender, od njih zahtijeva da budu ili fizička ili pravna lica.

3. Ako su projektni tenderi ograničeni na ograničeni broj učesnika, javni naručioci utvrđuju jasne i nediskriminšuće uslove odabira. U svakom slučaju, broj učesnika koji su pozvani na učešće mora da bude dovoljan da se osigura istinska tržišna konkurencija.

Član 81

Sastav komisije za ocjenu

Komisija za ocjenu mora da se sastojati isključivo od fizičkih lica koja su nezavisna od učesnika u tenderu. Ako se od učesnika tendera zahtijeva određena stručna kvalifikacija, najmanje trećina članova komisije za ocjenu mora imati takvu ili ekvivalentnu kvalifikaciju.

Član 82

Odluke komisije za ocjenu

1. Komisija za ocjenu mora biti samostalna u svojim odlukama ili mišljenjima.

2. Planove i projekte koje su dostavili učesnici komisija za ocjenu je dužna da razmatra anonimno i isključivo na osnovu kriterijuma navedenih u obavještenju o tenderu.

3. Komisija za ocjenu je dužna da bilježi svoje rangiranje projekata u izvještaju koji potpisuju njegovi članovi i koji je izrađen prema karakteristikama svakog projekta, uključujući svoje napomene i sve tačke koje je potrebno pojasniti.

4. Anonimnost se mora poštovati sve dok komisija za ocjenu ne donese svoje mišljenje ili odluku.
5. Učesnici mogu da se pozovu, ako je potrebno, da odgovore na pitanja koja je komisija za ocjenu zabilježila u zapisniku kako bi se pojasnili bilo koji aspekti projekata.
6. O dijalogu između članova komisije za ocjenu i učesnika sastavlja se potpuni zapisnik.

GLAVA IV

UPRAVLJANJE

Član 83

Sprovođenje

1. Kako bi se efikasno osiguralo tačno i djelotvorno sprovođenje, države članice osiguravaju da barem zadatke koji su navedeni u ovom članu obavljaju jedno ili više organa, organa ili struktura. One obavještavaju Komisiju o svim organima, organima ili strukturama koje su nadležne za te zadatke.

2. Države članice dužne su da osiguraju nadzor nad primjenom pravila o javnoj nabavci.

Ako nadzorni organi ili strukture uoče, na vlastitu inicijativu ili po zaprimanju informacija, određena kršenja ili sistemske probleme, ovlašteni su za obavještavanje nacionalnih revizorskih organa, sudova ili drugih odgovarajućih organa ili struktura kao što su zaštitnik ljudskih prava, nacionalni parlamenti ili njihovi odbori, o tim problemima.

3. Rezultati aktivnosti nadzora u skladu sa stavom 2 dostupni su javnosti putem odgovarajućih sredstava obavještavanja. Ti rezultati su također dostupni Komisiji. Na primjer, mogu biti uključeni u izvještaje o nadzoru iz drugog podstava ovog stava.

Do 18. aprila 2017, a nakon toga svake tri godine, države članice dostavljaju Komisiji izvještaj o nadzoru koji obuhvata, u zavisnosti od slučaja, podatke o najučestalijim uzrocima pogrešne primjene ili pravne nesigurnosti, uključujući moguće strukturne ili ponovljene probleme u primjeni pravila, o nivou učešća malih i srednjih preduzeća (SME) u javnoj nabavci te o sprečavanju, utvrđivanju i odgovarajućem izvještavanju o slučajevima prevare u javnoj nabavci, korupciji, sukobu interesa i drugim ozbiljnim nepravilnostima.

Komisija može, najviše svake treće godine, da zahtijeva od država članica da dostave podatke o praktičnom sprovođenju nacionalnih strateških politika nabavke.

Za potrebe ovog stava i stava 4 ovog člana, mala i srednja preduzeća smatraju se onima koja su definisana u Preporuci Komisije 2003/361/EZ [\(39\)](#).

Na osnovu zaprimljenih podataka u skladu s ovim stavom, Komisija redovno izdaje izvještaj o sprovođenju i najboljoj praksi nacionalnih politika nabavke na unutrašnjem tržištu.

4. Države članice osiguravaju da:

- (a) su informacije i smjernice za tumačenje i primjenu prava Unije za javnu nabavku dostupne bez naknade kako bi pomogle javnim naručiocima i ekonomskim subjektima, posebno malim i srednjim preduzećima, u pravilnoj primjeni pravila Unije za javnu nabavku; te
- (b) da pomoć bude dostupna javnim naručiocima s obzirom na planiranje i sprovođenje postupaka nabavke.

5. Države članice, ne dovodeći u pitanje opšte postupke i radne metode koje je za svoje komunikaciju i kontakte s državama članicama uspostavila Komisija, određuju referentno mjesto za saradnju s Komisijom u oblasti primjene zakonodavstva o javnoj nabavci.

6. Javni naručioci dužni su, barem tokom trajanja ugovora, da čuvaju kopije svih sklopljenih ugovora čija je vrijednost jednaka ili veća od:

- (a) 1 000 000 EUR u slučaju ugovora o javnoj nabavci robe ili ugovora o javnim uslugama;
- (b) 10 000 000 EUR u slučaju ugovora o javnim radovima.

Javni naručioci dužni su da omogućе pristup tim ugovorima; međutim, pristup određenim dokumentima ili podacima može biti uskraćen u mjeri i uz uslove koji su predviđeni primjenljivim pravilima Unije ili nacionalnim pravilima o pristupu dokumentima i zaštiti podataka.

Član 84

Pojedinačni izvještaji o postupcima za dodjelu ugovora

1. Za svaki ugovor ili okvirni sporazum koji je obuhvaćen ovom Direktivom te svaki put kada se uspostavi dinamički sistem nabavke, javni naručioci sastavljaju pisani izvještaj koji sadrži najmanje sljedeće:

- (a) naziv i adresu javnog naručioca, predmet i vrijednost ugovora, okvirnog sporazuma ili dinamičkog sistema nabavke;
- (b) po potrebi, rezultate kvalitativnog odabira i/ili smanjenje broja u skladu s članovima 65 i 66, i to:
 - i. imena odabranih učesnika ili ponuđača i razloge njihovog odabira;
 - ii. imena odbijenih učesnika ili ponuđača i razloge njihovog odbijanja;
- (c) razloge za odbijanje ponuda za koje se smatra da su izuzetno niske;
- (d) ime uspješnog ponuđača i razloge zašto je njegova ponuda odabrana i, ako je poznato, dio ugovora ili okvirnog sporazuma koji uspješni ponuđač namjerava da dâ u podugovor trećim stranama; te ako je to u tom trenutku poznato, imena podgovarača glavnog ugovarača, ako oni postoje;

- (e) za tenderske postupke uz pregovore i tenderske dijaloge, okolnosti utvrđene u članu 26 koje opravdavaju korištenje tih postupaka;
- (f) za pregovaračke postupke bez prethodne objave, okolnosti iz člana 32 koje opravdavaju korištenje tog postupka;
- (g) po potrebi, razloge za odluku javnog naručioca da ne dodijeli ugovor ili okvirni sporazum ili ne uspostavi dinamički sistem nabavke;
- (h) po potrebi, razloge zašto su korišteni načini komunikacije za podnošenje ponuda različiti od elektronskih;
- (i) kad je primjenljivo, otkrivene sukobe interesa i preduzete naknadne mjere.

Ovaj izvještaj neće se zahtijevati za ugovore koji se zasnivaju na okvirnim ugovorima ako su oni zaključeni u skladu s članom 33 stavom 3 ili članom 33 stavom 4 tačkom (a).

Ako obavještenje o dodjeli ugovora sastavljenog u skladu s članom 50 ili članom 75 stavom 2 sadrži podatke koji se zahtijevaju u ovom stavu, javni naručioci mogu da upute na to obavještenje.

2. Javni naručioci dokumentuju tok svih postupaka nabavke, bez obzira na to sprovode li se elektronskim putem. U tu svrhu, dužni su da osiguraju čuvanje dovoljne dokumentacije za opravdanje odluka koje se donose u svim fazama postupka nabavke, kao što je dokumentacija o komunikaciji s ekonomskim subjektima i internim mišljenjima, pripremi dokumentacije o nabavci, o dijalogu i pregovorima ako ih je bilo, odabiru i dodjeli ugovora. Dokumentacija se čuva barem tri godine od dana dodjele ugovora.

3. O izvještaju ili njegovim glavnim elementima obavještava se Komisija ili nadležni organ, tijela ili strukture iz člana 83, na njihov zahtjev.

Član 85

Nacionalno izvještavanje i statistički podaci

1. Komisija provjerava kvalitet i cjelovitost podataka koji mogu da se izdvoje iz obavještenja iz članova 48, 49, 50, 75 i 79 i koji se objavljuju u skladu s Prilogom VIII.

Ako kvalitet i cjelovitost podataka iz prvog podstava ovog stava nije u skladu s obavezama iz člana 48 stava 1, člana 49, člana 50 stava 1, člana 75 stava 2 i člana 79 stava 3, Komisija zahtijeva dodatne informacije od odnosne države članice. Odnosna država članica dužna je u razumnom roku da dostavi nedostajuće statističke podatke koje zahtijeva Komisija.

2. Do 18. aprila 2017, a nakon toga svake tri godine, države članice prosljeđuju Komisiji statistički izvještaj o nabavci koja bi bila obuhvaćena ovom Direktivom ako bi njena vrijednost premašila relevantni prag utvrđen u članu 4, uz navođenje procjene ukupne zbirne vrijednosti takve nabavke tokom odnosnog perioda. Ta procjena može naročito da se zasniva na podacima koji su dostupni prema nacionalnim zahtjevima za objavu ili prema procjenama zasnovanim na uzorcima.

Taj izvještaj može da se uključi u izvještaj iz člana 83 stava 3.

3. Države članice stavljaju na raspolaganje Komisiji podatke o svojoj institucionalnoj organizaciji u vezi sa primjenom, praćenjem i sprovođenjem ove Direktive, kao i o nacionalnim inicijativama usmjerenim na osiguravanje smjernica za sprovođenje ili pomoć u sprovođenju pravila Unije o javnoj nabavci ili na odgovaranje na izazove koji se pojavljuju u primjeni tih pravila.

Ti podaci mogu da se uključe u izvještaj iz člana 83 stava 3.

Član 86

Administrativna saradnja

1. Države članice se međusobno pomažu i uvode mjere za efikasnu saradnju kako bi se osigurala razmjena podataka o pitanjima iz članova 42, 43, 44, 57, 59, 60, 62, 64 i 69. One osiguravaju povjerljivost podataka koje razmjenjuju.

2. Nadležni organi svih odnosnih država članica razmjenjuju podatke u skladu s pravilima o zaštiti ličnih podataka iz Direktive 95/46/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta [\(40\)](#) i Direktive 2002/58/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta [\(41\)](#).

3. Kako bi se ispitala prikladnost korištenja Informacionog sistema unutrašnjeg tržišta (IMI), uspostavljenog Regulativom (EU) br. 1024/2012 u svrhu razmjene podataka obuhvaćenih ovom Direktivom, mora se pokrenuti pilot-projekat do 18. aprila 2015.

GLAVA V

DELEGIRANA OVLAŠĆENJA, IMPLEMENTACIONA OVLAŠĆENJA I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 87

Izvršavanje ovlašćenja

1. Ovlašćenja za donošenje delegiranih akata dodjeljuju se Komisiji shodno uslovima utvrđenim u ovom članu.

2. Ovlašćenja za donošenje delegiranih akata iz članova 6, 22, 23, 56 i 68 dodjeljuje se Komisiji na neodređeni period počevši od 17. aprila 2014.

3. Evropski parlament ili Savjet u svakom trenutku mogu da opozovu delegiranje ovlašćenja iz članova 6, 22, 23, 56 i 68. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlašćenja koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi efekte dan nakon objave odluke u Službenom listu Evropske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utiče na važenje delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istovremeno saopštava Europskom parlamentu i Savjetu.

5. Delegirani akt donesen na osnovu članova 6, 22, 23, 56 i 68. stupa na snagu samo ako Evropski parlament ili Savjet u roku od dva mjeseca od notifikacije tog akta Evropskom parlamentu i Savjetu na njega ne ulože nikakav progovor ili ako su prije isteka tog roka i Evropski parlament i Savjet obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj rok se produžava za dva mjeseca na inicijativu Evropskog parlamenta ili Savjeta.

Član 88

Hitni postupak

1. Delegirani akti doneseni na osnovu ovog člana odmah stupaju na snagu i primjenjuju se sve dok god nema protivljenja u skladu sa stavom 2. U notifikaciji Evropskom parlamentu i Savjetu o delegiranom aktu navode se razlozi za korištenje hitnog postupka.

2. Evropski parlament ili Savjet mogu da ulože prigovor na delegirani akt u skladu s postupkom iz člana 87 stava 5. U takvom slučaju Komisija odnosi akt stavlja akt van snage odmah nakon obavještenja Evropskog parlamenta ili Savjeta o svojoj odluci o ulaganju prigovora.

Član 89

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Savjetodavni odbor za javnu nabavku osnovan Odlukom Savjeta 71/306/EEZ ([42](#)). Taj odbor je odbor u smislu Regulative (EU) br. 182/2011.

2. Pri pozivanju na ovaj stav primjenjuje se član 4 Regulative (EU) br. 182/2011.

3. Pri pozivanju na ovaj stav primjenjuje se član 5 Regulative (EU) br. 182/2011.

Član 90

Prenošenje i prelazne odredbe

1. Države članice donose zakone i druge propise potrebne za usklađivanje s ovom Direktivom najkasnije do 18. aprila 2016. One Komisiji bez odlaganja dostavljaju tekst navedenih mjera.

2. Nezavisno od stava 1 ovog člana, države članice mogu da odgode primjenu člana 22 stava 1 do 18. oktobra 2018, osim gdje je obavezno korištenje elektronskih načina u skladu s članovima 34, 35 ili 36, članom 37 stavom 3, članom 51 stavom 2 ili članom 53.

Nezavisno od stava 1a ovog člana, države članice mogu da odgode primjenu člana 22 stava 1a za centralna organa za nabavku do 18. aprila 2017.

Ako država članica odluči da odgodi primjenu člana 22 stava 1, ta država članica predviđa da javni naručioci mogu da odaberu između sljedećih načina komunikacije za svu komunikaciju i razmjenu informacija:

- (a) elektronskim načinima u skladu s članom 22.;
- (b) poštom ili putem druge odgovarajuće kurirske službe;
- (c) faksom;
- (d) kombinacijom navedenih načina.

3. Nezavisno od stava 1 ovog člana, države članice mogu da odgode primjenu člana 59 stava 2 drugog podstava do 18. aprila 2018.

4. Nezavisno od stava 1 ovog člana, države članice mogu da odgode primjenu člana 59 stava 5 drugog podstava do 18. oktobra 2018.

5. Nezavisno od stava 1 ovog člana, države članice mogu da odgode primjenu člana 61 stava 2 do 18. oktobra 2018.

6. Kada države članice donose mjere iz stava od 1 do 5, te mjere prilikom njihove službene objave sadrže upućivanje na ovu Direktivu ili se uz njih navodi takvo upućivanje. Načine tog upućivanja određuju države članice.

7. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donose u oblasti na koje se odnosi ova Direktiva.

Član 91

Stavljanja van snage

Direktiva 2004/18/EZ stavlja se van snage s efektom od 18. aprila 2016.

Upućivanja na direktivu stavljenju van snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s tabelom korelacije u Prilogu XV.

Član 92

Preispitivanje

Komisija preispituje ekonomske efekte na unutrašnje tržište, naročito u vezi s faktorima kao što su prekogranična dodjela ugovora i troškovi transakcija, a koji su posljedica primjene pragova koji su utvrđeni članom 4, i o njima izvještavaju Evropski parlament i Savjet do 18. aprila 2019.

Komisija, ako je to moguće i primjereno, razmatra predlaganje povećanja iznosa pragova koji se primjenjuju prema GPA-u tokom sljedećeg kruga pregovora. U slučaju bilo kakve promjene iznosa pragova koji se primjenjuju prema GPA-u, izvještaj je po potrebi praćen predlogom pravnog akta kojim se mijenjaju pragovi određeni u ovoj Direktivi.

Član 93

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Evropske unije.

Član 94

Adresati

Ova Direktiva je upućena državama članicama.

Sačinjeno u Strazburu 26. februara 2014.

za Evropski parlament

predsjednik

M. SCHULZ

za Savjet

predsjednik

D. KOURKOULAS

(1) [SL C 191, 29.6.2012., str. 84.](#)

(2) [SL C 391, 18.12.2012., str. 49.](#)

(3) Stav Evropskog parlamenta od 15. januara 2014. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Savjeta od 11. februara 2014.

(4) Direktiva 2004/17/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 31. marta 2004. o usklađivanju postupaka nabavke subjekata koji djeluju u sektoru vodoprivrede, energetskom i saobraćajnom sektoru te sektoru poštanskih usluga ([SL L 134, 30.4.2004., str. 1.](#)).

(5) Direktiva Evropskog parlamenta i Savjeta 2004/18/EZ od 31. marta 2004. o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnoj nabavci robe te ugovora o javnim uslugama ([SL L 134, 30.4.2004., str. 114.](#)).

(6) Odobreno Odlukom Savjeta 2010/48/EZ od 26. novembra 2009. o sklapanju, u ime Evropske zajednice, Konvencije Ujedinjenih nacija o pravima lica s invaliditetom ([SL L 23, 27.1.2010., str. 35.](#)).

(7) Direktiva 2009/81/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. jula 2009. o usklađivanju postupaka nabavke za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavci robe i ugovore o uslugama koje sklapaju javni naručioci ili naručioci u oblasti dbrane i bezbjednosti te izmjeni direktiva 2004/17/EZ i 2004/18/EZ ([SL L 216, 20.8.2009., str. 76.](#)).

(8) Odluka Savjeta 94/800/EZ od 22. decembra 1994. o sklapanju u ime Evropske zajednice, s obzirom na pitanja iz njene nadležnosti, sporazuma postignutih u Urugvajskom krugu multilateralnih pregovora (1986.–1994.) ([SL L 336, 23.12.1994., str. 1.](#)).

(9) Direktiva 2014/25/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. februara 2014. o nabavci subjekata koji djeluju u sektoru vodoprivrede, energetskom i saobraćajnom sektoru te sektoru poštanskih usluga i stavljanju van snage Direktive 2004/17/EZ (vidjeti str. 243. ovog Službenog lista).

(10) Regulativa (EZ) br. 1370/2007 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. oktobra 2007. o uslugama javnog željezničkog i drumskog prevoza putnika i stavljanju van snage uređaba Savjeta (EEZ) br. 1191/69 i (EEZ) br. 1107/70 ([SL L 315, 3.12.2007., str. 1.](#)).

(11) Direktiva 96/71/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. decembra 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga ([SL L 18, 21.1.1997., str. 1.](#)).

(12) Regulativa (EU) br. 1025/2012 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2012. o evropskoj normativi, o izmjeni direktiva Savjeta 89/686/EEZ i 93/15/EEZ i direktiva 94/9/EZ, 94/25/EZ, 95/16/EZ, 97/23/EZ, 98/34/EZ, 2004/22/EZ, 2007/23/EZ, 2009/23/EZ i 2009/105/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta te o stavljanju van snage Odluke Savjeta 87/95/EEZ i Odluke br. 1673/2006/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta ([SL L 316, 14.11.2012., str. 12.](#)).

(13) Regulativa (EZ) br. 593/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta od 17. juna 2008. o pravu koje se primjenjuje na ugovorne obaveze (Rim I) ([SL L 177, 4.7.2008., str. 6.](#)).

(14) Direktiva Savjeta 89/665/EEZ od 21. decembra 1989. o usklađivanju zakona i drugih propisa u odnosu na primjenu postupaka kontrole na sklapanje ugovora o javnoj nabavci robe i javnim radovima ([SL L 395, 30.12.1989., str. 33.](#)).

(15) Regulativa (EZ) br. 1221/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2009. o dobrovoljnom učešću organizacija u sistemu upravljanja životnom sredinom i nezavisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS) te stavljanju van snage Regulative (EZ) br. 761/2001 i odluka Komisije 2001/681/EZ i 2006/193/EZ ([SL L 342, 22.12.2009., str. 1.](#)).

(16) Direktiva 2009/33/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. aprila 2009. o promovisanju čistih i energetski efikasnih vozila u drumskom prevozu ([SL L 120, 15.5.2009., str. 5.](#)).

(17) [Regulativa \(EZ\) br. 106/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. januara 2008. o programu Zajednice za označavanje energetske efikasnosti za kancelarijsku opremu \(SL L 39, 13.2.2008., str. 1.\)](#).

(18) [Regulativa Savejta \(EEZ, Euratom\) br. 1182/71 od 3. juna 1971. o utvrđivanju pravila koja se primjenjuju na periode, datume i rokove \(SL L 124, 8.6.1971., str. 1.\)](#).

(19) [Regulativa \(EZ\) br. 2195/2002 Evropskog parlamenta i Savejta od 5. novembra 2002. o Jedinstvenom rječniku javne nabavke \(CPV\) \(SL L 340, 16.12.2002., str. 1.\)](#).

(20) [Regulativa \(EU\) br. 1024/2012 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2012. o administrativnoj saradnji putem Informacionog sistema unutrašnjeg tržišta i stavljanju van snage Odluke Komisije 2008/49/EZ \(„Regulativa IMI”\) \(SL L 316 od 14.11.2012., str. 1.\)](#).

(21) [Regulativa \(EZ\) br. 182/2011 Evropskog parlamenta i Savjeta od 16. februara 2011. o utvrđivanju pravila i opštih principa u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem implementacionih ovlašćenja Komisije \(SL L 55, 28.2.2011., str. 13.\)](#).

(22) [Regulativa \(EZ\) br. 1059/2003 Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. maja 2003. o uspostavljanju zajedničkog razvrstavanja prostornih jedinica za statistiku \(NUTS\) \(SL L 154, 21.6.2003., str. 1.\)](#).

(23) [Direktiva 2002/21/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 7. marta 2002. o zajedničkom regulatornom okviru za elektronske komunikacione mreže i usluge \(Okvirna direktiva\) \(SL L 108, 24.4.2002., str. 33.\)](#).

(24) [Direktiva 2010/13/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 10. marta 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizuelnih medijskih usluga \(Direktiva o audiovizuelnim medijskim uslugama\) \(SL L 95, 15.4.2010., str. 1.\)](#).

(25) [Direktiva Savjeta 77/249/EEZ od 22. marta 1977. o olakšavanju efikasnog ostvarivanja slobode pružanja advokatskih usluga \(SL L 78, 26.3.1977., str. 17.\)](#).

(26) [Direktiva 2004/39/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. aprila 2004. o tržištima finansijskih instrumenata te o izmjeni direktiva Savjeta 85/611/EEZ i 93/6/EEZ i Direktive 2000/12/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta te stavljanju van snage Direktive Savjeta 93/22/EEZ \(SL L 145, 30.4.2004., str. 1.\)](#).

(27) [Direktiva 1999/93/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. decembra 1999. o okviru Zajednice za elektronske potpise \(SL L 13, 19.1.2000., str. 12.\)](#).

(28) [Odluka Komisije 2009/767/EZ od 16. oktobra 2009. o utvrđivanju mjera kojima se olakšava upotreba postupaka elektronskim putem preko „jedinstvenih kontaktnih tačaka” u skladu s Direktivom 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o uslugama na unutrašnjem tržištu \(SL L 274, 20.10.2009., str. 36.\)](#).

(29) Odluka Komisije 2011/130/EU od 25. februara 2011. o uspostavljanju minimalnih zahtjeva za prekograničnu obradu dokumenata koje elektronski potpisuju nadležni organi prema Direktivi 2006/123/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta o uslugama na unutrašnjem tržištu (notifikovana pod brojem dokumenta C(2011) 1081) ([SL L 53, 26.2.2011., str. 66.](#)).

(30) Regulativa (EZ) br. 1082/2006 Evropskog parlamenta i Savjeta od 5. jula 2006. o Evropskoj grupaciji za teritorijalnu saradnju (EGTS) ([SL L 210 od 31.7.2006., str. 19.](#)).

(31) Regulativa (EZ) br. 765/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta od 9. jula 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju van snage Regulative (EEZ) br. 339/93 ([SL L 218, 13.8.2008., str. 30.](#)).

(32) Okvirna odluka Savjeta 2008/841/PUP od 24. oktobra 2008. o borbi protiv organizovanog kriminala ([SL L 300, 11.11.2008., str. 42.](#)).

(33) [SL C 195, 25.6.1997., str. 1.](#)

(34) Okvirna odluka Savjeta 2003/568/PUP od 22. jula 2003. o borbi protiv korupcije u privatnom sektoru ([SL L 192, 31.7.2003., str. 54.](#)).

(35) [SL C 316, 27.11.1995., str. 48.](#)

(36) Okvirna odluka Savjeta od 13. juna 2002. o suzbijanju terorizma ([SL L 164, 22.6.2002., str. 3.](#))

(37) Direktiva 2005/60/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 26. oktobra 2005. o sprečavanju korištenja finansijskog sistema u svrhu pranja novca i finansiranja terorizma ([SL L 309, 25.11.2005., str. 15.](#)).

(38) Direktiva 2011/36/EU Evropskog parlamenta i Savejta od 5. aprila 2011. o sprečavanju i suzbijanju trgovanja ljudima i zaštiti njenih žrtava te o zamjeni Okvirne odluke Savjeta 2002/629/PUP ([SL L 101, 15.4.2011., str. 1.](#)).

(39) Preporuka Komisije od 6. maja 2003. o definiciji mikropreduzeća, malih i srednjih preduzeća, ([SL L 124, 20.5.2003., str. 36.](#)).

(40) Direktiva 95/46/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 24. oktobra 1995. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom ličnih podataka i o slobodnom protoku takvih podataka ([SL L 281, 23.11.1995., str. 31.](#)).

(41) Direktiva 2002/58/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 12. jula 2002. o obradi ličnih podataka i zaštiti privatnosti u oblasti elektronskih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektronskim komunikacijama) ([SL L 201, 31.7.2002., str. 37.](#)).

(42) Odluka Savjeta 71/306/EEZ od 26. jula 1971. o osnivanju Savjetodavnog odbora za ugovore o javnim radovima ([SL L 185, 16.8.1971., str. 15.](#)).

PRILOG I

CENTRALNI DRŽAVNI ORGANI

BELGIJA

1. Services publics fédéraux (ministarstva):	1. Federale Overheidsdiensten (ministarstva):
SPF Chancellerie du Premier Ministre;	FOD Kanselarij van de Eerste Minister;
SPF Personnel et Organisation;	FOD Kanselarij Personeel en Organisatie;
SPF Budget et Contrôle de la Gestion;	FOD Budget en Beheerscontrole;
SPF Technologie de l'Information et de la Communication (Fedict);	FOD Informatie- en Communicatietechnologie (Fedict);
SPF Affaires étrangères, Commerce extérieur et Coopération au Développement;	FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking;
SPF Intérieur;	FOD Binnenlandse Zaken;
SPF Finances;	FOD Finansiën;
SPF Mobilité et Transports;	FOD Mobiliteit en Vervoer;
SPF Emploi, Travail et Concertation sociale;	FOD Werkgelegenheid, Arbeid en sociaal overleg
SPF Sécurité Sociale et Institutions publiques de Sécurité Sociale;	FOD Sociale Zekerheid en Openbare Instellingen van sociale Zekerheid
SPF Santé publique, Sécurité de la Chaîne alimentaire et Environnement;	FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu;
SPF Justice;	FOD Justitie;
SPF Economie, PME, Classes moyennes et Energie;	FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie;
Ministère de la Défense;	Ministerie van Landsverdediging;
Service public de programmation sociale, Lutte contre la pauvreté et sociale;	Programmatorische Overheidsdienst Maatschappelijke Integratie, Armoedsbestrijding en sociale Economie;
Service public fédéral de Développement durable;	Programmatorische federale Overheidsdienst Duurzame Ontwikkeling;
Service public fédéral de Politique scientifique;	Programmatorische federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid;
2. Régie des Bâtiments;	2. Regie der Gebouwen;
Office national de Sécurité sociale;	Rijksdienst voor sociale Zekerheid;
Institut national d'Assurance pour travailleurs indépendants	Rijksinstituut voor de sociale Verzekeringen der Zelfstandigen;
Institut national d'Assurance Invalidité;	Maladie-Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering;
Office national des Pensions;	Rijksdienst voor Pensioenen;
Caisse auxiliaire d'Assurance Invalidité;	Maladie-Hulpkas voor Ziekte-en Invaliditeitsverzekering;
Fond des Maladies professionnelles;	Fonds voor Beroepsziekten;
Office national de l'Emploi;	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening

BUGARSKA

Администрация на Народното събрание

Администрация на Президента

Администрация на Министерския съвет

Конституционен съд

Българска народна банка

Министерство на външните работи

Министерство на вътрешните работи

Министерство на държавната администрация и административната реформа

Министерство на извънредните ситуации

Министерство на земеделието и храните

Министерство на здравеопазването

Министерство на икономиката и енергетиката

Министерство на културата

Министерство на образованието и науката

Министерство на околната среда и водите

Министерство на отбраната

Министерство на правосъдието

Министерство на регионалното развитие и благоустройството

Министерство на транспорта

Министерство на труда и социалната политика

Министерство на финансите

Državne agencije, državne komisije, izvršne agencije i drugi državni organi uspostavljeni zakonom ili odlukom Savjeta ministara čija je uloga povezana sa vršenjem izvršnih ovlašćenja:

Агенция за ядрено регулиране

Висшата атестационна комисия

Държавна комисия за енергийно и водно регулиране

Държавна комисия по сигурността на информацията

Комисия за защита на конкуренцията

Комисия за защита на личните данни

Комисия за защита от дискриминация

Комисия за регулиране на съобщенията

Комисия за финансов надзор

Патентно ведомство на Република България

Сметна палата на Република България

Агенция за приватизация

Агенция за следприватизационен контрол

Български институт по метрология

Държавна агенция „Архиви“

Държавна агенция „Държавен резерв и военновременни запаси“

Държавна агенция „Национална сигурност“

Държавна агенция за бежанците

Държавна агенция за българите в чужбина

Държавна агенция за закрила на детето

Държавна агенция за информационни технологии и съобщения

Държавна агенция за метрологичен и технически надзор

Държавна агенция за младежта и спорта

Държавна агенция по горите

Държавна агенция по туризма

Държавна комисия по стоковите борси и тържища

Институт по публична администрация и европейска интеграция

Национален статистически институт

Национална агенция за оценяване и акредитация

Националната агенция за професионално образование и обучение

Национална комисия за борба с трафика на хора

Агенция „Митници”

Агенция за държавна и финансова инспекция

Агенция за държавни вземания

Агенция за социално подпомагане

Агенция за хората с увреждания

Агенция по вписванията

Агенция по геодезия, картография и кадастър

Агенция по енергийна ефективност

Агенция по заетостта

Агенция по обществени поръчки

Българска агенция за инвестиции

Главна дирекция „Гражданска въздухоплавателна администрация”

Дирекция „Материално-техническо осигуряване и социално обслужване” на Министерство на вътрешните работи

Дирекция „Оперативно издирване” на Министерство на вътрешните работи

Дирекция „Финансово-ресурсно осигуряване” на Министерство на вътрешните работи

Дирекция за национален строителен контрол

Държавна комисия по хазарта

Изпълнителна агенция „Автомобилна администрация”

Изпълнителна агенция „Борба с градушките”

Изпълнителна агенция „Българска служба за акредитация”

Изпълнителна агенция „Военни клубове и информация”

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

Изпълнителна агенция „Държавна собственост на Министерството на отбраната”

Изпълнителна агенция „Железопътна администрация”

Изпълнителна агенция „Изпитвания и контролни измервания на въоръжение, техника и имуществва”

Изпълнителна агенция „Морска администрация”

Изпълнителна агенция „Национален филмов център”

Изпълнителна агенция „Пристанищна администрация”

Изпълнителна агенция „Проучване и поддържане на река Дунав”

Изпълнителна агенция „Социални дейности на Министерството на отбраната”

Изпълнителна агенция за икономически анализи и прогнози

Изпълнителна агенция за насърчаване на малките и средни предприятия

Изпълнителна агенция по лекарствата

Изпълнителна агенция по лозата и виното

Изпълнителна агенция по околна среда

Изпълнителна агенция по почвените ресурси

Изпълнителна агенция по рибарство и аквакултури

Изпълнителна агенция по селекция и репродукция в животновъдството

Изпълнителна агенция по сортоизпитване, апробация и семеконтрол

Изпълнителна агенция по трансплантация

Изпълнителна агенция по хидромелиорации

Комисията за защита на потребителите

Контролно-техническата инспекция

Национален център за информация и документация

Национален център по радиобиология и радиационна защита

Национална агенция за приходите

Национална ветеринарномедицинска служба

Национална служба „Полиция”

Национална служба „Пожарна безопасност и защита на населението”

Национална служба за растителна защита

Национална служба за съвети в земеделието

Национална служба по зърното и фуражите

Служба „Военна информация”

Служба „Военна полиция”

Фонд „Републиканска пътна инфраструктура”

Авиоотряд 28

ČEŠKA

Ministerstvo dopravy

Ministerstvo financí

Ministerstvo kultury

Ministerstvo obrany

Ministerstvo pro místní rozvoj

Ministerstvo práce a sociálních věcí

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Ministerstvo spravedlnosti

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo vnitra

Ministerstvo zahraničních věcí

Ministerstvo zdravotnictví

Ministerstvo zemědělství

Ministerstvo životního prostředí

Poslanecká sněmovna PČR

Senát PČR

Kancelář prezidenta

Český statistický úřad

Český úřad zeměměřičský a katastrální

Úřad průmyslového vlastnictví

Úřad pro ochranu osobních údajů

Bezpečnostní informační služba

Národní bezpečnostní úřad

Česká akademie věd

Vězeňská služba

Český báňský úřad

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže

Správa státních hmotných rezerv

Státní úřad pro jadernou bezpečnost

Česká národní banka

Energetický regulační úřad

Úřad vlády České republiky

Ústavní soud

Nejvyšší soud

Nejvyšší správní soud

Nejvyšší státní zastupitelství

Nejvyšší kontrolní úřad

Kancelář Veřejného ochránce práv

Grantová agentura České republiky

Státní úřad inspekce práce

Český telekomunikační úřad

DANSKA

Folketinget

Rigsrevisionen

Statsministeriet

Udenrigsministeriet

Beskæftigelsesministeriet

5 styrelser og institutioner (pet agencija i ustanova)

Domstolsstyrelsen

Finansministeriet

5 styrelser og institutioner (pet agencija i ustanova)

Forsvarsministeriet

5 styrelser og institutioner (pet agencija i ustanova)

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Adskillige styrelser og institutioner, herunder Statens Serum Institut (nekoliko agencija i ustanova, uključujući Statens Serum Institut)

Justitsministeriet

Rigspolitechefen, anklagemyndigheden samt 1 direktorat og et antal styrelser (komesar policije, javni tužilac, jedan direktorat i nekoliko agencija)

Kirkeministeriet

10 stiftsøvrigheder (deset biskupijskih organa)

Kulturministeriet — Ministarstvo kulture

4 styrelser samt et antal statsinstitutioner (četiri odjeljenja i nekoliko ustanova)

Miljøministeriet

5 styrelser (pet agencija)

Ministeriet for Flygtninge, Invandrere og Integration

1 styrelse (jedna agencija)

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

4 direktater og institutioner (četiri direktorata i ustanova)

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

Adskillige styrelser og institutioner, Forskningscenter Risø og Statens uddannelsesbygninger (nekolico agencija i ustanova, uključujući Državnu laboratoriju Risøe te Danske državne kancelarije za istraživanje i obrazovanje)

Skatteministeriet

1 styrelse og institutioner (jedna agencija i nekoliko ustanova)

Velfærdsministeriet

3 styrelser og institutioner (tri agencije i nekoliko ustanova)

Transportministeriet

7 styrelser og institutioner, herunder Øresundsbrokonsortiet (sedam agencija i ustanova, uključujući Øresundsbrokonsortiet)

Undervisningsministeriet

3 styrelser, 4 undervisningsinstitutioner og 5 andre institutioner (tri agencije, četiri obrazovne ustanove, pet drugih ustanova)

Økonomi- og Erhvervsministeriet

Adskilligestyrelser og institutioner (nekolico agencija i ustanova)

Klima- og Energiministeriet

3 styrelse og institutioner (tri agencije i ustanove)

NJEMAČKA

Auswärtiges Amt

Bundeskanzleramt

Bundesministerium für Arbeit und Soziales

Bundesministerium für Bildung und Forschung

Bundesministerium für Ernährung, Landwirtschaft und Verbraucherschutz

Bundesministerium der Finanzen

Bundesministerium des Innern (samo građanska dobra)

Bundesministerium für Gesundheit

Bundesministerium für Familie, Senioren, Frauen und Jugend

Bundesministerium der Justiz

Bundesministerium für Verkehr, Bau und Stadtentwicklung

Bundesministerium für Wirtschaft und Technologie

Bundesministerium für wirtschaftliche Zusammenarbeit und Entwicklung

Bundesministerium der Verteidigung (isključujući robu vojne namjene)

Bundesministerium für Umwelt, Naturschutz und Reaktorsicherheit

ESTONIJA

Vabariigi Presidendi Kantselei;

Eesti Vabariigi Riigikogu;

Eesti Vabariigi Riigikohus;

Riigikontroll;

Õiguskantsler;

Riigikantselei;

Rahvusarhiiv;

Haridus- ja Teadusministeerium;

Justiitsministeerium;

Kaitseministeerium;

Keskkonnaministeerium;

Kultuuriministeerium;

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium;

Põllumajandusministeerium;

Rahandusministeerium;

Siseministeerium;

Sotsiaalministeerium;

Välisministeerium;

Keeleinspeksioon;

Riigiprokuratuur;

Teabeamet;

Maa-amet;

Keskkonnainspeksioon;

Metsakaitse- ja Metsauenduskeskus;

Muinsuskaitseamet;

Patendiamet;

Tarbijakaitseamet;

Riigihangete Amet;

Taimetoodangu Inspeksioon;

Põllumajanduse Registrate ja Informatsiooni Amet;

Veterinaar- ja Toiduamet

Konkurentsiamet;

Maksu –ja Tolliamet;

Statistikaamet;

Kaitsepolitseiamet;

Kodakondsus- ja Migratsiooniamet;

Piirivalveamet;

Politseiamet;

Eesti Kohtuekspertiisi Instituut;

Keskkriminaalpolitsei;

Päästeamet;

Andmekaitse Inspeksioon;

Ravimiamet;

Sotsiaalkindlustusamet;

Tööturuamet;

Tervishoiuamet;

Tervisekaitseinspeksioon;

Tööinspeksioon;

Lennuamet;

Maanteeamet;

Veeteede Amet;

Julgestuspolitsei;

Kaitseressursside Amet;

Kaitseväge Logistikakeskus;

Tehnilise Järelevalve Amet.

IRSKA

President's Establishment

Houses of the Oireachtas — [Parlament]

Department of the Taoiseach — [predsjednik Vlade]

Central Statistics Office

Ministarstvo finansija

Office of the Comptroller and Auditor General

Office of the Revenue Commissioners

Office of Public Works

State Laboratory

Office of the Attorney General

Office of the Director of Public Prosecutions

Valuation Office

Office of the Commission for Public Service Appointments

Public Appointments Service

Office of the Ombudsman

Chief State Solicitor's Office

Department of Justice, Equality and Law Reform

Courts Service

Prisons Service

Office of the Commissioners of Charitable Donations and Bequests

Department of the Environment, Heritage and Local Government

Department of Education and Science

Department of Communications, Energy and Natural Resources

Department of Agriculture, Fisheries and Food

Department of Transport

Department of Health and Children

Department of Enterprise, Trade and Employment

Department of Arts, Sports and Tourism

Department of Defence

Department of Foreign Affairs

Department of Social and Family Affairs

Department of Community, Rural and Gaeltacht — [regije u kojima se govori gelski jezik] Affairs

Arts Council

National Gallery.

GRČKA

Υπουργείο Εσωτερικών;

Υπουργείο Εξωτερικών

Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών;

Υπουργείο Ανάπτυξης;

Υπουργείο Δικαιοσύνης;

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων;

Υπουργείο Πολιτισμού;

Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης;

Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων;

Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας;

Υπουργείο Μεταφορών και Επικοινωνιών;

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων;
Υπουργείο Εμπορικής Ναυτιλίας, Αιγαίου και Νησιωτικής Πολιτικής;
Υπουργείο Μακεδονίας- Θράκης;
Γενική Γραμματεία Επικοινωνίας;
Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης;
Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς;
Γενική Γραμματεία Ισότητας;
Γενική Γραμματεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων;
Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού;
Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας;
Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας;
Γενική Γραμματεία Αθλητισμού;
Γενική Γραμματεία Δημοσίων Έργων;
Γενική Γραμματεία Εθνικής Στατιστικής Υπηρεσίας Ελλάδος;
Εθνικό Συμβούλιο Κοινωνικής Φροντίδας;
Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας;
Εθνικό Τυπογραφείο;
Γενικό Χημείο του Κράτους;
Ταμείο Εθνικής Οδοποιίας;
Εθνικό Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών;
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης;
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης;
Πανεπιστήμιο Αιγαίου;
Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων;

Πανεπιστήμιο Πατρών;
Πανεπιστήμιο Μακεδονίας;
Πολυτεχνείο Κρήτης;
Σιβιτανίδειος Δημόσια Σχολή Τεχνών και Επαγγελμάτων;
Αιγινήτειο Νοσοκομείο;
Αρεταίειο Νοσοκομείο;
Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης;
Οργανισμός Διαχείρισης Δημοσίου Υλικού;
Οργανισμός Γεωργικών Ασφαλίσεων;
Οργανισμός Σχολικών Κτιρίων;
Γενικό Επιτελείο Στρατού;
Γενικό Επιτελείο Ναυτικού;
Γενικό Επιτελείο Αεροπορίας;
Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας;
Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων;
Υπουργείο Εθνικής Άμυνας;
Γενική Γραμματεία Εμπορίου.

ŠPANĪJA

Presidencia de Gobierno

Ministerio de Asuntos Exteriores y de Cooperación

Ministerio de Justicia

Ministerio de Defensa

Ministerio de Economía y Hacienda

Ministerio del Interior

Ministerio de Fomento

Ministerio de Educación, Política Social y Deportes

Ministerio de Industria, Turismo y Comercio

Ministerio de Trabajo e Inmigración

Ministerio de la Presidencia

Ministerio de Administraciones Públicas

Ministerio de Cultura

Ministerio de Sanidad y Consumo

Ministerio de Medio Ambiente y Medio Rural y Marino

Ministerio de Vivienda

Ministerio de Ciencia e Innovación

Ministerio de Igualdad

FRANCUSKA

1. Ministarstva

Services du Premier ministre

Ministère chargé de la santé, de la jeunesse et des sports

Ministère chargé de l'intérieur, de l'outre-mer et des collectivités territoriales

Ministère chargé de la justice

Ministère chargé de la défense

Ministère chargé des affaires étrangères et européennes

Ministère chargé de l'éducation nationale

Ministère chargé de l'économie, des finances et de l'emploi

Secrétariat d'Etat aux transports

Secrétariat d'Etat aux entreprises et au commerce extérieur

Ministère chargé du travail, des relations sociales et de la solidarité

Ministère chargé de la culture et de la communication

Ministère chargé du budget, des comptes publics et de la fonction publique

Ministère chargé de l'agriculture et de la pêche

Ministère chargé de l'enseignement supérieur et de la recherche

Ministère chargé de l'écologie, du développement et de l'aménagement durables

Secrétariat d'Etat à la fonction publique

Ministère chargé du logement et de la ville

Secrétariat d'Etat à la coopération et à la francophonie

Secrétariat d'Etat à l'outre-mer

Secrétariat d'Etat à la jeunesse, des sports et de la vie associative

Secrétariat d'Etat aux anciens combattants

Ministère chargé de l'immigration, de l'intégration, de l'identité nationale et du co-développement

Secrétariat d'Etat en charge de la prospective et de l'évaluation des politiques publiques

Secrétariat d'Etat aux affaires européennes,

Secrétariat d'Etat aux affaires étrangères et aux droits de l'homme

Secrétariat d'Etat à la consommation et au tourisme

Secrétariat d'Etat à la politique de la ville

Secrétariat d'Etat à la solidarité

Secrétariat d'Etat en charge de l'industrie et de la consommation

Secrétariat d'Etat en charge de l'emploi

Secrétariat d'Etat en charge du commerce, de l'artisanat, des PME, du tourisme et des services

Secrétariat d'Etat en charge de l'écologie

Secrétariat d'Etat en charge du développement de la région-capitale

Secrétariat d'Etat en charge de l'aménagement du territoire

2. Ustanove, nezavisni organi i nadležnosti

Présidence de la République

Assemblée Nationale

Sénat

Conseil constitutionnel

Conseil économique et social

Conseil supérieur de la magistrature

Agence française contre le dopage

Autorité de contrôle des assurances et des mutuelles

Autorité de contrôle des nuisances sonores aéroportuaires

Autorité de régulation des communications électroniques et des postes

Autorité de sûreté nucléaire

Autorité indépendante des marchés financiers

Comité national d'évaluation des établissements publics à caractère scientifique, culturel et professionnel

Commission d'accès aux documents administratifs

Commission consultative du secret de la défense nationale

Commission nationale des comptes de campagne et des financements politiques

Commission nationale de contrôle des interceptions de sécurité

Commission nationale de déontologie de la sécurité

Commission nationale du débat public

Commission nationale de l'informatique et des libertés

Commission des participations et des transferts

Commission de régulation de l'énergie

Commission de la sécurité des consommateurs

Commission des sondages

Commission de la transparence financière de la vie politique

Conseil de la concurrence

Conseil des ventes volontaires de meubles aux enchères publiques

Conseil supérieur de l'audiovisuel

Défenseur des enfants

Haute autorité de lutte contre les discriminations et pour l'égalité

Haute autorité de santé

Médiateur de la République

Cour de justice de la République

Tribunal des Conflits

Conseil d'Etat

Cours administratives d'appel

Tribunaux administratifs

Cour des Comptes

Chambres régionales des Comptes

Cours et tribunaux de l'ordre judiciaire (Cour de Cassation, Cours d'Appel, Tribunaux d'instance et Tribunaux de grande instance)

3. Državne javne ustanove

Académie de France à Rome

Académie de marine

Académie des sciences d'outre-mer

Académie des technologies

Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS)

Agence de biomédecine

Agence pour l'enseignement du français à l'étranger

Agence française de sécurité sanitaire des aliments

Agence française de sécurité sanitaire de l'environnement et du travail

Agence Nationale pour la cohésion sociale et l'égalité des chances

Agence nationale pour la garantie des droits des mineurs

Agences de l'eau

Agence Nationale de l'Accueil des Etrangers et des migrations

Agence nationale pour l'amélioration des conditions de travail (ANACT)

Agence nationale pour l'amélioration de l'habitat (ANAH)

Agence Nationale pour la Cohésion Sociale et l'Egalité des Chances

Agence nationale pour l'indemnisation des français d'outre-mer (ANIFOM)

Assemblée permanente des chambres d'agriculture (APCA)

Bibliothèque publique d'information

Bibliothèque nationale de France

Bibliothèque nationale et universitaire de Strasbourg

Caisse des Dépôts et Consignations

Caisse nationale des autoroutes (CNA)

Caisse nationale militaire de sécurité sociale (CNMSS)

Caisse de garantie du logement locatif social

Casa de Velasquez

Centre d'enseignement zootechnique

Centre d'études de l'emploi

Centre d'études supérieures de la sécurité sociale

Centres de formation professionnelle et de promotion agricole

Centre hospitalier des Quinze-Vingts

Centre international d'études supérieures en sciences agronomiques (Montpellier Sup Agro)

Centre des liaisons européennes et internationales de sécurité sociale

Centre des Monuments Nationaux

Centre national d'art et de culture Georges Pompidou

Centre national des arts plastiques

Centre national de la cinématographie

Centre National d'Etudes et d'expérimentation du machinisme agricole, du génie rural, des eaux et des forêts (CEMAGREF)

Centre national du livre

Centre national de documentation pédagogique

Centre national des œuvres universitaires et scolaires (CNOUS)

Centre national professionnel de la propriété forestière

Centre National de la Recherche Scientifique (C.N.R.S)

Centres d'éducation populaire et de sport (CREPS)

Centres régionaux des œuvres universitaires (CROUS)

Collège de France

Conservatoire de l'espace littoral et des rivages lacustres

Conservatoire National des Arts et Métiers

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Paris

Conservatoire national supérieur de musique et de danse de Lyon

Conservatoire national supérieur d'art dramatique

Ecole centrale de Lille

Ecole centrale de Lyon

École centrale des arts et manufactures

École française d'archéologie d'Athènes

École française d'Extrême-Orient

École française de Rome

École des hautes études en sciences sociales

Ecole du Louvre

École nationale d'administration

École nationale de l'aviation civile (ENAC)

École nationale des Chartes

École nationale d'équitation

Ecole Nationale du Génie de l'Eau et de l'environnement de Strasbourg

Écoles nationales d'ingénieurs

Ecole nationale d'ingénieurs des industries des techniques agricoles et alimentaires de Nantes

Écoles nationales d'ingénieurs des travaux agricoles

École nationale de la magistrature

Écoles nationales de la marine marchande

École nationale de la santé publique (ENSP)

École nationale de ski et d'alpinisme

École nationale supérieure des arts décoratifs

École nationale supérieure des arts et techniques du théâtre

École nationale supérieure des arts et industries textiles Roubaix

Écoles nationales supérieures d'arts et métiers

École nationale supérieure des beaux-arts

École nationale supérieure de céramique industrielle

École nationale supérieure de l'électronique et de ses applications (ENSEA)

Ecole nationale supérieure du paysage de Versailles

Ecole Nationale Supérieure des Sciences de l'information et des bibliothécaires

Ecole nationale supérieure de la sécurité sociale

Écoles nationales vétérinaires

École nationale de voile

Écoles normales supérieures

École polytechnique

École technique professionnelle agricole et forestière de Meymac (Corrèze)

École de sylviculture Croigny (Aube)

École de viticulture et d'œnologie de la Tour-Blanche (Gironde)

École de viticulture — Avize (Marne)

Etablissement national d'enseignement agronomique de Dijon

Établissement national des invalides de la marine (ENIM)

Établissement national de bienfaisance Koenigswarter

Établissement public du musée et du domaine national de Versailles

Fondation Carnegie

Fondation Singer-Polignac

Haras nationaux

Hôpital national de Saint-Maurice

Institut des hautes études pour la science et la technologie

Institut français d'archéologie orientale du Caire

Institut géographique national

Institut national de l'origine et de la qualité

Institut national des hautes études de sécurité

Institut de veille sanitaire

Institut National d'enseignement supérieur et de recherche agronomique et agroalimentaire de Rennes

Institut National d'Etudes Démographiques (I.N.E.D)

Institut National d'Horticulture

Institut National de la jeunesse et de l'éducation populaire

Institut national des jeunes aveugles — Pariz

Institut national des jeunes sourds — Bordeaux

Institut national des jeunes sourds — Chambéry

Institut national des jeunes sourds — Metz

Institut national des jeunes sourds — Pariz

Institut national de physique nucléaire et de physique des particules (I.N.P.N.P.P)

Institut national de la propriété industrielle

Institut National de la Recherche Agronomique (I.N.R.A)

Institut National de la Recherche Pédagogique (I.N.R.P)

Institut National de la Santé et de la Recherche Médicale (I.N.S.E.R.M)

Institut national d'histoire de l'art (I.N.H.A.)

Institut national de recherches archéologiques préventives

Institut National des Sciences de l'Univers

Institut National des Sports et de l'Education Physique

Institut national supérieur de formation et de recherche pour l'éducation des jeunes handicapés et les enseignements inadaptés

Instituts nationaux polytechniques

Instituts nationaux des sciences appliquées

Institut national de recherche en informatique et en automatique (INRIA)

Institut national de recherche sur les transports et leur sécurité (INRETS)

Institut de Recherche pour le Développement

Instituts régionaux d'administration

Institut des Sciences et des Industries du vivant et de l'environnement (Agro Pariz Tech)

Institut supérieur de mécanique de Pariz

Institut Universitaires de Formation des Maîtres

Musée de l'armée

Musée Gustave-Moreau

Musée national de la marine

Musée national J.-J.-Henner

Musée du Louvre

Musée du Quai Branly

Muséum National d'Histoire Naturelle

Musée Auguste-Rodin

Observatoire de Pariz

Office français de protection des réfugiés et apatrides

Office National des Anciens Combattants et des Victimes de Guerre (ONAC)

Office national de la chasse et de la faune sauvage

Office National de l'eau et des milieux aquatiques

Office national d'information sur les enseignements et les professions (ONISEP)

Office universitaire et culturel français pour l'Algérie

Ordre national de la Légion d'honneur

Palais de la découverte

Parcs nationaux

Universités

4. Drugi državni javni organi

Union des groupements d'achats publics (UGAP)

Agence Nationale pour l'emploi (A.N.P.E)

Caisse Nationale des Allocations Familiales (CNAF)

Caisse Nationale d'Assurance Maladie des Travailleurs Salariés (CNAMS)

Caisse Nationale d'Assurance-Vieillesse des Travailleurs Salariés (CNAVTS)

HRVATSKA

Hrvatski sabor

Predsjednik Republike Hrvatske

Ured predsjednika Republike Hrvatske

Ured predsjednika Republike Hrvatske po prestanku obnašanja dužnosti

Vlada Republike Hrvatske

uredi Vlade Republike Hrvatske

Ministarstvo gospodarstva

Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova EVROPSKE UNIJE

Ministarstvo finansija

Ministarstvo obrane

Ministarstvo vanjskih i EVROPSKIH poslova

Ministarstvo unutarnjih poslova

Ministarstvo pravosuđa

Ministarstvo uprave

Ministarstvo poduzetništva i obrta

Ministarstvo rada i mirovinskog sistema

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture

Ministarstvo poljoprivrede

Ministarstvo turizma

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode

Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja

Ministarstvo branitelja

Ministarstvo socijalne politike i mladih

Ministarstvo zdravlja

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta

Ministarstvo kulture

državne upravne organizacije

uredi državne uprave u županijama

Ustavni sud Republike Hrvatske

Vrhovni sud Republike Hrvatske

sudovi

Državno sudbeno SAVJET

državna odvjetništva

Državnoadvokatsko SAVJET

pravobraniteljstva

Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabavke

Hrvatska narodna banka

državne agencije i uredi

Državni ured za reviziju

ITALIJA

Organi nadležni za nabavku

Presidenza del Consiglio dei Ministri

Ministero degli Affari Esteri

Ministero dell'Interno

Ministero della Giustizia e Uffici giudiziari (esclusi i giudici di pace)

Ministero della Difesa

Ministero dell'Economia e delle Finanze

Ministero dello Sviluppo Economico

Ministero delle Politiche Agricole, Alimentari e Forestali

Ministero dell'Ambiente, Tutela del Territorio e del Mare

Ministero delle Infrastrutture e dei Trasporti

Ministero del Lavoro, della Salute e delle Politiche Sociali

Ministero dell' Istruzione, Università e Ricerca

Ministero per i Beni e le Attività culturali, comprensivo delle sue articolazioni periferiche

Drugi državni javni organi:

CONSIP (Concessionaria Servizi Informatici Pubblici)

KIPAR

Προεδρία και Προεδρικό Μέγαρο

Γραφείο Συντονιστή Εναρμόνισης

Υπουργικό Συμβούλιο

Βουλή των Αντιπροσώπων

Δικαστική Υπηρεσία

Νομική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Ελεγκτική Υπηρεσία της Δημοκρατίας

Επιτροπή Δημόσιας Υπηρεσίας

Επιτροπή Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας

Γραφείο Επιτρόπου Διοικήσεως

Επιτροπή Προστασίας Ανταγωνισμού

Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου

Γραφείο Προγραμματισμού

Γενικό Λογιστήριο της Δημοκρατίας

Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα

Γραφείο Εφόρου Δημοσίων Ενισχύσεων

Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών

Υπηρεσία Εποπτείας και Ανάπτυξης Συνεργατικών Εταιρειών

Αναθεωρητική Αρχή Προσφύγων

Υπουργείο Άμυνας

Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος

Τμήμα Γεωργίας

Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Τμήμα Δασών

Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης

Μετεωρολογική Υπηρεσία

Τμήμα Αναδασμού

Υπηρεσία Μεταλλείων

Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών

Τμήμα Αλιείας και Θαλάσσιων Ερευνών

Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως

Αστυνομία

Πυροσβεστική Υπηρεσία Κύπρου

Τμήμα Φυλακών

Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού

Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Εργασίας

Τμήμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων

Τμήμα Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας

Κέντρο Παραγωγικότητας Κύπρου

Ανώτερο Ξενοδοχειακό Ινστιτούτο Κύπρου

Ανώτερο Τεχνολογικό Ινστιτούτο

Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας

Τμήμα Εργασιακών Σχέσεων

Υπουργείο Εσωτερικών

Επαρχιακές Διοικήσεις

Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως

Τμήμα Αρχείου Πληθυσμού και Μεταναστεύσεως

Τμήμα Κτηματολογίου και Χωρομετρίας

Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

Πολιτική Άμυνα

Υπηρεσία Μέριμνας και Αποκαταστάσεων Εκτοπισθέντων

Υπηρεσία Ασύλου

Υπουργείο Εξωτερικών

Υπουργείο Οικονομικών

Τελωνεία

Τμήμα Εσωτερικών Προσόδων

Στατιστική Υπηρεσία

Τμήμα Κρατικών Αγορών και Προμηθειών

Τμήμα Δημόσιας Διοίκησης και Προσωπικού

Κυβερνητικό Τυπογραφείο

Τμήμα Υπηρεσιών Πληροφορικής

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού

Υπουργείο Συγκοινωνιών και Έργων

Τμήμα Δημοσίων Έργων

Τμήμα Αρχαιοτήτων

Τμήμα Πολιτικής Αεροπορίας

Τμήμα Εμπορικής Ναυτιλίας

Τμήμα Οδικών Μεταφορών

Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Υπηρεσιών

Τμήμα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών

Υπουργείο Υγείας

Φαρμακευτικές Υπηρεσίες

Γενικό Χημείο

Ιατρικές Υπηρεσίες και Υπηρεσίες Δημόσιας Υγείας

Οδοντιατρικές Υπηρεσίες

Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας

LETONIJA

Ministarstva, sekretarijati ministara nadležni za posebne zadatke te njihove podređene ustanove

Aizsardzības ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Ārlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Bērnu un ģimenes lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Ekonomikas ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Finanšu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Izglītības un zinātnes ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Kultūras ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Satiksmes ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Tieslietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Vides ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Zemkopības ministrija un tās padotībā esošās iestādes

Īpašu uzdevumu ministra sekretariāti un to padotībā esošās iestādes

Satversmes aizsardzības birojs

Druge drāžavne ustanove

Augstākā tiesa

Centrālā vēlēšanu komisija

Finanšu un kapitāla tirgus komisija

Latvijas Banka

Prokuratūra un tās pārraudzībā esošās iestādes

Saeimas kanceleja un tās padotībā esošās iestādes

Satversmes tiesa

Valsts kanceleja un tās padotībā esošās iestādes

Valsts kontrole

Valsts prezidenta kanceleja

Tiesībsarga birojs

Nacionālā radio un televīzijas padome

Citas valsts iestādes, kuras nav ministriju padotībā (drūzei drāzavne ustanove koje nisu podređene ministarstvima)

LITVANIJA

Prezidentūros kancelarija

Seimo kancelarija

Ustanove koje odgovaraju Siemasu [Parlament]: Lietuvos mokslo taryba;

Seimo kontrolierių įstaiga;

Valstybės kontrolė;

Specialiųjų tyrimų tarnyba;

Valstybės saugumo departamentas;

Konkurencijos taryba;

Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras;

Vertybinių popierių komisija;

Ryšių reguliavimo tarnyba;

Nacionalinė sveikatos taryba;

Etninės kultūros globos taryba;

Lygių galimybių kontrolieriaus tarnyba;

Valstybinė kultūros paveldo komisija;

Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga;

Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija;

Valstybinė lietuvių kalbos komisija;

Vyriausioji rinkimų komisija;

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija;

Žurnalistų etikos inspektoriaus tarnyba.

Vyriausybės kanceliarija

Ustanove koje odgovaraju Vyriausybei [Vlada]:

Ginklų fondas;

Informacinės visuomenės plėtros komitetas;

Kūno kultūros ir sporto departamentas;

Lietuvos archyvų departamentas;

Mokestinių ginčų komisija;

Statistikos departamentas;

Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas;

Valstybinė tabako ir alkoholio kontrolės tarnyba;

Viešųjų pirkimų tarnyba;

Narkotikų kontrolės departamentas;

Valstybinė atominės energetikos saugos inspekcija;

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija;

Valstybinė lošimų priežiūros komisija;

Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba;

Vyriausioji administracinių ginčų komisija;

Draudimo priežiūros komisija;

Lietuvos valstybinis mokslo ir studijų fondas;

Lietuvių grįžimo į Tėvynę informacijos centras.

Konstitucinis Teismas

Lietuvos bankas

Aplinkos ministerija

Ustanove u okviru Aplinkos ministerija [Ministarstvo zaštite okoliša]:

Generalinė miškų urėdija;

Lietuvos geologijos tarnyba;

Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba;

Lietuvos standartizacijos departamentas;

Nacionalinis akreditacijos biuras;

Valstybinė metrologijos tarnyba;

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba;

Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija.

Finansų ministerija

Ustanove u okviru Finansų ministerija [Ministarstvo finansija]:

Muitinės departamentas;

Valstybės dokumentų technologinės apsaugos tarnyba;

Valstybinė mokesčių inspekcija;

Finansų ministerijos mokymo centras.

Krašto apsaugos ministerija

Ustanove u okviru Krašto apsaugos ministerija [Ministarstvo nacionalne obrane]:

Antrasis operatyvinių tarnybų departamentas;

Centralizuota finansų ir turto tarnyba;

Karo prievolės administravimo tarnyba;

Krašto apsaugos archyvas;

Krizių valdymo centras;

Mobilizacijos departamentas;

Ryšių ir informacinių sistemų tarnyba;

Infrastruktūros plėtros departamentas;

Valstybinis pilietinio pasipriešinimo rengimo centras.

Lietuvos kariuomenė

Krašto apsaugos sistemos kariniai vienetai ir tarnybos

Kultūros ministerija

Ustanove u okviru Kultūros ministerijos [Ministarstvo kulture]:

Kultūros paveldo departamentas;

Valstybinė kalbos inspekcija.

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija

Ustanove u okviru Socialinės apsaugos ir darbo ministerija [Ministarstvo socijalnog staranja i rada]:

Garantinio fondo administracija;

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba;

Lietuvos darbo birža;

Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba;

Trišalės tarybos sekretoriatas;

Socialinių paslaugų priežiūros departamentas;

Darbo inspekcija;

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdyba;

Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba;

Ginčų komisija;

Techninės pagalbos neįgaliesiems centras;

Neįgaliųjų reikalų departamentas.

Susisiekimo ministerija

Ustanove u okviru Susisiekimo ministerija [Ministarstvo saobraćaja i komunikacija]:

Lietuvos automobilių kelių direkcija;

Valstybinė geležinkelio inspekcija;

Valstybinė kelių transporto inspekcija;

Pasienio kontrolės punktų direkcija.

Sveikatos apsaugos ministerija

Ustanove u okviru Sveikatos apsaugos ministerija [Ministarstvo zdravstva]:

Valstybinė akreditavimo sveikatos priežiūros veiklai tarnyba;

Valstybinė ligonių kasa;

Valstybinė medicininio audito inspekcija;

Valstybinė vaistų kontrolės tarnyba;

Valstybinė teismo psichiatrijos ir narkologijos tarnyba;

Valstybinė visuomenės sveikatos priežiūros tarnyba;

Farmacijos departamentas;

Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras;

Lietuvos bioetikos komitetas;

Radiacinės saugos centras.

Švietimo ir mokslo ministerija

Ustanove u okviru Švietimo ir mokslo ministerija [Ministarstvo prosvjete i nauke]:

Nacionalinis egzaminų centras;

Studijų kokybės vertinimo centras.

Teisingumo ministerija

Ustanove u okviru Teisingumo ministerija [Ministarstvo pravde]:

Kalėjimų departamentas;

Nacionalinė vartotojų teisių apsaugos taryba;

Europos teisės departamentas.

Ūkio ministerija

Ustanove u okviru Ūkio ministerija [Ministarstvo ekonomije]:

Įmonių bankroto valdymo departamentas;

Valstybinė energetikos inspekcija;

Valstybinė ne maisto produktų inspekcija;

Valstybinis turizmo departamentas.

Užsienio reikalų ministerija

Diplomatinės atstovybės ir konsulinės įstaigos užsienyje bei atstovybės prie tarptautinių organizacijų

Vidaus reikalų ministerija

Ustanove u okviru Vidaus reikalų ministerija [Ministarstvo unutrašnjih poslova]:

Asmens dokumentų išrašymo centras;

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba;

Gyventojų registro tarnyba;

Policijos departamentas;

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas;

Turto valdymo ir ūkio departamentas;

Vadovybės apsaugos departamentas;

Valstybės sienos apsaugos tarnyba;

Valstybės tarnybos departamentas;

Informatikos ir ryšių departamentas;

Migracijos departamentas;

Sveikatos priežiūros tarnyba;

Bendrasis pagalbos centras.

Žemės ūkio ministerija

Ustanove u okviru Žemės ūkio ministerija [Ministarstvo poljoprivrede]:

Nacionalinė mokėjimo agentūra;

Nacionalinė žemės tarnyba;

Valstybinė augalų apsaugos tarnyba;

Valstybinė gyvulių veislininkystės priežiūros tarnyba;

Valstybinė sėklų ir grūdų tarnyba;

Žuvininkystės departamentas

Teismai [Sudovi]:

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas;

Lietuvos apeliacinis teismas;

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas;

apygardų teismai;

apygardų administraciniai teismai;

apylinkių teismai;

Nacionalinė teismų administracija

Generalinė prokuratūra

Druga organa centralne javne uprave (institucijos [institucije], įstaigos [ustanove], tarnybos [agencije])

Aplinkos apsaugos agentūra;

Valstybinė aplinkos apsaugos inspekcija;

Aplinkos projektų valdymo agentūra;

Miško genetinių išteklių, sėklų ir sodmenų tarnyba;

Miško sanitarinės apsaugos tarnyba;

Valstybinė miškotvarkos tarnyba;

Nacionalinis visuomenės sveikatos tyrimų centras;

Lietuvos AIDS centras;

Nacionalinis organų transplantacijos biuras;

Valstybinis patologijos centras;

Valstybinis psichikos sveikatos centras;

Lietuvos sveikatos informacijos centras;

Slaugos darbuotojų tobulinimosi ir specializacijos centras;

Valstybinis aplinkos sveikatos centras;

Respublikinis mitybos centras;

Užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės centras;

Trakų visuomenės sveikatos priežiūros ir specialistų tobulinimosi centras;

Visuomenės sveikatos ugdymo centras;

Muitinės kriminalinė tarnyba;

Muitinės informacinių sistemų centras;

Muitinės laboratorija;

Muitinės mokymo centras;

Valstybinis patentų biuras;

Lietuvos teismo ekspertizės centras;

Centrinė hipotekos įstaiga;

Lietuvos metrologijos inspekcija;

Civilinės aviacijos administracija;

Lietuvos saugios laivybos administracija;

Transporto investicijų direkcija;

Valstybinė vidaus vandenų laivybos inspekcija;

Pabėgėlių priėmimo centras

LUKSEMBURG

Ministère d'Etat

Ministère des Affaires Etrangères et de l'Immigration

Ministère de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement Rural

Ministère des Classes moyennes, du Tourisme et du Logement

Ministère de la Culture, de l'Enseignement Supérieur et de la Recherche

Ministère de l'Economie et du Commerce extérieur

Ministère de l'Education nationale et de la Formation professionnelle

Ministère de l'Egalité des chances

Ministère de l'Environnement

Ministère de la Famille et de l'Intégration

Ministère des Finances

Ministère de la Fonction publique et de la Réforme administrative

Ministère de l'Intérieur et de l'Aménagement du territoire

Ministère de la Justice

Ministère de la Santé

Ministère de la Sécurité sociale

Ministère des Transports

Ministère du Travail et de l'Emploi

Ministère des Travaux publics

MADARSKA

Egészségügyi Minisztérium

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium

Gazdasági és Közlekedési Minisztérium

Honvédelmi Minisztérium

Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

Külügyminisztérium

Miniszterelnöki Hivatal

Oktatási és Kulturális Minisztérium

Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium

Pénzügyminisztérium

Szociális és Munkaügyi Minisztérium

Központi Szolgáltatási Főigazgatóság

MALTA

Uffiċċju tal-Prim Ministru (Kabinet predsjednika Vlade)

Ministeru għall-Familja u Solidarjeta' Soċjali (Ministarstvo za porodicu i socijalnu solidarnost)

Ministeru ta' l-Edukazzjoni Zghazagh u Impjieg (Ministarstvo prosvjete, mladih i zapošljavanja)

Ministeru tal-Finanzi (Ministarstvo finansija)

Ministeru tar-Riżorsi u l-Infrastruttura (Ministarstvo resursa i infrastrukture)

Ministeru tat-Turizmu u Kultura (Ministarstvo turizma i kulture)

Ministeru tal-Ġustizzja u l-Intern (Ministarstvo pravde i unutrašnjih poslova)

Ministeru għall-Affarijiet Rurali u l-Ambjent (Ministarstvo ruralnih poslova i zaštite životne sredine)

Ministeru għal Għawdex (Ministarstvo nadležno za Gozo)

Ministeru tas-Saħħa, l-Anzjani u Kura fil-Kommunita' (Ministarstvo zdravlja, starijih lica i njege u zajednici)

Ministeru ta' l-Affarijiet Barranin (Ministarstvo vanjskih poslova)

Ministeru għall-Investimenti, Industrija u Teknologija ta' Informazzjoni (Ministarstvo ulaganja, industrije i informacione tehnologije)

Ministeru għall-Kompetittiva u Komunikazzjoni (Ministarstvo konkurentnosti i komunikacija)

Ministeru għall-Izvilupp Urban u Toroq (Ministarstvo urbanog razvoja i puteva)

HOLANDIJA

Ministerie van Algemene Zaken

Bestuursdepartement

Bureau van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

Rijksvoorlichtingsdienst

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Bestuursdepartement

Centrale Archiefselectiedienst (CAS)

Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD)

Agentschap Basisadministratie Persoonsgegevens en Reisdocumenten (BPR)

Agentschap Korps Landelijke Politiediensten

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Directoraat-generaal Regiobeleid en Consulaire Zaken (DGRC)

Directoraat-generaal Politieke Zaken (DGPZ)

Directoraat-generaal Internationale Samenwerking (DGIS)

Directoraat-generaal Europese Samenwerking (DGES)

Centrum tot Bevordering van de Import uit Ontwikkelingslanden (CBI)

Centrale diensten ressorterend onder S/PlvS (pomoćne službe u okviru kancelarije glavnog sekretara ili zamjenika glavnog sekretara)

Buitenlandse Posten (ieder afzonderlijk)

Ministerie van Defensie — (Ministarstvo odbrane)

Bestuursdepartement

Commando Diensten Centra (CDC)

Defensie Telematica Organisatie (DTO)

Centrale directie van de Defensie Vastgoed Dienst

De afzonderlijke regionale directies van de Defensie Vastgoed Dienst

Defensie Materieel Organisatie (DMO)

Landelijk Bevoorradersbedrijf van de Defensie Materieel Organisatie

Logistiek Centrum van de Defensie Materieel Organisatie

Marinebedrijf van de Defensie Materieel Organisatie

Defensie Pijpleiding Organisatie (DPO)

Ministerie van Economische Zaken

Bestuursdepartement

Centraal Planbureau (CPB)

SenterNovem

Staatstoezicht op de Mijnen (SodM)

Nederlandse Mededingingsautoriteit (NMa)

Economische Voorlichtingsdienst (EVD)

Agentschap Telecom

Kenniscentrum Professioneel & Innovatief Aanbesteden, Netwerk voor Overheidsopdrachtgevers (PIANOO)

Regiebureau Inkoop Rijksoverheid

Octrooicentrum Nederland

Consumentenautoriteit

Ministerie van Financiën

Bestuursdepartement

Belastingdienst Automatiseringscentrum

Belastingdienst

de afzonderlijke Directies der Rijksbelastingen (različita odjeljenja Uprave za poreze i carine širom Holandije)

Fiscale Inlichtingen- en Opsporingsdienst (incl. Economische Controle dienst (ECD))

Belastingdienst Opleidingen

Dienst der Domeinen

Ministerie van Justitie

Bestuursdepartement

Dienst Justitiële Inrichtingen

Raad voor de Kinderbescherming

Centraal Justitie Incasso Bureau

Openbaar Ministerie

Immigratie en Naturalisatiedienst

Nederlands Forensisch Instituut

Dienst Terugkeer & Vertrek

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Bestuursdepartement

Dienst Regelingen (DR)

Agentschap Plantenziektenkundige Dienst (PD)

Algemene Inspectiedienst (AID)

Dienst Landelijk Gebied (DLG)

Voedsel en Waren Autoriteit (VWA)

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen

Bestuursdepartement

Inspectie van het Onderwijs

Erfgoedinspectie

Centrale Financiën Instellingen

Nationaal Archief

Adviesraad voor Wetenschaps- en Technologiebeleid

Onderwijsraad

Raad voor Cultuur

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Bestuursdepartement

Inspectie Werk en Inkomen

Agentschap SZW

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Bestuursdepartement

Directoraat-Generaal Transport en Luchtvaart

Directoraat-generaal Personenvervoer

Directoraat-generaal Water

Centrale diensten (centralne službe)

Zajedničke službe Organizatie Verkeer en Watersaat

Koninklijke Nederlandse Meteorologisch Instituut KNMI

Rijkswaterstaat, Bestuur

De afzonderlijke regionale Diensten van Rijkswaterstaat (svaka pojedina regionalna služba Glavne uprave za javne radove i upravljanje vodama)

De afzonderlijke specialistische diensten van Rijkswaterstaat (svaka pojedina stručna služba Glavne uprave za javne radove i upravljanje vodama)

Adviesdienst Geo-Informatie en ICT

Adviesdienst Verkeer en Vervoer (AVV)

Bouwdienst

Corporate Dienst

Data ICT Dienst

Dienst Verkeer en Scheepvaart

Dienst Weg- en Waterbouwkunde (DWW)

Rijksinstituut voor Kunst en Zee (RIKZ)

Rijksinstituut voor Integraal Zoetwaterbeheer en Afvalwaterbehandeling (RIZA)

Waterdienst

Inspectie Verkeer en Waterstaat, Hoofddirectie

Port state Control

Directie Toezichtontwikkeling Communicatie en Onderzoek (TCO)

Toeziçthouder Beheer Eenheid Lucht

Toeziçthouder Beheer Eenheid Water

Toeziçthouder Beheer Eenheid Land

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Bestuursdepartement

Directoraat-generaal Wonen, Wijken en Integratie

Directoraat-generaal Ruimte

Directoraat-generaal Milieubeheer

Rijksgebouwendienst

VROM Inspectie

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Bestuursdepartement

Inspectie Gezondheidsbescherming, Waren en Veterinaire Zaken

Inspectie Gezondheidszorg

Inspectie Jeugdhulpverlening en Jeugdbescherming

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)

Sociaal en Cultureel Planbureau

Agentschap t.b.v. het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen

Tweede Kamer der Staten-Generaal

Eerste Kamer der Staten-Generaal

Raad van State

Algemene Rekenkamer

Nationale Ombudsman

Kanselarij der Nederlandse Orden

Kabinet der Koningin

Raad voor de rechtspraak en de Rechtbanken

AUSTRIJA

Bundeskanzleramt

Bundesministerium für europäische und internationale Angelegenheiten

Bundesministerium für Finanzen

Bundesministerium für Gesundheit, Familie und Jugend

Bundesministerium für Inneres

Bundesministerium für Justiz

Bundesministerium für Landesverteidigung

Bundesministerium für Land- und Forstwirtschaft, Umwelt und Wasserwirtschaft

Bundesministerium für Soziales und Konsumentenschutz

Bundesministerium für Unterricht, Kunst und Kultur

Bundesministerium für Verkehr, Innovation und Technologie

Bundesministerium für Wirtschaft und Arbeit

Bundesministerium für Wissenschaft und Forschung

Österreichische Forschungs- und Prüfzentrum Arsenal Gesellschaft m.b.H

Bundesbeschaffung G.m.b.H

Bundesrechenzentrum G.m.b.H

POLJSKA

Kancelaria Prezydenta RP

Kancelaria Sejmu RP

Kancelaria Senatu RP

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Sąd Najwyższy

Naczelny Sąd Administracyjny

Wojewódzkie sądy administracyjne

Sądy powszechne — rejonowe, okręgowe i apelacyjne

Trybunał Konstytucyjny

Najwyższa Izba Kontroli

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich

Biuro Rzecznika Praw Dziecka

Biuro Ochrony Rządu

Biuro Bezpieczeństwa Narodowego

Centralne Biuro Antykorupcyjne

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

Ministerstwo Finansów

Ministerstwo Gospodarki

Ministerstwo Rozwoju Regionalnego

Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Ministerstwo Edukacji Narodowej

Ministerstwo Obrony Narodowej

Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Ministerstwo Skarbu Państwa

Ministerstwo Sprawiedliwości

Ministerstwo Infrastruktury

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Ministerstwo Środowiska

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji

Ministerstwo Spraw Zagranicznych

Ministerstwo Zdrowia

Ministerstwo Sportu i Turystyki

Urząd Komitetu Integracji Europejskiej

Urząd Patentowy Rzeczypospolitej Polskiej

Urząd Regulacji Energetyki

Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych

Urząd Transportu Kolejowego

Urząd Dozoru Technicznego

Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych

Urząd do Spraw Repatriacji i Cudzoziemców

Urząd Zamówień Publicznych

Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Urząd Lotnictwa Cywilnego

Urząd Komunikacji Elektronicznej

Wyższy Urząd Górniczy

Główny Urząd Miar

Główny Urząd Geodezji i Kartografii

Główny Urząd Nadzoru Budowlanego

Główny Urząd Statystyczny

Krajowa Rada Radiofonii i Telewizji

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych

Państwowa Komisja Wyborcza

Państwowa Inspekcja Pracy

Rządowe Centrum Legislacji

Narodowy Fundusz Zdrowia

Polska Akademia Nauk

Polskie Centrum Akredytacji

Polskie Centrum Badań i Certyfikacji

Polska Organizacja Turystyczna

Polski Komitet Normalizacyjny

Zakład Ubezpieczeń Społecznych

Komisja Nadzoru Finansowego

Naczelną Dyrekcją Archiwów Państwowych

Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad

Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa

Komenda Główna Państwowej Straży Pożarnej

Komenda Główna Policji

Komenda Główna Straży Granicznej

Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska

Główny Inspektorat Transportu Drogowego

Główny Inspektorat Farmaceutyczny

Główny Inspektorat Sanitarny

Główny Inspektorat Weterynarii

Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego

Agencja Wywiadu

Agencja Mienia Wojskowego

Wojskowa Agencja Mieszkaniowa

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Agencja Rynku Rolnego

Agencja Nieruchomości Rolnych

Państwowa Agencja Atomistyki

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej

Polska Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Agencja Rezerw Materiałowych

Narodowy Bank Polski

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych

Instytut Pamięci Narodowej — Komisja Ścigania Zbrodni Przeciwko Narodowi Polskiemu

Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa

Służba Celną Rzeczypospolitej Polskiej

Państwowe Gospodarstwo Leśne „Lasy Państwowe”

Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości

Urzędy wojewódzkie

Samodzielne Publiczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, jeśli ich organem założycielskim jest minister, centralny organ administracji rządowej lub wojewoda

PORTUGAL

Presidência do Conselho de Ministros

Ministério das Finanças e da Administração Pública

Ministério da Defesa Nacional

Ministério dos Negócios Estrangeiros

Ministério da Administração Interna

Ministério da Justiça

Ministério da Economia e da Inovação

Ministério da Agricultura, Desenvolvimento Rural e Pescas

Ministério da Educação

Ministério da Ciência, Tecnologia e do Ensino Superior

Ministério da Cultura

Ministério da Saúde

Ministério do Trabalho e da Solidariedade Social

Ministério das Obras Públicas, Transportes e Comunicações

Ministério do Ambiente, do Ordenamento do Território e do Desenvolvimento Regional

Presidência da República

Tribunal Constitucional

Tribunal de Contas

Provedoria de Justiça

RUMUNIJA

Administrația Prezidențială

Senatul României

Camera Deputaților

Inalta Curte de Casație și Justiție

Curtea Constituțională

Consiliul Legislativ

Curtea de Conturi

Consiliul Superior al Magistraturii

Parchetul de pe lângă Inalta Curte de Casație și Justiție

Secretariatul General al Guvernului

Cancelaria primului ministru

Ministerul Afacerilor Externe

Ministerul Economiei și Finanțelor

Ministerul Justiției

Ministerul Apărării

Ministerul Internelor și Reformei Administrative

Ministerul Muncii, Familiei și Egalității de Șanse

Ministerul pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale

Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale

Ministerul Transporturilor

Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Locuinței

Ministerul Educației Cercetării și Tineretului

Ministerul Sănătății Publice

Ministerul Culturii și Cultelor

Ministerul Comunicațiilor și Tehnologiei Informației

Ministerul Mediului și Dezvoltării Durabile

Serviciul Român de Informații

Serviciul de Informații Externe

Serviciul de Protecție și Pază

Serviciul de Telecomunicații Speciale

Consiliul Național al Audiovizuelului

Consiliul Concurenței (CC)

Direcția Națională Anticorupție

Inspectoratul General de Poliție

Autoritatea Națională pentru Reglementarea și Monitorizarea Achizițiilor Publice

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor

Autoritatea Națională de Reglementare pentru Serviciile Comunitare de Utilități Publice (ANRSC)

Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor

Autoritatea Navală Română

Autoritatea Feroviară Română

Autoritatea Rutieră Română

Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului

Autoritatea Națională pentru Persoanele cu Handicap

Autoritatea Națională pentru Turism

Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților

Autoritatea Națională pentru Tineret

Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică

Autoritatea Națională pentru Reglementare în Comunicații și Tehnologia Informației

Autoritatea Națională pentru Serviciile Societății Informaționale

Autoritatea Electorală Permanente

Agenția pentru Strategii Guvernamentale

Agenția Națională a Medicamentului

Agenția Națională pentru Sport

Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă

Agenția Națională de Reglementare în Domeniul Energiei

Agenția Română pentru Conservarea Energiei

Agenția Națională pentru Resurse Minerale

Agenția Română pentru Investiții Străine

Agenția Națională pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperație

Agenția Națională a Funcționarilor Publici

Agenția Națională de Administrare Fiscală

Agenția de Compensare pentru Achiziții de Tehnică Specială

Agenția Națională Anti-doping

Agenția Nucleară

Agenția Națională pentru Protecția Familiei

Agenția Națională pentru Egalitatea de Șanse între Bărbați și Femei

Agenția Națională pentru Protecția Mediului

Agenția națională Antidrog

SLOVENIJA

Predsednik Republike Slovenije

Državni zbor Republike Slovenije

Državni svet Republike Slovenije

Varuh človekovih pravic

Ustavno sodišče Republike Slovenije

Računsko sodišče Republike Slovenije

Državna revizijska komisija za revizijo postopkov oddaje javnih naročil

Slovenska akademija znanosti in umetnosti

Vladne službe

Ministrstvo za finance

Ministrstvo za notranje zadeve

Ministrstvo za zunanje zadeve

Ministrstvo za obrambo

Ministrstvo za pravosodje

Ministrstvo za gospodarstvo

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

Ministrstvo za promet

Ministrstvo za okolje in prostor

Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve

Ministrstvo za zdravje

Ministrstvo za javno upravo

Ministrstvo za šolstvo in šport

Ministrstvo za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo

Ministrstvo za kulturo

Vrhovno sodišče Republike Slovenije

višja sodišča

okrožna sodišča

okrajna sodišča

Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije

Okrožna državna tožilstva

Državno pravobranilstvo

Upravno sodišče Republike Slovenije

Višje delovno in socialno sodišče

delovna sodišča

Davčna uprava Republike Slovenije

Carinska uprava Republike Slovenije

Urad Republike Slovenije za preprečevanje pranja denarja

Urad Republike Slovenije za nadzor prirejanja iger na srečo

Uprava Republike Slovenije za javna plačila

Urad Republike Slovenije za nadzor budžeta

Policija

Inšpektorat Republike Slovenije za notranje zadeve

General štab Slovenske vojske

Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje

Inšpektorat Republike Slovenije za obrambo

Inšpektorat Republike Slovenije za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami

Uprava Republike Slovenije za izvrševanje kazenskih sankcij

Urad Republike Slovenije za varstvo konkurence

Urad Republike Slovenije za varstvo potrošnikov

Tržni inšpektorat Republike Slovenije

Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino

Inšpektorat Republike Slovenije za elektronske komunikacije, elektronsko podpisovanje in pošto

Inšpektorat za energetiko in rudarstvo

Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja

Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in hrano

Fitosanitarna uprava Republike Slovenije

Veterinarska uprava Republike Slovenije

Uprava Republike Slovenije za pomorstvo

Direkcija Republike Slovenije za caste

Saobračajni inšpektorat Republike Slovenije

Direkcija za vodenje investicij v javno železniško infrastrukturo

Agencija Republike Slovenije za okolje

Geodetska uprava Republike Slovenije

Uprava Republike Slovenije za jedrsko varstvo

Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor

Inšpektorat Republike Slovenije za delo

Zdravstveni inšpektorat

Urad Republike Slovenije za hemikalije

Uprava Republike Slovenije za varstvo pred sevanji

Urad Republike Slovenije za meroslovje

Urad za visoko šolstvo

Urad Republike Slovenije za mladino

Inšpektorat Republike Slovenije za šolstvo in šport

Arhiv Republike Slovenije

Inšpektorat Republike Slovenije za kulturo in medije

Kabinet predsednika Vlade Republike Slovenije

Generalni sekretariat Vlade Republike Slovenije

Služba vlade za zakonodajo

Služba vlade za evropske zadeve

Služba vlade za lokalno samoupravo in regionalno politiko

Urad vlade za komuniciranje

Urad za enake možnosti

Urad za verske skupnosti

Urad za narodnosti

Urad za makroekonomske analize in razvoj

Statistični urad Republike Slovenije

Slovenska obveščevalno-varnostna agencija

Protokol Republike Slovenije

Urad za varovanje tajnih podatkov

Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu

Služba Vlade Republike Slovenije za razvoj

Informacioni pooblaščenec

Državna volilna komisija

SLOVAČKA

Ministarstva i drugi centralni državni organi navedeni u Aktu br. 575/2001 zb. o strukturi aktivnosti Vlade i centralnih državnih organa pri sastavljanju teksta kasnijih uredaba:

Kancelária Prezidenta Slovenskej republiky

Národná rada Slovenskej republiky

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky

Ministerstvo financií Slovenskej republiky

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky

Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky

Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky

Ministerstvo obrany Slovenskej republiky

Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky

Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky

Ministerstvo školstva Slovenskej republiky

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky

Úrad vlády Slovenskej republiky

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Úrad geodézie, kartografie a katastra Slovenskej republiky

Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky

Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo Slovenskej republiky

Úrad pre verejné obstarávanie

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky

Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky

Národný bezpečnostný úrad

Ústavný súd Slovenskej republiky

Najvyšší súd Slovenskej republiky

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky

Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

Telekomunikačný úrad Slovenskej republiky

Úrad priemyselného vlastníctva Slovenskej republiky

Úrad pre finančný trh

Úrad na ochranu osobných údajov

Kancelária verejného ochrana práv

FINSKA

Oikeuskanslerinvirasto — Justitiekanslersämbetet

Liikenne- ja viestintäministeriö — Kommunikationsministeriet

Ajoneuvohallintokeskus AKE — Fordonsförvaltningscentralen AKE

Ilmailuhallinto — Luftfartsförvaltningen

Ilmatieteen laitos — Meteorologiska institutet

Merenkulkulaitos — Sjöfartsverket

Merentutkimuslaitos — Havsforskningsinstitutet

Ratahallintokeskus RHK — Banförvaltningscentralen RHK

Rautatievirasto — Järnvägsverket

Tiehallinto — Vägförvaltningen

Viestintävirasto — Kommunikationsverket

Maa- ja metsätalousministeriö — Jord- och skogsbruksministeriet

Elintarviketurvallisuusvirasto — Livsmedelssäkerhetsverket

Maanmittauslaitos — Lantmäteriverket

Maaseutuvirasto — Landsbygdsverket

Oikeusministeriö — Justitieministeriet

Tietosuoja-valtuutetun toimisto — Dataombudsmannens byrå

Tuomioistuimet — Domstolar

Korkein oikeus — Högsta domstolen

Korkein hallinto-oikeus — Högsta förvaltningsdomstolen

Hovioikeudet — Hovrätter

Käräjäoikeudet — Tingsrätter

Hallinto-oikeudet – Förvaltningsdomstolar

Markkinaoikeus — Marknadsdomstolen

Työtuomioistuin — Arbetsdomstolen

Vakuutus-oikeus — Försäkringsdomstolen

Kuluttajariitalautakunta — Konsumenttvistenämnden

Vankeinhoitolaitos — Fångvårdsväsendet

HEUNI — Yhdistyneiden Kansakuntien yhteydessä toimiva Euroopan kriminaalipolitiikan instituutti —
HEUNI — Europeiska institutet för kriminalpolitik, verksamt i anslutning till Förenta nationerna

Konkurssiassiamiehen toimisto — Konkursombudsmannens byrå

Kuluttajariitalautakunta — Konsumenttvistenämnden

Oikeushallinnon palvelukeskus — Justitieförvaltningens servicecentral

Oikeushallinnon tietotekniikkakeskus — Justitieförvaltningens datateknikcentral

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos (Optula) — Rättspolitiska forskningsinstitutet

Oikeusrekisterikeskus — Rättsregistercentralen

Onnettomuustutkintakeskus — Centralen för undersökning av olyckor

Rikosseuraamusvirasto — Brottpåföljdsverket

Rikosseuraamusalan koulutuskeskus — Brottpåföljdsområdets utbildningscentral

Rikoksantorjuntaneuvosto — Rådet för brottsförebyggande

Saamelaiskäräjät — Sametinget

Valtakunnansyyttäjänvirasto — Riksåklagarämbetet

Vankeinhoitolaitos — Fångvårdsväsendet

Opetusministeriö — Undervisningsministeriet

Opetushallitus — Utbildningsstyrelsen

Valtion elokuvatarkastamo — Statens filmgranskningsbyrå

Puolustusministeriö — Försvarsministeriet

Puolustusvoimat — Försvarsmakten

Sisäasiainministeriö — Inrikesministeriet

Väestörekisterikeskus — Befolkningsregistercentralen

Keskusrikopoliisi — Centralkriminalpolisen

Liikkuva poliisi — Rörliga polisen

Rajavartiolaitos — Gränsbevakningsväsendet

Lääninhallitukset — Länstyrelserna

Suojelupoliisi — Skyddspolisen

Poliisiammattikorkeakoulu — Polisyrkeshögskolan

Poliisin tekniikkakeskus — Polisens teknikcentral

Poliisin tietohallintokeskus — Polisens datacentral

Helsingin kihlakunnan poliisilaitos — Polisinrättningen i Helsingfors

Pelastusopisto — Räddningsverket

Hätäkeskuslaitos — Nödcentralverket

Maahanmuuttovirasto — Migrationsverket

Sisäasiainhallinnon palvelukeskus — Inrikesförvaltningens servicecentral

Sosiaali- ja terveysministeriö — Social- och hälsovårdsministeriet

Työttömyysturvan muutoksenhakulautakunta — Besvärnämnden för utkomstskyddsärenden

Sosiaaliturvan muutoksenhakulautakunta — Besvärnämnden för social trygghet

Läkelaitos — Läkemedelsverket

Terveydenhuollon oikeusturvakeskus — Rättsskyddscentralen för hälsovården

Säteilyturvakeskus — Strålsäkerhetscentralen

Kansanterveyslaitos — Folkhälsoinstitutet

Lääkehoidon kehittämiskeskus ROHTO — Utvecklingscentralen för läkemedelsbehandling

Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskus — Social- och hälsovårdens produkttillsynscentral

Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus Stakes — Forsknings- och utvecklingscentralen för social- och hälsovården Stakes

Vakuutusvalvontavirasto — Försäkringsinspektionen

Työ- ja elinkeinoministeriö — Arbets- och näringsministeriet

Kuluttajavirasto — Konsumentverket

Kilpailuvirasto — Konkurrensverket

Patentti- ja rekisterihallitus — Patent- och registerstyrelsen

Valtakunnansovittelijain toimisto — Riksförlikningsmännens byrå

Valtion turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskukset – Statliga förläggningar för asylsökande

Energiamarkkinavirasto - Energimarknadsverket

Geologian tutkimuskeskus — Geologiska forskningscentralen

Huoltovarmuuskeskus — Försörjningsberedskapscentralen

Kuluttajatutkimuskeskus — Konsumentforskningscentralen

Matkailun edistämiskeskus (MEK) — Centralen för turistfrämjande

Mittatekniikan keskus (MIKES) — Mätteknikcentralen

Tekes — teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus - Tekes — utvecklingscentralen för teknologi och innovationer

Turvatekniikan keskus (TUKES) — Säkerhetsteknikcentralen

Valtion teknillinen tutkimuskeskus (VTT) — Statens tekniska forskningscentral

Syrjintälautakunta — Nationella diskrimineringsnämnden

Työneuvosto — Arbetsrådet

Vähemmistövaltuutetun toimisto — Minoritetsombudsmännens byrå

Ulkoasiainministeriö — Utrikesministeriet

Valtioneuvoston kanslia — Statsrådets kansli

Valtiovarainministeriö — Finansministeriet

Valtiokonttori — Statskontoret

Verohallinto — Skatteförvaltningen

Tullilaitos — Tullverket

Tilastokeskus — Statistikcentralen

Valtion taloudellinen tutkimuskeskus — Statens ekonomiska forskningscentral

Ympäristöministeriö — Miljöministeriet

Suomen ympäristökeskus — Finlands miljöcentral

Asumisen rahoitus- ja kehityskeskus — Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet

Valtiontalouden tarkastusvirasto — Statens revisionsverk

ŠVEDSKA

A

Affärsverket svenska kraftnät

Akademien för de fria konsterna

Alkohol- och läkemedelssortiments-nämnden

Allmänna pensionsfonden

Allmänna reklamationsnämnden

Ambassader

Ansvarsnämnd, statens

Arbetsdomstolen

Arbetsförmedlingen

Arbetsgivarverk, statens

Arbetslivsinstitutet

Arbetsmiljöverket

Arkitekturmuseet

Arrendenämnder

Arvsfondsdelegationen

Arvsfondsdelegationen

B

Banverket

Barnombudsmannen

Beredning för utvärdering av medicinsk metodik, statens

Bergsstaten

Biografbyrå, statens

Biografiskt lexikon, svenskt

Birgittaskolan

Blekinge tekniska högskola

Bokföringsnämnden

Bolagsverket

Bostadsnämnd, statens

Bostadskreditnämnd, statens

Boverket

Brottsförebyggande rådet

Brottsoffermyndigheten

C

Centrala studiestödsnämnden

D

Danshögskolan

Datainspektionen

Departementen

Domstolsverket

Dramatiska institutet

E

Ekeskolan

Ekobrottsmyndigheten

Ekonomistyrningsverket

Ekonomiska rådet

Elsäkerhetsverket

Energimarknadsinspektionen

Energimyndighet, statens

EU/FoU-rådet

Exportkreditnämnden

Exportråd, Sveriges

F

Fastighetsmäklarnämnden

Fastighetsverk, statens

Fideikommissnämnden

Finansinspektionen

Finanspolitiska rådet

Finsk-svenska gränsälvskommissionen

Fiskeriverket

Flygmedicincentrum

Folkhälsoinstitut, statens

Fonden för fukt- och mögelskador

Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande, Formas

Folke Bernadotte Akademin

Forskarskattenämnden

Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap

Fortifikationsverket

Forum för levande historia

Försvarets materielverk

Försvarets radioanstalt

Försvarets underrättelsenämnd

Försvarshistoriska museer, statens

Försvarshögskolan

Försvarsmakten

Försäkringskassan

G

Gentekniknämnden

Geologiska undersökning

Geotekniska institut, statens

Giftinformationscentralen

Glesbygdsverket

Grafiska institutet och institutet för högre kommunikation- och reklamutbildning

Granskningsnämnden för radio och TV

Granskningsnämnden för försvarsuppfinningar

Gymnastik- och Idrottshögskolan

Göteborgs universitet

H

Handelsflottans kultur- och fritidsråd

Handelsflottans pensionsanstalt

Handelssekreterare

Handelskamrar, auktoriserade

Handikappombudsmannen

Handikappråd, statens

Harpsundsnämnden

Haverikommission, statens

Historiska museer, statens

Hjälpmedelsinstitutet

Hovrätterna

Hyresnämnder

Häkterna

Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd

Högskolan Dalarna

Högskolan i Borås

Högskolan i Gävle

Högskolan i Halmstad

Högskolan i Kalmar

Högskolan i Karlskrona/Ronneby

Högskolan i Kristianstad

Högskolan i Skövde

Högskolan i Trollhättan/Uddevalla

Högskolan på Gotland

Högskolans avskiljandenämnd

Högskoleverket

Högsta domstolen

I

ILO kommittén

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Inspektionen för strategiska produkter

Institut för kommunikationsanalys, statens

Institut för psykosocial medicin, statens

Institut för särskilt utbildningsstöd, statens

Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering

Institutet för rymdfysik

Institutet för tillväxtpolitiska studier

Institutionsstyrelse, statens

Insättningsgarantinämnden

Integrationsverket

Internationella programkontoret för utbildningsområdet

J

Jordbruksverk, statens

Justitiekanslern

Jämställdhetsombudsmannen

Jämställdhetsnämnden

Järnvägar, statens

Järnvägsstyrelsen

K

Kammarkollegiet

Kammarrätterna

Karlstads universitet

Karolinska Institutet

Hemikalieinspektionen

Kommerskollegium

Konjunkturinstitutet

Konkurrensverket

Konstfack

Konsthögskolan

Konstnärsnämnden

Konstråd, statens

Konsulat

Konsumentverket

Krigsvetenskapsakademin

Krigsförsäkringsnämnden

Kriminaltekniska laboratorium, statens

Kriminalvården

Krisberedskapsmyndigheten

Kristinaskolan

Kronofogdemyndigheten

Kulturråd, statens

Kungl. Biblioteket

Kungl. Konsthögskolan

Kungl. Musikhögskolan i Stockholm

Kungl. Tekniska högskolan

Kungl. Vitterhets-, historie- och antikvitetsakademien

Kungl Vetenskapsakademin

Kustbevakningen

Kvalitets- och kompetensråd, statens

Kärnavfallsfondens styrelse

L

Lagrådet

Lantbruksuniversitet, Sveriges

Lantmäteriverket

Linköpings universitet

Livrustkammaren, Skoklosters slott och Hallwylska museet

Livsmedelsverk, statens

Livsmedelsekonomiska institutet

Ljud- och bildarkiv, statens

Lokala säkerhetsnämnderna vid kärnkraftverk

Lotteriinspektionen

Luftfartsverket

Luftfartsstyrelsen

Luleå tekniska universitet

Lunds universitet

Läkemedelsverket

Läkemedelsförmånsnämnden

Länsrätterna

Länsstyrelserna

Lärarhögskolan i Stockholm

M

Malmö högskola

Manillaskolan

Maritima muséer, statens

Marknadsdomstolen

Medlingsinstitutet

Meteorologiska och hydrologiska institut, Sveriges

Migrationsverket

Militärhögskolor

Mittuniversitetet

Moderna museet

Museer för världskultur, statens

Musikaliska Akademien

Musiksamlingar, statens

Myndigheten för handikappolitisk samordning

Myndigheten för internationella adoptionsfrågor

Myndigheten för skolutveckling

Myndigheten för kvalificerad yrkesutbildning

Myndigheten för nätverk och samarbete inom högre utbildning

Myndigheten för Sveriges nätuniversitet

Myndigheten för utländska investeringar i Sverige

Mälardalens högskola

N

Nationalmuseum

Nationellt centrum för flexibelt lärande

Naturhistoriska riksmuseet

Naturvårdsverket

Nordiska Afrikainstitutet

Notarienämnden

Nämnd för arbetstagares uppfinningar, statens

Nämnden för statligt stöd till trossamfund

Nämnden för styrelserepresentationsfrågor

Nämnden mot diskriminering

Nämnden för elektronisk förvaltning

Nämnden för RH anpassad utbildning

Nämnden för hemslöjdsfrågor

O

Oljekrisnämnden

Ombudsmannen mot diskriminering på grund av sexuell läggning

Ombudsmannen mot etnisk diskriminering

Operahögskolan i Stockholm

P

Patent- och registreringsverket

Patentbesvärsrätten

Pensionsverk, statens

Personregisternämnd statens, SPAR-nämnden

Pliktverk, Totalförsvarets

Polarforskningssekretariatet

Post- och telestyrelsen

Premiepensionsmyndigheten

Presstödsnämnden

R

Radio- och TV-verket

Rederinämnden

Regeringskansliet

Regeringsrätten

Resegarantinämnden

Registernämnden

Revisorsnämnden

Riksantikvarieämbetet

Riksarkivet

Riksbanken

Riksdagsförvaltningen

Riksdagens ombudsmän

Riksdagens revisorer

Riksgäldskontoret

Rikshemvärnsrådet

Rikspolisstyrelsen

Riksrevisionen

Rikstrafiken

Riksutställningar, Stiftelsen

Riksvärderingsnämnden

Rymdstyrelsen

Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige

Räddningsverk, statens

Rättshjälpsmyndigheten

Rättshjälpsnämnden

Rättsmedicinalverket

S

Samarbetsnämnden för statsbidrag till trossamfund

Sameskolstyrelsen och sameskolor

Sametinget

SIS, Standardiseringen i Sverige

Sjöfartsverket

Skatterättsnämnden

Skatteverket

Skaderegleringsnämnd, statens

Skiljenämnden i vissa trygghetsfrågor

Skogsstyrelsen

Skogsvårdsstyrelserna

Skogs och lantbruksakademien

Skolverk, statens

Skolväsendets överklagandenämnd

Smittskyddsinstitutet

Socialstyrelsen

Specialpedagogiska institutet
Specialskolemyndigheten
Språk- och folkminnesinstitutet
Sprängämnesinspektionen
Statistiska centralbyrån
Statskontoret
Stockholms universitet
Stockholms internationella miljöinstitut
Strålsäkerhetsmyndigheten
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll
Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete, SIDA
Styrelsen för Samefonden
Styrelsen för psykologiskt försvar
Stängselnämnden
Svenska institutet
Svenska institutet för Europapolitiska studier
Svenska ESF rådet
Svenska Unescorådet
Svenska FAO kommittén
Svenska Språknämnden
Svenska Skeppshypotekskassan
Svenska institutet i Alexandria
Sveriges författarfond
Säkerhetspolisen

Säkerhets- och integritetsskyddsnamnden

Södertörns högskola

T

Taltidningsnamnden

Talboks- och punktskriftsbiblioteket

Teaterhögskolan i Stockholm

Tingsrätterna

Tjänstepensions och grupplivnämnd, statens

Tjänsteförslagsnamnden för domstolsväsendet

Totalförsvarets forskningsinstitut

Totalförsvarets pliktverk

Tullverket

Turistdelegationen

U

Umeå universitet

Ungdomsstyrelsen

Uppsala universitet

Utlandslönenämnd, statens

Utlänningsnamnden

Utrikesförvaltningens antagningsnämnd

Utrikesnamnden

Utsädeskontroll, statens

V

Valideringsdelegationen

Valmyndigheten

Vatten- och avloppsnämnd, statens

Vattenöverdomstolen

Verket för förvaltningsutveckling

Verket för högskoleservice

Verket för innovationssystem (VINNOVA)

Verket för näringslivsutveckling (NUTEK)

Vetenskapsrådet

Veterinärmedicinska anstalt, statens

Veterinära ansvarsnämnden

Väg- och transportforskningsinstitut, statens

Vägverket

Vänerskolan

Växjö universitet

Växsortsnämnd, statens

Å

Åklagarmyndigheten

Åsbackaskolan

Ö

Örebro universitet

Örlogsmannasällskapet

Östervångsskolan

Överbefälhavaren

Överklagandenämnden för högskolan

Överklagandenämnden för nämndemanna-uppdrag

Överklagandenämnden för studiestöd

Överklagandenämnden för totalförsvaret

UJEDINJENO KRALJEVSTVO

Cabinet Office

Office of the Parliamentary Counsel

Central Office of Information

Charity Commission

Crown Estate Commissioners (Vote Expenditure Only)

Crown Prosecution Service

Department for Business, Enterprise and Regulatory Reform

Competition Commission

Gas and Electricity Consumers' Council

Office of Manpower Economics

Department for Children, Schools and Families

Department of Communities and Local Government

Rent Assessment Panels

Department for Culture, Media and Sport

British Library

British Museum

Commission for Architecture and the Built Environment

The Gambling Commission

Historic Buildings and Monuments Commission for England (English Heritage)

Imperial War Museum

Museums, Libraries and Archives Council

National Gallery

National Maritime Museum

National Portrait Gallery

Natural History Museum

Science Museum

Tate Gallery

Victoria and Albert Museum

Wallace Collection

Department for Environment, Food and Rural Affairs

Agricultural Dwelling House Advisory Committees

Agricultural Land Tribunals

Agricultural Wages Board and Committees

Cattle Breeding Centre

Countryside Agency

Plant Variety Rights Office

Royal Botanic Gardens, Kew

Royal Commission on Environmental Pollution

Department of Health

Dental Practice Board

National Health Service Strategic Health Authorities

NHS Trusts

Prescription Pricing Authority

Department for Innovation, Universities and Skills

Higher Education Funding Council for England

National Weights and Measures Laboratory

Patent Office

Department for International Development

Department of the Procurator General and Treasury Solicitor

Legal Secretariat to the Law Officers

Department for Transport

Maritime and Coastguard Agency

Department for Work and Pensions

Disability Living Allowance Advisory Board

Independent Tribunal Service

Medical Boards and Examining Medical Officers (War Pensions)

Occupational Pensions Regulatory Authority

Regional Medical Service

Social Security Advisory Committee

Export Credits Guarantee Department

Foreign and Commonwealth Office

Wilton Park Conference Centre

Government Actuary's Department

Government Communications Headquarters

Home Office

HM Inspectorate of Constabulary

House of Commons

House of Lords

Ministry of Defence

Defence Equipment & Support

Meteorological Office

Ministry of Justice

Boundary Commission for England

Combined Tax Tribunal

Council on Tribunals

Court of Appeal — Criminal

Employment Appeals Tribunal

Employment Tribunals

HMCS Regions, Crown, County and Combined Courts (England and Wales)

Immigration Appellate Authorities

Immigration Adjudicators

Immigration Appeals Tribunal

Lands Tribunal

Law Commission

Legal Aid Fund (England and Wales)

Office of the Social Security Commissioners

Parole Board and Local Review Committees

Pensions Appeal Tribunals

Public Trust Office

Supreme Court Group (England and Wales)

Transport Tribunal

The National Archives

National Audit Office

National Savings and Investments

National School of Government

Northern Ireland Assembly Commission

Northern Ireland Court Service

Coroners Courts

County Courts

Court of Appeal and High Court of Justice in Northern Ireland

Crown Court

Enforcement of Judgements Office

Legal Aid Fund

Magistrates' Courts

Pensions Appeals Tribunals

Northern Ireland, Department for Employment and Learning

Northern Ireland, Department for Regional Development

Northern Ireland, Department for Social Development

Northern Ireland, Department of Agriculture and Rural Development

Northern Ireland, Department of Culture, Arts and Leisure

Northern Ireland, Department of Education

Northern Ireland, Department of Enterprise, Trade and Investment

Northern Ireland, Department of the Environment

Northern Ireland, Department of Finance and Personnel

Northern Ireland, Department of Health, Social Services and Public Safety

Northern Ireland, Office of the First Minister and Deputy First Minister

Northern Ireland Office

Crown Solicitor's Office

Department of the Director of Public Prosecutions for Northern Ireland

Forensic Science Laboratory of Northern Ireland

Office of the Chief Electoral Officer for Northern Ireland

Police Service of Northern Ireland

Probation Board for Northern Ireland

State Pathologist Service

Office of Fair Trading

Office for National Statistics

National Health Service Central Register

Office of the Parliamentary Commissioner for Administration and Health Service Commissioners

Paymaster General's Office

Postal Business of the Post Office

Privy Council Office

Public Record Office

HM Revenue and Customs

The Revenue and Customs Prosecutions Office

Royal Hospital, Chelsea

Royal Mint

Rural Payments Agency

Scotland, Auditor-General

Scotland, Crown Office and Procurator Fiscal Service

Scotland, General Register Office

Scotland, Queen's and Lord Treasurer's Remembrancer

Scotland, Registers of Scotland

The Scotland Office

The Scottish Ministers

Architecture and Design Scotland

Crofters Commission

Deer Commission for Scotland

Lands Tribunal for Scotland

National Galleries of Scotland

National Library of Scotland

National Museums of Scotland

Royal Botanic Garden, Edinburgh

Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Scotland

Scottish Further and Higher Education Funding Council

Scottish Law Commission

Community Health Partnerships

Special Health Boards

Health Boards

The Office of the Accountant of Court

High Court of Justiciary

Court of Session

HM Inspectorate of Constabulary

Parole Board for Scotland

Pensions Appeal Tribunals

Scottish Land Court

Sheriff Courts

Scottish Police Services Authority

Office of the Social Security Commissioners

The Private Rented Housing Panel and Private Rented Housing Committees

Keeper of the Records of Scotland

The Scottish Parliamentary Body Corporate

HM Treasury

Office of Government Commerce

United Kingdom Debt Management Office

The Wales Office (Office of the Secretary of State for Wales)

The Welsh Ministers

Higher Education Funding Council for Wales

Local Government Boundary Commission for Wales

The Royal Commission on the Ancient and Historical Monuments of Wales

Valuation Tribunals (Wales)

Welsh National Health Service Trusts and Local Health Boards

Welsh Rent Assessment Panels

PRILOG II

SPISAK DJELATNOSTI NAVEDENIH U ČLANU 2 STAVU 1 TAČKI 6 (a)

Ako postoji bilo kakva razlika u tumačenju između CPV i NACE, važi nomenklatura CPV.

NACE Rev. 1 [\(1\)](#)

ODJELJAK F GRADNJA

OdjeljakGrupaRazredPredmet

Bilješke

CPV
oznaka

45	Gradnja	Ovaj odjeljak uključuje:	45000000
		—gradnju novih zgrada i pogona, obnovu i uobičajene popravke	
45.1	Priprema gradilišta		45100000
45.11	Rušenje i razbijanje zgrada; zemljani radovi	Ovaj razred obuhvata	45110000
		— rušenje zgrada i drugih konstrukcija,	
		— čišćenje gradilišta,	
		—zemljani radovi: iskopi, odlaganje, poravnavanje i izravnavanje gradilišta, kopanje jarka, uklanjanje stijena, miniranje itd.	
		— priprema terena za kopanje rude:	
		—uklanjanje viška materijala i ostalo uređenje i priprema zemljišta i terena bogatih mineralima.	
		Ovaj razred takođe obuhvata:	
		— drenažu gradilišta.	
		—drenažu poljoprivrednog ili šumskog zemljišta.	
45.12	Testno bušenje i sondiranje	Ovaj razred obuhvata	45120000
		—testno bušenje, sondiranje i uzimanje uzorka izvađenog geološkim bušenjem za građevinske, geofizičke, geološke ili slične svrhe.	
		Ovaj razred ne uključuje:	
		—bušenje proizvodnih bušotina nafte ili gasa, vidjeti 11.20.	
		— bušenje izvora vode, vidjeti 45.25,	
		— izgradnju okana, vidjeti 45.25,	
		—istraživanje naftnih i gasnih polja, geofizička, geološka i seizmička mjerenja, vidjeti 74.20.	
45.2	Izgradnja kompletnih građevinskih objekata ili njihovih dijelova; niskogradnja		45200000
45.21	Opšta visokogradnja i niskogradnja	iOvaj razred obuhvata	45210000
		—gradnju svih vrsta građevina niskogradnje, osim:	
		—mostove, uključujući i one za autoputeve na stubovima, vijadukata, tunela i— podzemnih željeznica	45213316
		—cjevovode na velike udaljenosti,	

komunikacione i energetske vodove, 45220000
 — gradske cjevovode, gradske
 komunikacione i energetske vodove 45231000
 — prateću urbanu infrastrukturu,
 — sklapanje i postavljanje montažnih
 konstrukcija na licu mjesta. 45232000

Ovaj razred ne uključuje:

— uslužne aktivnosti povezane sa
 ekstrakcijom nafte i gasa, vidjeti 11.20,
 — postavljanje gotovih montažnih
 konstrukcije iz nebetonskih dijelova koje
 je napravio izvođač, vidjeti odjeljke 20,
 26 i 28,
 — građevinske radove na, osim na izgradnji
 zgrada, stadionima, bazenima, sportskim
 dvoranama, teniskim igralištima,
 igralištima za golf i drugim sportskim
 objektima, vidjeti 45.23,
 — instalaterske radove na građevinama,
 vidjeti 45.3,
 — završne građevinske radove, vidjeti 45.4,
 — djelatnosti arhitekture i inženjeringa,
 vidjeti 74.20,
 — upravljanje građevinskim projektima,
 vidjeti 74.20.

45.22 Krovovezački i Ovaj razred obuhvata 45261000
 krovopokrivački radovi

— krovovezačke radove,
 — krovopokrivačke radove,
 — hidroizolaciju.

45.23 Izgradnja autoputeva, Ovaj razred obuhvata 45212212 i
 puteva, uzletišta i sportskih DA03
 objekata

— izgradnju autoputeva, ulica, puteva,
 ostalih puteva za vozila i pješake, 45230000
 — izgradnju pruga,
 — izgradnju uzletno-sletnih staza, osim:
 — građevinske radove na, osim na izgradnji
 zgrada, stadionima, bazenima, sportskim
 dvoranama, teniskim igralištima, 45231000
 igralištima za golf i drugim sportskim
 objektima,
 — farbanje oznaka na putnim površinama i
 parkinzima. 45232000

Ovaj razred ne uključuje: 45234115

— pripremne zemljane radove, vidjeti 45.11

45.24	Izgradnja hidrograđevinskih objekata	Ovaj razred obuhvata	45240000
		— izgradnju:	
		—vodenih puteva, pristaništa i riječnih građevina, turističkih pristaništa (marina), prevodnica itd.,	
		— brana i nasipa,	
		— jaružanje,	
		— podvodne radove.	
45.25	Ostali građevinski radovi koji obuhvataju posebne zanate	Ovaj razred obuhvata	45250000
		—građevinske djelatnosti specijalizovane za jedan aspekt zajednički za različite vrste konstrukcija koje zahtijevaju specijalizovane vještine ili opremu,	45262000
		—izgradnju temelja, uključujući šipovanje,	
		—bušenje i izgradnju izvora vode, kopanje okana,	
		—postavljanje čeličnih elemenata koje ne izrađuje sam izvođač,	
		— savijanje čelika	
		— zidanje ciglom i kamenom,	
		—podizanje i rastavljanje skela i radnih platformi, uključujući najam skela i radnih platformi,	
		— gradnju dimnjaka i industrijskih peći.	
		Ovaj razred ne uključuje:	
		—najam skela bez postavljanja i rastavljanja, vidjeti 71.32	
45.3	Građevinske instalacije		45300000
45.31	Elektroinstalacije elektromontažni radovi	iOvaj razred obuhvata	45213316
		ugradnju u zgrade i druge projekte izgradnje:	45310000
		—elektroinstalacija i elektromontažne radove,	Osim:
		— sistema telekomunikacija,	—
		— sistema električnoga grijanja,	45316000
		— radijskih i televizijskih kućnih antena,	
		— požarnih alarma,	
		— protivprovalnih alarmnih sistema,	
		— liftova i pokretnih stepenica,	
		— gromobrana itd.	
45.32	Izolacioni radovi	Ovaj razred obuhvata	45320000
		—ugradnju u zgrade i druge projekte izgradnje toplotne izolacije, zvučne izolacije i izolacije protiv vibracija.	

		Ovaj razred ne uključuje:	
		— hidroizolaciju, vidjeti 45.22.	
45.33	Vodoinstalaterski radovi	Ovaj razred obuhvata	45330000
		—ugradnju u zgrade i druge projekte izgradnje:	
		— vodoinstalacije i sanitarne opreme,	
		— opreme za gas,	
		—opreme i vodova za grijanje, ventilaciju, hlađenje ili klimatizaciju	
		— sistema raspršivača.	
		Ovaj razred ne uključuje:	
		—ugradnju sistema električnog grijanja, vidjeti 45.31.	
45.34	Ostale građevinske instalacije	Ovaj razred obuhvata	45234115
		—ugradnju rasvjetnih i signalizacionih sistema za puteve, pruge, uzletišta i luke,	45316000
		—ugradnju uređaja i opreme koja nije drugdje opisana u zgrade ili druge projekte izgradnje	45340000
45.4	Završni građevinski radovi		45400000
45.41	Malterisanje	Ovaj razred obuhvata	45410000
		—nanošenje u zgradama ili drugim projektima izgradnje unutrašnjeg i spoljnog maltera ili zidarskog gipsa, uključujući srodne podloge za malter.	
45.42	Ugradnja stolarije	Ovaj razred obuhvata	45420000
		—ugradnju vrata, prozora, okvira za vrata i prozore, ugradnih kuhinja, stepeništa, opreme za radnje i slično, koje nije izradio sam izvođač, od drveta ili drugih materijala,	
		—unutrašnje završne radove kao što su plafoni, drvene zidne obloge, pokretne pregrade itd.	
		Ovaj razred ne uključuje:	
		—postavljanje parketa i drugih drvenih podnih obloga, vidjeti 45.43.	
45.43	Oblaganje podova i zidova	Ovaj razred obuhvata	45430000
		—polaganje, postavljanje, kačenje ili	

		<ul style="list-style-type: none"> ugradnju u zgrade ili druge projekte izgradnje: — zidnih ili podnih pločica od keramike, betona ili rezanog kamena, — parketa i drugih podnih obloga, tepiha i linoleuma, — uključujući gumene ili plastične, — podne ili zidne teraco, mermerne, granitne obloge ili obloge od škriljevca, — zidnih tapeta. 	45440000
45.44	Farbanje i zastakljivanje	Ovaj razred obuhvata <ul style="list-style-type: none"> — spoljno i unutrašnje farbanje zgrada, — farbanje objekata niskogradnje, — ugradnju stakla, ogledala itd. <p>Ovaj razred ne uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — ugradnju prozora, vidjeti 45.42, 	
45.45	Ostali završni građevinski radovi	Ovaj razred obuhvata <ul style="list-style-type: none"> — postavljanje privatnih bazena, — čišćenje parom, pjeskarenje i slične djelatnosti na spoljnim dijelovima zgrada, — ostale završne građevinske radove koji nisu drugdje opisani <p>Ovaj razred ne uključuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> — čišćenje unutrašnjeg dijela zgrade i drugih konstrukcija, vidjeti 74.70. 	45212212 i DA04 45450000
45.5	Najam građevinske opreme ili opreme za rušenje s rukovaocem		45500000
45.50	Najam građevinske opreme ili opreme za rušenje s rukovocem	Ovaj razred ne uključuje: <ul style="list-style-type: none"> — najam građevinskih mašina i opreme, te mašina i opreme za rušenje bez rukovaoca, vidjeti 71.32. 	45500000

(1) Regulativa SAVJETA (EEZ) br. 3037/90 od 9. oktobra 1990. o statističkoj klasifikaciji ekonomskih djelatnosti u Evropskoj zajednici ([SL L 293, 24.10.1990., str. 1.](#)).

PRILOG III

SPISAK PROIZVODA NAVEDENIH U ČLANU 4 TAČKI (b) U VEZI SA UGOVORIMA KOJE DODJELJUJU JAVNI NARUČIOCI U OBLASTI ODBRANE

Jedini primjenljivi tekst za potrebe ove Direktive jeste onaj u Prilogu 1 tački 4 GPA-a na kom se zasniva sljedeći indikativni spisak proizvoda:

Poglavlje 25.: So, sumpor, zemlja i kamen, gips, kreč i cement

Poglavlje 26.: Metalne rude, šljaka i pepeo

Poglavlje 27.: Mineralna goriva, mineralna ulja i proizvodi koji nastaju njihovom destilacijom, bitumen, mineralni voskovi

osim:

ex ex 27.10 posebna motorna goriva

Poglavlje 28.: Anorganske hemikalije, organska i anorganska jedinjenja plemenitih metala, rijetkih metala, radioaktivnih elemenata i izotopa

osim:

ex ex 28.09: eksplozivi
ex ex 28.13: eksplozivi
ex ex 28.14: suzavac
ex ex 28.28: eksplozivi
ex ex 28.32: eksplozivi
ex ex 28.39: eksplozivi
ex ex 28.50: toksični proizvodi
ex ex 28.51: toksični proizvodi
ex ex 28.54: eksplozivi

Poglavlje 29.: Organske hemikalije

osim:

ex ex 29.03: eksplozivi
ex ex 29.04: eksplozivi
ex ex 29.07: eksplozivi
ex ex 29.08: eksplozivi
ex ex 29.11: eksplozivi
ex ex 29.12: eksplozivi
ex ex 29.13: toksični proizvodi
ex ex 29.14: toksični proizvodi
ex ex 29.15: toksični proizvodi
ex ex 29.21: toksični proizvodi
ex ex 29.22: toksični proizvodi
ex ex 29.23: toksični proizvodi
ex ex 29.26: eksplozivi

- ex ex 29.27: toksični proizvodi
ex ex 29.29: eksplozivi
- Poglavlje 30.: Farmaceutski proizvodi
- Poglavlje 31.: Đubriva
- Poglavlje 32.: Ekstrakti za štavljenje i bojenje, proizvodi za štavljenje i njihovi derivati, farbe, boje, boje i lakovi, kit, umeci i čepovi, tinte
- Poglavlje 33.: Esencijalna ulja i smole, parfemi, kozmetički preparati
- Poglavlje 34.: Sapun, organska površinsko aktivna sredstva, preparati za pranje, preparati za podmazivanje, vještački voskovi, pripremljeni voskovi, preparati za poliranje i čišćenje, svijeće i slični proizvodi, paste za modeliranje i „zubarski voskovi”
- Poglavlje 35.: Bjelančevinaste supstance, ljepila, enzimi
- Poglavlje 37.: Sredstva za fotografiju i kinematografiju
- Poglavlje 38.: Različiti hemijski proizvodi
- osim:
- ex ex 38.19: toksični proizvodi
- Poglavlje 39.: Vještačke smole i plastični materijali, esteri i eteri od celuloze i predmeti napravljeni od njih,
- osim:
- ex ex 39.03: eksplozivi
- Poglavlje 40.: Guma, vještačka guma, i predmeti napravljeni od nje
- osim:
- ex ex 40.11: gume otporne na metke
- Poglavlje 41.: Sirova životinjska koža (osim krzna) i koža
- Poglavlje 42.: Predmeti od kože, sedla, konjska oprema, predmeti za putovanje, torbice i predmeti slične namjene, predmeti od životinjskih iznutrica (osim iznutrica svilene bube)
- Poglavlje 43.: Krzno i vještačko krzno, predmeti od krzna
- Poglavlje 44.: Drvo i predmeti od drveta, drvni ugalj
- Poglavlje 45.: Pluta i predmeti od plute
- Poglavlje 46.: Proizvodi od esparto trave i drugih materijala za pletenje, pleteni predmeti
- Poglavlje 47.: Materijal za izradu papira
- Poglavlje 48.: Papir i karton, predmeti od celuloze za papir, papira i kartona
- Poglavlje 49.: Štampane knjige, novine, slike i drugi štamparski proizvodi, rukopisi, štampani materijali i planovi

Poglavlje 65.: Odjevni predmeti i ukrasi za glavu i njihovi dijelovi

Poglavlje 66.: Kišobrani, sunčane naočare, štapovi za hodanje, bičevi, jahački bičevi i njihovi dijelovi

Poglavlje 67.: Obradeno perje i paperje, predmeti izrađeni od perja i paperja, vještačko cvijeće, predmeti od ljudske kose

Poglavlje 68.: Predmeti od kamena, gipsa, cementa, azbesta, liskuna i sličnih materijala

Poglavlje 69.: Keramički proizvodi

Poglavlje 70.: Staklo i proizvodi od stakla

Poglavlje 71.: Biseri, drago i poludrago kamenje, plemeniti metali, valjani plemeniti metali i predmeti napravljeni od njih, bižuterija;

Poglavlje 73.: Gvožđe i čelik i predmeti napravljeni od njih

Poglavlje 74.: Bakar i predmeti napravljeni od njega

Poglavlje 75.: Nikl i predmeti napravljeni od njega

Poglavlje 76.: Aluminiјum i predmeti napravljeni od njega

Poglavlje 77.: Magnezijum i bariјum i predmeti napravljeni od njega

Poglavlje 78.: Olovo i predmeti napravljeni od njega

Poglavlje 79.: Cink i predmeti napravljeni od njega

Poglavlje 80.: Kalaj i predmeti napravljeni od njega

Poglavlje 81.: Ostali metali koji se koriste u metalurgiji i predmeti napravljeni od njih

Poglavlje 82.: Alati, sprave, pribor za jelo, kašike i viljuške od metala i njihovi dijelovi,

osim:

ex ex 82.05: alati

ex ex 82.07: alati, dijelovi

Poglavlje 83.: Različiti predmeti od metala

Poglavlje 84.: Kotlovi, mašinerija i mehanički aparati, njihovi dijelovi

osim:

ex ex 84.06: motori

ex ex 84.08: drugi motori

ex ex 84.45: mašinerija

ex ex 84.53: automatske mašine za obradu podataka

ex ex 84.55: dijelovi mašina pod brojem 84.53

ex ex 84.59: nuklearni reaktori

- Poglavlje 85.: Električni aparati i oprema, njihovi dijelovi
- osim:
- ex ex 85.13: telekomunikaciona oprema
 - ex ex 85.15: aparati za prenos
- Poglavlje 86.: Željezničke i tramvajske lokomotive, dresine i njihovi delovi; zavrtnji i druga oprema za željezničke i tramvajske šine; oprema za saobraćajnu signalizaciju svih vrsta (ne na električni pogon)
- osim:
- ex ex 86.02: oklopne lokomotive, električne
 - ex ex 86.03: druge oklopne lokomotive
 - ex ex 86.05: oklopni vagoni
 - ex ex 86.06: vagoni za popravku
 - ex ex 86.07: vagoni
- Poglavlje 87.: Vozila, osim vozova i tramvaja, njihovi dijelovi
- osim:
- ex ex 87.08: tenkovi i druga oklopna vozila
 - ex ex 87.01: traktori
 - ex ex 87.02: vojna vozila
 - ex ex 87.03: kamioni za pomoć na putu
 - ex ex 87.09: motocikli
 - ex ex 87.14: prikolice
- Poglavlje 89.: Brodovi, čamci i strukture za plovidbu
- osim:
- ex ex 89.01A: ratni brodovi
- Poglavlje 90.: Optički, fotografski, kinematografski, mjerni, testni, precizni, medicinski i hirurški instrumenti i aparati, njihovi dijelovi,
- osim:
- ex ex 90.05: dvogledi
 - ex ex 90.13: razni instrumenti, laseri
 - ex ex 90.14: telemetri
 - ex ex 90.28: električni i elektronski mjerni instrumenti
 - ex ex 90.11: mikroskopi
 - ex ex 90.17: medicinski instrumenti
 - ex ex 90.18: aparati za mehanoterapiju
 - ex ex 90.19 ortopedski uređaji
 - ex ex 90.20: rendgen
- Poglavlje 91.: Proizvodnja zidnih i ručnih satova
- Poglavlje 92.: Muzički instrumenti, aparati za snimanje i reprodukciju zvuka, aparati za snimanje i reprodukciju televizijske slike i zvuka, dijelovi i prateća oprema takvih aparata

Poglavlje 94.: Namještaj i njegovi dijelovi, posteljina, madraci, podrška madracima, jastuci i slična punjena oprema

osim:

ex ex 94.01A: avionska sjedišta

Poglavlje 95.: Predmeti i proizvodi materijala za oblikovanje ili rezbarenje

Poglavlje 96.: Metle, četke, četkice za puder, sita

Poglavlje 98.: Razni proizvedeni predmeti

PRILOG IV

ZAHTJEVI U VEZI SA ALATIMA I UREĐAJIMA ZA ELEKTRONSKO ZAPRIMANJE PONUDA, ZAHTJEVA ZA UČEŠĆE KAO I PLANOVA I PROJEKATA U PROJEKTNIM TENDERIMA

Alati i uređaji za elektronsko zaprimanje ponuda, zahtjeva za učešće kao i planova i projekata u projektnim tenderima moraju, uz pomoć tehničkih sredstava i odgovarajućih postupaka, minimalno da garantuju da:

- (a) se tačno vrijeme i datum zaprimanja ponuda, zahtjeva za učešće i dostavu planova i projekata mogu tačno da odrede;
- (b) se može razumno da osigura da, prije rokova za to određenih, niko nema pristup podacima koji se prenose u skladu s ovim zahtjevima;
- (c) samo ovlaštena lica mogu da odrede ili izmijene datume za otvaranje zaprimljenih podataka;
- (d) u različitim fazama postupka nabavke ili projektnih tendera pristup svim dostavljenim podacima, ili njihovim dijelovima, mora biti moguć samo ovlaštenim licima;
- (e) samo ovlaštena lica mogu da daju pristup prenesenim podacima i to samo nakon propisanog datuma;
- (f) podaci koji su zaprimljeni i otvoreni u skladu s ovim zahtjevima moraju da budu dostupni samo licima koja su ovlaštena da s njima budu upoznata;
- (g) se, ako su zabrane pristupa ili uslovi iz tačaka (b),(c),(d), (e) i (f) prekršeni ili je došlo do pokušaja kršenja, može razumno osigurati da se prekršaji ili pokušaji mogu jasno otkriti.

PRILOG V

PODACI KOJE TREBA DA SADRŽE OBAVJEŠTENJA

DIO A

Podaci koje treba da sadrže obavještenja o objavljivanju prethodnog informativnog obavještenja na profilu kupca

1. Ime, identifikacioni broj (ako je predviđen u nacionalnom zakonodavstvu), adresa, uključujući NUTS kod, telefonski broj, broj telefaksa, adresa e-pošte i internet adresa javnog naručioca te, u zavisnosti od slučaja, adresa e-pošte i internet adresa službe u kojoj se mogu dobiti dodatne informacije.
2. Vrsta javnog naručioca i njegova glavna djelatnost.
3. Po potrebi, podatak da je javni naručilac centralni organ za nabavku; ili naznaka da se primjenjuje ili može da primijeni bilo koji drugi oblik zajedničke nabavke.
4. CPV oznake.
5. Internet adresa „profila kupca” (URL).
6. Datum slanja obavještenja o objavljivanju prethodnog informativnog obavještenja na profilu kupca.

DIO B

Podaci koje treba da sadrže prethodna informativna obavještenja

(iz člana 48)

I. Podaci koje treba da sadrže svi slučajevi

1. Ime, identifikacioni broj (ako je predviđen u nacionalnom zakonodavstvu), adresa, uključujući NUTS kod, telefonski broj, broj telefaksa, adresa e-pošte i internet adresa javnog naručioca te, u zavisnosti od slučaja, adresa e-pošte i internet adresa službe u kojoj se mogu dobiti dodatne informacije.
2. Adresa e-pošte ili internet adresa na kojoj će biti dostupna dokumentacija o nabavci, uz neograničen, direktan i besplatan pristup.

Ako neograničen, direktan i besplatan pristup nije moguć iz razloga navedenih u članu 53 stavu 1 drugom i trećem podstavu, podatak o tome na koji način je moguće pristupiti dokumentaciji o nabavci.

3. Vrsta javnog naručioca i njegova glavna djelatnost.
4. Po potrebi, podatak da je javni naručilac centralni organ za nabavku ili naznaka da se primjenjuje ili može primijeniti bilo koji drugi oblik zajedničke nabavke.
5. CPV oznake; ako je ugovor razdijeljen u partije, ti podaci moraju se navesti zasebno za svaku partiju.
6. NUTS kod za glavno mjesto izvođenja radova u slučaju ugovora o radovima ili NUTS kod za glavno mjesto isporuke ili izvođenja u slučaju ugovora o robi i uslugama; ako je ugovor razdijeljen u partije, ti podaci moraju se navesti zasebno za svaku partiju.
7. Kratak opis nabavke: priroda i raspon radova, priroda i količina ili vrijednost robe, priroda i raspon usluga.
8. Ako se ovo obavještenje ne koristi kao sredstvo pozivanja na nadmetanje, procijenjeni datum(i) za objavu obavještenja o nadmetanju u vezi s ugovorom/ima iz prethodnog informativnog obavještenja.
9. Datum slanja obavještenja.
10. Svi drugi relevantni podaci.
11. Navod je li ugovor obuhvaćen GPA-om.

II. Dodatni podaci koje treba dostaviti ako se obavještenje koristi kao sredstvo pozivanja na nadmetanje (član 48 Stav 2)

1. Navesti činjenicu da zainteresovani ekonomski subjekti treba da naručiocu izraze svoj interes za ugovor ili ugovore.
2. Vrsta postupka dodjele ugovora (ograničeni postupci, sa ili bez dinamičkog sistema nabavke ili tenderski postupci uz pregovore).
3. Po potrebi, naznaka o:
 - (a) korištenju okvirnog sporazuma,
 - (b) korištenju dinamičkog sistema nabavke.
4. U mjeri u kojoj je to poznato, vremenski rok za isporuku proizvodâ, izvođenje radova ili pružanje usluga te trajanje ugovora.
5. U mjeri u kojoj je to poznato, uslovi za učešće, uključujući:
 - (a) po potrebi, podatak o tome je li javni ugovor ograničen na zaštićene radionice, odnosno je li izvršenje ugovora ograničeno na okvir programa zaštićenih radnih mjesta,
 - (b) po potrebi, podatak o tome je li pružanje usluge zakonom, drugim propisom ili upravnom odredbom rezervisano za određenu struku.
 - (c) kratki opis kriterijuma za odabir.
6. U mjeri u kojoj je to poznato, kratki opis kriterijuma koji će se koristiti za dodjelu ugovora:
7. U mjeri u kojoj je to poznato, procijenjeni ukupni opseg ugovora; ako je ugovor razdijeljen u grupe, ti podaci moraju da se navedu zasebno za svaku grupu.
8. Rokovi za zaprimanje izraza interesa.
9. Adresa na koju treba poslati izraze interesa.
10. Jezik ili jezici na kojem se sastavljaju zahtjevi za učešće ili ponude.
11. Po potrebi, naznaka o:
 - (a) zahtijevanju/prihvatanju elektronskog podnošenja ponuda ili zahtjeva za učešće,
 - (b) upotrebi elektronskog naručivanja,
 - (c) upotrebi elektronskog računa,
 - (d) prihvatanju elektronskog plaćanja.
12. Podatak o tome je li ugovor povezan s projektom i/ili programom koji se finansira iz fondova Unije.
13. Naziv i adresa organa nadležnog za postupke pravne zaštite i, po potrebi, postupke mirenja. Precizni podaci o rokovima za postupke pravne zaštite ili, ako je potrebno, ime, adresa, broj telefona, broj telefaksa i adresa e-pošte službe u kojoj se mogu dobiti te informacije.

DIO C

Podaci koje treba da sadrže obavještenja o nadmetanju

(iz člana 49)

1. Ime, identifikacioni broj (ako je predviđen u nacionalnom zakonodavstvu), adresa, uključujući NUTS kod, telefonski broj, broj telefaksa, adresa e-pošte i internet adresa javnog naručioca te,

u zavisnosti od slučaja, adresa e-pošte i internet adresa službe u kojoj se mogu dobiti dodatne informacije.

2. Adresa e-pošte ili internet adresa na kojoj će biti dostupna dokumentacija o nabavci, uz neograničen, direktan i besplatan pristup.

Ako neograničen, direktan i besplatan pristup nije moguć iz razloga navedenih u članu 53 stavu 1 drugom i trećem podstavu, podatak o tome na koji način je moguće pristupiti dokumentaciji o nabavci.

3. Vrsta javnog naručioca i njegova glavna djelatnost.

4. Po potrebi, naznaka da je javni naručilac centralni organ za nabavku ili da se primjenjuje bilo koji drugi oblik zajedničke nabavke.

5. CPV oznake; ako je ugovor razdijeljen u partije, ti podaci moraju se navesti zasebno za svaku partiju.

6. NUTS kod za glavno mjesto izvođenja radova u slučaju ugovora o radovima ili NUTS kod za glavno mjesto isporuke ili izvođenja u slučaju ugovora o robi i uslugama; ako je ugovor razdijeljen u partije, ti podaci moraju da se navedu zasebno za svaku partiju.

7. Opis nabavke: priroda i raspon radova, priroda i količina ili vrijednost robe, priroda i raspon usluga. Ako je ugovor razdijeljen u grupe, ti podaci moraju da se navedu zasebno za svaku grupu. Po potrebi, opis svih mogućnosti.

8. Procijenjeni ukupni opseg ugovora; ako je ugovor razdijeljen u partije, ti podaci moraju da se navedu zasebno za svaku partiju.

9. Dopuštenost ili zabrana alternativnih ponuda.

10. Rok za isporuku robe, izvođenje radova ili pružanje usluga te, koliko je moguće, trajanje ugovora.

(a) U slučaju okvirnog sporazuma, naznaka o planiranom trajanju okvirnog sporazuma u kojoj se, po potrebi, navode razlozi za svako trajanje duže od četiri godine; koliko je moguće, naznaka vrijednosti ili opsega ili učestalosti ugovora koji će se dodijeliti, broj i, po potrebi, predloženi maksimalni broj ekonomskih subjekata koji će učestvovati.

(b) U slučaju dinamičkog sistema nabavke, naznaka planiranog trajanja tog sistema; koliko je moguće, naznaka vrijednosti ili opsega ili učestalosti ugovora koji će se dodijeliti.

11. Uslovi za učešće, uključujući:

(a) po potrebi, podatak o tome je li javni ugovor ograničen na zaštićene radionice, odnosno je li izvršenje ugovora ograničeno na okvir programa zaštićenih radnih mjesta,

(b) po potrebi, podatak o tome je li pružanje usluge zakonom, drugim propisom ili upravnom odredbom rezervisano za određenu struku; upućivanje na relevantni zakon, propis ili upravnu odredbu,

(c) spisak i kratki opis kriterijuma o ličnoj situaciji ekonomskih subjekata koja može uzrokovati njihovo isključenje i kriterijuma za odabir; mogućnost zahtijevanja minimalnih standarda; naznaka o traženim podacima (lične izjave, dokumentacija).

12. Vrsta postupka dodjele ugovora; po potrebi, razlozi za upotrebu ubrzanog postupka (u otvorenim i ograničenim postupcima ili tenderskim postupcima uz pregovore);

13. Po potrebi, naznaka o:

(a) korištenju okvirnog sporazuma,

- (b) korištenju dinamičkog sistema nabavke,
 - (c) korištenju elektronske aukcije (u slučaju otvorenog ili ograničenog postupka ili tenderskog postupka uz pregovore).
14. Ako je ugovor razdijeljen u grupe, naznaka o mogućnosti podnošenja ponuda za jednu, više ili sve grupe; naznaka bilo kojeg mogućeg ograničenja broja grupa koje se mogu dodijeliti jednom ponuđaču. Ako ugovor nije razdijeljen u grupe, naznaka razloga za to, osim ako se taj podatak dostavlja u pojedinačnom izvještaju.
 15. U slučaju ograničenog postupka, tenderskog postupka uz pregovore, tenderskog dijaloga ili partnerstva za inovacije kada se koristi mogućnost smanjivanja broja učesnika kojima će dostaviti poziv na dostavu ponude, na pregovaranje ili na učešće u dijalogu: minimalan i, po potrebi, maksimalan broj učesnika te uslovi koji će se primijeniti za odabir odnosnih učesnika.
 16. U slučaju tenderskog postupka uz pregovore, tenderskog dijaloga ili partnerstva za inovacije, po potrebi naznaka o namjeri korištenja opcije odvijanja postupka u više faza koje slijede jedna za drugom, kako bi se smanjio broj ponuda o kojima se pregovara ili rješenja o kojima se raspravlja.
 17. Kada je to primjereno, posebni uslovi za izvršenje ugovora.
 18. Kriterijumi koji će se koristiti za dodjelu ugovora. Osim ako je ekonomski najpovoljnija ponuda identifikovana isključivo na osnovu cijene, kriterijumi za odabir ekonomski najpovoljnije ponude i njihov ponder navode se ako se ne pojavljuju u specifikacijama ili, u slučaju tenderskog dijaloga, u opisnoj dokumentaciji.
 19. Rok za zaprimanje ponuda (otvoreni postupci) ili zahtjeva za učešćem (ograničeni postupci, tenderski postupci uz pregovore, dinamički sistemi nabavke, tenderski dijalozi, partnerstva za inovacije).
 20. Adresa na koju treba slati ponude ili zahtjeve za učešće.
 21. U slučaju otvorenog postupka javne nabavke:
 - (a) rok važenja ponude,
 - (b) datum, vrijeme i mjesto otvaranja ponuda,
 - (c) lica koje su ovlaštena da prisustvuju takvom otvaranju.
 22. Jezik ili jezici na kojima ponude ili zahtjevi za učešće moraju da budu sastavljeni.
 23. Po potrebi, naznaka o:
 - (a) prihvatanju elektronskih podnošenja ponuda ili zahtjeva za učešće,
 - (b) upotrebi elektronskog naručivanja,
 - (c) upotrebi elektronskog računa,
 - (d) upotrebi elektronskog plaćanja.
 24. Podatak o tome je li ugovor povezan s projektom i/ili programom koji se finansira iz fondova Unije.
 25. Naziv i adresa organa nadležnog za postupke pravne zaštite i, po potrebi, postupke mirenja. Detaljni podaci o rokovima za postupke pravne zaštite i, po potrebi, naziv, adresa, telefonski broj, broj telefaksa i adresa e-pošte službe u kojoj se ti podaci mogu dobiti.
 26. Datum ili datumi te upućivanje ili upućivanja na prethodne objave u Službenom listu Evropske unije od važnosti za ugovor ili ugovore na koje se odnosi ovo obavještenje.
 27. U slučaju nabavke koja se ponavlja, procijenjeno vrijeme objave daljnjih obavještenja.
 28. Datum slanja obavještenja.

29. Navod je li ugovor obuhvaćen GPA-om.
30. Svi drugi relevantni podaci.

DIO D

Podaci koje treba da sadrže obavještenja o dodjeli ugovora

(iz člana 50)

1. Ime, identifikacioni broj (ako je predviđen u nacionalnom zakonodavstvu), adresa, uključujući NUTS kod, telefonski broj, broj telefaksa, adresa e-pošte i internet adresa javnog naručioca te, u zavisnosti od slučaja, adresa e-pošte i internet adresa službe u kojoj se mogu dobiti dodatne informacije.
2. Vrsta javnog naručioca i njegova glavna djelatnost.
3. Po potrebi, podatak o tome je li javni naručilac centralni organ za nabavku ili naznaka da se primjenjuje bilo koji drugi oblik zajedničke nabavke.
4. CPV oznake.
5. NUTS kod za glavno mjesto izvođenja radova u slučaju ugovora o radovima ili NUTS kod za glavno mjesto isporuke ili izvođenja u slučaju ugovora o robi i uslugama.
6. Opis nabavke: priroda i raspon radova, priroda i količina ili vrijednost robe, priroda i raspon usluga. Ako je ugovor razdijeljen u partije, ti podaci moraju da se navedu zasebno za svaku partiju. Po potrebi, opis svih mogućnosti.
7. Vrsta postupka dodjele ugovora; u slučaju pregovaračkog postupka bez prethodne objave, opravdanje.
8. Po potrebi, naznaka o:
 - (a) korištenju okvirnog sporazuma,
 - (b) korištenju dinamičkog sistema nabavke.
9. Kriterijumi iz člana 67 koji su se koristili za dodjelu jednog ili više ugovora. Po potrebi, podatak o održavanju elektronske aukcije (u slučaju otvorenog ili ograničenog postupka ili tenderskog postupka uz pregovore).
10. Datum sklapanja jednog ili više ugovora, okvirnog ili okvirnih sporazuma nakon donošenja odluke o njihovoj dodjeli ili sklapanju.
11. Broj zaprimljenih ponuda u odnosu na svaku dodjelu, uključujući:
 - (a) broj zaprimljenih ponuda ekonomskih subjekata koji su mala i srednja preduzeća,
 - (b) broj ponuda zaprimljenih iz neke druge države članice ili treće zemlje,
 - (c) broj ponuda zaprimljenih elektronskim putem.
12. Za svaki dodijeljeni ugovor, adresa, uključujući NUTS kod, telefonski broj, broj telefaksa, adresa e-pošte i internet adresa uspješnog ili uspješnih ponuđača, uključujući:
 - (a) podatak o tome je li uspješni ponuđač malo ili srednje preduzeće,
 - (b) podatak o tome je li ugovor dodijeljen grupi ekonomskih subjekata (u slučaju zajedničkog poduhvata, konzorcijuma ili drugih oblika).
13. Vrijednost uspješne ponude (ponuda) ili najviša i najniža ponuda uzeta u obzir pri dodjeli ili dodjelama ugovora.

14. Po potrebi, za svaki dodijeljeni dio, vrijednost i dio ugovora koji će se vjerovatno dati u podugovor trećim stranama.
15. Podatak o tome je li ugovor povezan s projektom i/ili programom koji se finansira iz fondova Unije.
16. Naziv i adresa organa nadležnog za postupke pravne zaštite i, po potrebi, postupke mirenja. Detaljni podaci o rokovima za postupke pravne zaštite i, po potrebi, naziv, adresa, telefonski broj, broj telefaksa i adresa e-pošte službe u kojoj se ti podaci mogu dobiti.
17. Datum ili datumi te upućivanje ili upućivanja na prethodne objave u Službenom listu Evropske unije od važnosti za ugovor ili ugovore na koje se odnosi ova obavještenje.
18. Datum slanja obavještenja.
19. Svi drugi relevantni podaci.

DIO E

Podaci koje treba da sadrže obavještenja o projektnom tenderu

(iz člana 79 stava 1)

1. Ime, identifikacioni broj (ako je predviđen u nacionalnom zakonodavstvu), adresa, uključujući NUTS kod, telefonski broj, broj telefaksa, adresa e-pošte i internet adresa javnog naručioca te, u zavisnosti od slučaja, adresa e-pošte i internet adresa službe u kojoj se mogu dobiti dodatne informacije.
2. Adresa e-pošte ili internet adresa na kojoj će biti dostupna dokumentacija o nabavci, uz neograničen, direktan i besplatan pristup.

Ako neograničen, direktan i besplatan pristup nije moguć iz razloga navedenih u članu 53 stavu 1 drugom i trećem podstavu, podatak o tome na koji način je moguće pristupiti dokumentaciji o nabavci.

3. Vrsta javnog naručioca i njegova glavna djelatnost.
4. Po potrebi, podatak o tome je li javni naručilac centralni organ za nabavku ili naznaka da se primjenjuje bilo koji drugi oblik zajedničke nabavke.
5. CPV oznake; ako je ugovor razdijeljen u grupe, ti podaci moraju se navesti zasebno za svaku grupu.
6. Opis glavnih obilježja projekta.
7. Broj i vrijednost bilo kakvih nagrada.
8. Vrsta projektnog tendera (otvoreni ili ograničeni).
9. U slučaju otvorenog projektnog tendera, rok za predaju projekata.
10. U slučaju ograničenog projektnog tendera:
 - (a) broj učesnika koji su uzeti u obzir,
 - (b) imena već odabranih učesnika, ako ih ima,
 - (c) uslovi za odabir učesnika,
 - (d) rok za dostavu zahtjeva za učešće.
11. Po potrebi, podatak o tome je li učešće ograničeno samo na određenu struku.
12. Kriterijumi koji će se primjenjivati pri ocjenjivanju projekata.
13. Podatak o tome je li odluka komisije za ocjenu obavezujuća za javnog naručioca.

14. Isplate koje će se vršiti svim učesnicima, ako ih ima.
15. Podatak o tome hoće li se nakon projektnog tendera dodijeliti ugovor pobjedniku ili pobjednicima projektnog tendera.
16. Datum slanja obavještenja.
17. Svi drugi relevantni podaci.

DIO F

Podaci koje treba da sadrže obavještenja o rezultatima tendera

(iz člana 79 stava 2)

1. Ime, identifikacioni broj (ako je predviđen u nacionalnom zakonodavstvu), adresa, uključujući NUTS kod, telefonski broj, broj telefaksa, adresa e-pošte i internet adresa javnog naručioca te, u zavisnosti od slučaja, adresa e-pošte i internet adresa službe u kojoj se mogu dobiti dodatne informacije.
2. Vrsta javnog naručioca i njegova glavna djelatnost.
3. Po potrebi, podatak o tome je li javni naručilac centralni organ za nabavku ili naznaka da se primjenjuje bilo koji drugi oblik zajedničke nabavke.
4. CPV oznake.
5. Opis glavnih obilježja projekta.
6. Vrijednost nagrada.
7. Vrsta projektnog tendera (otvoreni ili ograničeni).
8. Kriterijumi koji će se primjenljivati pri ocjenjivanju projekata.
9. Datum odluke komisije za ocjenu.
10. Broj učesnika.
 - (a) Broj učesnika koji su mala ili srednja preduzeća.
 - (b) Broj inostranih učesnika.
11. Naziv, adresa, uključujući NUTS kod, telefonski broj, broj telefaksa, adresa e-pošte te internet adresa pobjednika tendera te podatak o tome je li pobjednik (ili pobjednici) malo ili srednje preduzeće.
12. Podatak o tome je li projektni tender povezan s projektom ili programom koji se finansira iz fondova Evropske unije.
13. Datum ili datumi te upućivanje ili upućivanja na prethodne objave u Službenom listu Evropske unije od važnosti za projekt ili projekte na koje se odnosi ova obavještenje.
14. Datum slanja obavještenja.
15. Svi drugi relevantni podaci.

DIO G

Podaci koje treba da sadrže obavještenja o izmjenama ugovora tokom njegovog trajanja

(iz člana 72 stava 1)

1. Ime, identifikacioni broj (ako je predviđen u nacionalnom zakonodavstvu), adresa, uključujući

NUTS kod, telefonski broj, broj telefaksa, adresa e-pošte i internet adresa javnog naručioca te, u zavisnosti od slučaja, adresa e-pošte i internet adresa službe u kojoj se mogu dobiti dodatne informacije.

2. CPV oznake
3. NUTS kod za glavno mjesto izvođenja radova u slučaju ugovora o radovima ili NUTS kod za glavno mjesto isporuke ili izvođenja u slučaju ugovora o robi i uslugama;
4. Opis nabavke prije i poslije izmjene; priroda i raspon radova, priroda i količina ili vrijednost robe, priroda i raspon usluga.
5. Kad je primjenljivo, povećanje cijene prouzrokovano uvođenjem izmjene.
6. Opis okolnosti usljed kojih je bilo potrebno uvesti izmjenu.
7. Datum odluke o dodjeli ugovora.
8. Kad je primjenljivo, adresa, uključujući NUTS kod, telefonski broj, broj telefaksa, adresa e-pošte i internet adresa novog ekonomskog subjekta ili novih ekonomskih subjekata.
9. Podatak o tome je li ugovor povezan s projektom i/ili programom koji se finansira iz fondova Unije.
10. Naziv i adresa nadzornog organa i organa nadležnog za postupke pravne zaštite i, po potrebi, postupke mirenja. Detaljni podaci o rokovima za postupke pravne zaštite ili, po potrebi, naziv, adresa, telefonski broj, broj telefaksa i adresa e-pošte službe u kojoj se ti podaci mogu dobiti.
11. Datum ili datumi te upućivanje ili upućivanja na prethodne objave u Službenom listu Evropske unije od važnosti za ugovor ili ugovore na koje se odnosi ova obavještenje.
12. Datum slanja obavještenja.
13. Svi drugi relevantni podaci.

DIO H

Podaci koje treba da sadrže obavještenja o nadmetanju u vezi sa ugovorima sa društvenim i drugim posebnim uslugama

(iz člana 75 stava 1)

1. Naziv, identifikacioni broj (ako je predviđen u nacionalnom zakonodavstvu), adresa, uključujući NUTS kod, adresa e-pošte i internet adresa javnog naručioca.
2. NUTS kod za glavno mjesto izvođenja radova u slučaju radova ili NUTS kod za glavno mjesto isporuke ili pružanja u slučaju robe ili usluga.
3. Kratki opis ugovora, uključujući referentni broj ili CPV oznake.
4. Uslovi za učešće, uključujući:
 - po potrebi, podatak o tome je li ugovor ograničen na zaštićene radionice ili je njegovo izvršenje ograničeno na okvir programa zaštićenih radnih mjesta.
 - po potrebi, podatak o tome je li izvršenje usluge zakonom, drugim propisom ili upravnom odredbom rezervisano za određenu struku.
5. Rok ili rokovi za stupanje u kontakt s javnim naručiocem u svrhu učešća.
6. Kratki opis glavnih karakteristika postupka dodjele koji će se primjenljivati.

DIO I

Podaci koje treba da sadrže prethodna informativna obavještenja u vezi sa društvenim i drugim posebnim uslugama

(iz člana 75 stava 1)

1. Naziv, identifikacioni broj (ako je predviđen u nacionalnom zakonodavstvu), adresa, uključujući NUTS kod, adresa e-pošte i internet adresa javnog naručioca.
2. Kratki opis ugovora, uključujući procijenjenu ukupnu vrijednost ugovora i referentni broj ili CPV oznake.
3. U mjeri u kojoj je to poznato:
 - (a) NUTS kod za glavno mjesto izvođenja radova u slučaju radova ili NUTS kod za glavno mjesto isporuke ili pružanja u slučaju robe ili usluga,
 - (b) rok za isporuku robe, izvođenje radova ili pružanje usluga te trajanje ugovora,
 - (c) uslovi za učešće, uključujući:
 - po potrebi, podatak o tome je li javni ugovor ograničen na zaštićene radionice, odnosno je li izvršenje ugovora ograničeno na okvir programa zaštićenih radnih mjesta,
 - po potrebi, podatak o tome je li izvršenje usluge zakonom, drugim propisom ili upravnom odredbom rezervisano za određenu struku.
 - (d) kratki opis glavnih karakteristika postupka dodjele ugovora koji će se primjenljivati.
4. Upućivanje na činjenicu da će zainteresovani ekonomski subjekti obavijestiti javnog naručioca o svom interesu za ugovor ili ugovore te rokove za dostavu iskaza interesa i adresu na koju se šalju iskazi interesa.

DIO J

Podaci koje treba da sadrže obavještenja o dodjeli ugovora za društvene i druge posebne usluge

(iz člana 75 stava 2)

1. Naziv, identifikacioni broj (ako je predviđen u nacionalnom zakonodavstvu), adresa, uključujući NUTS kod, adresa e-pošte i internet adresa javnog naručioca.
2. Kratki opis ugovora, uključujući referentni broj ili CPV oznake.
3. NUTS kod za glavno mjesto izvođenja radova u slučaju radova ili NUTS kod za glavno mjesto isporuke ili pružanja u slučaju robe ili usluga.
4. Broj zaprimljenih ponuda.
5. Cijena ili raspon cijena (najmanja/najveća) koje se plaćaju.
6. Za svaki dodijeljeni ugovor, adresa, uključujući NUTS kod, adresa e-pošte i internet adresa uspješnog ili uspješnih ekonomskih subjekata.
7. Svi drugi relevantni podaci.

PRILOG VI

PODACI KOJE TREBA DA SADRŽI DOKUMENTACIJA O NABAVCI U VEZI SA ELEKTRONSKIM AUKCIJAMA

(iz člana 35 stav 4)

Ako su javni naručitelji odlučili da održe elektronsku aukciju, dokumentacija o nabavci mora da sadrži barem sljedeće podatke:

- (a) karakteristike, čija vrijednost će biti predmet elektronske aukcije, pod uslovom da se takve karakteristike mogu kvantitativno odrediti i izraziti u brojevima ili procentima;
- (b) bilo koja ograničenja vrijednosti koje se mogu podnijeti, s obzirom na to da proizlaze iz specifikacija koje se odnose na predmet ugovora;
- (c) podatke koji će se staviti na raspolaganje ponuđačima tokom elektronske aukcije i, po potrebi, kada će im oni biti stavljeni na raspolaganje;
- (d) odgovarajuće informacije o procesu elektronske aukcije;
- (e) uslove pod kojima će se ponuđači moći nadmetati te posebno minimalne razlike koje će se, po potrebi, tražiti tokom nadmetanja;
- (f) odgovarajuće podatke koji se odnose na elektronsku opremu koja će se koristiti te rješenja i tehničke specifikacije za spajanje.

PRILOG VII

DEFINICIJA ODREĐENIH TEHNIČKIH SPECIFIKACIJA

Za potrebe ove Direktive:

1., „tehnička specifikacija” znači jedno od sljedećeg:

- (a) u slučaju ugovora o javnim radovima, ukupnost tehničkih odredaba sadržanih posebno u dokumentaciji o nabavci kojima se određuju tražene karakteristike materijala, proizvoda ili robe kako bi se osiguralo da ispunjavaju svrhu koju im je namijenio javni naručilac; te karakteristike uključuju nivo uticaja na životnu sredinu ili klimu, rješenje koje zadovoljava sve zahtjeve (uključujući pristup za lica s invaliditetom) te ocjenu usklađenosti, izvođenje, bezbjednost ili dimenzije, uključujući postupke u vezi sa osiguravanjem kvaliteta, terminologiju, simbole, ispitivanje i ispitne metode, pakovanje, obilježavanje i označavanje, uputstva za korisnike i postupke i metode proizvodnje u bilo kojoj fazi životnog vijeka radova; te karakteristike takođe uključuju pravila povezana sa projektovanjem i određivanjem troškova, ispitivanjem, pregledom i uslove za prihvatanje radova te metode ili tehnike građenja te sve druge tehničke uslove koje naručilac može da propiše, na osnovu opštih ili posebnih propisa, za završene radove te materijale ili dijelove koje oni uključuju;
- (b) u slučaju ugovora o javnoj nabavci robe ili javnim uslugama specifikacija u dokumentaciji kojom se određuju tražene karakteristike proizvoda ili usluge, poput nivoa kvaliteta, nivoa uticaja na životnu sredinu i klimu, rješenja za sve zahtjeve (uključujući pristup za lica s invaliditetom) i ocjene usklađenosti, izvođenja, upotrebljivosti proizvoda, bezbjednosti ili dimenzija, uključujući zahtjeve koji su bitni za proizvod u pogledu naziva pod kojim se

- proizvod prodaje, terminologiju, simbole, ispitivanje i ispitne metode, pakovanje, obilježavanje i označivanje, uputstva za korisnike, proizvodne procese i metode u bilo kojoj fazi životnog vijeka robe ili usluge te postupke ocjene usklađenosti;
2. „norma” je tehnička specifikacija koju je usvojio priznati organ za normiranje za višekratnu ili trajnu upotrebu, čije zadovoljenje nije obvezno i koja predstavlja jednu od sljedećih:
- (a) „međunarodna norma” znači norma koju je donijela neka međunarodna organizacija za normiranje i učinila dostupnom javnosti,
 - (b) „evropska norma” znači norma koju je donijela neka evropska organizacija za normiranje i učinila dostupnom javnosti,
 - (c) „nacionalna norma” znači norma koju je donijela neka nacionalna organizacija za normiranje i učinila je dostupnom javnosti.
3. „Evropska tehnička ocjena” znači dokumentovanu ocjenu izvođenja građevinskog proizvoda, s obzirom na njegove ključne karakteristike, u skladu s Evropskim dokumentom za ocjenjivanje, kako je određeno u članu 2 tački 12 Regulative (EU) br. 305/2011 Evropskog parlamenta i Savjeta [\(1\)](#);
4. „zajednička tehnička specifikacija” znači tehničku specifikaciju u oblasti ICT-a utvrđenu u skladu s članovima 13 i 14 Regulative (EU) 1025/2012;
5. „tehnička referenca” znači svaki proizvod koji su izradili evropski organi za normiranje, različit od Evropskih normi, u skladu s postupcima prilagođenima razvoju tržišnih potreba.
-

[\(1\)](#) Regulativa (EU) br. 305/2011 Evropskog parlamenta i Savjeta od 9. marta 2011. o utvrđivanju usklađenih uslova za stavljanje na tržište građevinskih proizvoda ([SL L 88, 4.4.2011., str. 5.](#)).

PRILOG VIII

ASPEKTI KOJI SE ODOSE NA OBJAVE

1. Objava obavještenja

Obavještenja navedena u članovima 48, 49, 50, 75 i 79 javni naručioci šalju Kancelariji za publikacije Evropske unije. Te obavještenja se objavljuju u skladu sa sljedećim pravilima:

Obavještenja iz članova 48, 49, 50, 75 i 79 objavljuje Kancelarija za publikacije Evropske unije ili javni naručioci ako je prethodno informativno obavještenje objavljeno na profilu kupca u skladu s članom 48 stavom 1.

Dodatno, javni naručioci mogu te podatke objaviti na internetu na „profilu kupca” kako je navedeno u stavu 2 tački (b).

Kancelarija za publikacije Evropske unije javnom naručiocu dostavlja potvrdu iz člana 51 stava 5 drugog podstava.

2. Objavljivanje dopunskih ili dodatnih podataka

- (a) Osim ako je drukčije predviđeno u članu 53 stavu 1 drugom i trećem podstavu, javni naručioci objavljuju cjelokupnu dokumentaciju o nabavci na internetu.
- (b) Profil naručioca (kupca) može da uključuje prethodna (informativna) obavještenja kako je navedeno u članu 48 stavu 1 tački 1, podatke o tekućim zahtjevima za prikupljanje ponuda, planiranim nabavkama, sklopljenim ugovorima, poništenim postupcima i bilo kakve korisne opšte podatke, kao što su kontakt tačke, broj telefona ili telefaksa, poštanska adresa ili adresa elektronske pošte. Profil kupca može da obuhvata periodična indikativna obavještenja koje se koriste kao sredstvo poziva na nadmetanje, što se objavljuje na nacionalnom nivou u skladu s članom 52.

3. Format i postupci za elektronski prenos objava

Format i postupci za elektronski prenos objava koje je odredila Komisija dostupni su na internet adresi „<http://simap.Evropa.eu>”.

PRILOG IX

SADRŽAJ POZIVA NA DOSTAVU PONUDE, NA UČEŠĆE U DIJALOGU ILI NA POTVRDU INTERESA PREDVIĐENIH ČLANOM 54

- 1. Poziv na dostavu ponude ili na učešće u dijalogu predviđenom članom 54 mora da sadrži najmanje:
 - (a) upućivanje na objavljeni poziv na nadmetanje;
 - (b) rok za zaprimanje ponuda, adresu na koju ponude moraju biti dostavljene i jezik ili jezike na kojem ponude moraju biti sastavljene;
 - (c) u slučaju tenderskog dijaloga, datum i adresu početka konsultacija i jezik ili jezike koji se koriste;
 - (d) upućivanje na sve moguće dodatne dokumente koje treba dostaviti, ili u prilog dokazivih izjava ponuđača u skladu s članom 60 ili, po potrebi, članom 62 ili kao dopunu podacima navedenim u tim članovima, na osnovu uslova utvrđenih u članovima 60 i 62;
 - (e) relativni ponder kriterijuma za dodjelu ugovora ili, po potrebi, redoslijed takvih kriterijuma prema važnosti, od najvažnijeg prema najmanje važnom, ako nisu navedeni u obavještenju o nadmetanju, pozivu na potvrdu interesa, tehničkim specifikacijama ili opisnom dokumentu.

Međutim, u slučaju ugovora dodijeljenih uz korištenje tenderskog dijaloga ili partnerstva za inovacije, informacije iz tačke (b) ne pojavljuju se u pozivu na učešće u dijalogu ili pozivu na pregovore, ali se navode u pozivu na dostavu ponude.

- 2. Kada se poziv na nadmetanje objavljuje putem prethodnog informativnog obavještenja, javni naručioci nakon toga pozivaju sve učesnike da potvrde svoj interes na osnovu detaljnih podataka o ugovoru prije početka odabira ponuđača ili učesnika u pregovorima.

Taj poziv mora da uključuje najmanje sljedeće podatke:

- (a) prirodu i količinu, uključujući sve mogućnosti u odnosu na dopunske ugovore i, ako je moguće, procijenjeni rok za korištenje tih mogućnosti za ugovore koji se obnavljaju, vrstu i količinu i, ako je moguće, procijenjene datume objave budućih obavještenja o nadmetanju za radove, robu i usluge koji su predmet nadmetanja;
 - (b) vrstu postupka: ograničeni postupak ili tenderski postupak uz pregovore;
 - (c) kada je to primjereno, datum početka ili završetka isporuke robe, izvođenja radova ili pružanja usluga;
 - (d) ako nije moguće osigurati elektronski pristup, adresu i konačni rok za dostavu zahtjeva za dokumentaciju o nabavci i jezik ili jezike na kojima ona mora biti sastavljena;
 - (e) adresu javnog naručioca koji dodjeljuje ugovor;
 - (f) ekonomske i tehničke uslove, finansijske garancije i podatke koje zahtijevaju ekonomski subjekti;
 - (g) oblik ugovora koji je predmet poziva na dostavu ponuda: kupovina, leasing, najam, ili kupovina na otplatu ili bilo kakva kombinacija tih oblika; i
 - (h) kriterijume za dodjelu i njihov relativni ponder ili, po potrebi, redosljed važnosti tih kriterijuma, ako ta informacija nije navedena u prethodnom informativnom obavještenju ili tehničkim specifikacijama ili u pozivu na dostavu ponuda ili u pozivu na pregovore.
-

PRILOG X

SPISAK MEĐUNARODNIH DRUŠTVENIH KONVENCIJA I KONVENCIJA O ZAŠTITI ŽIVOTNE SREDIJE IZ ČLANA 18 STAVA 2

- Konvencija 87 MOR-a o slobodi udruživanja i zaštiti prava na organizovanje;
 - Konvencija 98 MOR-a o pravu na organizovanje i kolektivno pregovaranje;
 - Konvencija 29 MOR-a o prisilnom radu;
 - Konvencija 105 MOR-a o ukidanju prisilnog rada;
 - Konvencija 138 MOR-a o minimalnoj starosti;
 - Konvencija 111 MOR-a o diskriminaciji (zapošljavanje i posao);
 - Konvencija 100 MOR-a o jednakim naknadama za rad;
 - Konvencija 182 MOR-a o najgorim oblicima dječjeg rada;
 - Bečka konvencija o zaštiti ozonskog omotača i Montrealski protokol o supstancama koje oštećuju ozonski omotač;
 - Bazelska konvencija o nadzoru prekograničnog kretanja opasnog otpada i njegovog odlaganja (Bazelska konvencija);
 - Stockholmska konvencija o dugotrajnim organskim zagađujućim materijama (Stockholmska POPs konvencija);
 - Konvencija o postupku prethodnog pristanka na određene opasne hemikalije i pesticide u međunarodnoj trgovini (UNEP/FAO) (PIC konvencija), Rotterdam, 10. rujna 1998., i njena tri regionalna protokola.
-

PRILOG XI

REGISTRI [\(1\)](#)

Relevantni strukovni i privredni registri te odgovarajuće izjave i potvrde za svaku državu članicu su:

- u Belgiji „Registre du Commerce”/„Handelsregister” i, u slučaju ugovora o uslugama, „Ordres professionnels/Beroepsorden”;
- u Bugarskoj „Търговски регистър”;
- u Češkoj „obchodní rejstřík”;
- u Danskoj „Erhvervsstyrelsen”;
- u Njemačkoj „Handelsregister”, „Handwerksrolle” i, u slučaju ugovora o uslugama, „Vereinsregister”, „Partnerschaftsregister” i „Mitgliedsverzeichnisse der Berufskammern der Länder”;
- u Estoniji „Registrite ja Infosüsteemide Keskus”;
- u Irskoj se od ekonomskog subjekta može zatražiti da dostavi potvrdu od Registra privrednih društava ili Registra društava za uzajamnu pomoć ili, ako nije sertifikovan, potvrdu da je odnosno lice izjavilo pod zakletvom da obavlja odnosnu djelatnost u zemlji u kojoj ima poslovni nastan, na određenom mjestu i pod određenim poslovnim imenom;
- u Grčkoj „Μητρώο Εργοληπτικών Επιχειρήσεων — ΜΕΕΠ” Ministarstva životne sredine, urbanističkog i prostornog planiranja i javnih radova (Υ.Π.Ε.ΧΩ.Δ.Ε) u slučaju ugovora o radovima; „Βιοτεχνικό ή Εμπορικό ή Βιομηχανικό Επιμελητήριο” i „Μητρώο Κατασκευαστών Αμυντικού Υλικού” u slučaju ugovora o nabavci robe; u slučaju ugovora o uslugama, od pružalaca usluga može se tražiti da dostavi izjavu o obavljanju odnosne djelatnosti koju pod zakletvom daje pred notarom; u slučajevima predviđenim postojećim nacionalnim zakonodavstvom, za pružanje usluga istraživanja, kako je navedeno u Prilogu I strukovni registar „Μητρώο Μελετητών” i „Μητρώο Γραφείων Μελετών”;
- u Španiji „Registro Oficial de Licitadores y Empresas Clasificadas del Estado” u slučaju ugovora o radovima i uslugama i, u slučaju ugovora o nabavci robe, „Registro Mercantil” ili, u slučaju neregistriranih pojedinaca, potvrda da je odnosno lice izjavilo pod zakletvom da obavlja odnosnu djelatnost;
- u Francuskoj „Registre du commerce et des sociétés” i „Répertoire des métiers”;
- u Hrvatskoj „Sudski registar” i „Obrtni registrar” ili, u slučaju nekih djelatnosti, potvrdu da je odnosno lice ovlašteno da se bavi privrednom djelatnošću ili odnosnom djelatnošću;
- u Italiji „Registro della Camera di commercio, industria, agricoltura e artigianato”; u slučaju ugovora o nabavci robe i uslugama, takođe „Registro delle commissioni provinciali per l’artigianato” ili, osim već pomenutih registara, „Consiglio nazionale degli ordini professionali” u slučaju ugovora o uslugama; u slučaju ugovora o radovima ili uslugama, „Albo nazionale dei gestori ambientali” osim već pomenutih registara;
- na Kipru se od ugovarača može zatražiti da dostavi potvrdu od Savjeta za registraciju i reviziju ugovarača u niskogradnji i visokogradnji (Συμβούλιο Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων) u skladu sa Zakonom o registraciji i reviziji ugovarača u niskogradnji i visokogradnji u slučaju ugovora o radovima; u slučaju ugovora o nabavci robe i uslugama od dobavljača ili pružalaca usluge može se tražiti da dostavi potvrdu iz Registra privrednih društava i stečajnog upravnika (Εφορος Εταιρειών και Επίσημος Παραλήπτης) ili, ako to nije slučaj, potvrdu da je odnosno lice izjavilo pod zakletvom da obavlja odnosnu djelatnost u zemlji u kojoj ima poslovni nastan, na određenom mjestu i pod određenim

poslovnim imenom;

- u Letoniji „Uzņēmumu reģistrs”;
- u Litvaniji „Juridinių asmenų registras”;
- u Luksemburgu „Registre aux firmes” i „Rôle de la Chambre des métiers”;
- u Mađarskoj „Cégnyilvántartás”, „egyéni vállalkozók jegyzői nyilvántartása” i, u slučaju ugovora o uslugama, „szakmai kamarák nyilvántartása” ili, u slučaju nekih djelatnosti, potvrdu da je odnosno lice ovlašteno da se bavi privrednom djelatnošću ili odnosnom djelatnošću;
- na Malti ekonomski subjekat stiče svoj „numru ta’ registrazzjoni tat- Taxxa tal- Valur Miżjud (VAT) u n- numru tal-licenzja ta’ kummerc”, i, u slučaju partnerstva ili društva, odgovarajući registracioni broj koji izdaje organ nadležno za finansijske usluge na Malti;
- u Holandiji „Handelsregister”;
- u Austriji „Firmenbuch”, „Gewerberegister”, „Mitgliederverzeichnisse der Landeskammern”;
- u Poljskoj „Krajowy Rejestr Sądowy”;
- u Portugalu „Instituto da Construção e do Imobiliário” (INCI) u slučaju ugovora o radovima; „Registo Nacional das Pessoas Colectivas” u slučaju ugovora o nabavci robe i uslugama;
- u Rumuniji „Registrul Comerțului”;
- u Sloveniji „sodni register” i „obrtni register”;
- u Slovačkoj „Obchodný register”;
- u Finskoj „Kaupparekisteri”/„Handelsregistret”;
- u Švedskoj „aktiebolags-, handels- eller föreningsregistren”;
- u Ujedinjenom Kraljevstvu od ekonomskog se subjekta može tražiti da iz Registra privrednih društava dostavi potvrdu o osnivanju ili registraciji ili, ako nije tako sertifikovan, potvrdu da je odnosno lice izjavilo pod zakletvom da obavlja odnosnu djelatnost na određenom mjestu i pod određenim poslovnim imenom.

(1) Za potrebe člana 58 stava 2 „strukovni ili privredni registri” znače registri koji su navedeni u ovom Prilogu i, ako je do promjena došlo na nacionalnom nivou, registri koji su ih zamijenili.

PRILOG XII

NAČINI DOKAZIVANJA ISPUNJAVANJA KRITERIJUMA ZA ODABIR

Dio I: Ekonomska i finansijska sposobnost

Dokaz o ekonomskoj i finansijskoj sposobnosti ekonomskog subjekta može, kao opšte pravilo, biti propraćen s jednom ili više sljedećih potvrda:

- (a) odgovarajućim bankovnim izvodima ili, po potrebi, dokaz o osiguranju za pokriće odgovornosti iz djelatnosti;
- (b) prikazivanjem finansijskih izvještaja ili izvoda iz finansijskih izvještaja, ako je objavljivanje finansijskih izvještaja obavezno u zemlji nastana ekonomskog subjekta;
- (c) izjavom o ukupnom prometu preduzeća i, po potrebi, o prometu u oblasti koja je obuhvaćena ugovorom za period do najviše tri posljednje dostupne finansijske godine, u zavisnosti od

datuma osnivanja preduzeća ili početka obavljanja djelatnosti ekonomskog subjekta, ako je informacija o tim prometima dostupna.

Dio II: Tehnička sposobnost

Sredstva za dokazivanje tehničke sposobnosti ekonomskih subjekata, kako je navedeno u členu 58:

(a)sljedeći spiskovi:

- i.spisak radova izvršenih tokom najviše posljednjih pet godina, praćen potvrđama o zadovoljavajućem izvršenju i ishodu za najvažnije radove; ako je to potrebno kako bi se osigurao odgovarajući nivo tržišne konkurencije, javni naručioci mogu da naznače da će u obzir biti uzeti dokazi o relevantnim radovima izvršenim prije više od pet godina;
 - ii.spisak glavnih izvršenih isporuka ili glavnih usluga pruženih u najviše posljednje tri godine, s iznosima, datumima i primaocima, bilo javnim ili privatnim. Ako je to potrebno kako bi se osigurao odgovarajući nivo tržišne konkurencije, javni naručioci mogu naznačiti da će u obzir biti uzete relevantne izvršene isporuke ili pružene usluge prije više od tri godine;
- (b)podatke o angažovanim tehničkim stručnjacima ili tehničkim organima, bez obzira na to pripadaju li direktno preduzeću ekonomskog naručioca, posebno onima odgovornima za kontrolu kvaliteta i, u slučaju ugovora o javnim radovima, onima koje izvođač može pozvati da izvedu radove;
 - (c)opis tehničkih mogućnosti i mjera koje koriste ekonomski subjekti za osiguranje kvaliteta te mogućnosti preduzeća u vezi sa studijama i istraživanjima;
 - (d)podaci o sistemima upravljanja lancem snabdijevanja i sistemima praćenja koje će ekonomski subjekat moći da primijeni pri izvršavanju ugovora;
 - (e)ako se radi o složenijim proizvodima i uslugama koje treba isporučiti ili, izuzetno, ako su traženi za posebne svrhe, kontrola koju sprovodi javni naručilac ili, u njegovo ime, nadležni službeni organ zemlje nastana dobavljača ili pružaoca usluge, u skladu sa sporazumom tog organa, proizvodnih kapaciteta dobavljača ili tehničkih kapaciteta pružalaca usluga te, ako je potrebno, sredstava za studije i istraživanja koja su mu na raspolaganju te mjera za kontrolu kvaliteta koje će koristiti;
 - (f)obrazovne i stručne kvalifikacije pružaoca usluge ili ugovarača ili menadžerskog kadra preduzeća, pod uslovom da se oni ne ocjenjuju u okviru kriterijuma za dodjelu;
 - (g)naznaka o mjerama za upravljanje životnom sredinom koje će ekonomski subjekat biti u mogućnosti da primijeni tokom izvršavanja ugovora;
 - (h)izjava o prosječnom godišnjem broju radnika pružalca usluga ili ugovarača i broju rukovodećeg osoblja u posljednje tri godine;
 - (i)izjava o alatima, uređajima ili tehničkoj opremi koja je na raspolaganju pružaocu usluga ili izvođaču radova u svrhu izvršenja ugovora;
 - (j)navod o dijelu ugovora koji ekonomski subjekat možda namjerava da da u podugovor;
 - (k)s obzirom na proizvode koji moraju da se isporuče:

i.uzorci, opisi ili fotografije čija autentičnost mora da bude potvrđena na zahtjev javnog naručioca;

ii.potvrde koje izdaju službeni instituti za kontrolu kvaliteta ili agencije priznate stručnosti

kojima se potvrđuje usklađenost proizvoda s tačno određenim tehničkim specifikacijama ili normama na koje se upućuje.

PRILOG XIII

SPISAK PRAVNIH AKATA UNIJE IZ ČLANA 68 STAVA 3

Direktiva 2009/33/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta

PRILOG XIV

USLUGE IZ ČLANA 74

CPV oznaka	Opis
75200000-8; 75231200-6; 75231240-8; 79611000-0; 79622000-0 [usluge pribavljanja lica za pomoć u usluge domaćinstvu]; 79624000-4 [usluge pribavljanja osoblja za medicinsku njegu] i 79625000-1 [usluge pribavljanja medicinskog osoblja] od 85000000-9 do 85323000-9; 98133100-5, 98133000-4; 98200000-5; 98500000-8 [privatna domaćinstva sa zaposlenim osobljem] i od 98513000-2 do 98514000-9 [usluge posredovanja za radnu snagu za domaćinstva, usluge agencijskog osoblja za domaćinstva, usluge kancelarijskog osoblja za domaćinstva, osoblje za rad na određeno vrijeme za domaćinstva, usluge pomoći u kući i usluge u domaćinstvu]	Zdravstvene, društvene i povezane
85321000-5 i 85322000-2, 75000000-6 [usluge uprave, administrativne, društvene, obrane i socijalnog osiguranja], 75121000-0, 75122000-7, obrazovne, zdravstvene usluge i 75124000-1; od 79995000-5 do 79995200-7; od 80000000-4 usluge u vezi sa kulturom usluge obrazovanja i stručnog osposobljavanja do 80660000-8; od 92000000-1 do 92700000-8	
79950000-8 [usluge organizovanja izložbi, sajmova i kongresa], 79951000-5 [usluge organizovanja seminara], 79952000-2 [usluge organizovanja raznih događanja], 79952100-3 [usluge organizovanja kulturnih događanja], 79953000-9 [usluge organizovanja festivala], 79954000-6 [usluge organizovanja proslava], 79955000-3 [usluge organizovanja modnih revija], 79956000-0 [usluge organizovanja sajmova i izložbi]	
75300000-9	Usluge obaveznog socijalnog osiguranja (1)
75310000-2, 75311000-9, 75312000-6, 75313000-3,	Usluge u vezi sa naknadama

75313100-4, 75314000-0, 75320000-5, 75330000-8,
75340000-1
98000000-3; 98120000-0; 98132000-7; 98133110-8 i Druge usluge zajednice, društvene
i lične usluge, uključujući usluge
sindikata, političkih organizacija,
udruženja mladih i drugih
organizacija s članstvom
98131000-0 Vjerske usluge
55100000-1 do 55410000-7; 55521000-8 do 55521200-0 Hotelijerske i ugostiteljske usluge
[55521000-8 usluge dostavljanja pripremljene hrane u
privatna domaćinstva, 55521100-9 usluge redovnog
dovoženja hrane, 55521200-0 usluge dostave hrane]

55520000-1 usluge dostavljanja pripremljene hrane,
55522000-5 usluge dostavljanja pripremljene hrane za
prevozna preduzeća, 55523000-2 usluge dostavljanja
pripremljene hrane za ostala preduzeća ili ustanove,
55524000-9 usluge dostavljanja pripremljene hrane u škole

55510000-8 usluge menze, 55511000-5 usluge menze i druge
usluge restorana sa samoposluživanjem zatvorenog tipa,
55512000-2 usluge vođenja menze, 55523100-3 usluge
školskih obroka
79100000-5 do 79140000-7; 75231100-5; Pravne usluge, u mjeri u kojoj one
nisu isključene na osnovu člana
10. tačke (d)

75100000-7 do 75120000-3; 75123000-4; 75125000-8 Druge administrativne usluge i
do 75131000-3 državne usluge
75200000-8 do 75231000-4 Pružanje usluga za zajednicu
75231210-9 do 75231230-5; 75240000-0 do 75252000-7; Zatvorske usluge, usluge javne
79430000-7; 98113100-9 bezbjednosti i spasilačke usluge u
mjeri u kojoj one nisu isključene
na osnovu člana 10. tačke (h)

79700000-1 do 79721000-4 [istražiteljske usluge i usluge u oblasti bezbjednosti, usluge u oblasti
oblasti bezbjednosti, usluge u oblasti bezbjednosti
nadzora alarmnih uređaja, čuvarske službe, usluge nadzora,
usluge sistema praćenja, usluge potrage za bjeguncima,
usluge patrolnih službi, usluge izdavanja identifikacionih
znački, istražiteljske usluge i usluge detektivskih agencija]
79722000-1 [grafološke usluge], 79723000-8 [usluge analize
otpada]

98900000-2 [usluge koje pružaju ekstrateritorijalne Međunarodne usluge
organizacije i organi] i 98910000-5 [usluge koje su svojstvene
međunarodnim organizacijama i organima]
64000000-6 [poštanske i telekomunikacione usluge], Poštanske usluge
64100000-7 [poštanske i kurirske usluge], 64110000-0

[poštanske usluge], 64111000-7 [poštanske usluge u vezi sa dnevnom štampom i časopisima], 64112000-4 [poštanske usluge u vezi sa pismima], 64113000-1 [poštanske usluge u vezi sa paketima], 64114000-8 [poštanske šalterske usluge], 64115000-5 [iznajmljivanje poštanskog sandučeta], 64116000-2 [usluge podizanja na pošti], 64122000-7 [unutrašnje kancelarijske poštanske i dostavljačke usluge] 50116510-9 [usluge protektiranja guma], 71550000-8 Razne usluge [kovačke usluge]

(1) Te usluge nisu obuhvaćene ovom Direktivom ako se radi o neekonomskim uslugama od opšteg interesa. Države članice slobodne su da organizuju pružanje obaveznih društvenih usluga ili drugih usluga kao usluge od opšteg interesa ili kao neekonomske usluge od opšteg interesa.

PRILOG XV

TABELA KORELACIJE

Ova Direktiva	Direktiva 2004/18/EZ
Član 1, stavovi 1, 2, 4, 5 i 6	—
Član 1, stav 3	Član 10
Član 2, stav 1, tačka 1	Član 1, stav 9, prvi podstav
Član 2, stav 1, tačka 2	Član 7, tačka (a)
Član 2, stav 1, tačka 3	—
Član 2, stav 1, tačka 4 (a)	Član 1, stav 9, drugi podstav, tačka (a)
Član 2, stav 1, tačka 4 (b)	Član 1, stav 9, drugi podstav, tačka (b)
Član 2, stav 1, tačka 4 (c)	Član 1, stav 9, drugi podstav, tačka (c)
Član 2, stav 1, tačka 5	Član 1, stav 2, tačka (a)
Član 2, stav 1, tačka 6	Član 1, stav 2, tačka (b), prva rečenica
Član 2, stav 1, tačka 7	Član 1, stav 2, tačka (b), druga rečenica
Član 2, stav 1, tačka 8	Član 1, stav 2, tačka (c)
Član 2, stav 1, tačka 9	Član 1, stav 2, tačka (d)
Član 2, stav 1, tačka 10	Član 1, stav 8, drugi podstav
Član 2, stav 1, tačka 11	Član 1, stav 8, treći podstav
Član 2, stav 1, tačka 12	Član 1, stav 8, treći podstav
Član 2, stav 1, tačka 13	Član 23, stav 1
Član 2, stav 1, tačka 14	Član 1, stav 10
Član 2, stav 1, tačka 15	—
Član 2, stav 1, tačka 16	Član 1, stav 10
Član 2, stav 1, tačka 17	—
Član 2, stav 1, tačka 18	Član 1, stav 12
Član 2, stav 1, tačka 19	Član 1, stav 13
Član 2, stav 1, tačka 20	—

Član 2, stav 1, tačka 21	Član 1, stav 11, tačka (e)
Član 2, stav 1, tačka 22	—
Član 2, stav 1, tačka 23	—
Član 2, stav 1, tačka 24	—
Član 2, stav 2	—
Član 3, stav 1	—
Član 3, stav 2, prvi podstav	—
Član 3, stav 2, drugi podstav	Član 22; član 1, stav 2, tačka (d)
Član 3, stav 3	—
Član 3, stav 4	—
Član 3, stav 5	—
Član 3, stav 6	—
Član 4	Član 7, 67
Član 5, stav 1	Član 9, stav 1
Član 5, stav 2	—
Član 5, stav 3	Član 9, stav 3, član 9, stav 7, drugi podstav
Član 5, stav 4	Član 9, stav 2
Član 5, stav 5	Član 9, stav 9
Član 5, stav 6	—
Član 5, stav 7	Član 9, stav 4
Član 5, stav 8	Član 9, stav 5, tačka (a), prvi podstav
Član 5, stav 9	Član 9, stav 5, tačka (b), prvi i drugi podstav
Član 5, stav 10	Član 9, stav 5, tačka (a), treći podstav
	Član 9, stav 5, tačka (b), treći podstav
Član 5, stav 11	Član 9, stav 7
Član 5, stav 12	Član 9, stav 6
Član 5, stav 13	Član 9, stav 8, tačka (a)
Član 5, stav 14	Član 9, stav 8, tačka (b)
Član 6, stavovi 1 do 6	Član 78, član 79, stav 2, tačka (a)
Član 6, stav 7	Član 792(d)
Član 7	Član 12, član 68 (a)
Član 8, prvi podstav	Član 13, član 68 (b)
Član 8, drugi podstav	Član 1, stav 15
Član 9	Član 15, član 68 (b)
Član 10, tačka (a)	Član 16, tačka (a)
Član 10, tačka (b)	Član 16, tačka (b)
Član 10, tačka (c)	Član 16, tačka (c)
Član 10, tačka (d)	—
Član 10, tačka (e)	Član 16, tačka (d)
Član 10, tačka (f)	—
Član 10, tačka (g)	Član 16, tačka (e)
Član 10, tačka (h)	—
Član 10, tačka (i)	—
Član 10, tačka (j)	—
Član 11	Član 18

Član 12	—
Član 13, prvi podstav	Član 8, prvi podstav
Član 13, drugi podstav	Član 8, drugi podstav
Član 14, stav 1	Član 16, tačka (f)
Član 15, stav 1 + 2	Član 10, član 14, član 68 (b)
Član 15, stav 3	Član 14, član 68 (b)
Član 16	—
Član 17, stav 1	Član 10, drugi podstav; član 12 Direktive 2009/81/EZ
Član 17, stav 2	—
Član 18, stav 1	Član 2
Član 18, stav 2	—
Član 19, stav 1	Član 4, stav 1
Član 19, stav 2–3	Član 4, stav 2
Član 20, stav 1	Član 19
Član 20, stav 2	Član 19, drugi podstav
Član 21, stav 1	Član 6
Član 21, stav 2	—
Član 22, stav 1a	Član 42, stavovi 1, 2 i 4; član 71, stav 1
Član 22, stav 1b	—
Član 22, stav 2	Član 42, stav 3, član 71 stav 2
Član 22, stav 2a	—
Član 22, stav 4	—
Član 22, stav 5	Član 42, stavovi 5 i 6, član 71 stav 3
Član 22, stav 7, prvi podstav	Član 79, stav 2, tačka (g)
Član 22 stav 7, drugi + treći— podstav	—
Član 23, stav 1	Član 1, stav 14, prvi podstav
Član 23, stav 2	Član 79, stav 2 tačke (e) i (f)
Član 24	—
Član 25	Član 5
Član 26, stav 1	Član 28, prvi podstav
Član 26, stav 2	Član 28, drugi podstav
Član 26, stav 3	—
Član 26, stav 4	Član 28, drugi podstav, član 30, stav 1
Član 26, stav 5, prvi podstav	Član 35, stav 2
Član 26, stav 5, drugi— podstav	—
Član 26, stav 6	Član 28, drugi podstav
Član 27, stav 1, prvi podstav	Član 1 stav 11, tačka (a)
Član 27, stav 1, drugi + treći— podstav	Član 38 stav 2
Član 27, stav 2	Član 38, stav 4
Član 27, stav 3	—
Član 27, stav 4	—
Član 28, stav 1	Član 38, stav 3, tačka (a), član 1 stav 11, tačka (b)
Član 28, stav 2	Član 1, stav 11(b), član 38, stav 3(b), član 44, stav 3, prva

	rečenica
Član 28, stav 3	Član 38, stav 4
Član 28, stav 4	—
Član 28, stav 5	—
Član 28, stav 6	Član 38, stav 8
Član 29, stav 1, prvi podstav	Član 1 stav 11, tačka (d)
Član 29, stav 1, drugi-treći— podstav	—
Član 29, stav 1, četvrti— podstav	Član 38, stav 3 (a) + (b)
Član 29, stav 2	Član 1, stav 11, tačka (d), član 44, stav 3, prva rečenica
Član 29, stav 3	Član 30, stav 2
Član 29, stav 4	—
Član 29, stav 5	Član 30, stav 3
Član 29, stav 6	Član 30, stav 4
Član 29, stav 7	Član 30, stav 2
Član 30, stav 1	Član 1, stav 11, tačka (c), član 38, stav 3, član 44, stav 3, prva rečenica
Član 30, stav 2	Član 29, stav 2, stav 7
Član 30, stav 3	Član 29, stav 3
Član 30, stav 4	Član 29, stav 4
Član 30, stav 5	Član 29, stav 5
Član 30, stav 6	Član 29, stav 6
Član 30, stav 7	Član 29, stav 7
Član 30, stav 8	Član 29, stav 8
Član 31	—
Član 32, stav 1	Član 31, prva rečenica
Član 32, stav 2, tačka (a)	Član 31, tačka 1 (a)
Član 32, stav 2, tačka (b)	Član 31, tačka 1 (b)
Član 33, stav 2, tačka (c)	Član 31, tačka 1 (c)
Član 33, stav 3, tačka (a)	Član 31, tačka 2 (a)
Član 32, stav 3, tačka (b)	Član 31, tačka 2 (b)
Član 32, stav 3, tačka (c)	Član 31, tačka 2 (c)
Član 32, stav 3, tačka (d)	Član 31, tačka 2 (d)
Član 32, stav 4	Član 31, tačka 3
Član 32, stav 5	Član 31, tačka 4 (b)
Član 33, stav 1	Član 32, stav 1, član 1, stav 5, član 32, stav 2, prvi + četvrti podstav
Član 33, stav 2	Član 32, stav 2, drugi + treći podstav
Član 33, stav 3	Član 32, stav 3
Član 33, stav 4	Član 32, stav 4
Član 33, stav 5	Član 32, stav 4
Član 34, stav 1	Član 33, stav 1; član 1, stav 6
Član 34, stav 2	Član 33, stav 2
Član 33, stav 3	Član 33, stav 2 in fine
Član 34, stav 4	Član 33, stav 3

Član 34, stav 5	Član 33, stav 4
Član 34, stav 6	Član 33, stav 6
Član 34, stav 7	—
Član 34, stav 8	—
Član 34, stav 9	Član 33, stav 7, treći podstav
Član 35, stav 1, prvi podstav	Član 54, stav 1
Član 35, stav 1, drugi+treći podstav	Član 1, stav 7
Član 35, stav 2	Član 54, stav 2, prvi + drugi podstav
Član 35, stav 3	Član 54, stav 2, treći podstav
Član 35, stav 4	Član 54, stav 3
Član 35, stav 5	Član 54, stav 4
Član 35, stav 6	Član 54, stav 5
Član 35, stav 7	Član 54, stav 6
Član 35, stav 8	Član 54, stav 7
Član 35, stav 9	Član 54, stav 8, prvi podstav
Član 36	—
Član 37, stav 1	Član 11, stav 1
Član 37, stav 2	Član 11, stav 2
Član 37, stav 3	—
Član 37, stav 4	Član 11, stav 2
Član 38	—
Član 39	—
Član 40	Uvodna izjava 8
Član 41	—
Član 42, stav 1	Član 23, stav 1
Član 42, stav 2	Član 23, stav 2
Član 42, stav 3	Član 23, stav 3
Član 42, stav 4	Član 23, stav 8
Član 42, stav 5	Član 23, stav 4, prvi podstav
Član 42, stav 6	Član 23, stav 5, prvi + drugi podstav
Član 43, stav 1	Član 23, stav 6
Član 43, stav 2	Član 23, stav 6, prva alineja
Član 44, stav 1	Član 23, stav 4, drugi podstav; stav 5, drugi + treći podstav; stav 6, drugi podstav; stav 7
Član 44, stav 2	Član 23, stav 4, prvi podstav; stav 5, prvi podstav; stav 6, prvi podstav
Član 44, stav 3	—
Član 45, stav 1	Član 24, stavovi 1 i 2
Član 45, stav 2	Član 24, stav 3
Član 45, stav 3	Član 24, stav 4
Član 46	—
Član 47, stav 1	Član 38, stav 1
Član 47, stav 2	Član 38, stav 7
Član 47, stav 3	Član 38, stav 7
Član 48, stav 1	Član 35, stav 1, član 36, stav 1

Član 48, stav 2	—
Član 49	Član 35, stav 2; član 36, stav 1
Član 50, stavovi 1–3	Član 35, stav 4, prvi-treći podstav, Član 36, stav 1
Član 50, stav 4	Član 35, stav 4, peti podstav
Član 51, stav 1	Član 36, stav 1, član 79, stav 1, tačka (a)
Član 51, stav 2	Član 36, stav 2
Član 51, stav 2	Član 36, stav 3 i stav 4, drugi podstav
Član 51, stav 3	Član 36, stav 4, prvi podstav
Član 51, stav 4	—
Član 51, stav 5, prvi podstav	Član 36, stav 7
Član 51, stav 5, drugi podstav	Član 36, stav 8
Član 51, stav 6	Član 37
Član 52, stav 1	Član 36, stav 5, prvi podstav
Član 52, stavovi 2 i 3	Član 36, stav 5, drugi i treći podstav
Član 53, stav 1	Član 38, stav 6
Član 53, stav 2	Član 39, stav 2
Član 54, stav 1	Član 40, stav 1
Član 54, stav 2	Član 40, stav 2
Član 55, stav 1	Član 41, stav 1
Član 55, stav 2	Član 41, stav 2
Član 55, stav 3	Član 41, stav 3
Član 56, stav 1, prvi podstav	Član 44, stav 1
Član 56, stav 1, drugi podstav	—
Član 56, stav 3	—
Član 56, stav 3a	—
Član 56, stav 4	—
Član 57, stav 1	Član 45, stav 1
Član 57, stav 2	Član 45, stav 2 (e), (f)
Član 57, stav 3	Član 45, stav 1, drugi podstav
Član 57, stav 4	Član 45, stav 2
Član 57, stav 5	—
Član 57, stav 6	—
Član 57, stav 7	Član 45, stav 1, drugi podstav, i stav 2, drugi podstav
Član 58, stav 1	Član 44, stav 1; stav 2, prvi + drugi podstav
Član 58, stav 2	Član 46
Član 58, stav 3	Član 47
Član 58, stav 4	Član 48
Član 58, stav 5	Član 44, stav 2
Član 59	—
Član 60, stav 1	Član 47, stavovi 4 do 5, član 48, stav 6
Član 60, stav 2	Član 45, stav 3
Član 60, stavovi 3 i 4	Član 47, stavovi 1 + 5, član 48, stav 2
Član 60, stav 5	—
Član 61	—

Član 62, stav 1	Član 49
Član 62, stav 2	Član 50
Član 62, stav 3	—
Član 63, stav 1	Član 47, stavovi 2, 3; član 48, stavovi 3, 4
Član 63, stav 2	—
Član 64, stav 1	Član 52, stav 1, član 52, stav 7
Član 64, stav 2, prvi podstav	Član 52, stav 1, drugi podstav
Član 64, stav 2, drugi podstav	Član 52, stav 1, treći podstav
Član 64, stav 3	Član 52, stav 2
Član 64, stav 4	Član 52, stav 3
Član 64, stav 5, prvi podstav	Član 52, stav 4, prvi podstav
Član 64, stav 5, drugi podstav	Član 52, stav 4, drugi podstav
Član 64, stav 6, prvi podstav	Član 52, stav 5, prvi podstav
Član 64, stav 6, drugi podstav	Član 52, stav 6
Član 64, stav 7	Član 52, stav 5, drugi podstav
Član 64, stav 8	—
Član 65	Član 44, stav 3
Član 66	Član 44, stav 4
Član 67, stav 1	Član 53, stav 1
Član 67, stav 2	Član 53, stav 1
Član 67, stav 2a	—
Član 67, stav 4	Uvodna izjava 1; uvodna izjava 46, treći stav
Član 67, stav 5	Član 53, stav 2
Član 68	—
Član 69, stav 1	Član 55, stav 1
Član 69, stav 2, tačka (a)	Član 55, stav 1, podstav 2 (a)
Član 69, stav 2, tačka (b)	Član 55, stav 1, podstav 2 (b)
Član 69, stav 2, tačka (c)	Član 55, stav 1, podstav 2 (c)
Član 69, stav 2, tačka (f)	Član 55, stav 1, podstav 2 (d)
Član 69, stav 3, tačka (e)	—
Član 69, stav 2, tačka (f)	Član 55, stav 1, podstav 2 (e)
Član 69, stav 3, prvi podstav	Član 55, stav 2
Član 69, stav 3, drugi podstav	—
Član 69, stav 4	Član 55, stav 3
Član 69, stav 5	—
Član 70	Član 26
Član 71, stav 1	—
Član 71, stav 2	Član 25, prvi podstav
Član 71, stav 3	—
Član 71, stav 4	Član 25, drugi podstav
Član 71, stavovi 5 do 8	—
Član 72	—

Član 73	—
Član 74	—
Član 75	—
Član 76	—
Član 76a	—
Član 78	Član 67, stav 2
Član 79, stavovi 1–2	Član 69, stavovi 1–2
Član 79, stav 3	Član 70, stav 1; član 79, stav 1, tačka (a)
Član 80, stav 1	—
Član 80, stav 2	Član 66, stav 2
Član 80, stav 3	Član 72
Član 81	Član 73
Član 82	Član 74
Član 83, stav 1	Član 81, prvi podstav
Član 83, stavovi 2 do 6	—
Član 84	Član 43
Član 85	—
Član 86	—
Član 87	Član 77, stavovi 3 i 4
Član 88	Član 77, stav 5
Član 89, stav 1 + 2	Član 77, stavovi 1, 2
Član 89, stav 3	—
Član 90, stav 1	Član 80, stav 1, prvi podstav
Član 92, stavovi 2–5	—
Član 90, stav 6	Član 80, stav 1, drugi podstav
Član 91	Član 82
Član 92	—
Član 93	Član 83
Član 94	Član 84
Prilog I	Prilog IV
Prilog II	Prilog I
Prilog III	Prilog V
—	Prilog III
Prilog IV, (a) — (g)	Prilog X (b) — (h)
Prilog IV, (g)	—
Prilog V — dio A	Prilog VII — A
Prilog V — dio B — I	Prilog VII — A
Prilog V — dio B — II	—
Prilog V — dio C	Prilog VII — A
Prilog V — dio D	Prilog VII — A
Prilog V — dio E	Prilog VII — D
Prilog V — dio F	Prilog VII — D
Prilog V — dio G	—
Prilog V — dio H	—
Prilog V — dio I	—
Prilog V — dio J	—

Prilog VI	Član 54, stav 3, tačke (a) — (f)
Prilog VII	Prilog VI
Prilog VIII	Prilog VIII
Prilog IX, 1	Član 40, stav 5
Prilog IX, 2	—
Prilog X	—
Prilog XI	Prilog IX A, B, C
Prilog XII, dio I	Član 47, stav 1
Prilog XII, dio II	Član 48, stav 2
Prilog XIII	—
Prilog XIV	Prilog II
Prilog XV	Prilog XII
